

Hallituksen esitys eduskunnalle ajoneuvolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä ehdotetaan säädettäväksi uusi ajoneuvolaki. Lailla kumottaisiin voimassa oleva ajoneuvolaki. Samalla muutettaisiin yhteensä 13 sellaista lakia, joissa viitataan ajoneuvolain säännöksiin. Esityksellä toteutettaisiin pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman tavoitetta elinvoimaisen Suomen vahvistamisesta.

Ajoneuvolaki uudistettaisiin vastaamaan autojen ja niiden perävaunujen EU-puiteasetusta. Ajoneuvolaissa ei enää säädettäisi EU-asetuksen mukaisista hyväksyntä- ja markkinavalvontamenettelyistä. Pääallekkäinen sääntely poistettaisiin. Ajoneuvolaissa säädettäisiin jatkossa lähtökohtaisesti ainoastaan kansallisten ajoneuvoluokkien hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta. EU-asetuksen asettamien vaatimusten vuoksi myös ajoneuvojen markkinavalvonnan asemaa vahvistettaisiin säätämällä uudesta seuraamusmaksusta.

Muilta osin uusi ajoneuvolaki vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevaa ajoneuvolakia. Ajoneuvolain rakennetta kuitenkin selkeytettäisiin, ja lakiin tehtäisiin useita lakitekhnisiä korjauksia.

Autojen ja niiden perävaunujen EU-puiteasetus tuli sovellettavaksi 1.9.2020. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyn 2020 aikana.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	5
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	8
3 Nykytila ja sen arviointi.....	10
3.1 Ajoneuvolaista yleisesti	10
3.2 Uusien ajoneuvojen hyväksyntä.....	10
3.3 Nimetty tutkimuslaitos ja hyväksytty asiantuntija	11
3.4 Markkinavalvonta	11
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	12
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	12
4.1.1 Uusien ajoneuvojen hyväksyntä.....	12
4.1.2 Ajoneuvojen luokitus	13
4.1.3 Nimetty tutkimuslaitos ja hyväksytty asiantuntija	13
4.1.4 Sarjan viimeiset ajoneuvot	14
4.1.5 Markkinavalvonta	14
4.1.6 Seuraamusmaksusääntely.....	14
4.1.7 Esityksen arviointi suhteessa EU:n tietosuoja-asetukseen	15
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	16
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	18
5.1 Sarjan viimeiset ajoneuvot	18
5.2 Seuraamussääntely	18
6 Lausuntopalaute	19
7 Säännöskohtaiset perustelut	22
8 Lakia alemman asteinen sääntely	97
9 Voimaantulo	107
10 Toimeenpano ja seuranta	107
11 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	107
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	108
12.1 Tausta	108
12.2 Seuraamusmaksusääntely (PL 15, 21 §)	109
12.3 Elinkeinovapaus (PL 18 §).....	110
12.4 Omaisuuden suoja ja liikkumisvapaus (PL 9, 15 §).....	111
12.5 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle (PL 124 §)	112
12.6 Kotirauha (PL 10 §)	113
12.7 Asetuksen anto- ja määräysvaltuudet (PL 80 §)	113
LAKIEHDOTUKSET	116
Ajoneuvolaki	116
laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	192
laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	195
laki ajoneuvoverolain muuttamisesta	196
laki alkoholilain 3 §:n muuttamisesta.....	199
laki autoverolain muuttamisesta.....	200

laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta	202
laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	203
laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	204
laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta	205
laki liikennevakuutuslain 2 ja 30 §:n muuttamisesta	208
laki maastoliikennelain 3 ja 13 §:n muuttamisesta.....	210
laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	211
laki tieliikennelain 2 ja 175 §:n muuttamisesta.....	212
LIITTEET	214
RINNAKKAISTEKSTIT	214
laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta.....	214
laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta.....	218
laki ajoneuvoverolain muuttamisesta	220
laki alkolukkolain 3 §:n muuttamisesta.....	225
laki autoverolain muuttamisesta.....	227
laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta	231
laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.....	233
laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta.....	234
laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta	235
laki liikennevakuutuslain 2 ja 30 §:n muuttamisesta	239
laki maastoliikennelain 3 ja 13 §:n muuttamisesta.....	242
laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.....	244
laki tieliikennelain 2 ja 175 §:n muuttamisesta.....	245

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Ajoneuvolaki uudistettaisiin vastaamaan moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/858 (jäljempänä *autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus*). Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus on tullut sovellettavaksi 1.9.2020, ja se on kumonnut puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY (jäljempänä *puitedirektiivi*). EU-lainsäädännön täytäntöönpanon vuoksi myös ehdotettu uusi ajoneuvolaki tulisi voimaan syksyn 2020 aikana.

Ajoneuvolaissa säädettäisiin jatkossa lähtökohtaisesti uusien ajoneuvojen osalta ainoastaan niiden kansallisista hyväksynnoista. Hyväksynnällä tarkoitetaan ajoneuvojen tyyppihyväksyntää tai yksittäishyväksyntää. Tyyppihyväksynnässä varmistetaan, että ajoneuvotyyppi täyttää sitä koskevat tekniset vaatimukset. Yksittäishyväksynnässä varmistetaan yksittäisen ajoneuvon vaatimustenmukaisuus. Yksittäishyväksyntä tulee yleensä kysymykseen sellaisissa tapauksissa, joissa ajoneuvoa ei ole tyyppihyväksytty tai sitä on tyyppihyväksynnän jälkeen ennen ensirekisteröintiä muutettu.

Ajoneuvolain mukainen kansallinen uusien ajoneuvojen hyväksyntä koskee pelkästään kansallisen sääntelyn piirissä olevia ajoneuvoluokkia, kuten maastoajoneuvoja ja moottoriyökoneita sekä nastarenkaita. Muut ajoneuvoluokat, eli M (*auto*), N (*auto*), O (*auton perävaunu*), L (*mopo, moottoripyörä, kolmipyörä, nelipyörä*), T (*traktori*), C (*traktori*), R (*traktorin perävaunu*), S (*vedettävä vaihdettavissa oleva laite*) kuuluvat EU-lainsäädännön soveltamisalan eli EU-hyväksyntöjen piiriin. EU-lainsäädännössä säädetään niiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta. Päällekkäinen kansallinen sääntely ei ole tarpeen eikä mahdollista, koska Euroopan unionin asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta jäsenvaltioissa. Näin ollen EU-lainsäädännön soveltamisalaan piiriin kuuluvien uusien ajoneuvojen hyväksyntä- ja markkinavalvontasääntely poistettaisiin ajoneuvolaista kansallista piensarjatyypin hyväksyntää ja kansallista yksittäishyväksyntää lukuun ottamatta, joista kansallinen täydentävä sääntely on mahdollista.

Jotta ajoneuvo voidaan asettaa saataville EU:n sisämarkkinoilla, sen on oltava asianmukaisesti hyväksytty. Ajoneuvojen EU-hyväksynät ovat harmonisoituja, joten EU-tyyppihyväksyntä ja EU-yksittäishyväksyntä ovat voimassa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa. Kansalliset hyväksynät täytyy erikseen tunnustaa toisissa jäsenvaltioissa, jotta ne olisivat niissäkin voimassa. EU-asetuksissa säädetään M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvojen markkinavalvonnasta. Markkinavalvonnalla tarkoitetaan valvontaa, jossa varmistetaan, että markkinoille saatetut ajoneuvot täyttävät asiaankuuluvat vaatimukset.

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen täytäntöönpano edellyttää ajoneuvolain seuraamussäännösten uudistamista. Asetus tehostaa jäsenvaltioiden markkinavalvonta- ja täytäntöönpanovelvoitteita, ja sen 84 artikla edellyttää jäsenvaltioiden säätävän seuraamuksista, jotka voidaan määrätä talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille ajoneuvosääntelyn rikkomisesta. Voi-

massa olevan ajoneuvolain (1090/2002) nojalla markkinavalvontaviranomaisella ei ole toimivaltaa käyttää riittäviä seuraamuksia valvontansa tukena. Tämän vuoksi ehdotetaan uutta seuraamusmaksusäännöstä.

Vaikka kaikki edellä mainitut ajoneuvolakiin kohdistuvat muutostarpeet voitaisiin toteuttaa pelkästään voimassa olevaa ajoneuvolakia muuttamalla, on päädytty esittämään kokonaisuudistusta. Kokonaisuudistuksella pystytään ottamaan paremmin huomioon ajoneuvolakiin sisältyvät lukuisat lakitekniset ja rakenteelliset korjaustarpeet. Kokonaisuudistuksen tavoitteena on nykyistä selkeämpi lainsäädäntö ja siten yksilön oikeusturvan parantaminen.

Esitys koskee tieliikennettä, joka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan kuuluu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Esityksellä ei siten ole suoraa vaikutusta Ahvenanmaan kannalta.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus hyväksyttiin 22.5.2018 ja allekirjoitettiin 30.5.2018. Asetus tuli sovellettavaksi 1.9.2020. Asetuksen valmistelu alkoi vuonna 2016 komission ehdotuksen¹ käsittelyllä. Komission ehdotusta käsiteltiin vuosien 2016–2017 aikana useissa Euroopan unionin neuvoston teknisen harmonisoinnin työryhmän kokouksissa. Euroopan unionin neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission kantoja soviteltiin myös epävirallisissa trilogineuvotteluissa, joissa kannat saatiin sovittua vuoden 2017 lopussa.

Komission ehdotuksen valmistelu alkoi, kun Euroopan komissio käynnisti vuonna 2010 julkisen kuulemisen, jossa se halusi kuulla sidosryhmien näkemyksiä aikeistaan tarkistaa puitedirektiiviä. Kuulemisen tarkoituksena oli selvittää, tarjoavatko ne osa-alueet, joilla komission yksiköiden kartoituksen mukaan on mahdollisuuksia parantaa tyyppihyväksyntälainsäädäntöä, puitedirektiivin tarkistamiselle asianmukaisen laajuuden ja painotuksen. Prioriteetiksi komission ehdotusta laadittaessa asetettiin puitedirektiivin tarkistaminen.

¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (COM(2016) 31 final). Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0031>.

Kuulemisen jälkeen komissio teetti vielä lisätutkimuksia vaikutusarvioinnin² tueksi. Vuonna 2013 komissio toteutti kattavan toimivuustarkastuksen moottoriajoneuvojen EY-tyyppihyväksynnän järjestelyistä. Vuonna 2013 tehtiin myös kilpailukyky selvitys³, jossa todettiin, että puitedirektiivin muutossuunnitelmat soveltuvat myös pienten ja keskisuurten yritysten tarpeisiin. Tutkimukset vahvistivat, että tyyppihyväksyntään sovellettava oikeudellinen kehys tukee keskeisiä tavoitteita, jotka ovat yhdenmukaistaminen, sisämarkkinoiden tehokas toiminta ja terve kilpailu. Samalla kuitenkin tunnustettiin, että sääntelyn vaikuttavuutta heikensivät erot siinä, miten puitedirektiivin vaatimuksia tulkitaan ja kuinka tiukasti niitä sovelletaan eri jäsenvaltioissa.

Koko vaikutustenarviointiprosessin aikana vaihdettiin näkemyksiä yksittäisistä asioista jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa moottoriajoneuvoja käsittelevän teknisen komitean ja hyväksyntäviranomaisten asiantuntijaryhmän kokouksissa. Puitedirektiivin tarkastelemista koskevista aloitteista vaihdettiin näkemyksiä toimialan ja käyttäjien järjestöjen kanssa moottoriajoneuvoja käsittelevässä työryhmässä. Ulkoisten selvitysten laatijat kuuluivat lisäksi kaikkia sidosryhmiä kerätessään tietoja ja näkemyksiä. Julkisen kuulemisen ja vaikutustenarvioinnin tulosten perusteella valittiin näiden tarpeiden suhteen parhaana pidettyjen toimintavaihtoehtojen yhdistelmä.

Puitedirektiivin edellyttämiä muutoksia kartoittaessa tärkeäksi nähtiin etenkin tyyppihyväksyntävaatimuksia täydentävien markkinavalvontasäännösten vahvistaminen. Lisäksi tarpeellisuutta pidettiin takaisinkutsu- ja suojamenettelyn sekä olemassa olevien ajoneuvotyyppien hyväksyntöjen laajentamisen ehtojen selkeyttämistä. Komissio katsoi tarpeelliseksi parantaa tyyppihyväksyntäjärjestelmän täytäntöönpanoa yhdenmukaistamalla ja tehostamalla jäsenvaltioiden viranomaisten ja tutkimuslaitosten soveltamia tyyppihyväksyntää ja tuotannon vaatimustenmukaisuutta koskevia menettelyjä. Myös vaihtoehtoisten hyväksyntäjärjestelmien (kansalliset piensarjatyypin hyväksynnät ja yksittäishyväksynnät) ja monivaiheisen tyyppihyväksyntämenettelyn sujuvoittaminen nähtiin tarpeelliseksi etenkin pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta, kuitenkin heikentämättä yhtäläisiä toiminataedellytyksiä. Komissio nosti esiin myös tarpeen selkeyttää toimitusketjussa olevien talouden toimijoiden (valmistaja, valmistajan edustaja, maahantuoja ja jakelija) ja viranomaisten rooleja ja velvollisuuksia.

Syksyllä 2015 kesken valmistelun julkisuuteen tuli tieto, että muun muassa Volkswagen Group oli asentanut autoihinsa ohjelmistoja, joiden avulla typenoksidien päästöt oli saatu näyttämään todellisuutta pienemmiltä. Volkswagenin päästöskandaalin seurauksena komissio katsoi, että

² Komission yksiköiden valmisteluasiakirja vaikutusten arvioinnista, oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (SWD/2016/09 final - 2016/014 (COD)). Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52016SC0009>. Komission yksiköiden valmisteluasiakirja, tiivistelmä vaikutusten arvioinnista, oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (SWD/2016/010 final - 2016/014 (COD)). Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52016SC0010>.

³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle CARS 2020: Kilpailukykyistä ja kestävä eurooppalaista autoteollisuutta koskeva toimintasuunnitelma COM(2012) 0636 final. Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52012DC0636>.

järjestelmää oli uudistettava aiemmin suunniteltua laajemmin, jottei tämäntapaisia vaatimusten vastaisuuksia pääsisi jatkossa syntymään. Komissio päätyi ehdottamaan tämän myötä uusia toimenpiteitä asetukseen.

Komissio ehdotti perustettavaksi säännöllisesti kokoontuvan tietojenvaihtofoorumin, jossa jäsenvaltiot ja komissio vaihtavat tietoja ja koordinoivat tyyppihyväksyntälainsäädännön täytäntöönpanon valvontaan liittyviä toimintoja. Komissiolle ja muille jäsenvaltioille nähtiin tarpeelliseksi antaa lisävaltuuksia puuttua markkinoilla oleviin ajoneuvoihin, joissa epäillään olevan vaatimusten vastaisuuksia, sekä epätäydellisesti tai hitaasti suoritettuihin takaisinkutsumenettelyihin. Lisäksi komissio ja muut jäsenvaltiot velvoitettaisiin tekemään säännöllisesti hyväksyntäviranomaisten vertaisarviointia ja tutkimuslaitosten tarkastuksia. Komissiolle ehdotettiin annettavaksi valta määrätä valmistajille hallinnollisia sakkoja.

Tyyppihyväksyntä perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen. Kun ajoneuvo tai komponentti hyväksytään yhdessä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, sen käyttöönotto tulee sallia koko EU:n alueella. Asetusehdotuksen tavoitteena on myös ollut ajoneuvojen ja komponenttien riippumaton markkinoille saattaminen sekä nykyisenkaltaisen hyväksyntäjärjestelmän säilyttäminen. Tästä huolimatta pidettiin kuitenkin tarpeellisena lisätä jäsenvaltioiden keskinäistä valvontaa ja komission mahdollisuuksia puuttua toimintaan. Lopullisessa asetuksessa nämä tavoitteet on pääasiallisesti huomioitu.

Suomen keskeiset neuvottelutavoitteet

Valtioneuvoston eduskunnalle toimittaman U-kirjelmän (U 14/2016 vp)⁴ mukaisesti Suomi on alusta saakka pitänyt asetuksen tavoitteita kannatettavina ja komission alkuperäistä ehdotusta pääosin oikeasuuntaisena. Suomi kannatti komission tavoitteita tehostaa ajoneuvojen markkinavalvontaa ja yhtenäistää hyväksyntäkäytäntöjä eri jäsenvaltioiden välillä. Lisäksi Suomi kannatti puitedirektiivin muuttamista suoraan jäsenvaltiossa sovellettavaksi asetukseksi.

Erityisesti EU-yksittäishyväksyntä ja muutokset, joilla yksinkertaistettaisiin valmistussarjot jensa viimeisten, vielä myymättä jääneiden ajoneuvojen rekisteröintimenettelyjä, arvioitiin Suomessa positiivisiksi ehdotuksiksi. Lisäksi Suomi piti tärkeänä, että valmistajiin, viranomaisiin ja tutkimuslaitoksiin kohdistuvan valvonnan kehittämisessä keskitytään erityisesti ongelmalliseksi osoittautuneisiin kohteisiin, kuten markkinavalvontaan ja ajoneuvojen päästöjä mittaavien tutkimuslaitosten toiminnan tarkasteluun. Lisäksi Suomi piti tärkeänä varmistaa, että suomalainen ajoneuvoteollisuus saa jatkossakin kilpailukykyisiä testaus- ja hyväksyntäpalveluja kotimaasta.

Suomi piti perusmuistiossa (LVM2017-00151)⁵ esitetyn mukaisesti tarkoituksenmukaisena ja hyväksyttävänä, että jäsenvaltioiden ohella myös komissio voisi kohdistaa toimenpiteitä ajo-

⁴ Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (U 14/2016 vp). Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_14+2016.aspx. Ks. myös Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausunto U-kirjelmästä (LiVL 6/2016 vp). Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_14+2016.aspx.

⁵ Perusmuistio LVM2017-00151. Saatavilla: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EUN_41+2017.pdf.

neuvovalmistajiin. Tämä olisi tarpeen erityisesti niissä tapauksissa, joissa kyse on väärinkäytöksistä tai muutoin vaarallisista tai ympäristölle haitallisista ratkaisuista, jotka liittyvät suurina sarjoina valmistettaviin ajoneuvoihin. Komission oikeus antaa sanktioita mahdollistaisi myös koko unionin alueella toimivien valmistajien yhdenmukaisen kohtelun. Tämä tavoite toteutui lopullisessa asetuksessa.

Mukaan saatiin Suomen tavoitteiden mukaisesti myös rekisteröintitoimintaa helpottavia elementtejä, kuten ajoneuvojen sähköinen vaatimuksenmukaisuustodistus ja ajoneuvojen rekisteröintiä varten tarvittavien teknisten tietojen sähköinen käsittely.

Hallituksen esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut valmisteluun. Valmisteluun liittyvät asiakirjat ovat saatavissa esityksen valmistelua koskevilla sivuilla⁶.

Esitys oli lausuntokierroksella 2.1.–13.2.2020. Lausuntopyyntö lähetettiin laajasti eri ajoneuvo- ja kuljetusalan sidosryhmille sekä viranomaisille. Lausuntoja saatiin yhteensä 25 taholta. Osa tahoista ilmoitti lisäksi, ettei heillä ollut lausuttavaa esityksestä. Lausunnot ja lausuntoyhteenvedo ovat saatavissa esityksen valmistelua koskevilla sivuilla.⁷

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen sisältö

Asetuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa soveltamiskäytäntöjä Euroopan unionissa vähentämällä tulkinta- ja soveltamiseroja etenkin kansallisiin hyväksyntäviranomaisiin ja tutkimuslaitoksiin liittyen. Lisäksi asetuksen tavoitteena on tehostaa tutkimuslaitosten toimintaa parantamalla ajoneuvon markkinoille saattamiseen liittyvän testauksen laatua. Asetuksella tehostetaan myös markkinavalvontaa, jolla tarkoitetaan markkinoille jo saatettujen ajoneuvojen vaatimuksenmukaisuuden valvontaa. Tähän sisältyy myös jäsenvaltioiden ja komission mahdollisuus suorittaa jo varhaisessa vaiheessa ajoneuvojen tarkastuksia puutteiden havaitsemiseksi.

Asetuksella tiukennetaan tyyppihyväksyntämenettelyjen valvontaa erityisesti antamalla komissiolle valtuudet arvioida määräajoin kansallisia hyväksyntäviranomaisia. Lisäksi perustetaan kansallisten hyväksyntä- ja markkinavalvontaviranomaisten edustajista koostuva täytäntönpänon valvonnan neuvoo-antava tietojenvaihtofoorumi (*foorumi*). Foorumin tarkoituksena on yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden erilaiset tulkinnat ja käytännöt. Foorumi kokoontuu säännöllisesti käsittelemään hyväksyttyjen ajoneuvojen ja niiden komponenttien vaatimustenmukaisuutta koskevia ongelmia. Foorumi tarkastelee myös vertaisarviointien ja komission arviointien tuloksia. Lisäksi kansallisten viranomaisten on toimitettava foorumille vuosittain kattava yhteenvedo suunnitelluista markkinavalvontatarkastuksista. Foorumi on virallisempi versio aiemmasta TAAEG-ryhmästä (*Type Approval Authorities Expert Group*). Suomesta foorumin toimintaan osallistuu Liikenne- ja viestintävirasto.

Valvontaa tehostetaan myös velvoittamalla jäsenvaltiot tarkastamaan vuosittain tietty minimimäärä ajoneuvoja. Asetuksessa edellytetty vähimmäismäärä on yksi kustakin 40 000 uudesta

⁶ <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM002:00/2019>.

⁷ <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM002:00/2019>.

jäsenvaltiossa edellisvuonna rekisteröidystä moottoriajoneuvosta. Jokaisen jäsenvaltion on kuitenkin tästä riippumatta tehtävä vähintään viisi testiä. Lisäksi edellytetään, että näistä tarkastuksista vähintään 20 prosenttia on oltava päästötestejä, joissa päästöt todennetaan todellisissa ajo-olosuhteissa.

Asetuksen mukaisesti tutkimuslaitokset suorittavat tyyppihyväksyntätestejä hyväksyntäviranomaisten vastuulla. Tyyppihyväksyntätoimia koskevat maksut puolestaan tullaan perimään valmistajilta, jotka ovat hakeneet tyyppihyväksyntää. EU:n tyyppihyväksyntäjärjestelmän riippumattomuutta ja laatua parannetaan myös sillä, että komissiolla on valtuudet tehdä ajoneuvoille testejä ja tarkastuksia vaatimuksenmukaisuuden todentamiseksi ja välittömästi sääntöjenvastaisuuksiin puuttumiseksi.

Käyttöön otetaan myös hyväksyntäviranomaisten arvioinnit. Komissio voi osallistua vertaisarviointiin. Komission tehtävänä on laatia vertaisarviointien tulosten yhteenveto ja julkaista se. Vertaisarviointi ei kuitenkaan koske hyväksyntäviranomaisia silloin, kun ne nimeävät kaikki tutkimuslaitoksensa kansainvälisesti tunnustettujen akkreditointistandardien mukaisesti.

Komissio arvioi säännöllisesti myös EU-tyyppihyväksyntöjä myöntäneiden viranomaisten menettelyjä. Komissio voi lisäksi määrätä valmistajille ja maahantuojille hallinnollisia sakkoja, enimmillään 30 000 euroa vaatimustenvastaista ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa tai varustetta kohti.

Kansalliset akkreditointielimet veloitetaan osallistumaan tutkimuslaitosten arviointiin sekä yhteisten arviointiryhmien perustamiseen. Jos tekninen tutkimuslaitos ei ole akkreditoitu, arvioinnin suorittavat yhteiset arviointiryhmät, joissa on vähintään kahden muun jäsenvaltion hyväksyntäviranomaisten edustajia ja yksi komission edustaja.

Valtuutussäännökset

Asetuksessa siirretään komissiolle valtaa antaa täytäntöönpanosäädöksiä ja jonkin verran myös delegoituja säädöksiä. Delegoituja säädöksiä komissio saa antaa tietyissä tilanteissa sääntelyn ja tekniikan kehityksen huomioon ottamiseksi sekä joiltain osin täydentääkseen tai ajantasais- taakseen asetusta. Valtuus antaa delegoituja säädöksiä sisältyy autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 82 artiklaan. Täytäntöönpanosäädöksiä komissio saa puolestaan asetuksen mukaan antaa vahvistaakseen yhteisiä kriteerejä.

Kansallinen liikkumavara

Sarjan viimeisiä ajoneuvoja koskevat kiintiöt

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 49 artikla antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden sallia sarjan viimeisten ajoneuvojen käyttöönoton tiettyjen kiintiöiden puitteissa. Kiintiöt koskevat sellaisia autoja ja niiden perävaunuja, jotka ovat varastossa olevia uusia, rekisteröimättömiä ajoneuvoja, joita ei voida rekisteröidä, myydä tai ottaa käyttöön, koska voimaan on tullut uusia teknisiä vaatimuksia, joita ne eivät täytä. Näitä kutsutaan sarjan viimeisiksi ajoneuvoiksi. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus mahdollistaa sekä lukumäärällisen että aikarajallisen kiintiön, joista jäsenvaltio voi valita toisen ja jonka verran jäsenvaltiossa voidaan rekisteröidä, asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön tällaisia ajoneuvoja.

Seuraamukset

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 84 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltioiden on vahvistettava niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita määrätään talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille, jotka ovat syyllistyneet autojen ja niiden perävaunujen puiteasetusta ja 84 artiklassa mainittuihin rikkomuksiin. Talouden toimijoita ovat valmistajat, valmistajan edustajat, maahantuojat ja jakelijat. Lisäksi asetus edellyttää, että jäsenvaltioiden on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin seuraamuksia koskevien sääntöjen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on asetuksen mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Niiden edellytetään olevan oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuuden vakavuuteen ja kyseisen jäsenvaltion markkinoilla saataville asetettujen vaatimustenvastaisten ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien tai erillisten teknisten yksiköiden lukumäärään. Artikla jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa seuraamuksia koskevien tarkempien yksityiskohtien, kuten seuraamuslajin ja seuraamusten suuruuden suhteen. Asetus asettaa vaatimuksen ainoastaan seuraamusten säätämisestä ja niistä rikkomuksista, joiden johdosta seuraamus on ainakin voitava määrätä. Artikla ja sen sisältämä liikkumavara ovat merkityksellisiä myös perustuslain 15 §:n omaisuusdensuojan ja 21 §:n oikeusturvan kannalta. Nämä perusoikeudet on otettava huomioon artiklan kansallisessa täytäntöönpanossa.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Ajoneuvolaista yleisesti

Voimassa oleva ajoneuvolaki sisältää keskeisimmät säännökset muun ohella ajoneuvojen luokituksesta, teknisistä vaatimuksista, hyväksynnöistä, CE-merkinnästä, katsastuksesta, rekisteröinnistä, teknisistä tienvarsitarkastuksista sekä ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön käyttöoikeudesta, käytön estämisestä ja korjausveloitteesta samoin kuin ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön asennuksesta ja korjauksesta. Laki sisältää myös muuta ajoneuvon osiin, erillisiin teknisiin yksiköihin ja varusteisiin liittyvää sääntelyä. Ajoneuvon tarkempia teknisiä ominaisuuksia koskevat vaatimukset on annettu pääosin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksillä.

Voimassa oleva ajoneuvolaki on säädetty vuonna 2002. Siihen on sen jälkeen tehty lukuisia erillisiä muutoksia, minkä vuoksi ajoneuvoja koskeva sääntely ei muodosta ehjää kokonaisuutta. Myöskään pykälien numerointi ei ole selkeä, sillä laissa on paljon sekä kumottuja että jälkikäteen lisättyjä pykäläiä. Lisäksi ajoneuvolain nojalla annettua alemmanasteista sääntelyä on tarkasteltavana kokonaisuutena, ja säädöstason valintaa on arvioitava perustuslain 80 §:ssä säädetyn lainsäädäntövallan siirtämisen näkökulmasta. Näiden syiden vuoksi on perusteltua säätää kokonaan uusi ajoneuvolaki.

3.2 Uusien ajoneuvojen hyväksyntä

Voimassa olevassa ajoneuvolaissa uusien ajoneuvojen hyväksyntäsäännökset jakautuvat tyyppihyväksyntää ja yksittäishyväksyntää koskeviin säännöksiin. Tyyppihyväksynnän osalta ajoneuvolaissa säädetään muun muassa tyyppihyväksynnän myöntävästä viranomaisesta, tyyppihyväksynnän soveltamisalasta, tyyppihyväksyntää koskevasta menettelystä, tyyppihyväksyntärekisteristä ja toisessa valtiossa myönnetyn tyyppihyväksynnän tunnustamisesta. Ajoneuvolain tyyppihyväksyntäsääntely koskee EU-säädösten mukaisia tyyppihyväksyntöjä, kansallisia tyyppihyväksyntöjä ja moottoriajoneuvojen varusteiden ja osien hyväksymisehtojen yhdenmukaistamista ja hyväksymisten vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen (SopS 70/1976) (*Geneven sopimus*) mukaisia E-tyyppihyväksyntöjä. E-tyyppihyväksyntä voidaan myöntää ajoneuvon järjestelmälle, osalle tai varusteelle. Se tunnustetaan kaikissa Geneven sopimuksen sopimusvaltioissa.

Yksittäishyväksynnän osalta ajoneuvolaissa säädetään muun muassa yksittäishyväksyntää koskevista vaatimuksista, yksittäishyväksynnässä noudatettavasta menettelystä, vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta, yksittäishyväksyntätodistuksesta ja toisessa valtiossa myönnetyn yksittäishyväksynnän tunnustamisesta.

3.3 Nimetty tutkimuslaitos ja hyväksytty asiantuntija

Voimassa olevan ajoneuvolain mukaan nimetty tutkimuslaitos on tutkimuslaitos, jonka Suomi on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena. Nimetyt tutkimuslaitokset suorittavat ajoneuvoille ja komponenteille eri säädösten mukaista testausta sekä valmistajien tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa. Tutkimuslaitosten arviointeja, testauksia ja tarkastuksia tarvitaan, kun ajoneuvolle tai komponentille haetaan tyyppihyväksyntää. Tutkimuslaitoksen testausselesteella voidaan myös osoittaa vaatimusten täyttyminen ajoneuvon yksittäishyväksynnän yhteydessä. Ajoneuvolaissa säädetään nimetyn tutkimuslaitoksen velvollisuuksista, pätevyyden arvioinnista, valvonnasta ja seuraamuksista.

Hyväksytty asiantuntija on kansallinen asiantuntija, jonka tyyppihyväksyntäviranomaisena on hyväksynyt. Hyväksytty asiantuntija voi antaa selvityksen ajoneuvon tai komponentin vaatimustenmukaisuudesta kansalliseen tyyppihyväksyntään, yksittäishyväksyntään tai käytettynä maahantuodun ajoneuvon rekisteröintikatsastukseen liittyen. Ajoneuvolaissa säädetään hyväksytyn asiantuntijan velvollisuuksista, pätevyyden arvioinnista, valvonnasta ja seuraamuksista.

3.4 Markkinavalvonta

Voimassa olevan ajoneuvolain mukainen markkinavalvontaviranomaisena on Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtäviin kuuluu ajoneuvolain 79 §:n mukaisesti ajoneuvolain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten ajoneuvojen, järjestelmien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden valmistuksen ja kaupan valvonta. Tämän lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto vastaa markkinavalvonnasta Geneven sopimuksessa tarkoitettujen varusteiden ja osien osalta. Liikenne- ja viestintävirasto on myös traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tarkoitettu markkinavalvontaviranomaisena. Kuitenkin Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonta on säädetty Tullin tehtäväksi.

Markkinavalvonnan toteuttamisesta säädetään ajoneuvolain 82 §:ssä. Sen mukaisesti markkinavalvonnan tai siihen liittyvän tarkastuksen suorittamiseksi poliisilla, valvontaviranomaisella ja markkinavalvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus päästä ajoneuvojen, osien ja erillisten teknisten yksiköiden maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varastointi- ja myyntipaikkaan ja ottaa tutkimusta varten näytteitä sekä saada salassapitovelvollisuuden estämättä haltuunsa tarpeelliset ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia ja hyväksymistä koskevat asiakirjat ja tiedot. Saman pykälän mukaan valvontaviranomaisella on oikeus tutkimuksen ajaksi kieltää epäilyksenalaisen ajoneuvon, osan ja erillisen teknisen yksikön maahantuonti, valmistus ja luovuttaminen.

Markkinavalvonnan piiriin voidaan katsoa kuuluvaksi myös voimassa olevassa ajoneuvolaissa tyyppihyväksyntäviranomaiselle säädettyjä tehtäviä, joista on säädetty 80–82 §:ssä. Näihin tehtäviin kuuluu muun muassa vakavan riskin aiheuttavaan ajoneuvoon liittyviin toimenpiteisiin ryhtyminen. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen myötä nämä tehtävät siirtyvät tyyppihyväksyntäviranomaiselta markkinavalvontaviranomaiselle M-, N- ja O-ajoneuvoluokkien osalta.

Uudessa ajoneuvolaissa markkinavalvonnan säännöksiä selkeytettäisiin ja viranomaisten markkinavalvontamenettelyjä tehostettaisiin uudella seuraamusmaksusäännöksellä. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa komission yhtenä painopisteenä on ollut ehdotusta valmistellessaan nimenomaisesti markkinavalvontasäännösten ja tämän avulla jälkikäteisvalvonnan vahvistaminen. Komission vuonna 2010 järjestämän julkisen kuulemisen perusteella voitiin todeta, että markkinavalvontaperiaatteiden oikeudellista soveltamista voitaisiin lausuntojen perusteella korostaa ja kohdentaa. Vastaajista 47 prosenttia piti nykyisiä markkinavalvontasäännöksiä tehottomina. Näin ollen kävi ilmi, että myös sidosryhmät näkivät suotavana pyrkiä täydentämään tyyppihyväksyntäjärjestelyn mukaista ennakkovalvontaa markkinoille saattamisen jälkeistä valvontaa koskevilla säännöksillä. Markkinavalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että määräyksiä noudatetaan eikä vaarallisia tai muuten vaatimustenvastaisia tuotteita ole markkinoilla. Ajoneuvolain soveltamisalan puitteissa tämä liittyy erityisesti ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

Asetuksen valmistelussa kävi edellä mainitulla tavalla ilmi tarve tehostaa markkinavalvontaa. Asetuksen 84 artikla edellyttää, että jäsenvaltiot vahvistavat niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita määrätään talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille, jotka ovat rikkoneet autojen ja niiden perävaunujen puiteasetusta. Talouden toimijoita ovat valmistajat, valmistajan edustajat, maahantuojat ja jakelijat. Lisäksi asetus edellyttää, että jäsenvaltioiden on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin seuraamuksia koskevien sääntöjen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on asetuksen mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Seuraamusten edellytetään olevan oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuuden vakavuuteen ja kyseisen jäsenvaltion markkinoille saatettujen vaatimustenvastaisten ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien tai erillisten teknisten yksiköiden lukumäärään.

Markkinavalvontaviranomaisella ei nykyisen lainsäädännön puitteissa ole toimivaltaa käyttää riittäviä seuraamuksia valvontansa tukena. Voimassa olevassa ajoneuvolaissa säädetään ainoastaan uhkasakosta, jonka Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa ajoneuvojen takaisinkutsuihin liittyvien väärinkäytösten seurauksena. Joidenkin markkinavalvontaan liittyvien tekojen ja laiminlyöntien seuraamuksista säädetään ajoneuvolain 96 §:ssä, jonka nojalla ne voivat tulla rangaistaviksi ajoneuvorikkomuksina. Ajoneuvorikkomuksesta voidaan ajoneuvolain mukaan tuomita sakkorangaistus. Ajoneuvorikkomuksesta ei ole erikseen säädetty mahdollisuutta tuomita oikeushenkilölle yhteisösakkoa rikoslain 9 luvun mukaisesti, joten rangaistus kohdistuu luonnolliseen henkilöön. Tätä ei kuitenkaan voi pitää tarkoituksenmukaisena sen vuoksi, että markkinavalvontaan liittyviin rikkomuksiin syyllistyviä tahoja ovat nimenomaan talouden toimijat eli valmistajat, valmistajan edustajat, maahantuojat ja jakelijat eivätkä yksityishenkilöt. Nykytila ei siten ole toimiva, eikä se myöskään vastaa autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen edellyttämää kansallista seuraamussääntelyä eikä EU-lainsäädännön pyrkimyksiin tehostaa markkinavalvontaa.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.1 Uusien ajoneuvojen hyväksyntä

Ajoneuvolaissa säädettäisiin jatkossa lähtökohtaisesti pelkästään ajoneuvojen kansallisesta hyväksynnästä. EU-säädöksiin perustuvat tyyppi- ja yksittäishyväksyntäsäännökset poistettaisiin ajoneuvolaista kansallista piensarjatyypinhyväksyntää ja kansallista yksittäishyväksyntää lukuun ottamatta. EU-tyypinhyväksyntöjen osalta ajoneuvolakiin sisällytettäisiin ainoastaan niitä koskeva välttämätön täydentävä sääntely, kuten toimivaltaisen viranomaisen määrittäminen.

Muu kuin tällainen täydentävä sääntely ei ole tarpeen eikä mahdollista, koska se sisältyy EU-asetuksiin.

Kansallinen hyväksyntä koskee ajoneuvoluokkia, jotka ovat kansallisen sääntelyn piirissä ja joista ei säädetä EU-säädöksissä. Tällaisia ajoneuvoja ovat muun muassa moottorikelkat ja moottorityökoneet sekä nastarenkaat. Ajoneuvolakiin jäävä uusien ajoneuvojen hyväksyntäsääntely ei siten koskisi esimerkiksi autoja, mopoja, moottoripyöriä tai traktoreita. Niiden hyväksyntää koskeva sääntely sisältyy EU-asetuksiin.

Kansallinen hyväksyntä koostuu tyyppi hyväksynnästä ja yksittäishyväksynnästä. Kansallisesta tyyppi hyväksynnästä säädetäisiin voimassa olevan ajoneuvolain tapaan. Laissa säädetäisiin lisäksi kansallisen yksittäishyväksynnän myöntämisestä, sitä koskevista vaatimuksista, vaatimusten mukaisuuden osoittamisesta ja yksittäishyväksynnästä myönnettävästä todistuksesta. Yksittäishyväksynnöistä ei esitetä muuta kansallista sääntelyä, sillä niiden hakemista ja myöntämistä koskevista menettelyistä sekä voimassaolosta toisissa jäsenvaltioissa säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Ajoneuvojen hyväksyntää koskevilla muutoksilla on lähinnä lakiteknistä merkitystä, koska autojen ja niiden perävaunujen hyväksyntää koskeva sääntely vastaa pääosin voimassa olevan ajoneuvolain sääntelyä.

4.1.2 Ajoneuvojen luokitus

Ajoneuvojen luokituksesta säädetään jatkossa pääosin EU-asetuksissa. Luokituksesta M-, N- ja O-luokan ajoneuvoiksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Luokituksesta L-luokan ajoneuvoiksi säädetään L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa. Luokituksesta T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvoiksi säädetään traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Esityksessä ehdotetaan, että selvyyden vuoksi näiden ajoneuvojen luokituksen osalta kuitenkin viitattaisiin EU-asetuksiin, joissa niistä säädetään. Laissa säädetäisiin myös siitä, miten EU-asetuksiin perustuvaa luokitusta sovelletaan muihin kuin EU-asetuksen mukaisesti liikenteeseen hyväksyttyihin ajoneuvoihin, jotka rakenteeltaan vastaavat näiden luokitusten mukaisia ajoneuvoja. Ajoneuvoluokan määräytymistä ei toistettaisi kansallisesti. Ajoneuvoluokat säilyisivät jatkossakin nykytilan mukaisina.

4.1.3 Nimetty tutkimuslaitos ja hyväksytty asiantuntija

Ajoneuvolaissa ei jatkossa säädetäisi nimetyistä tutkimuslaitoksista, sillä niistä säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Tutkimuslaitoksista olisi ainoastaan EU-lainsäädännön sallimaa välttämätöntä täydentävää sääntelyä, joka koskisi niihin kohdistuvaa valvontaa ja niille määrättäviä seuraamuksia. Tämä ei kuitenkaan käytännön tasolla tuo suurta muutosta nykytilaan, sillä EU-asetukset vastaavat sisällöllisesti näiltä osin pääasiassa voimassa olevan ajoneuvolain sääntelyä.

Ajoneuvolaissa säädetäisiin jatkossa voimassa olevan ajoneuvolain tapaan hyväksytystä asiantuntijasta, jonka Liikenne- ja viestintävirasto hyväksyisi ja joka suorittaisi tarkastuksia, mittauksia, testejä ja laskelmia sekä laatisi selvityksiä. Ajoneuvolakiin sisältyisivät jatkossakin hyväksytyn asiantuntijan toimivaltaa, hyväksymistä, velvollisuuksia, valvontaa ja seuraamuksia koskevat säännökset. Nykytilasta poiketen hyväksytty asiantuntija voisi kuitenkin valvoa ainoastaan kansallisiin hyväksyntöihin liittyvää tuotannon vaatimustenmukaisuutta. EU-lainsäädäntö

ei mahdollista sitä, että hyväksytylle asiantuntijalle voitaisiin antaa vastaavaa valvontatoimivaltaa. EU-säädöksiin perustuvien hyväksyntöjen valvonnasta vastaisi jatkossa nimetty tutkimuslaitos.

4.1.4 Sarjan viimeiset ajoneuvot

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden sallia sarjan viimeisten ajoneuvojen käyttöönoton tiettyjen kiintiöiden puitteissa. Kiintiöt koskevat sellaisia autoja ja niiden perävaunuja (M-, N- ja O-luokan ajoneuvot), jotka ovat varastossa olevia uusia, rekisteröimättömiä ajoneuvoja, joita ei voida rekisteröidä, myydä tai ottaa käyttöön, koska voidaan on tullut uusia teknisiä vaatimuksia, joita ne eivät täytä. Näitä kutsutaan sarjan viimeisiksi ajoneuvoiksi. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus mahdollistaa sekä lukumäärällisen että aikarajallisen kiintiön, joista jäsenvaltio voi valita toisen ja jonka verran jäsenvaltiossa voidaan rekisteröidä, asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön tällaisia ajoneuvoja.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomi noudattaisi nykyiseen tapaan jatkossakin lukumäärällistä kiintiötä, jonka mukaan poikkeuksia voisi myöntää ainoastaan tietyille prosenttiosuudelle käytönotetuista ajoneuvoista tai lukumäärälle ajoneuvoja. Tästä säädettäisiin jatkossa ajoneuvolain 122 §:ssä.

Myös muiden kuin M-, N- ja O-luokan ajoneuvojen sarjojen viimeisiä ajoneuvoja koskevat kiintiöt säilyisivät ennallaan.

4.1.5 Markkinavalvonta

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus velvoittaa jäsenvaltion säätämään markkinavalvonnan seuraamuksista. Voimassa olevaan ajoneuvolakiin verrattuna markkinavalvonnan asema esitettävässä ajoneuvolaissa vahvistuisi säädettävän seuraamusmaksun ansiosta. Markkinavalvontaa koskevat pykälät koottaisiin omaan lukuunsa, mikä tekisi niistä näkyvämmän ja selkeämmin hahmotettavan kokonaisuuden.

Osa kansallisten ajoneuvoluokkien markkinavalvontaan liittyvistä tehtävistä kuuluu voimassa olevan ajoneuvolain mukaan tyyppihyväksyntäviranomaiselle. Nämä tehtävät siirtyisivät nyt markkinavalvontaviranomaiselle. Vastaavat tehtävät muiden ajoneuvoluokkien osalta kuuluvat EU-asetusten mukaan markkinavalvontaviranomaisen toimivaltaan. Nykytilaan verrattuna markkinavalvontaviranomaisen toimivalta siten laajenisi ja selkeytyisi, mikä on omiaan tehostamaan markkinavalvontaa.

Markkinavalvonnassa noudatettaisiin jatkossakin EU-asetusten sääntelyn ohella eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia. Tämän soveltamisesta otettaisiin säännös markkinavalvontaa koskevaan lukuun. Mainittu laki vastaa asiasisällöllisesti pääosin voimassa olevan ajoneuvolain markkinavalvontasääntelyä. Tällä yhdenmukaistettaisiin eri sektoreiden markkinavalvontatoimintaa.

4.1.6 Seuraamusmaksusääntely

Esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirastolle säädettäisiin toimivalta määrätä seuraamusmaksu niiden rikkomusten seurauksena, joiden tekijöitä voivat olla talouden toimijat, nimetyt tutkimuslaitokset ja hyväksytyt asiantuntijat. Seuraamusmaksun alaiset rikkomukset määriteltäisiin ajoneuvolain 189–192 §:ssä, ja ne koskisivat muun muassa väärien tietojen antamista eri yhteyksissä, erilaisten tiedonantovelvollisuuksien laiminlyöntejä, päästörajoitusjärjestelmään liittyviä väärinkäytöksiä, ajoneuvojen hyväksyntään liittyviä väärinkäytöksiä ja ajoneuvojen

myyntiin liittyviä rikkomuksia. Näistä rikkomuksista suurin osa sisältyy jo voimassa olevaan ajoneuvorikkomussääntelyyn, josta ne siirrettäisiin seuraamusmaksun piiriin. Lisäksi seuraamusmaksu kattaisi EU-lainsäädännön nimenomaisesti edellyttämät rikkomukset. Seuraamusmaksu voitaisiin rikkomustyyppistä riippuen määrätä valmistajalle, valmistajan edustajalle, maahantuojalle, jakelijalle, nimetylle tutkimuslaitokselle tai hyväksytylle asiantuntijalle. Seuraamusmaksu voitaisiin kohdistaa oikeushenkilöön, ja sen suuruuden määrittämisessä olisi joustoa, mikä mahdollistaisi yhtäältä seuraamuksen tehokkuuden ja varoittavuuden sekä toisaalta rangaistuksen oikeasuhtaisuuden ja kohtuullisuuden.

Esitettävä seuraamusmaksu perustuu autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 84 artiklaan, joka velvoittaa jäsenvaltion säätämään niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita määrätään niille talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille, jotka ovat rikkoneet asetusta. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Seuraamusten on erityisesti oltava oikeassa suhteessa vaatimustenvastaisuuden vakavuuteen ja kyseisen jäsenvaltion markkinoilla saataville asetettujen vaatimustenvastaisten ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien tai erillisten teknisten yksiköiden lukumäärään.

Oikeushenkilölle määrättävän seuraamusmaksun suuruus olisi enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti rikkomukseen syyllystyneen yhtiön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrättäisiin hyväksyttynä asiantuntijana toimivalle luonnolliselle henkilölle, enimmäissuuruus olisi 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosenttia hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. Seuraamusmaksu olisi merkityksellinen markkinavalvonnan tehostamisen kannalta, mikä vastaisi myös EU-lainsäädännön vaatimuksiin valvontamenettelyjen kehittämisestä. Seuraamusmaksu täyttäisi oikeasuhtaisuuden vaatimukset, sillä sen potentiaalisena kohteena olevilla tahoilla on tosiasialliset edellytykset noudattaa sanktioituja velvoitteita ja suoriutua laissa tarkoitetuista seuraamuksista. Kiinteään 30 000 euron enimmäissummaan yhdistetty yhden prosentin liikevaihtokatto puolestaan varmistaisi sen, että sanktio ei muodostu pienten yritysten kannalta kohtuuttoman suureksi. Myös luonnolliselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun vuosituloista laskettava yhden prosentin enimmäissuuruus varmistaisi sen, että sanktiotasoa on kohtuullinen myös pienituloisten kannalta. Ehdotettu suuruus mahdollistaisi seuraamuksen, joka olisi oikeassa suhteessa teon vakavuuteen ja laajuuteen ja toisaalta pelotevaikutukseltaan riittävä. Se ei myöskään perustulakivaliokunnan lausuntokäytäntö huomioon ottaen olisi oikeasuhtaisuusnäkökulmasta liian suuri. Seuraamusmaksulla saavutettaisiin sanktiojärjestelmältä vaadittava yleis- ja erityisestäävyys.

Joustavuus seuraamusmaksun suuruudessa mahdollistaisi tapauskohtaisten olosuhteiden huomioon ottamisen ja siten oikeasuhtaisen seuraamuksen. Laissa säädettäisiin nimenomaisesti, että menettelyn laatu, laajuus, vahingollisuus, kesto aika ja toistuvuus sekä tekijän taloudellinen asema olisi otettava huomioon seuraamusmaksun suuruuden arvioinnissa. Seuraamusmaksua ei määrättäisi, jos menettelyä olisi pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrittäminen olisi menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Tekijälle voitaisiin tällöin antaa huomautus, jos siihen on aihetta. Seuraamusmaksu olisi siten viimesijainen valvontakeino.

4.1.7 Esityksen arviointi suhteessa EU:n tietosuoja-asetukseen

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat keväällä 2016 asetuksen (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (*tietosuoja-asetus*). Tietosuoja-asetuksella vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä sekä säännöt,

jotka koskevat henkilötietojen vapaata liikkuvuutta. Tietosuoja-asetus on tullut sovellettavaksi 25.5.2018.

Ehdotetut ajoneuvolain tyyppihyväksyntärekisteriä koskevat säännökset eivät edellytä arviointia tietosuoja-asetuksen näkökulmasta, sillä tyyppihyväksyntärekisteri ei sisällä henkilötietoja. Rekisteriin tallennettaisiin ajoneuvotyyppin tyyppihyväksyntätodistuksen tiedot ja todistukseen liitetyt testitulokset. Nämä ovat luonteeltaan ajoneuvoja koskevia teknisiä tietoja, joita ei voida pitää tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina henkilötietoina.

Lisäksi ajoneuvolakiehdotukseen sisältyy useita säännöksiä, jotka koskevat liikenneasioiden rekisteriin tallennettavia tietoja ja niiden käsittelyä. Ehdotettu sääntely koskee esimerkiksi ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittamista liikenneasioiden rekisteriin. Ajoneuvolakiehdotukseen sisältyy myös sääntelyä, joka koskee ajokieltoa ja katsastusta koskevien tietojen tallentamista liikenneasioiden rekisteriin. Ajoneuvon rekisteritietoihin sisältyy ajoneuvon omistajaa, haltijaa ja käyttövastaavaa koskevia tietoja. Nämä tiedot liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön, joten ne ovat tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilötietoja.

Esityksessä ehdotettu ajoneuvolain henkilötietoja koskeva sääntely vastaa sisällöllisesti voimassa olevaa lainsäädäntöä. Kyse on liikenneasioiden rekisterin tietojen käsittelystä. Liikenneasioiden rekisteriä koskeva yleinen sääntely sisältyy liikenteen palveluista annettuun lakiin. Liikenneasioiden rekisterin suhdetta tietosuoja-asetukseen on arvioitu kattavasti hallituksen esityksessä laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 145/2017 vp, s. 97–105). Ehdotettu sääntely vastaa tätä arviointia, eikä esitys näin ollen ole ongelmallinen tietosuoja-asetuksen kannalta.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Ajoneuvolainsäädännön uudistukseen liittyvät vaikutukset johtuvat pääosin suoraan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksesta. Asetuksen tavoitteena on autojen ja niiden perävaunujen tyyppihyväksyntään sovellettavan lainsäädäntökehityksen kehittäminen sekä ajoneuvojen ja komponenttien riippumaton markkinoille saattaminen. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen säännöksillä on vaikutusta yrityksiin, kotitalouksiin, viranomaisiin ja ympäristöön. Asetuksen vaikutuksia on arvioitu komission vaikutusarviointia koskevassa valmisteluasiakirjassa (SWD/2016/09 final - 2016/014 (COD)).⁸ Asetuksen kansallisella täytäntöönpanolla on vaikutusta pääasiassa viranomaisten toimintaan.

Taloudelliset vaikutukset

⁸ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja vaikutusten arvioinnista, oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (SWD/2016/09 final - 2016/014 (COD)). Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52016SC0009>. Komission yksiköiden valmisteluasiakirja, tiivistelmä vaikutusten arvioinnista, oheisasiakirja ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (SWD/2016/010 final - 2016/014 (COD)). Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52016SC0010>.

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen täytäntöönpanolla ei ole merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintävirasto toimisi ajoneuvolakiehdotuksen mukaan sekä autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettuna hyväksyntäviranomaisena että markkinavalvontaviranomaisena. Asetuksen mukaan hyväksyntäviranomainen on toimivaltainen kaikissa ajoneuvon tyyppihyväksyntään tai yksittäishyväksyntään liittyvissä kysymyksissä. Markkinavalvontaviranomainen vastaa markkinavalvonnan toteutumisesta jäsenvaltion alueella. Asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan hyväksyntäviranomaisen ja markkinavalvontaviranomaisen tehtävät ja vastuualueet on erotettava tiukasti toisistaan ja niiden on toimittava toisistaan riippumatta. Jos viranomaiset kuuluvat samaan organisaatioon, niiden toiminnan on oltava rakenteellisesti eroteltua. Tämän vuoksi Liikenne- ja viestintäviraston on huolehdittava siitä, että hyväksyntä- ja markkinavalvontatoiminnot ovat jatkossakin organisatorisesti erillisiä toimintoja, kuten ne ovat olleet tähänkin asti.

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus tehostaa jäsenvaltioiden markkinavalvonta- ja täytäntöönpanovelvoitteita, mikä lisää Liikenne- ja viestintäviraston työmäärää. EU-asetuksen mukaisia markkinavalvontaviranomaisen uusia velvollisuuksia ovat muun muassa markkinavalvonnan toimivuuden arvioinnit, markkinavalvonnan toimivuutta koskeva raportointi, moottoriajoneuvoja ja päästöjä koskevien tyyppihyväksyntätestien suorittaminen vähimmäismäärien puiteissa, täytäntöönpanon valvonnan tietojenvaihtofoorumiin osallistuminen ja sen antamien suositusten käyttöön ottaminen sekä tietojenvaihtokanavien tehokkaampi käyttäminen. Liikenne- ja viestintävirasto suorittaa markkinavalvontaan kuuluvia testejä yhteistyössä Tullin kanssa. Markkinavalvonnan suorittamiseen varattava budjetti voi Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan vaihdella suuresti 100 000 ja 30 000 000 euron välillä testattavista kohteista riippuen. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaan Suomen on suoritettava vähintään viisi testiä vuodessa. Testien kustannukset riippuvat testattavasta ajoneuvoluokasta ja siitä, testataanko koko ajoneuvon vai ainoastaan sen joidenkin osajärjestelmien vaatimustenmukaisuus. Liikenne- ja viestintäviraston toimintaresursseihin ei kuitenkaan esitetä lisäystä.

EU-asetuksen asettamien uusien velvoitteiden lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle tulisi esityksen mukaan toimivalta määrätä seuraamusmaksu. Liikenne- ja viestintäviraston markkinavalvonnan toteuttamisesta saatuihin kokemuksiin perustuvan arvion mukaan seuraamusmaksun määräämisellä ei olisi merkittäviä taloudellisia tai henkilöstövaikutuksia, sillä niitä määrättäisiin todennäköisesti vuositasolla korkeintaan noin 10.

Esityksellä ei ole vaikutusta Liikenne- ja viestintäviraston henkilöstön määrään. Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan virastolle aiheutuvat uudet markkinavalvontavelvollisuudet ovat henkilöstövaikutuksiltaan noin 6 henkilötyövuotta. Markkinavalvonnan lisääntyvät tehtävät hoidetaan kuitenkin Liikenne- ja viestintäviraston sisäisillä tehtävien uudelleenjärjestelyillä. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen täytäntöönpano aiheuttaa lisäksi Liikenne- ja viestintävirastossa sisäisiä tietojärjestelmämuutoksia. Henkilöstöä on myös koulutettava uusien prosessien suorittamisessa.

Tuomioistuimet

Hallinto-oikeudet käsittelevät seuraamusmaksuja koskevista päätöksistä tehtyjä valituksia oikeusvaatimusvaiheen jälkeen. Tämä tehtävä on vaikutuksiltaan hyvin vähäinen, sillä Liikenne- ja viestintäviraston arvion mukaan seuraamusmaksuja määrättäisiin vuositasolla korkeintaan noin 10 ja oletettavaa on, että näihin kaikkiin ei haeta muutosta.

Oikeusrekisterikeskus

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä olisi vastata ehdotetun seuraamusmaksun täytäntöönpanosta. Oikeusrekisterikeskuksen arvion mukaan tietojärjestelmien uudistamisesta aiheutuvat kustannukset ovat noin 75 000 euroa. Uudistuksen voimaantulo edellyttää tässä suhteessa tietojärjestelmien ja resurssien turvaamista virastossa.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Sarjan viimeiset ajoneuvot

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden sallia sarjan viimeisten ajoneuvojen käyttöönoton tiettyjen kiintiöiden puitteissa. Kiintiöt koskevat sellaisia autoja ja niiden perävaunuja, jotka ovat varastossa olevia uusia, rekisteröimättömiä ajoneuvoja, joita ei voida rekisteröidä, myydä tai ottaa käyttöön, koska voimaan on tullut uusia teknisiä vaatimuksia, joita niiden ei ole osoitettu täyttävän. Näitä kutsutaan sarjan viimeisiksi ajoneuvoiksi. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus mahdollistaa sekä lukumäärällisen että aikarajallisen kiintiön, joista jäsenvaltio voi valita toisen ja jonka verran jäsenvaltiossa voidaan rekisteröidä, asettaa saataville markkinoilla tai ottaa käyttöön tällaisia ajoneuvoja. Esityksen mukaan sarjan viimeisiin ajoneuvoihin sovellettaisiin nykyiseen tapaan jatkossakin lukumäärällistä kiintiötä.

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus mahdollistaisi myös aikarajallisen kiintiön. Sen mukaan poikkeus voitaisiin myöntää ajoneuvoille, joille on myönnetty vähintään kolme kuukautta voimassa oleva vaatimustenmukaisuustodistus, jonka voimassaolo on päättynyt säädöksen voimaantulon myötä. Aikarajallinen kiintiö koskisi siten käytännössä sellaisia ajoneuvoja, jotka on valmistettu kolmen edellisen kuukauden aikana, mutta joiden valmistumisen jälkeen on tullut voimaan uutta ajoneuvoja koskevaa sääntelyä. Esityksen mukaan lukumäärällinen kiintiö olisi paremmin perusteltavissa sen vuoksi, että Liikenne- ja viestintävirasto ei voi luotettavasti valvoa aikarajallisen kiintiön noudattamista. Vaatimustenmukaisuustodistukseen ei ole pakko merkitä ajoneuvon valmistuspäivämäärää, vaan siihen tulee yleensä se päivämäärä, jolloin se on tulostettu. Aikarajallisen kiintiön noudattamista ei siten voitaisi seurata riittävällä varmuudella. Näistä syistä johtuen myöskään lukumäärällisen ja aikarajallisen kiintiön yhdistelmää ei voitaisi pitää perusteltuna.

5.2 Seuraamussääntely

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 84 artikla velvoittaa jäsenvaltion säätämään niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita määrätään niille talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille, jotka ovat rikkoneet asetusta. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Esitykseen sisältyy tämän vuoksi säännös uudesta seuraamusmaksusta.

Vaihtoehtona seuraamusmaksulle on seuraamusten peruslähtökohtien säilyttäminen nykyisellään eli kaikkien EU-lainsäädännön edellyttämien teonkuvausten sisällyttäminen ajoneuvorikkomusta koskevaan säännökseen ja sakkorangaistuksen pitäminen ennallaan. Joidenkin EU-lainsäädännön edellyttämien tekojen ja laiminlyöntien seuraamuksista säädetään jo nykyisin

voimassa olevan ajoneuvolain 96 §:ssä, jonka nojalla ne voivat tulla rangaistaviksi ajoneuvorikkomuksina.

Sakkorangaistusta ei kuitenkaan voida pitää tarkoituksenmukaisena seuraamuksena sen vuoksi, että autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 84 artiklassa tarkoitettuihin rikkomuksiin syyllistyviä tahoja ovat nimenomaan talouden toimijat, kuten valmistajat, valmistajan edustajat, maahantuoja ja jakelijat, sekä tutkimuslaitokset. Rikkomuksiin eivät pääosin syyllisty luonnolliset henkilöt, joille sakkorangaistus on mahdollista määrätä.

Edellä esitetyn johdosta on perusteltua säätää uudesta seuraamusmaksusta.

6 Lausuntopalaute

Lausunnonantajilla ei yleisesti ollut huomautettavaa esityksen pääasiallisista ehdotuksista. Lausunnoissa esitettiin pääosin lakitekniisiä ja yksityiskohtaisia muutoksia.

Sisällöllisesti merkittävimmät lausunnoissa esitetyt huomiot liittyivät seuraaviin teemoihin:

Seuraamusmaksun suuruus

Lausunnonantajat suhtautuivat esitettyyn seuraamusmaksuun myönteisesti. Seuraamusmaksun suuruudesta esitettiin kuitenkin joitakin huomioita.

Syyttäjälaitos katsoi, että jatkovalmistelussa olisi pyrittävä varmistumaan siitä, että seuraamusmaksun suuruus täyttäisi tehokkuuden ja varoittavuuden vaatimukset ottaen huomioon valvonnan kohteena olevien toimijoiden taloudellinen asema ja ajateltavissa olevien rikkomusten laatu.

Oikeusministeriö totesi, että seuraamusmaksun suuruutta koskevassa sääntelyssä tulisi huomioida tilanteet, jossa seuraamusmaksu määrätään hyväksyttynä asiantuntijana toimivalle luonnolliselle henkilölle.

Yksityisten katsastustoimipaikkojen liitto piti ehdotettua seuraamussääntelyä suuruudeltaan vähäisenä muissa valtioissa käytössä oleviin sanktioihin verrattuna.

Seuraamusmaksun soveltamisala

Sisäministeriö esitti, että ajoneuvolaissa tulisi säätää merkittävistä hallinnollisista sanktioista, jotka voitaisiin määrätä ajoneuvojen haltijoille tai omistajille, jos ajoneuvoihin on asennettu ajopiirtureiden tai pakokaasupäästöjen rajoittamiseksi asennettujen laitteiden toimintaan vaikuttavia laitteita. Ehdotettu seuraamusmaksu voitaisiin määrätä ainoastaan talouden toimijoille (ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja, maahantuoja, jakelija), joten se ei ole tältä kannalta riittävä.

Myös Autotuojat ja -teollisuus (AT) ja Autoalan keskusliitto (AKL) lausuivat, että seuraamusmaksusääntelyssä ei ole otettu huomioon tilannetta, jossa ajoneuvoa käyttävä kuluttaja tai yritys teettää ajoneuvon ohjelmistopäivityksen tai päästömanipuloinnin. Nämä tapahtuvat ajoneuvon käyttöönottoajankohdan jälkeen kolmannen osapuolen toimesta, joiden kuvaus ei täytä suoraan asetuksen talouden toimijan (valmistaja, valmistajan edustaja, maahantuoja tai jakelija) määritelmää.

AT ja AKL esittivät, että seuraamusmaksusääntelyä tulisi muuttaa niin, että seuraamusmaksuja olisi mahdollista kohdistaa tarvittaessa kattavasti myös näille toimijoille ja ensirekisteröinnin jälkeen tehtäviin toimenpiteisiin. Esimerkiksi saasteenpoistolaitteet ohittavan päästömanipulointijärjestelmän tai ohjelmistomuutoksen markkinoille saattaja tulisi tulkita talouden toimijaksi.

Lisäksi Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kannatti seuraamusmaksun soveltamisalan laajentamista siten, että se voitaisiin määrätä myös kuorma- ja linja-autoliikenteen harjoittajille.

Päästömanipulointien sääntely

Sisäministeriö esitti lausunnossaan, että ajoneuvolaissa tulisi säätää päästörajoitusjärjestelmien ohituslaitteiden ja manipulointien kiellosta, sillä päästörajoitusjärjestelmiä koskevaa sääntelyä pyritään kiertämään erilaisilla laitteilla taloudellisten hyötyjen saavuttamiseksi. Ajoneuvolaissa tulisi myös säätää merkittävistä hallinnollisista sanktioista, jotka voitaisiin määrätä ajoneuvojen haltijoille tai omistajille, jos ajoneuvoihin on asennettu pakokaasupäästöjen rajoittamiseksi asennettujen laitteiden toimintaan vaikuttavia laitteita. Tällaisen ajoneuvon käyttö tulisi voida estää välittömästi esimerkiksi rengaslukolla, rekisterikilvet poistamalla tai muulla tavoin. Samoin tulisi olla mahdollista asettaa hyväksyttävä vakuus ennen kuin käyttöeste poistetaan.

Taksamittaria koskeva sääntely

Taksamittaria koskevasta sääntelystä lausuivat työ- ja elinkeinoministeriö, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ja Suomen Taksiliitto. Voimassa olevaa taksamittarisääntelyä pidettiin yksimielisesti EU:n mittauslaitedirektiivin (2014/32/EU) vastaisena.

Työ- ja elinkeinoministeriö esitti, että taksamittareita koskevaa säännöstä tarkastellaan jatkovalmistelussa uudelleen ja kehitetään mahdollisimman teknologianeutraali ratkaisu, joka täyttää EU:n mittauslaitesääntelyn asettamat vaatimukset, mutta joka ei estä tai tarpeettomasti hankaloita sovelluspohjaisten menetelmien käyttöä taksiliikenteessä.

Tukes puolestaan esitti, että jos matkan hinta perustuu matkan tai ajan mittaamiseen, luvanvaraiseen henkilöliikenteeseen käytettävässä ajoneuvossa olisi aina oltava taksamittari, joka täyttää mittauslaitelain (707/2011) vaatimukset.

Katsastussääntely

Liikenne- ja viestintävirasto huomautti lausunnossaan katsastuslainsäädäntöön jääneistä keskeistä sisältöä koskevista katvealueista. Virasto esitti ajoneuvolain katsastussääntelyn tarkastelamista erillisenä säädöshankkeena myöhemmässä vaiheessa.

Esityksen perustuslainmukaisuus

Oikeusministeriö esitti useita valtiosääntö-, hallinto- ja rikosoikeudellisia sekä lakitekniisiin kysymyksiin liittyviä huomioita esityksestä.

Erityisesti oikeusministeriö kiinnitti huomiota asetuksenantovaltuuksiin, jotka olivat paikoin liian yleisluontoisia ja valtuuttivat säätämään asetuksella sellaisista asioista, joista tulisi perustuslain mukaan säätää lailla.

Myös rangaistussäännöksistä oikeusministeriö lausui, että ne tulisi muuttaa vastaamaan rikos-oikeudellista laillisuusperiaatetta. Ajoneuvorikkomuksen teonkuvauksia ja ajoneuvolaissa eri toimijoille asetettuja velvollisuuksia tulisi täsmentää siten, että ne olisivat riittävän tarkkarajaisia ja täsmällisiä. Säännöksistä tulisi selkeästi käydä ilmi sekä velvoite, jonka rikkominen on rangaistavaa, että se, kehen velvoite kohdistuu.

Lausuntopalautteen huomioiminen

Lausuntopalautteen johdosta esitykseen on tehty sellaiset tekniset korjaukset, joilla ei ole merkittäviä vaikutuksia ja jotka ovat tarpeen luonnoksessa olleiden virheiden ja puutteellisuuksien korjaamiseksi.

Seuraamusmaksun määrittämistä koskevaan pykälään on lisätty luonnolliselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun suuruutta koskeva säännös. Tämä olisi perusteltua sen vuoksi, että hyväksytyksi asiantuntijaksi voitaisiin hyväksyä sekä oikeushenkilö että luonnollinen henkilö, vaikkakin hyväksytyt asiantuntijat ovat tähän asti olleet pelkästään oikeushenkilöitä.

Ajoneuvolakiehdotuksen asetuksenanto- ja määräyksenantovaltuuksia sekä rangaistussäännöksiä on tarkennettu oikeusministeriön lausunnossa esitettyjen huomioiden mukaisesti. Suurin osa nykyisestä asetustason sääntelystä on siirretty ajoneuvolakiin, sillä kyse on lainsäädännön alaan kuuluvista asioista. Valtuuksia on täsmennetty, ja ajoneuvolakiin on lisätty asetuksista ja määräyksistä riittävät perussäännökset kaikille valtuuksille. Ajoneuvorikkomusta koskevaan säännökseen on lisätty viittaus 12 §:ään sen selkeyttämiseksi, kehen velvoitteet kohdistuvat. Myös yksittäisiä teonkuvauksia on tarkkarajaisesti oikeusministeriön edellyttämällä tavalla. Myös muut oikeusministeriön esittämät lakitekniset ja esityksen perustuslainmukaisuuteen liittyvät seikat on otettu huomioon.

Ajoneuvolakiehdotuksesta on lisäksi poistettu taksamittarisääntely. Työ- ja elinkeinoministeriö, Tukes ja Suomen Taksiliitto pitivät lausunnoissaan voimassa olevaa taksamittarisääntelyä EU-oikeuden vastaisena. Esityksen jatkovalmistelussa on siten katsottu tarpeelliseksi selvittää taksamittarisääntelyä. Liikenne- ja viestintäministeriössä on samanaikaisesti jo valmisteltu taksamittarisääntelyyn muutoksia muun taksisääntelyyn liittyvän valmistelutyön yhteydessä (hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 ja 171 §:n sekä ajoneuvolain muuttamisesta; ns. taksilainsäädännön korjaus). Nyt kyseessä olevan esityksen jatkovalmistelussa on siten päädytty siihen, ettei ehdotettavaan uuteen ajoneuvolakiin ole tarkoituksenmukaista sisällyttää nykyisenkaltaista taksamittarisääntelyä, jonka suhde EU-oikeuteen on epäselvä.

Ajoneuvolakiehdotuksessa esitettäisiin, että voimassa olevan ajoneuvolain 25 §:n 2 momentin ja 27 a §:n 1 momentin 8 kohdan säännökset taksamittarista sekä muusta laitteesta ja järjestelmästä jäisivät voimaan 1.6.2021 asti. Tarkoitus on, että 1.6.2021 tulisi voimaan uudistettu taksamittarisääntely, joka on liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltu osana taksilainsäädännön uudistamista koskevaa esitystä. Mainitussa esityksessä ehdotettaisiin nykyisen taksamittarisääntelyn muuttamista ja sisällyttämistä ajoneuvolain sijaan liikenteen palveluista annetun lain 15 a ja 152 §:ään.

Taksilainsäädännön uudistamista koskevassa esityksessä on tarkoitus selvittää taksamittarisääntelyn suhdetta EU-oikeuteen komissiolta saatujen huomautusten perusteella. Mainitussa esityksessä täsmennetään taksamittarisääntelyä EU-sääntelyyn liittyvän tulkintaepävarmuuden poistamiseksi.

Vastaavaa taksamittarisääntelyn muutosehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää tähän esitykseen, sillä sen on tarkoitus tulla voimaan vasta 1.6.2021 sen vuoksi, että alan toimijat tarvitsevat siirtymäajan uuden sääntelyn soveltamiselle ja Liikenne- ja viestintäviraston tulee antaa tarkemmat määräykset taksamittarisääntelystä. Lisäksi taksamittarisääntelyn on katsottu asiallisesti sopivan liikenteen palveluista annettuun lakiin, johon keskeiset taksiliikennettä koskevat säännökset sisältyvät. Tästä johtuen esityksessä ehdotettaisiin, että voimassa olevan ajoneuvolain taksamittarisääntely olisi voimassa 1.6.2021 asti.

Muita lausunnoissa esitettyjä muutoksia ei ole tehty, sillä niiden toteuttaminen edellyttäisi pidempää jatkovalmisteluaikaa ja perusteellisempia vaikutusarviointoja kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen täytäntöönpanon asettama aikataulu mahdollistaa.

7 Säännöskohtaiset perustelut

Ajoneuvolaki

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Soveltamisala.*

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti, että laki koskee tieliikennelaissa (729/2018) tarkoitettulla tiellä ja muualla eli siis kaikkialla käytettävien ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien luokitusta, rakennetta, hallintalaitteita, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia, varusteita ja ympäristöominaisuuksia. Lisäksi laki koskisi ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien hyväksymistä liikenteeseen, rekisteröintiä sekä ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvontaa eli määräaikaista ja muita ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi edellytettäviä katsastuksia. Voimassa olevaan ajoneuvolakiin nähden soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös ajoneuvoyhdistelmiä. Soveltamisalan muuttaminen ei kuitenkaan vaikuta nykyiseen oikeustilaan, sillä jo voimassa olevassa ajoneuvolaissa on ajoneuvoyhdistelmiä koskevia säännöksiä.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin myös teknisiin tienvarsitarkastuksiin. Niistä säädettäisiin ajoneuvolain 7 luvussa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lain soveltamisesta uusien moottorikelkkojen ja uusien raskaiden moottorikelkkojen sekä tieliikennekäyttöön tarkoitettujen uusien ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden maa-hantuontiin, myytäväksi valmistamiseen, kaupan pitämiseen, myyntiin ja muuhun luovuttamiseen. Lain soveltamisen edellytyksenä olisi, että näiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädettäisiin tässä laissa tai sen nojalla.

Pykälän 4 momentin mukaan lakia sovellettaisiin moottorikelkkojen ja raskaiden moottorikelkkojen sekä tieliikennekäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen sekä sellaisten järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennukseen ja korjaukseen. Lain soveltamisen edellytyksenä olisi, että näiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla. Raskasta moottorikelkkaa koskevassa ajoneuvolain muutoksessa 1304/2018 tiettyihin ajoneuvolain pykäliin tarvittavat lisäykset raskaasta moottorikelkasta jäivät tekemättä. Tämän vuoksi lain soveltamisala laajennettaisiin koskemaan myös uusia raskaita moottorikelkkoja.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin soveltamisalaa koskevasta rajoituksesta. Momentin mukaan yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä alueella käytettävään ajoneuvoon sovellettaisiin ai-noastaan ajoneuvon yleisiä turvallisuusvaatimuksia koskevan 3 §:n vaatimuksia, vastuuta ajo-neuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta koskevaa 12 §:ää vastuuta koskevin osin, ajoneuvon korjausvelvoitetta ja takaisinkutsua koskevaa 178 §:ää, seuraamuksia koskevaa 10 lukua, ajokieltoon määräämistä koskevaa 198 §:ää ja valvontakatsastukseen määräämistä kos-kevaa 200 §:ää. Momentissa tarkoitettuja yleiseltä liikenteeltä eristettyjä alueita, jotka suljettai-siin aidalla, puomilla, ketjulla tai vastaavalla, olisivat esimerkiksi eräät työmaat, tehdas-, sa-tama- ja varastoalueet, suljetut kilpa-ajoradat ja rallien pikataipaleet sekä muut vastaavat alueet.

Pykälän 6 momentissa rajattaisiin pois soveltamisalasta sellaiset jalankulkua avustavat tai kor-vaavat liikkumisvälineet, joissa sähkömoottoreiden yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho on enintään 1,00 kilowattia ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tun-nissa sekä sellaiset liikkumisen apuvälineet, potkukelkat, leikkiajoneuvot tai vastaavat laitteet, joita ei ole varustettu moottorilla. Momenttia muutettaisiin voimassa olevaan säännökseen näh-den teknologianeutraalimmaksi siten, että jalankulkua avustavassa tai korvaavassa liikkumisvä-lineessä voi olla useita sähkömoottoreita, kunhan niiden yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho ei ylitä 1,00 kilowattia. Nimellistehon olisi oltava korkeimmillaan tasan 1,00 kilowattia, eikä esi-merkiksi 1,49 kilowattia, joka voitaisiin tavanomaisten pyörityssääntöjen mukaisesti pyöristää yhteen kilowattiin. Tällaisia momentissa tarkoitettuja liikkumisvälineitä ovat esimerkiksi tasa-painoskootterit ja muut vastaavat kevyet sähkömoottoriset kulkuvälineet.

Pykälän 7 momentin mukaan laki ei koskisi EU-tyyppihyväksyntää, EU-yksittäishyväksyntää, kansallista piensarjatyypin hyväksyntää eikä yksittäishyväksyntää, ellei toisin säädetä. Lain hy-väksyntää koskevat säännökset koskisivat siten pääsääntöisesti vain kansallista hyväksyntää ja E-tyyppihyväksyntää. Soveltamisalan ulkopuolelle jääviä hyväksyntöjä koskevat säännökset si-sältyvät autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetukseen sekä traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetukseen.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan ajoneuvolla tarkoitettaisiin maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla. Säännöksen mukaisia ajoneuvoja olisivat esimerkiksi moottorikäyttöiset ajoneuvot, perävaunut, hinattavat laitteet ja polkupyörät.

Momentin 2 kohdan mukaan akkreditointielimellä tarkoitettaisiin kansallista akkreditoin-tielintä, joka kuuluu akkreditointielinten välisiin vastavuoroiisiin tunnustamissopimuksiin.

Momentin 3 kohdan mukaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksella tarkoitettaisiin moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestel-mien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/858. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetään M-, N- ja O-luokan ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta.

Momentin 4 kohdan mukaan CE-merkinnällä tarkoitettaisiin tuotteiden kaupan pitämiseen liit-tyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 säädettyä merkintää.

Momentin 5 kohdassa määriteltäisiin ennakkoilmoitus. Ennakkoilmoitus koskisi tietoja, jotka ilmoitetaan uudesta tai keskeneräisestä ajoneuvosta Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ensi-rekisteröintiä.

Momentin 6 kohdassa määriteltäisiin ennakoilmoitustodistus. Ennakoilmoitustodistus olisi todistus siitä, että ajoneuvo on ennakoilmoitettu.

Momentin 7 kohdassa määriteltäisiin ensimmäisen käyttöönoton ajankohta. Ajoneuvon käyttöönottopäivällä on merkitystä erityisesti arvioitaessa, mitä teknisiä vaatimuksia ajoneuvoon sovelletaan. Tosiasiallisella ajoneuvon käyttöönottopäivällä tarkoitettaisiin esimerkiksi Verohallinnon tai Tullin vahvistaman käyttöönottoilmoituksen päivämäärää.

Momentin 8 kohdan mukaan ensirekisteröinnillä tarkoitettaisiin ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin. Ensirekisteröinti on mahdollista tehdä Suomessa ainoastaan yhden kerran.

Momentin 9 kohdassa tarkoitettu erillinen tekninen yksikkö voisi olla esimerkiksi alleajosuoja, suojakypärä tai lasten turvalaite.

Momentin 10 kohdassa määriteltäisiin ETA-valtio. ETA-valtioihin kuuluvat Euroopan unionin jäsenvaltiot sekä Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen muut sopijavaltiot eli Norja, Islanti ja Liechtenstein.

Momentin 11 kohdan E-tyyppihyväksynnällä tarkoitettaisiin moottoriajoneuvojen varusteiden ja osien hyväksymisehtojen yhdenmukaistamista ja hyväksymisten vastavuoroista tunnustamista koskevaan sopimukseen (SopS 70/1976) (*Geneven sopimus*) liitettyjen sääntöjen (*E-sääntö*) mukaista tyyppihyväksyntää.

Momentin 12 kohdan mukaan EU-tyyppihyväksynnällä tarkoitettaisiin menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin tai erillisen teknisen yksikön tyyppi on asiaankuuluvien EU-tyyppihyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen.

Momentin 13 kohdan mukaan EU-yksittäishyväksynnällä tarkoitettaisiin menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että yksittäinen auto tai sen perävaunu on asiaankuuluvien EU-yksittäishyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen.

Momentin 14 kohdan mukaan EY-tyyppihyväksyntä olisi menettely, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön tyyppi on puitedirektiivin ja sen IV ja XI liitteessä lueteltujen säädösten mukainen. EY-tyyppihyväksynät perustuvat autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen nojalla kumottuun sääntelyyn.

Momentin 15 kohdan mukaan haltijalla tarkoitettaisiin sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle ajoneuvon pääasiallinen käyttö on siirtynyt tai jonka käyttöön ajoneuvo on yli 30 päivän ajaksi luovutettu sopimuksen perusteella ja joka ei ole ajoneuvon omistaja.

Momentin 16 kohdan mukaan hinattavalla ajoneuvolla tarkoitettaisiin toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa, jota ei olisi ensisijaisesti tarkoitettu kulkemaan ilman vetoajoneuvoa omalla käyttövoimallaan.

Momentin 17 kohdan mukainen hinattava laite olisi sellainen auton perävaunu tai muuhun moottorikäyttöiseen ajoneuvoon kuin autoon tai sen perävaunuun kytkettävää hinattava ajoneuvo, jota ei ole tarkoitettu henkilöiden tai tavaroiden kuljetukseen eikä matkailuun.

Momentin 18 kohdassa säädettäisiin jälkitarkastuksen määritelmästä. Jälkitarkastus olisi katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle suoritettava katsastus. Jälkitarkastus katsottaisiin osaksi katsastusta.

Momentin 19 kohdan mukaan järjestelmällä tarkoitettaisiin ajoneuvon laitteistoa, joka on olennainen osa ajoneuvoa eikä yleensä irrotettavissa erilliseksi osaksi. Järjestelmä voisi olla esimerkiksi jarrujärjestelmä, pakokaasunpuhdistusjärjestelmä tai sisävaruste.

Momentin 20 kohdassa määriteltäisiin kansallinen tyyppihyväksyntä koskemaan vain Suomessa voimassa olevaa tyyppihyväksyntää. Kansallista tyyppihyväksyntää sovellettaisiin niihin ajoneuvoluokkiin, jotka eivät kuulu EU-asetusten soveltamisalojen piiriin. Kansallinen tyyppihyväksyntä koskisi siten esimerkiksi moottorikelkkoja ja moottorityökoneita. Myös nastarennat olisivat kansallisen tyyppihyväksyntäsääntelyn piirissä. Voimassa olevasta sääntelystä poiketen kansallinen piensarjatyypihyväksyntä ei sisältyisi kansalliseen tyyppihyväksyntään, vaan se olisi oma tyyppihyväksyntälajinsa.

Momentin 21 kohdassa määriteltäisiin kansallinen piensarjatyypihyväksyntä, joka tarkoittaisi menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että vuotuisten enimmäismäärien rajoissa pieninä sarjoina valmistettava ajoneuvotyyppi on asiaankuuluvien kansallista piensarjatyypihyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen. Kansallisesta piensarjatyypihyväksyntästä säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa sekä traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Momentin 22 kohdassa tarkoitettu komponentti olisi ajoneuvon osaksi tarkoitettu laite, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä ajoneuvosta erillään. Rengas-nasta-yhdistelmä katsottaisiin komponentiksi.

Momentin 23 kohdan mukaan kytkentäkatsastuksella tarkoitettaisiin vetävän ja hinattavan ajoneuvon tai ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta.

Momentin 24 kohdan mukaan L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksella tarkoitettaisiin kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 168/2013. L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa säädetään L-luokan ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta.

Momentin 25 kohdan mukaan luovutusilmoituksella tarkoitettaisiin rekisteri-ilmoitusta, jonka ajoneuvon edellinen omistaja tai viimeisin luovutusilmoitettu omistaja tekee tilanteessa, jossa ajoneuvon omistusoikeus on luovutettu uudelle omistajalle. Omistajalla tarkoitettaisiin myös luovutusilmoitettua itsessään. Luovutusilmoituksessa ilmoitettaisiin ostajan henkilö- tai y-tunnus tai nimi ja osoite sekä luovutuspäivämäärä.

Momentin 26 kohdan mukaan monivaiheinen tyyppihyväksyntä olisi menettely, jossa yksi tai useampi hyväksyntäviranomainen varmentaa, että keskeneräinen tai valmistunut ajoneuvotyyppi täyttää valmistusvaiheen mukaan asiaankuuluvat säännökset ja vaatimukset.

Momentin 27 kohdassa tarkoitettuja moottorikäyttöisiä ajoneuvoja olisivat auto, moottoripyörä ja mopo, kolmi- tai nelipyöräiset L-luokan ajoneuvot, traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo. Moottorikäyttöiset ajoneuvot olisivat konevoimalla kulkevia ajoneuvoja.

Momentin 28 kohdassa säädettäisiin muutokatsastuksesta, joka olisi ajoneuvon muutosten hyväksymiseksi ja ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettava tarkastus.

Momentin 29 kohdan mukaan muutosrekisteröinnillä tarkoitettaisiin ensirekisteröinnissä rekisteriin tallennettuihin tietoihin tulleiden muutosten merkitsemistä rekisteriin.

Momentin 30 kohdan mukaan määräaikaikatsastuksella tarkoitettaisiin rekisteröidylle ajoneuvolle sen käytön aikana määräajoin suoritettavaksi säädettyä kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta.

Momentin 31 kohdan mukaan nimetty tutkimuslaitos olisi laitos, jonka Suomen hyväksyntäviranomaisena eli Liikenne- ja viestintävirasto on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena ja joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle tai Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeristölle.

Momentin 32 kohdan mukaan osalla tarkoitettaisiin ajoneuvon kokoonpanoa, korjausta ja huoltoa varten käytettäviä hyödykkeitä sekä varaosia.

Momentin 33 kohdan mukainen rekisteri-ilmoitus tarkoittaisi ensirekisteröintiä, muutosrekisteröintiä tai liikennekäyttöä koskevien tietojen ilmoittamista rekisteröinnin suorittajalle.

Momentin 34 kohdassa määriteltäisiin rekisterikilveksi ajoneuvon kiinnitettävä kilpi, jossa on ajoneuvon rekisteritunnus. Määritelmä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen (893/2007) 2 §:n 14 kohdan määritelmää.

Momentin 35 kohdan mukaan rekisteritunnus olisi ajoneuvon yksilöivä rekisteröinnin suorittajan antama kirjain- ja numerosarja. Määritelmä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 13 kohdan määritelmää.

Momentin 36 kohdan mukaan rekisterillä tarkoitettaisiin liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä. Liikenneasioiden rekisteriin tallennetaan muun ohella ajoneuvoja koskevia tietoja.

Momentin 37 kohdassa säädettäisiin rekisteröinnin suorittajan määritelmästä. Säännöksen mukaan rekisteröinnin suorittaja olisi joko Liikenne- ja viestintävirasto tai liikenteen palveluista annetun lain V osan 4 luvussa tarkoitettu rekisteröintitehtävässä avustava palveluntarjoaja.

Momentin 38 kohdan mukaan rekisteröintikatsastuksella tarkoitettaisiin yksittäisen ajoneuvon luokitusta, vaatimustenmukaisuuden toteutusta ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta. Rekisteröintikatsastuksessa todettaisiin ajoneuvon rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot ja tarkastettaisiin, onko ajoneuvo kunnoltaan turvallinen sekä rakenteeltaan, mitoiltaan ja varusteiltaan säännösten mukainen.

Momentin 39 kohdan mukaan rekisteröintitodistus olisi rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antama asiakirja, joka todistaisi, että ajoneuvo on rekisteröity.

Momentin 40 kohdan mukaan rengas-nasta-yhdistelmä olisi kansallisesti tyyppihyväksytty nastarengas.

Momentin 41 kohdan mukaan siirtomerkki olisi ajoneuvon kiinnitettävä merkki, jossa on rekisteritunnus.

Momentin 42 kohdan mukaan sopimusrekisteröijä olisi liikenteen palveluista annetussa laissa tarkoitettu palveluntarjoaja, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on siirtänyt lupa- ja rekisteröinti-toimintaan liittyviä avustavia tehtäviä.

Momentin 43 kohdassa määriteltäisiin sotilasajoneuvo. Määritelmän mukaan sotilasajoneuvolla tarkoitettaisiin Puolustusvoimien hallinnassa olevaa ajoneuvoa taikka Puolustusvoimien käyttöön erityisesti tarkoitettua tai varustettua ajoneuvoa. Hallinnan ei tarvitsisi olla pysyvää, vaan kyseessä voisi olla myös Puolustusvoimien vuokraama ajoneuvo. Erityisellä käyttötarkoituksella tai varustamisella viitattaisiin siihen, että ajoneuvo olisi varustettu esimerkiksi sotilaallisen voimankäytön välineillä tai ajoneuvo on esimerkiksi muuten tarkoitettu yleisesti asevoimien käyttöön eikä sitä näin ollen voi hankkia siviilikäyttöön.

Määritelmässä viitattaisiin myös toisen valtion asevoimien omistamaan tai käytössä olevaan ajoneuvon. Tällä tarkoitettaisiin tilanteita, joissa toisen valtion asevoimien edellä tarkoitettuja ajoneuvoja käytetään Suomen alueella. Kyse voisi olla esimerkiksi sotilaallisesta harjoitustoiminnasta, Puolustusvoimien tutkimus- ja kehitystoiminnasta, muusta kahden- tai monenvälisestä yhteistyöstä tai kansainvälisestä avusta. Toisen valtion asevoimien sotilasajoneuvojen tulo Suomen alueelle ja maassaolo vaatii myös aina aluevalvontalaissa (755/2000) tarkoitetun luvan. Sotilasajoneuvon määritelmän laajentaminen kattamaan myös toisen valtion sotilasajoneuvot olisi tarpeen, koska voimassa olevan lainsäädännön perusteella ei ole selvää, mitkä tekniset vaatimukset koskevat näitä ajoneuvoja ja missä menettelyssä ne hyväksytään.

Momentin 44 kohdassa määriteltäisiin talouden toimija tarkoittamaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistajaa, valmistajan edustajaa, maahantuojaa tai jakelijaa. Talouden toimijoiden määritelmistä säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa sekä traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Momentin 45 kohdan mukaan traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksella tarkoitettaisiin maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 167/2013. Traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetään muun muassa T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta.

Momentin 46 kohdan mukaan tekninen tienvarsitarkastus olisi ajoneuvon tiellä tai muualla tapahtuva kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastus.

Momentin 47 kohdan mukaan tyyppillä tarkoitettaisiin olennaisten osien osalta samanlaisia ajoneuvoja (*ajoneuvotyyppi*), järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia tai varusteita.

Momentin 48 kohdan mukaan tyyppihyväksyntä olisi menettely, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppi täyttää asiaankuuluvat hallinnolliset säännökset ja tekniset vaatimukset. Tyyppihyväksyntä koskisi uusia ajoneuvoja.

Momentin 49 kohdan mukaan valmistajan edustajalla tarkoitettaisiin sitä, jonka ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja on valtuuttanut edustamaan itseään hyväksyntäviranomaisiin ja markkinavalvontaviranomaisiin nähden sekä toimimaan puolestaan tyyppi- tai yksittäishyväksyntään liittyvissä asioissa.

Momentin 50 kohdan mukaan valvontakatsastus olisi sellainen ajoneuvon vikojen ja puutteiden vuoksi suoritettava katsastus, jonka määrää viranomainen.

Momentin 51 kohdan mukaan variantilla tarkoitettaisiin tietyiltä osiltaan samanlaisia saman tyyppin ajoneuvoja.

Momentin 52 kohdan mukaan varmenne olisi Liikenne- ja viestintäviraston ajoneuvon ennakoilmoittajalle tai rekisteriin merkitylle omistajalle myöntämä ajoneuvon omistusoikeutta osoittava tunniste.

Momentin 53 kohdassa tarkoitettu varuste kattaisi kaikki muut hyödykkeet kuin osat, jotka voidaan lisätä tai asentaa ajoneuvoon. Varusteita ovat esimerkiksi ajoneuvojen renkaiden nastat.

Momentin 54 kohdan mukaan versiolla tarkoitettaisiin tietyiltä osiltaan samanlaisia saman tyyppin samaan varianttiin kuuluvia ajoneuvoja.

Momentin 55 kohdassa säädettäisiin yksittäishyväksynnän määritelmästä. Säännöksen mukaan yksittäishyväksyntä olisi menettely, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että yksittäinen auto tai sen perävaunu on asiaankuuluvien kansallisten säännösten ja vaatimusten mukainen.

3 §. Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän yleiset turvallisuusvaatimukset. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 4 §:ää. Esityksen mukaan säännöstä sovellettaisiin ajoneuvojen lisäksi ajoneuvoyhdistelmiin 1 §:n mukaisesti. Tämän vuoksi pykälään lisättäisiin sana ajoneuvoyhdistelmä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän rakenteesta, varusteista, kunnosta ja muista ominaisuuksista. Momentin ensimmäinen virke tarkoittaisi käytännössä ajoneuvossa sisällä olevien henkilöiden turvallisuuden varmistamista ja toinen virke sitä, ettei ajoneuvosta aiheudu tarpeetonta vaaraa. Ensimmäiseen virkkeeseen sisältyisi myös vaatimus siitä, että ajoneuvon tulee olla liikenteeseen soveltuva. Tällä tarkoitettaisiin muun muassa sitä, etteivät ajoneuvon ikkunat saa olla lumen tai jään peitossa eikä ajoneuvossa saa olla kuormaa, joka haittaa kuljettajan toimintaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän hallittavuudesta ja hallintalaitteista. Vaatimuksella siitä, että hallintalaitteet, mittarit ja merkkivalot eivät saa poiketa muiden samaan luokkaan kuuluvien ajoneuvojen järjestelmistä siinä määrin, että siitä on haittaa tai vaaraa, tarkoitetaan muun muassa seuraavaa: 1) autossa polkimien tulee olla tietyssä totutussa järjestyksessä; 2) moottoripyörässä on oltava jarruja kytkinpolkimen niillä puolilla, mihin Suomessa ja Euroopassa on yleisesti totuttu; ja 3) tietyissä moottorityökoneissa vipujen ja polkimien on toimittava yhdenmukaisesti.

4 §. Velvoite korjata puutteellisuus ja vika. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 5 §:ää. Säännös sisältäisi kiellon käyttää liikenteessä ajoneuvoa, jonka rakenteessa tai varusteissa havaitaan turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin vaikuttava puutteellisuus tai vika. Turvallisuutta ja ympäristöominaisuuksia koskeva rajausta tarkoittaisi käytännössä sitä, että ajoneuvolla saisi ajaa, vaikka esimerkiksi sen istuinlämmitin on rikki. Kielto ei kuitenkaan koskisi matkalla todettua, olosuhteet huomioon ottaen vähäiseksi katsottavaa puutteellisuutta tai vikaa, joka on syntynyt matkan kestäessä ja joka ei ole ollut kuljettajan välittömästi havaittavissa ja korjattavissa tai jonka korjausta ei voida ilman huomattavaa hankaluutta matkalla suorittaa.

5 §. Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen käyttö liikenteessä. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 6 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä. Pykälä sisältäisi perusvaatimuksen siitä, että moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän hinattavan ajoneuvon käyttö liikenteessä on kielletty, jollei ajoneuvoa ole asianmukaisesti hyväksytty liikenteeseen. Säännöksen mukaan käyttöoikeuden edellytyksenä olisi ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen hyväksyminen. Sanalla ”asianmukaisesti” tarkoitettaisiin sitä, että jäljempänä yksityis-

kohtaisesti säädettäisiin siitä, mikä kussakin tapauksessa on asianmukainen hyväksyminen. Lisäksi sillä tarkoitettaisiin mahdollisuutta olla vaatimatta erityistä hyväksymistä sellaisilta ajoneuvoluokilta, joilta hyväksymistä niiden pienen nopeuden tai vähäisen tieliikennekäytön johdosta ei lainkaan edellytetä.

6 §. Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen myynti. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 6 §:n 2 momenttia ja 79 §:n 2 momenttia. Pykälän 1 momentin mukaan säännösten ja määräysten vastaista ajoneuvoa, jota ei ole varustettu hyväksyntämerkinnällä tai CE-merkinnällä, ei saisi uutena tieliikennekäyttöön tai moottorikelkkaa tai raskasta moottorikelkkaa maastoliikennekäyttöön tarkoitettuna myyntitarkoituksessa tuoda maahan eikä valmistaa Suomessa myytäväksi. Tällaista ajoneuvoa ei myöskään saisi pykälän mukaan pitää kaupan, myydä eikä muuten luovuttaa.

Pykälän 2 momentti kattaisi niin uusien kuin käytettyjen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden kiellon tie- tai maastoliikennekäyttöön tarkoitettuna tuoda maahan ja valmistaa Suomessa myytäväksi. Tällaista järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta ei myöskään saisi pitää kaupan, myydä eikä muuten luovuttaa, jos ne eivät ole ajoneuvolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisia tai jos niitä ei ole näiden säännösten mukaisesti varustettu hyväksyntämerkinnällä tai CE-merkinnällä, jos sellaista on säännöksissä edellytetty.

Pykälän 3 momentin mukaan valmistuksen, maahantuonnin ja kaupan kieltö ei koske sellaisia ajoneuvoja, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia eikä varusteita, jotka käytössä kulumisen tai muun syyn vuoksi ovat alkuperäiseen tarkoitukseensa kelpaamattomia, jos tästä ilmoitetaan näkyvästi 204 §:ssä tarkoitettulla selosteella tai jos muuten käy selvästi ilmi, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai komponentti myydään romuksi tai muuhun tarkoitukseen kuin sellaisenaan liikenteessä käytettäväksi.

7 §. Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 7 §:ää. Pykälän 1 momenttiin esitetään nykyisen käytännön ja oikeustilan mukaista yleistä säännöstä, jonka mukaan liikenteessä käytettävän ajoneuvon rakenne ei saisi muuttua sellaiseksi, ettei ajoneuvo enää täytä niitä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Myös tätä uudemmat vaatimukset saisi näin ollen täyttää. Ajoneuvon omistaja haluaa soveltaa uudempiä vaatimuksia yleensä lähinnä tapauksissa, joissa uudempi säännös on aiempaa väljempi tai teknisesti tarkoituksenmukaisempi. Ajoneuvosta ei kuitenkaan saisi poistaa mitään siihen alkuperäisenä kuulunutta pakollista turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin liittyvää osaa eikä näiden osien toimintakykyä saisi merkittävästi heikentää. Ajoneuvon saisi asentaa sen erityiskäytön edellyttämät lisälaitteet, kunhan ne vastaavat ajoneuvon alkuperäisten turvallisuusvaatimusten tasoa tai eivät ole näiden vaatimusten kanssa ristiriidassa. Tällaisia lisälaitteita voisivat olla ainakin ajoneuvon käyttötarkoitukseen tai ajoneuvon käyttäjän ominaisuuksiin liittyvät lisälaitteet, kuten kiinteistönhuollossa tarvittavat tai liikkumisesteisen käyttämät laitteet. Ajoneuvon saisi siten halutessaan muuttaa ajoneuvon käyttöönottoajankohtaa uudempien vaatimusten mukaiseksi joko osittain tai kokonaan. Vaatimuksissa ja niiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa huomioon otettaisiin kuitenkin ajoneuvon ikä ja luontainen kulumisen. Ajoneuvon ei tarvitse olla uudenveroinen, mutta luontainen kulumisenkin sallittaisiin vain tiettyyn rajaan asti. Tällöin voitaisiin arvioida esimerkiksi ympäristölle aiheutuvan riskin ylittyvän siten, että korjausvelvoite on perusteltu. Esimerkiksi pakoputken tai katalysaattorin toimintakyky voi heiketä eli muuntua ilman erityisiä aktiivisia toimenpiteitä esimerkiksi siten, että pakoputkiston äänenvaimennusominaisuudet ja puhdistusominaisuudet heikkenevät. Vastaavaa muuntumista voi tapahtua esimerkiksi jarruissa. Tälle tulisi voida asettaa raja-arvoja, joiden ylityksessä muuntumi-

nen ei olisi enää hyväksyttävää. Tämä koskisi erityisesti sellaisia ajoneuvoja, joilla tätä kulumista ei seurata määräaikaikatsastuksessa. Vastaava iän myötä seuraava kulumisen huomioidaan myös ajoneuvon asennettavien varaosien osalta, jolloin myös käytettyjä varaosia voidaan käyttää esimerkiksi kolarikorjauksissa. Jos ajoneuvon tehdään sen päästöihin vaikuttavia muutoksia, kuten moottorin tai käytettävän polttoaineen vaihto, sovellettavissa vaatimuksissa tulee huomioitavaksi ajoneuvon käyttöönottoajankohtana sovellettujen päästövaatimusten lisäksi ikään liittyvä tavanomainen kulumisen.

Pykälän 1 momentin kieltoa sovellettaisiin silloin, jos ajoneuvolaissa ei toisin säädetä. Tällaisia normeja ovat esimerkiksi pykälän 2 *momentissa* tarkoitetut ajoneuvon rakenteen muuttamista koskevat säännökset ja määräykset, joissa voidaan antaa poikkeuksia kaikkia ajoneuvoja koskevista vaatimuksista.

Pykälän 2 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

8 §. *Kanta-ajoneuvo, korjattu ajoneuvo ja rakennettu ajoneuvo.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 7 a §:ää. Pykälään koottaisiin ajoneuvon identiteetin määräytymisen kannalta keskeiset periaatteet. Sen 1 *momentissa* määriteltäisiin ajoneuvon identiteetin kannalta keskeiset määritelmät kanta-ajoneuvo ja korjattu ajoneuvo. Kanta-ajoneuvo tarkoittaa sitä alkuperäistä ajoneuvoa, jonka mukaan määräytyvät muun ohella ajoneuvon käyttöönottoajankohta ja sovellettavat tekniset vaatimukset ja jonka tunnistenumero on kirjattu rekisteröintitodistukselle. Kanta-ajoneuvoa on siten aina korjatussa ajoneuvossa yli 50 prosenttia. Tämän mukaisesti ajoneuvo, jossa ei voida enää tunnistaa olevan yli 50 prosenttia minkään yksilöidyn ajoneuvon (kanta-ajoneuvon) osia, saa aina uuden identiteetin. Korjatuksi ajoneuvoksi katsottaisiin jatkosakin ajoneuvo, jonka osista on vaihdettu vähintään 25 prosenttia, mutta ajoneuvo säilyisi edelleen kanta-ajoneuvon mukaisena. Korjatun ajoneuvon vaurioituminen voisi johtua esimerkiksi liikennevahingosta, korroosiosta tai muusta syystä. Korjattu ajoneuvo tulee kuitenkin ehdotettavan lain 143 §:n nojalla esittää muutoksastukseen.

Pykälän 2 *momenttiin* sisältyisi vaatimus ajoneuvon identiteetin määräytymisestä. Ajoneuvo, jota muutetaan siten, että sen osista vaihdetaan vähintään 50 prosenttia, tulee katsoa uudeksi ajoneuvoksi. Tällaista ajoneuvoa kutsutaan rakennetuksi ajoneuvoksi.

Pykälän 3 *momentti* sisältäisi rekisteriin ja rekisteröintitodistukseen merkittäviä tietoja koskevan säännöksen.

Pykälän 4 *momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

9 §. *Selvitys korjatun ja rakennetun ajoneuvon osien alkuperästä.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2002) 24 a §:ää. Pykälän sanamuotoa kuitenkin selkiytettäisiin.

Pykälän 1 *momentissa* tarkoitettu selvitys voisi olla esimerkiksi kauppalasku, tulliselvitys tai muu vastaava selvitys.

Pykälän 2 *momentissa* tarkoitettu selvitys voisi olla esimerkiksi rekisteritunnus, valmistenumero, kuitti, valmistajan todistus tai muu vastaava selvitys.

Pykälän 3 *momentin* mukaan rekisteröintikatsastuksessa tai yksittäishyväksynnässä olisi esitettävä osaluettelo tarvittavine liitteineen. Osaluettelo sisältäisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1270/2014) liitteen tiedot. Osaluettelo voitaisiin laatia Liikenne- ja viestintäviraston julkaisemalle lomakepohjalle.

10 §. *Yksilöllisesti valmistettu ajoneuvo.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n 3 momenttia. Pykälän 1 *momentin* mukaan yksilöllisesti valmistetulla ajoneuvolla tarkoitettaisiin L3e-, L4e- tai L5e-luokan ajoneuvoa, jonka osista osa on yksilöllisesti valmistettuja tai sarjavalmisteisista osista merkittävissä määrin muutettuja ja jonka osista enintään 50 prosenttia on peräisin samasta sarjavalmisteisesta ajoneuvomallista. Yksilöllisesti valmistettu ajoneuvo ei olisi 8 §:ssä tarkoitettu rakennettu ajoneuvo.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n 4 momenttia.

Pykälän 3 *momentti* sisältäisi valmistenumeron varmentamista koskevan säännöksen.

11 §. *Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus.* Pykälä olisi yleissäännös rekisteröinnistä ja katsastuksesta. Se vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 8 §:ää. Liikenteessä käytettävä moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen hinattavaan ajoneuvoon kytkettävä hinattava ajoneuvo olisi rekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava. Vastaavasti moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen hinattavaan ajoneuvoon kytkettävää hinattavaa ajoneuvoa, jota ei ole asianmukaisesti ensirekisteröity, muutosrekisteröity tai katsastettu, ei saisi käyttää liikenteessä. Asianmukaisella ensirekisteröinnillä, muutosrekisteröinnillä ja katsastamisella tarkoitettaisiin ensirekisteröintiä, muutosrekisteröintiä, rekisteröintikatsastusta, muutoksikatsastusta, kytkentäkatsastusta ja määräaikaikatsastusta koskevien tämän lain säännösten ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Laissa tai sen nojalla voitaisiin säätää poikkeuksista rekisteröinti- ja katsastusvelvollisuuteen. Ajoneuvo, jota ei olisi esimerkiksi määräaikaikatsastettu ajallaan tai johon olisi tehty katsastusta edellyttäviä muutoksia esittämättä sitä katsastukseen, olisi automaattisesti käyttökiellossa.

12 §. *Vastuu ajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 9 §:ää. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin yleisesti nykyiseen tapaan siitä, että joko ajoneuvon omistaja tai haltija sekä kuljettaja ovat vastuussa siitä, ettei liikenteessä käytetä rekisteröintivelvollisuuden alaista ajoneuvoa, jota ei ole rekisteröity. Lisäksi he ovat vastuussa siitä, että ajoneuvo on säännösten ja määräysten mukaisesti katsastettu ja liikennekel-poinen.

Pykälän 2 *momentissa* säilytettäisiin vastuu ajoneuvon liikennekel-poisuudesta ja huollosta työnantajalle, jos ajoneuvoa kuljettaa sen omistajan tai haltijan työntekijä. Toisaalta kuljettajan olisi viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei voi itse korjata.

13 §. *Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet.* Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 25 §:ää. Pykälässä säädettäisiin ajoneuvon rakenteesta, hallintalaitteista ja varusteista, jotka liikenteessä käytettävässä ajoneuvossa on oltava sen turvallista käyttämistä varten. Liikenteessä käytettävällä ajoneuvolla tarkoitettaisiin myös käyttöönotettuja ajoneuvoja.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että liikenteessä käytettävän ajoneuvon olisi vastattava ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohdan tai myöhemmin voimassa olleita vaatimuksia, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi luettelon ajoneuvon vähimmäistason turvallisuusvarusteista, jotka ajoneuvossa tulisi olla sen käyttöönoton ajankohdan vaatimuksista riippumatta. Momentin 1 kohdassa säädettäisiin ohjauslaitteesta. Sen olisi oltava luotettava ja toiminnaltaan varma. Momentin 2 kohdan mukaan käyttöjarru tulisi olla moottorikäyttöisessä ajoneuvossa, polkupyörässä ja kevyessä sähköajoneuvossa. Voimassa olevaan ajoneuvolakiin nähden käyttöjarrua koskeva vaatimus poistettaisiin auton ja liikennetraktorin perävaunulta. Niihin sovellettaisiin käyttöjarrun osalta käyttöönottoajankohdan vaatimuksia. Momentin 3 kohdassa säädettäisiin pakollisiksi renkaat ja vanteet taikka telat ja jalakset, jotka vastaavat niille kohdistuvaa kuormitusta. Momentin 4 kohdan mukaan moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tulisi olla paloturvallinen polttoaine- ja sähköjärjestelmä. Momentin 5 kohdassa säädettäisiin pakolliseksi tarpeelliset valaisimet, heijastimet ja heijastavat tunnuskilvet. Momentin 6 kohdan mukaan ajoneuvoissa, joissa suurin sallittu kokonaismassa on yli 500 kilogrammaa, olisi oltava varoituskolmio. Vaatimus ei kuitenkaan koskisi O₁-luokan ajoneuvoja tai muita kokonaismassaltaan enintään 750 kilogramman hinattavia ajoneuvoja. Niissä riittäisi, että varoituskolmio olisi vetoajoneuvossa. Momentin 7 kohdassa säädettäisiin kuljettajan riittävästä näkyvyydestä eteen, sivuille ja taakse. Kuljettajan riittävä näkyvyys taakse saataisiin tarvittaessa järjestää taustapeilien avulla tai muulla vastaavalla järjestelmällä. Momentin 8 kohdan mukaan tuulilasillisissa ajoneuvoissa olisi oltava tarpeelliset laitteet näkyvyyden varmistamiseksi kaikissa sääoloissa. Tällä tarkoitettaisiin esimerkiksi tuulilasin pyyhkijöitä. Momentin 9 kohdassa säädettäisiin pakolliseksi tarpeelliset laitteet ja rakenteet kevyiden ajoneuvojen kuljettajien ja matkustajien suojaamiseksi törmäystilanteissa. Kevyellä ajoneuvolla tarkoitettaisiin lähinnä henkilöautoja sekä kaksi- ja kolmipyöräisiä ajoneuvoja. Vaatimus koskee kaikissa M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa vaadittua alleajosuojaa takana, N- ja O-luokan ajoneuvoissa vaadittua sivusuojaa sekä N-luokan ajoneuvoissa vaadittua alleajosuojaa edessä. Momentin 10 kohdan mukaan äänimerkinantolaitte olisi oltava moottorikäyttöisessä ajoneuvossa, kevyessä sähköajoneuvossa ja polkupyörässä. Momentin 11 kohdassa säädettäisiin nopeusmittari pakolliseksi moottorikäyttöisille ajoneuvoille ja nopeudenrajoitin M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-luokan ajoneuvoille. Momentin 12 kohdan mukaan neli- tai useampi-pyöräisessä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tulisi olla peruutuslaite. Momentin 13 kohdan mukaan ajoneuvon rakenteen tulisi turvata ajoneuvon riittävä ohjattavuus, riittävät kaarreajo- ja jarrutusominaisuudet sekä kääntyvyys. Vaatimus toimisi perussäännöksenä sekä ajoneuvojen hyväksymiselle liikenteeseen että ajoneuvoihin tehtävien muutosten turvallisuuden varmistamiselle. Momentin 14 kohdassa säädettäisiin riittävästä maavarasta, joka koskisi pyörillä varustettuja ajoneuvoja. Vaatimus toimisi perussäännöksenä erityisesti ajoneuvolle tehtävien muutosten yhteydessä. Maavara koskisi varsinkin henkilöautoille tehtäviä madalluksia. Maavaran riittävyys riippuu ajoneuvosta ja tapauskohtaisista olosuhteista, mutta yleisenä periaatteena voidaan pitää, että ajoneuvo ei saisi mennä rikki siitä, että se osuu tiellä oleviin esteisiin, esimerkiksi kaivojen kansiin tai suojateiden korokkeisiin. Ajoneuvon maavaran tulisi olla sellainen, että sillä pystyy ajamaan tavanomaisessa liikenteessä. Momentin 15 kohdan mukaan tavarankuljetukseen käytettävässä ajoneuvossa olisi oltava turvalliset ja kuljetettavalle kuormalle soveltuvat kuormatilan rakenteet, laitteet ja varusteet sekä kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävät sidonta- ja kiinnitysvälineet. Nämä kattaisivat myös vaihtokuormakorin ja merikontin. Tämä olisi perussäännös tavarankuljetukseen käytettävän ajoneuvon kuormatilaa ja esimerkiksi kuorman kiinnityspisteitä koskeville tarkemmille säännöksille ja määräyksille. Momentin 16 kohdassa säädettäisiin toiminnaltaan varmasta ja kestävästä kytkentälaitteesta, joka tulisi olla hinattavassa ajoneuvossa ja ajoneuvossa, jota käytetään hinattavan ajoneuvon vetoon. Tämä olisi perussäännös vetoajoneuvon ja hinattavan ajoneuvon välisessä kytkennässä käytettäviä kytkentälaitteita koskeville säännöksille ja määräyksille.

Pykälän 3 *momentin* mukaan M₁-, N₁- ja L3e-L7e-luokan ajoneuvossa tulisi olla lukkolaite, joka estää ajoneuvon luvattoman käytön.

Pykälän 4 *momentissa* todettaisiin, että EU- ja EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon katsotaan täyttävän 1–3 *momentissa* säädetty vaatimukset.

Pykälän 5 *momentin* mukaan käytetyn ajoneuvon katsottaisiin täyttävän pykälän 1–3 *momentin* vaatimukset, jos se täyttää ne tekniset vaatimukset, jotka olivat voimassa Suomessa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Tieliikennekäyttöön tarkoitettussa ajoneuvossa olisi kuitenkin aina oltava varoituskolmio.

Pykälän 6 *momentti* sisältäisi viittauksen tieliikenteen valvontalaitteesta annettuun neuvoston asetukseen (EU) N:o 165/2014. Siitä, missä ajoneuvossa on oltava valvontalaite eli ajopiirturi ja millainen sen tulee olla, säädetään mainitussa asetuksessa eikä siitä ole tarvetta säätää tässä laissa. *Momenttiin* sisältyisi myös hyötyajoneuvoa koskeva kohta, jolla määriteltäisiin asetuksessa tarkoitettu hyötyajoneuvo Suomessa. Tällainen ajoneuvo olisi M- tai N-luokan ajoneuvo, jonka ensimmäisen käyttöönottovuoden päättymisestä olisi kulunut vähintään 30 vuotta ja joita ei enää käytettäisi kaupallisiin tavaroiden tai henkilöiden kuljetuksiin. Aikaraja olisi sama kuin esimerkiksi Ruotsissa. Määrittely tarvitaan, jotta tällainen pääasiassa harrastuskäytössä oleva ajoneuvo ei olisi asetuksen (EY) N:o 561/2006 soveltamisalassa eikä siten ajoneuvolla olisi enää ajopiirturin asennusvelvollisuutta eikä ajopiirturiin liittyvää kahden vuoden välein tehtävää tarkastusta.

Pykälän 7 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

14 §. Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista. Pykälä vastaisi sisällöllisesti osittain voimassa olevan ajoneuvolain 27 §:ää.

Pykälän 1 *momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin mahdollisuudesta hyväksyä myös sellainen liikkumisesteisen kuljettajan tai liikkumisesteisen matkustajan käyttöön tarkoitettu ajoneuvo liikennekäyttöön, vaikka erikoislaite ei olisi säännösten ja määräysten mukainen. Edellytyksenä olisi, että liikenneturvallisuus ei merkittävästi vaarannu.

15 §. Valmistenumero ja valmistajan kilpi. Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 26 §:ää ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 b §:ää. Pykälässä säädettäisiin moottorikäyttöisen ajoneuvon ja sen perävaunun valmistenumeroista.

Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin auton ja sen perävaunun ja L-luokan ajoneuvojen valmistajan kilvestä yleisenä rakenne- ja varustevaatimuksena. Valmistenumeroiksi hyväksyttäisiin ajoneuvon valmistajan, Liikenne- ja viestintäviraston, katsastustoimipaikan tai ulkomaisen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama valmistenumero. Valmistenumero tulisi merkitä todistettavasti ja pysyvästi ajoneuvoon, minkä lisäksi sen tulisi olla selkeästi nähtävissä. Jos valmistenumero vahingoittuu tai se poistetaan, se tulisi merkitä ajoneuvoon uudelleen.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi pääosin ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 b §:n 2 ja 3 *momenttia*.

Pykälän 3 *momentti* vastaisi ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 b §:n 5 momenttia. Momentin sanamuotoa kuitenkin selkiytettäisiin.

Pykälän 4 *momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

Pykälän 5 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

16 §. Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittaminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 28 §:ää ja ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n 1 ja 2 momenttia. Pykälässä säädettäisiin ajoneuvojen energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamisesta. Pykälän 1 *momentin* mukaan ajoneuvon energiankulutus, kasvihuonekaasupäästöt ja haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat tekijät eivät saisi tarpeettomasti poiketa ajoneuvon valmistusajankohdan yleisen teknisen tason mukaisten ajoneuvojen vastaavista vaikutuksista eivätkä tarpeettomasti aiheutta riskiä terveydelle tai ympäristölle. Rajoitettavia energia- ja ympäristövaikutuksia olisivat esimerkiksi kaasumaiset päästöt, hiukkaspäästöt, melu ja sähkömagneettiset häiriöt. Momentti muodostaisi perussäännöksen alemmanasteisille vaatimuksille sekä uuden että jo liikenteeseen otetun ajoneuvon sääntelyssä. Käytännössä vaatimukset perustuisivat pitkälti EU:n säädöksiin ja niistä tarkoituksenmukaisuussyistä säädettyihin poikkeuksiin. Ympäristövaikutuksia koskevat säännökset voisivat sisältää muun ohella velvoitteita OBD-laitteista, päästötasojen pysyvyydestä sekä muista ominaisuuksista, joille ei ole asetettavissa varsinaisia mitattavia raja-arvoja.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n 1 momenttia. Polttoaineen vaihdon johdosta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohdan ja silloin käytetyn polttoaineen vaatimuksia, vaan soveltaa vaatimuksia uudella polttoaineella ympäristövaikutusten rajaamiseksi. Sähköautomuunnoksissa haitallisten päästöjen testejä ei ole tarkoituksenmukaista tehdä lainkaan, kun taas etanoli- tai kaasumuunnoksissa testi on tarkoituksenmukaisinta tehdä etanolille tai kaasulle soveltuen, vaikka näitä koskevia testejä ja raja-arvoja ei olisi ensimmäisen käyttöönoton ajankohdalle vahvistettukaan. Vertailukohdan raja-arvojen täyttymisessä tulisi siten soveltaa ensimmäisen käyttöönottoajankohdan lähtötasoa, mutta vertailutasona käytettäisiin päästötasoa, joka vertailuajoneuvoilla (samanikäinen, mutta ilman muunnosta) on hyväksyntähetkellä käytännössä sallitusti olemassa ja jossa myös luontainen kuluminen on huomioitu.

Pykälän 3 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:n 2 momenttia. Piensarjatyypin hyväksynnässä ja yksittäisenä kappaleena valmistetun tai maahantuodun muun ajoneuvon kuin auton tai sen perävaunun hyväksymisessä sovellettaisiin momentin mukaan yksinkertaistettuja vaatimuksia eli vain melu- ja päästöarvojen määrittämiseksi tarvittavia keskeisiä mittauksia. Osoittaminen voitaisiin toteuttaa myös ajoneuvolle soveltuvalla muulla testillä kuin tyyppi hyväksyntätestillä, jos testin vastaavuus hyväksynnän raja-arvoihin voidaan riittävän luotettavasti todentaa.

Pykälän 4 *momentti* sisältäisi nastan ja nastarenkaan ympäristövaikutuksia koskevan perussäännöksen.

Pykälän 5–7 *momentti* sisältäisivät Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettuja määräyksenantovaltuuksia.

17 §. Lupa poiketa energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista sekä ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin siitä,

että ajoneuvon energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista sekä ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevia vaatimuksia koskevan poikkeuslupan myöntäisi Liikenne- ja viestintävirasto. Poikkeusluvat olisivat yksittäisiä ja ne voisivat koskea vain ajoneuvolain nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Poikkeuslupa voisi kohdistua ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän rakenteita, hallintalaitteita, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia, varusteita ja muita vastaavia hyväksynnän kohteita koskeviin vaatimuksiin. Poikkeuslupan myöntämistä rajoitettaisiin siten, että se ei saisi lisätä turvallisuudelle, terveydelle eikä ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää. Poikkeuslupa ei myöskään saisi vääristää kilpailua. Liikenne- ja viestintävirasto voisi myöntää luvan toistaiseksi voimassa olevana tai määräaikaisena, minkä lisäksi lupaan voitaisiin liittää ehtoja.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ajoneuvoista, joille poikkeuslupa voidaan myöntää, ja poikkeuslupan myöntämistä koskevista tarkemmista edellytyksistä.

18 §. Käytettynä maahantuodun ajoneuvon vaatimukset. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 29 a §:ää, mutta sen 1 momenttiin tehtäisiin EU- ja EY-tyyppihyväksyntää koskeva täydennys.

Pykälän 1 momentti sisältäisi käytettynä maahantuotua ajoneuvoa koskevan perussäännön, jonka mukaan tällaisen ajoneuvon on täytettävä ne tekniset vaatimukset, jotka koskivat Suomessa sen ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai myöhemmin. Ajoneuvon ensimmäisellä käyttöönotolla tarkoitettaisiin lähtökohtaisesti sen ensimmäistä rekisteröintiä missä tahansa maassa. Myös vientirekisteröintiä pidettäisiin tässä tarkoituksessa rekisteröintinä. Ajoneuvon, jota ei sen luokituksen tai käyttötarkoituksen vuoksi ole rekisteröity, ensimmäisenä käyttöönottoajankohtana pidettäisiin ajoneuvon käyttötarkoituksen mukaisen käytön alkamisajankohtaa. Käytettynä maahantuodun ajoneuvon vaatimuksia koskeva perussääntö ei kuitenkaan koskisi pykälässä mainittuja EU- ja EY-tyyppihyväksytyjä ajoneuvoja. Momenttiin lisättäisiin myös säännös, jonka nojalla toisessa ETA-valtiossa rekisteröity EU- tai EY-tyyppihyväksytty ajoneuvo hyväksyttäisiin Suomessa vaatimusten osalta sellaisenaan, jos se täyttää 7 §:ssä säädettyt ja sen nojalla määrätyt ajoneuvon muuttamista, rakentamista ja korjaamista koskevat vaatimukset eikä sille ole asetettu lähtömaassa käyttöä koskevia rajoituksia rekisteritietoihin. Vaatimus 7 §:ssä säädettyjen vaatimusten täyttämisestä tarkoittaisi sitä, että jos ajoneuvon rakennetta on muutettu, sen on täytettävä Suomessa voimassa olevat rakenteen muuttamista koskevat säännökset ja määräykset. Näin EU-lainsäädännön sarjan viimeisiä ajoneuvoja koskevan menettelyn mukaisesti hyväksytyt ajoneuvot voitaisiin hyväksyä suoraan rekisteröintikatsastuksessa ilman Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää poikkeuslupaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta esittää ennen ensirekisteröintiä rekisteröintikatsastuksen sijasta yksittäishyväksyttäväksi myös käytettynä maahantuotu muu kuin EU- tai EY-tyyppihyväksytty auto tai sen perävaunu, jos se tuodaan muualta kuin ETA-valtiosta tai Ahvenanmaan maakunnasta ja sen ensimmäisestä käyttöönotosta on kulunut alle kuusi kuukautta. Vaatimuksella pyritäisiin poistamaan mahdollisuus siihen, että EU-asetusten vaatimuksia kierrettäisiin rekisteröimällä ajoneuvo muuhun kuin ETA-valtioon lyhyeksi ajaksi ja tuomalla se sitten käytettynä ajoneuvona maahan.

Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

19 §. Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 29 b §:ää.

Pykälän *1 momentti* sisältäisi yleissäännöksen erikoiskuljetuksessa käytettävän ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän merkinnöistä, varoitusvalaisimista ja vastaavista muista varoituslaitteista. Ajoneuvolta vaadittavien yleisten merkintöjen lisäksi vaadittavilla riittäväillä lisämerkinnöillä ehkäistäisiin erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa haittaa ja vaaraa muille tiellä liikkuville. Momentti sisältäisi lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

Pykälän *2 momentti* sisältäisi erikoiskuljetuksessa käytettävää varoitusajoneuvoa koskevan perussäännöksen, jossa säädettäisiin varoitusajoneuvon massasta, ajoneuvoluokasta, näkyvyysvaatimuksista ja varoituslaitteista. Momentti sisältäisi lisäksi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

2 luku Ajoneuvojen luokitus

20 §. *Auto.* Koska M- ja N-luokan ajoneuvojen luokituksesta säädetään jatkossa autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 4 artiklassa, pykälässä viitattaisiin kyseiseen EU-säädökseen.

Pykälän *1 momentti* sisältäisi viittauksen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, jonka 4 artiklassa säädetään luokituksesta M- ja N-luokan ajoneuvoiksi eli autoiksi. EU-asetuksen mukaan M-luokan ajoneuvo on ensisijaisesti matkustajien ja heidän matkatavaroidensa kuljettamiseen suunniteltu ja rakennettu ajoneuvo.

Pykälän *2 momentissa* määriteltäisiin M- ja N-luokan ajoneuvojen alaluokista käytettävät nimitykset (henkilöauto, linja-auto, pakettiauto ja kuorma-auto). Momentissa ei säädettäisi siitä, millä kriteereillä ajoneuvot luokitellaan alaluokkiin, sillä siitä säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Momentti koskisi ainoastaan niistä kansallisessa sääntelyssä käytettäviä nimityksiä, joista ei säädetä EU-tasolla.

21 §. *Kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot ja nelipyörät.* Koska L-luokan ajoneuvojen luokituksesta säädetään L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 4 artiklassa, pykälässä viitattaisiin kyseiseen EU-säädökseen. EU-asetuksen mukaan L-luokan ajoneuvoja ovat yleisillä teillä käytettäviksi tarkoitetut kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot ja nelipyörät. Näitä ovat esimerkiksi mopot, mopoautot ja moottoripyörät.

22 §. *Traktorit ja R-luokan perävaunut ja S-luokan vedettävät vaihdettavissa olevat laitteet.* Koska luokituksesta T- ja C-luokan ajoneuvoiksi, R-luokan perävaunuiksi sekä S-luokan vedettäviksi vaihdettavissa oleviksi laitteiksi säädetään traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 4 artiklassa, pykälään otettaisiin viittaus kyseiseen EU-asetukseen.

23 §. *Moottorityökone.* Säännöksessä säädettäisiin voimassa olevan ajoneuvolain 15 §:ää vastaavasti moottorityökoneesta. Pykälän mukainen moottorityökone olisi kansallinen ajoneuvoluokka ja eri asia kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettu moottorityökone.

Pykälän *1 kohdan* mukaan moottorityökoneena pidettäisiin omalla käyttövoimallaan liikkuvaa, työkoneeksi suunniteltua ja rakennettua ajoneuvoa. Olennaista olisi, että se ei rakenteensa takia sovellu matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen. Myöskään auton alustalle asennettua työkonetta pidettäisiin moottorityökoneena.

Pykälän *2 kohdan* mukaan moottorityökone olisi myös perävaunujen ja kuljetusalustojen siirtoon satamassa tai muulla terminaalialueella valmistettu vetotrukki, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 50 kilometriä tunnissa. Moottorityökoneeksi ei kuitenkaan luettaisi ajoneuvoa, jota on pidettävä kuorma-autona tai traktorina.

Pykälän 3 kohdan mukaan moottorityökoneeksi luokiteltaisiin myös työmailla tehtäviin kuljetuksiin, kuten maa-aineksen lyhyisiin siirtoihin tarkoitettu dumpperi. Moottorityökoneeksi rekisteröityä dumpperia ei tarvitsisi siirtää esimerkiksi työmaalta toiselle perävaunussa, vaan sitä voisi kuormaamattomana kuljettaa tiellä kuten muutakin moottorityökonetta.

24 §. Maastoajoneuvo. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 16 §:ää. Maastoajoneuvoksi määriteltäisiin *1 momentissa* moottorireki tai ilmatyynyalus. Maastoajoneuvo voisi olla myös muu henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka muita ajoneuvoja vetämään valmistettu jäällä, lumessa tai vajottavassa maastossa taikka maahan tukeutuen kulkemaan valmistettu moottorikäyttöinen ajoneuvo. Maastoajoneuvoksi ei kuitenkaan katsottaisi ajoneuvoa, joka on tarkoitettu kuljetettavaksi moottorikelkkailureitin lisäksi myös muulla tiellä ja joka on EU-tyyppihyväksytty M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- tai S-luokkaan tiellä käytettäväksi. Toisin sanoen rekisteröimättä jättäminen ei tekisi näistä EU-tyyppihyväksytyistä ajoneuvoista maastoajoneuvoja, vaan luokkana sovellettaisiin tyyppihyväksynnän luokkaa.

Pykälän 2 momentin mukaan moottorireki olisi jalaksin tai teloin varustettu maastoajoneuvo. Moottorikelkka olisi telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi istumapaikkoja enintään kahdelle henkilölle ja jonka omamassa on enintään 500 kilogrammaa. Lainkohdan mukaan raskaita moottorikelkkoja olisivat sellaiset moottorireet, joiden omamassa on suurempi kuin moottorikelkan omamassa 500 kilogrammaa ja enintään 800 kilogrammaa ja joissa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään neljälle henkilölle. Omamassalla tarkoitettaisiin nykykäytäntöä vastaavasti ajoneuvon massaa mukaan lukien kuljettajan massalla, joka arvioidaan 75 kilogrammaksi. Momenttia täsmennettäisiin sillä, että moottorikelkassa on oltava kuljettajan lisäksi istumapaikkoja enintään kahdelle henkilölle, kun taas raskaassa moottorikelkkoja istumapaikkoja edellytetään olevan enintään neljälle henkilölle kuljettajan lisäksi.

25 §. Auton perävaunu. Pykälä sisältäisi viittauksen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, jonka 4 artiklassa säädetään jatkossa luokituksesta O-luokan ajoneuvoiksi eli autojen perävaunuiksi.

26 §. Muut hinattavat ajoneuvot. Kyse olisi uudesta pykälästä. Pykälässä säädettäisiin luokituksesta muiksi hinattaviksi ajoneuvoiksi. Säännöksen mukaan muita hinattavia ajoneuvoja olisivat L-luokan ajoneuvojen perävaunut, polkupyörän perävaunut, maastoajoneuvon perävaunut ja moottorityökoneen perävaunut sekä muut kuin EU-tyyppihyväksytyt traktorilla hinattavat ajoneuvot.

27 §. Ajoneuvon luokan määräytyminen. Kyse olisi uudesta pykälästä. M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokkien ajoneuvojen luokitus perustuu suoraan EU-asetuksiin. Kuitenkin on kansallisesti tarpeen määritellä ensi kertaa Suomessa käyttöön otettavan ja käytetyn eli jo käytössä olevan ajoneuvon luokan määräytyminen. Uuteen ajoneuvoon, jota ei ole EU-tyyppihyväksytty tai joka muusta syystä otetaan Suomessa ensimmäistä kertaa käyttöön esimerkiksi maahantuonnin johdosta, sovellettaisiin EU-asetuksen luokitusta myös kansallisesti. Suomessa jo käytössä olevan ajoneuvon luokka säilyisi sen olemassa olevan luokan mukaisena.

28 §. Muut moottorittomat ajoneuvot. Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 19 §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentin mukaan polkupyörällä tarkoitettaisiin yhden tai useamman henkilön tai tavarankuljettamiseen valmistettua, vähintään kaksipyöräistä, polkimin tai käsikammin varustettua ja täysin tai pääosin lihasvoimalla käytettävää moottoritonta ajoneuvoa. Polkupyörän määritelmää täsmennettäisiin nykytilaan nähden lisäämällä vaatimus siitä, että polkupyörää käytettäisiin pääosin lihasvoimalla. Erilaisten kaksi-, kolmi- ja nelipyöräisten sähkökäyttöisten ajoneuvojen yleistyessä näihin ajoneuvoihin on joissain tapauk-

sisä lisätty polkimia, jotta ajoneuvo täyttäisi polkupyörän vaatimukset. Ajoneuvoa ei kuitenkaan ole voitu tosiasiallisesti käyttää lihasvoimalla, joten polkimet ovat olleet ajoneuvon käytön kannalta tarpeettomia. Lisäksi polkupyöräksi katsottaisiin sellainen sähköavusteinen, enintään 250 watin tehoisilla sähkömoottoreilla varustettu ajoneuvo, jonka moottorit toimivat vain poljettaessa ja kytkeytyvät toiminnasta viimeistään nopeuden saavuttaessa 25 kilometriä tunnissa. Tätä kutsuttaisiin sähköavusteiseksi polkupyöräksi. Teknologianeutraalimman lopputuloksen saavuttamiseksi pykälässä sallittaisiin myös useamman kuin yhden moottorin asentaminen, kunhan niiden yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho ei ylittäisi 250 wattia. Momentissa säädettäisiin, että sähkömoottorit voivat tästä huolimatta toimia polkematta nopeuden ollessa enintään kuusi kilometriä tunnissa. Tämä mahdollistaisi lähtöavustuksen. Polkupyörän määritelmä vastaisi standardia SFS EN 15194:2017.

Pykälän 2 momentin mukaan tämän lain polkupyörää koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös sellaiseen potkupyörään tai muuhun vastaavaan moottorittomaan ajoneuvoon, jolta koon tai käyttötarkoituksen vuoksi on tarpeellista edellyttää heijastin- ja valaisinvaatimusten sekä muiden polkupyörää koskevien keskeisten turvallisuusvaatimusten täyttymistä.

Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain 19 §:n 2 momenttia. Momentti sisältäisi yleisluonteisen säännöksen tieliikenteeseen tarkoitetuista eläimen vetämistä ajoneuvoista. Tällainen on muun muassa hevosajoneuvo. Eläimen vetäältä ajoneuvolta voitaisiin edellyttää erityisiä vaatimuksia, jos ajoneuvon koko ja käyttötarkoitus tarkoittavat, että ajoneuvoa käytetään muun ajoneuvoliikenteen seassa liikkumiseen.

29 §. Kevyt sähköajoneuvo. Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääosin ajoneuvolain 19 a §:ää. Pykälän mukaan kevyeksi sähköajoneuvoksi katsottaisiin sellainen sähkömoottorilla varustettu ajoneuvo, jonka eteenpäin vievien moottoreiden suurin yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho on enintään 1,00 kilowattia ja jonka nopeus on enintään 25 kilometriä tunnissa ja joka ei täytä muun kevyen ajoneuvon määritelmän vaatimuksia. Pykälässä täsmennettäisiin, että yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho laskettaisiin niistä moottoreista, jotka vievät ajoneuvoa eteenpäin. Näin ollen esimerkiksi itsestään tasapainottuvien kevyiden sähköajoneuvojen moottoreiden suurimpaan yhteenlaskettuun jatkuvaan nimellistehoon ei laskettaisi mukaan niitä moottoreita, jotka tasapainottavat ajoneuvoa tuottaen voimaa taaksepäin. Kevyt sähköajoneuvo olisi tasapainottuva henkilökuljetin tai muu vastaava ajoneuvolain soveltamisalaan kuuluva liikkumisväline. Kevyeksi sähköajoneuvoksi katsottaisiin myös senioriajoneuvo tai sellainen perävaunu, jossa on nimellisteholtaan enintään 1,00 kilowatin sähkömoottori. Kevyelle sähköajoneuvolle sovellettaisiin yleisiä 13 §:n turvallisuusvaatimuksia ja erikseen 14 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettyjä poikkeuksia näistä vaatimuksista. Määritelmässä ei rajattaisi renkaiden määrää, sillä käytännössä kevyessä sähköajoneuvossa voi olla yksi tai useampia renkaita ja se voi olla varustettu myös satulalla tai ohjaustangolla, joiden ominaisuuksista säädetään 13 §:ssä.

30 §. Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo. Pykälässä säädettäisiin pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erityisvaatimuksista, sillä näiden ajoneuvojen käyttöön liittyy tieliikennelain mukaan erityisiä velvollisuuksia ja erityisiä oikeuksia. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 20 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan pelastusauto olisi pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto olisi kokonaismassasta riippumatta myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto olisi

myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle. Pelastusauton olisi oltava pelastustoimen käyttöön soveltuva.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin poliisiajoneuvon määritelmä. Poliisiajoneuvo olisi poliisin käyttöön erityisesti valmistettu ja varustettu ajoneuvo. Poliisiajoneuvon tulisi lisäksi soveltua poliisin käyttöön.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vastaavasti Rajavartiolaitoksen ajoneuvosta ja pykälän 4 momentissa Tullin ajoneuvosta.

Pykälän 5 momentti sisältäisi sisäministeriölle osoitetun asetuksenantovaltuuden. Momentissa myös kiellettäisiin käyttämästä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväritystä ja -merkkejä tai niitä erehdyttävästi muistuttavia väriytyksiä tai merkkejä muissa ajoneuvoissa.

Pykälän 6 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

31 §. Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo. Säännös vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 21 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan ambulanssi olisi autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettu ajoneuvo. Momentissa ei enää säädettäisi kansallisesti ambulanssin määritelmästä, sillä siitä säädetään EU-asetuksessa.

Pykälän 2 momentin mukaan ensihoitoajoneuvo olisi terveydenhoitolaissa (1326/2010) tarkoitettujen ensihoitopalvelujen ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo. Ensiajoneuvon olisi oltava ensihoitotehtäviin soveltuva ja selkeästi havaittavissa.

Pykälän 3 momentti sisältäisi sosiaali- ja terveysministeriölle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

Pykälän 4 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

32 §. Hälytysajoneuvo. Pykälässä määriteltäisiin hälytysajoneuvo voimassa olevaa ajoneuvolakia vastaavasti. Hälytysajoneuvoja olisivat pelastusauto, poliisiajoneuvo, Rajavartiolaitoksen ajoneuvo, Tullin ajoneuvo, ambulanssi, ensihoitoajoneuvo, Puolustusvoimien pelastusauto, Puolustusvoimien sairausauto ja sotilaspoliisiajoneuvo. Hälytysajoneuvo olisi varustettu sinistä valoa näyttävällä vilkkuvalla varoitusvalaisimella ja hälytysajoneuvon äänimerkinantolaitteella. Tieliikennelaissa muun muassa säädetään esteettömän kulun antamisesta hälytysääni- ja hälytysvalomerkkejä antavalle hälytysajoneuville.

33 §. Esteetön ajoneuvo ja paariauto. Pykälä olisi uusi. Pykälä sisältäisi voimassa olevan ajoneuvolain 27 a §:n 1 momentin 7 kohdan määräyksenantovaltuutta koskevat perussäännökset.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin esteettömästä ajoneuvosta. Momentin sääntely vastaisi voimassa olevaa Liikenne- ja viestintäviraston määräystä autojen ja niiden perävaunujen teknisistä vaatimuksista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin paariautosta. Momentin sääntely vastaisi voimassa olevaa Liikenne- ja viestintäviraston määräystä autojen ja niiden perävaunujen teknisistä vaatimuksista.

Pykälän 3 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

34 §. Matkailuauto. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittauksen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, jossa säädetään matkailuauton määritelmästä. EU-asetuksen vuoksi määritelmästä ei enää säädettäisi kansallisesti.

35 §. Ruumisauto. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittauksen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, jossa säädetään ruumisauton määritelmästä. EU-asetuksen vuoksi määritelmästä ei enää säädettäisi kansallisesti.

36 §. Museoajoneuvo. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 24 §:ää. Pykälään tehtäisiin kuitenkin kielellisiä täsmennyksiä.

Pykälän 1 *momentin* mukaan katsastustoimipaikka hyväksyisi ajoneuvon museoajoneuvoksi rekisteröinti- tai muutokatsastuksessa. Museoajoneuvo olisi ajoneuvo, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäisestä vastaavassa kunnossa tai entistetty tai konservoitu asianmukaisesti. Museoajoneuvon tulisi lisäksi olla valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön aikaisintaan kuusi kuukautta aikaisemmin antaman lausunnon ja katsastustoimipaikan ajoneuvolle suorittaman tarkastuksen perusteella museoajoneuvoksi hyväksymä. Lausunnosta olisi käytävä yksilöidysti ilmi, mistä ajoneuvosta on kyse ja onko ajoneuvo alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu. Katsastustoimipaikka voisi itse käyttää harkintaa sen suhteen, miltä osin se hyödyntää lausuntoa päätöksentekonsa perusteena. Lausunto ei olisi sitova. Säännöksessä tarkoitettuja museoajoneuvojärjestöjä ovat esimerkiksi Suomen Autobiili – Historiallinen Klubi ry, FHRA ry, Classic Data Finland Oy ja Autohistoriallinen Seura ry.

Pykälän 2 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

37 §. Ajoneuvonkuljetusauto. Lakiin otettaisiin uusi pykälä ajoneuvonkuljetusautosta, joka on erikoiskuljetusajoneuvo. Pykälä vastaisi sisällöllisesti Liikenne- ja viestintäviraston erikoiskuljetuksista ja erikoiskuljetusajoneuvoista annetun määräyksen (TRAFI/4592/03.04.03.00/2015) määritelmää. Määritelmä siirrettäisiin määräyksestä ajoneuvolakiin. Ajoneuvonkuljetusauto on N₃-luokan ajoneuvo, joka on rakennettu pyörillä tai telaketjuilla varustetun ajoneuvon kuljettamiseen. Lisäksi edellytettäisiin, että ajoneuvossa olisi oltava kiinteästi asennettu ajoneuvon kuljetukseen soveltuva kuljetusalusta.

38 §. Erikoiskuljetusajoneuvo. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 24 a §:ää, mutta poikkeuslupamenettelyn piiristä poistettaisiin lisää ajoneuvoja.

Pykälän 1 *momentissa* määriteltäisiin erikoiskuljetusajoneuvo. Erikoiskuljetuksen määritelmä sisältyy tieliikennelain 2 §:n 23 kohtaan. Kuormaamattomana tiellä yleisesti sallitut mitat tai massat ylittävä ajoneuvo on erikoiskuljetusajoneuvo, joka on suunniteltu joko kuorman kuljettamiseen tai kuormaamattomana kuljetettavaksi. Kuormaamattomana kuljetettavia erikoiskuljetusajoneuvoja ovat esimerkiksi ajoneuvonosturi, erikoiskäyttöön rakennettu muu ajoneuvo tai autolla vedettävä O-luokan ajoneuvo, jonka tarkentava luokitus on hinattava laite. Lisäksi tiellä yleisesti sallitut mitat täyttävä ajoneuvo on erikoiskuljetusajoneuvo, jos ajoneuvo on hyväksytty käytettäväksi tiellä yleisesti sallittua suuremmalla massalla. Erikoiskuljetusajoneuvon olisi lähtökohtaisesti täytettävä kyseessä olevaan ajoneuvoluokkaan yleisesti sovellettavat vaatimukset siltä osin kuin erikoiskuljetusajoneuvolle ei ole säädetty tai määrätty muita omia vaatimuksia.

Momentissa säädettäisiin lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston toimivallasta myöntää erikoiskuljetusajoneuvon liikenteeseen hyväksymisen edellytyksenä oleva poikkeuslupa. Poikkeuslupan myöntäminen edellyttäisi, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksista, jotka koskevat 1 momentin mukaisen poikkeuslupan edellyttämistä. Poikkeuslupaa ei momentin 1 kohdan mukaan vaadittaisi moottorityökoneilta, koska ne ovat rakenteeltaan yksinkertaisempia, eikä näiden poikkeuslupien myöntämisessä ole tarvetta käyttää erityistä tarveharkintaa. Momentin 2 kohdan mukaan poikkeuslupaa ei vaadittaisi tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jolta ei vaadita tieliikennelain 159 §:n mukaista erikoiskuljetuslupaa. Poikkeuslupaa ei myöskään momentin 3 kohdan mukaan vaadittaisi tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka rekisteritiedoissa on kirjaus tieliikennelain 159 §:n mukaisesta erikoiskuljetusluvasta. Muutoksella vältettäisiin turhaa poikkeuslupahakemusten käsittelyä silloin, kun tarvittavat tiedot on kirjattu rekisteriin jo ajoneuvon liikenteeseen hyväksymisen yhteydessä. Momentin 4 kohdan mukaan vaatimus poikkeusluvasta ei koskisi myöskään ajoneuvoa, joka ei ole rekisteröintivelvollinen. Käytännössä tällaisia ajoneuvoja ovat lähinnä eräät traktorin perävaunut ja traktoriin kytkettävät hinattavat laitteet. Traktorin perävaunua voisi siten käyttää esimerkiksi suurten veneiden kuljetukseen ilman ajoneuvolle myönnettävää poikkeuslupaa. Vaatimukset ajoneuvon säännösten ja määräysten mukaisista merkinnöistä ja muista turvallisuusvarusteista koskisivat kuitenkin myös tällaisia ajoneuvoja. Momentin 5 kohdan mukaan poikkeuslupaa ei vaadittaisi ajoneuvonkuljetusautolta. Momentin 6 kohdan mukaan poikkeuslupaa ei vaadittaisi puoliperävaunun vetoon tarkoitettulta N₃-luokan ajoneuvolta, jonka paripyörin varustetulle akselille hyväksyttävä massa ei ylitä 15 tonnia ja jonka yksikköpyörillä varustetulle akselille hyväksyttävä massa ei ylitä tiellä yleisesti sallittua massaa. Momentin 7 kohdan mukaan poikkeuslupaa ei vaadittaisi muulta tavarankuljetukseen tarkoitettulta O-luokan ajoneuvolta kuin välivaunuista tai vastaavista akselistomoduuleista moniosaiseksi kootulta O-luokan ajoneuvolta, joka ylittää tiellä yleisesti sallitun mitan ja joka ei ylitä tiellä yleisesti sallittua massaa.

Poikkeuslupamenettelyn piiristä poistettavaksi esitettävät pykälän 2 momentin 5–7 kohdassa tarkoitettut ajoneuvot eivät käytännössä ole edellyttäneet Liikenne- ja viestintäviraston tarveharkintaa poikkeuslupan myöntämisessä, vaan poikkeusluvut on myönnetty rutiiniluonteisesti hakemusten mukaisesti. Poikkeuslupamenettelyn sijaan vaatimustenmukaisuus voitaisiin varmistaa suoraan katsastus- tai yksittäishyväksyntätoimipaikoilla, joissa ajoneuvo tarkastetaan.

Poikkeuslupia myönnetään vuosittain yhteensä noin 400. Ehdotettu muutos vähentäisi poikkeuslupien määrää vuosittain noin 150 kappaleella eli noin 40 prosenttia. Muutos tehostaisi Liikenne- ja viestintäviraston toimintaa vapauttamalla henkilöstöresursseja muuhun virkatyöhön. Poikkeuslupavaatimusten keventäminen helpottaisi myös kuljetusyritysten toimintaa ja kevennäisi niiden hallinnollista taakkaa.

Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

39 §. Huoltoauto. Pykälä vastaisi ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun asetuksen (1256/1992) 19 §:ää. Huoltoautosta on tarkoituksenmukaista säätää lailla muiden erikoiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen tapaan.

Pykälän 1 momentin mukaan huoltoauto olisi ajoneuvojen ja koneiden huoltoon sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu N-luokan ajoneuvo, jossa on tilaa enintään kahdelle henkilölle kuljettajan vieressä.

Pykälän 2 *momentin* mukaan huoltoauto voisi olla myös valtion, valtion liikelaitoksen, sähkö-, lämpö-, tele-, kaasu- taikka vesilaitoksen tai kunnan omistama tien, kadun, radan ja rataluonnon tai sähkö-, lämpö-, tele-, kaasu- ja vesilaitosten verkon ja laitteiden tai Puolustusvoimien sota-varustuksen huoltoon sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu M₁-luokan ajoneuvo, jossa on istuimet kuljettajan lisäksi enintään kahdeksalle henkilölle.

40 §. Muuttoajoneuvo. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 2 kohtaa. Muuttoajoneuvoa koskeva säännös nostettaisiin muiden erityiskäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen tapaan lakitasolle.

41 §. Ajoneuvojen luokitusta koskevat tarkemmat määräykset. Pykälä sisältää Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

3 luku Ajoneuvojen hyväksyntä

42 §. Hyväksyntäviranomaisen. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin, että autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja Geneven sopimuksessa tarkoitettu hyväksyntäviranomaisen on Suomessa Liikenne- ja viestintävirasto. Laissa käytettäisiin voimassa olevasta ajoneuvolaista poiketen käsitettä hyväksyntäviranomaisen tyyppihyväksyntäviranomaisen sijaan, sillä kyseessä olevien EU-asetusten mukaan hyväksyntäviranomaisen on yleisempi käsite ja se kattaa Suomessa myös tyyppihyväksyntäviranomaisen toiminnot. Hyväksyntäviranomaiselle kuuluvat myös yksittäishyväksyntöihin liittyvät viranomaistehtävät.

Pykälän 2 *momentin* mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto toimisi myös hyväksyntäviranomaisena silloin, kun kyse on moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä muiden kuin 1 *momentissa* tarkoitettujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden hyväksyntäviranomaisena.

43 §. Tyyppihyväksynnän myöntäminen. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 35 §:ää, mutta siinä ei enää säädettäisi EU- tai EY-tyyppihyväksynnän myöntämisestä.

Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin kansallisen tyyppihyväksynnän myöntämisestä. Kansallisen tyyppihyväksynnän myöntämisen ehtona olisi yhdenmukaisuus valmistusasiakirjojen kanssa ja asetettujen vaatimusten täyttäminen.

Pykälän 2 ja 3 *momentti* vastaisivat pääosin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n 1 ja 2 *momenttia*, mutta niissä ei enää säädettäisi EU- tai EY-tyyppihyväksynnästä.

Pykälän 4 *momentin* mukaan tyyppihyväksynnästä annettaisiin tyyppihyväksyntätodistus. Tyyppihyväksyntä voisi myös olla ehdollinen.

Pykälän 5 *momentissa* säädettäisiin E-tyyppihyväksyntätodistuksesta, joka annettaisiin hyväksynnän hakijalle Geneven sopimukseen liitettyjen sääntöjen mukaisesti.

Pykälän 6 *momentissa* säädettäisiin, että kansallisen piensarjatyypin tyyppihyväksynnän myöntämisessä noudatettaisiin lähtökohtaisesti EU-tyyppihyväksyntää koskevaa menettelyä, josta säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Ehdotettavan lain ja sen nojalla annettuja

säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin myös kansalliseen piensarjatyyppihyväksyntään siinä tapauksessa, että niissä niin säädettäisiin. Esimerkiksi hyväksyttyä asiantuntijaa koskevaa sääntelyä noudatettaisiin myös kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä.

Pykälän 7 momentissa olisi informatiivinen viittaus Geneven sopimukseen, jota sovelletaan E-tyyppihyväksynnän myöntämiseen.

44 §. Hyväksyntävelvollisuus. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 32 §:n 1–3 momenttia. Pykälässä säädettäisiin tiettyjen ajoneuvojen hyväksyntävelvollisuudesta.

Pykälän 1 momentin mukaisesti tieliikennekäyttöön myytävän tai ensirekisteröitävän uuden M-, N-, O- ja T-luokan ajoneuvon sekä muun L-luokan ajoneuvon kuin yksittäisen L1e-A-alaluokan ajoneuvon on oltava EU- tai EY-tyyppihyväksytty taikka kansallisesti piensarjatyyppihyväksytty. Lisäksi momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että M-, N- tai O-luokan ajoneuvot voivat olla myös yksittäishyväksyttyjä tai EU-yksittäishyväksyttyjä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin erikseen myytävien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden tyyppihyväksynnästä. Pykälän mukaisesti tyyppihyväksyntä vaadittaisiin, jos kyseessä olisi 1 momentissa tarkoitettuun ajoneuvoluokkaan, C-luokan ajoneuvon tai liikennetraktoriin kuuluva järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste ja jos tyyppihyväksyntää on edellytetty sen valmistusajankohtana.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 2 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan muulle kuin pykälän 1–3 momentissa tarkoitettulle ajoneuvolle, järjestelmälle, komponentille, erilliselle tekniselle yksikölle, osalle tai varusteelle voitaisiin hakemuksesta myöntää kansallinen tyyppihyväksyntä.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin nastaa koskevasta tyyppihyväksyntävelvollisuudesta. Tieliikennekäyttöön myytävän tai käyttöön otettavan auton tai sen perävaunun talvirenkaaseen tarkoitetun nastan olisi oltava kansallisesti tyyppihyväksytty. Tästä poiketen tyyppihyväksyntävelvollisuutta ei kuitenkaan olisi, jos rengas-nasta-yhdistelmä olisi kansallisesti tyyppihyväksytty. Lisäksi uudessa tyyppihyväksytyssä renkaassa tulisi olla merkintä rengas-nasta-yhdistelmän kansallisesta tyyppihyväksynnästä. Momentti vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momenttia. Momentti sisältäisi myös Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

Pykälän 6 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

45 §. Eräiden uusien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden toteaminen rekisteröintikatsastuksessa. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 32 §:n 4 momenttia. Pykälässä säädettäisiin siitä, miten Euroopan unionin säännösten soveltamisalan puitteissa sallittaisiin ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ilman tyyppihyväksyntää rekisteröintikatsastuksessa. Näitä tapauksia olisivat pykälän 1 kohdan mukaan tieliikennekäyttöön yksittäiskappaleena valmistetut muut L-luokan ajoneuvot kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvot, T- tai C-luokan ajoneuvot, joita ei ole EU-tyyppihyväksytty eikä kansallisesti piensarjatyyppihyväksytty. Lisäksi pykälässä säädetty soveltuisi pykälän 2 kohdan mukaan toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa kansallisesti piensarjatyyppihyväksyttyihin M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvoihin tai muihin L-luokan ajoneuvoihin kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvoihin,

joiden kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän Suomi on autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitetulla tavalla tunnustanut. Sama koskisi pykälän 3 kohdan mukaan myös Suomessa kansallisesti piensarjatyyppihyväksyttyä M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvoa tai muuta L-luokan ajoneuvoa kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvoa. Edellä säädettyä sovellettaisiin pykälän 4 kohdan mukaisesti myös toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa yksittäishyväksyttyyn M-, N- ja O-luokan ajoneuvoon, jonka Suomi on autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitetulla tavalla tunnustanut sekä pykälän 5 kohdan mukaan monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistuneeseen muuhun kuin M-, N- tai O-luokan ajoneuvoon. Pykälän 6 kohdan mukaan myös muun kuin rekisteröintivelvollisuudesta vapautetun moottorityökoneen ja maastoajoneuvon vaatimustenmukaisuus saataisiin todeta rekisteröintikatsastuksessa.

46 §. Valmistajan vastuu hyväksyntäviranomaiselle. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 32 a §:ää. Pykälässä säädettäisiin valmistajan vastuusta hyväksyntäviranomaiselle tyyppihyväksyntämenettelystä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta. Valmistaja olisi vastuussa riippumatta siitä, onko se osallistunut tuotteen kaikkiin valmistusvaiheisiin.

47 §. Valmistajan edustajan nimeäminen. Pykälä vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain 32 b §:ää. Pykälän mukaan Suomen ulkopuolelle sijoittuneen ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen valmistaja veloitettaisiin nimeämään Suomeen sijoittunut valmistajan edustaja, kun kyse olisi kansallisesta tyyppihyväksynnästä.

48 §. Tyyppihyväksynnän hakeminen. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain 33 §:ää. Säännöksen mukaan tyyppihyväksyntää hakisi ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja tai valmistajan edustaja hyväksyntäviranomaiselta.

Pykälän 2 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 1 momenttia. Lisäksi momentti sisältäisi velvollisuuden toimittaa muut hyväksyntäviranomaisen tarpeelliseksi katsomat tiedot ja selvitykset teknisten vaatimusten täyttymisen osoittamiseksi.

Pykälän 3 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen Geneven sopimukseen liitettyihin sääntöihin, joiden mukaisesti E-tyyppihyväksyntää haetaan.

Pykälän 4 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

Pykälän 5 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräysenantovaltuuden.

49 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 36 §:ää.

Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin tavat, joilla kansallisen tyyppihyväksynnän ja kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän edellyttämä vaatimustenmukaisuus voitaisiin osoittaa. Tällaisia olisivat hyväksynnän hakijan toimittama ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämä EU- tai EY-tyyppihyväksyntätodistus tai asianomaista E-sääntöä so-

veltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämä tyyppihyväksyntätodistus. Lisäksi vaatimustenmukaisuuden voisi osoittaa todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksyntämerkillä.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 5 a §:ää.

Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

50 §. *Tyyppihyväksynnän myöntämisestä kieltäytyminen.* Pykälän mukaan hyväksyntäviranomaisen voisi kieltäytyä myöntämästä tyyppihyväksyntää sellaisissa tapauksissa, joissa ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppi muodostaa vakavan riskin liikenneturvallisuudelle tai vahingoittaa vakavasti ympäristöä tai terveyttä. Tyyppihyväksynnän myöntämisestä kieltäytyminen olisi mahdollista näiden syiden vuoksi siitä huolimatta, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppi täyttäisi tyyppihyväksyntään liittyvät vaatimukset. Säännös liittyy siihen, että tekniikan kehittyessä nopeasti vaatimustenmukainen ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste voi olla vaarallinen, vaikka se täyttäisi tyyppihyväksyntään kuuluvat vaatimukset.

51 §. *Tyyppihyväksytyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen muutokset.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 38 §:ää. Ajoneuvoja sekä niiden järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita kehitetään jatkuvasti. Muutokset saattavat olla tuotteen turvallisuus- tai ympäristövaikutusten kannalta merkityksellisiä tai niillä voi olla vähäistä tai suurempaa vaikutusta. Suuremmat muutokset saattavat johtaa siihen, ettei enää ole kysymys samasta tuotteesta. Tyyppihyväksynnän haltija velvoitettaisiin pykälän 1 momentissa ilmoittamaan hyväksyntäviranomaiselle tyyppihyväksytyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen muutoksista. Hyväksyntäviranomaisen päättäisi, edellyttääkö muutos uusia mittauksia, testejä, laskelmia tai tarkastuksia ja onko kysymys alkuperäisen tyyppihyväksynnän laajennuksesta. Hyväksyntäviranomaisen olisi ilmoitettava tästä tyyppihyväksynnän haltijalle.

Pykälän 2 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen Geneven sopimukseen ja siihen liitettyihin sääntöihin. Niitä sovellettaisiin E-tyyppihyväksyntöjen muutoksia ja laajennuksia koskevissa asioissa.

Pykälän 3–5 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ää.

52 §. *Ajoneuvotyyppi.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:n 2 ja 3 momenttia.

Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

53 §. *Tyyppihyväksyntärekisteri.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 39 §:ää.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tyyppihyväksyntärekisterin pitämisestä. Liikenne- ja viestintävirasto pitäisi erillistä rekisteriä myöntämistään tyyppihyväksynnöistä. Rekisteriin merkitäisiin tyyppihyväksyntätodistuksen tiedot ja todistukseen liitetyt testitulokset, esimerkiksi pakokaasupäästöjen ja melun mitatut arvot. Ajoneuvojen tyyppihyväksyntärekisteriä käytettäisiin

sekä rekisteröinnissä että ajoneuvojen maahantuojien ennakkoilmoittaessa tuomiaan ajoneuvoja rekisteriin. Tyyppihyväksynnöistä pidettävä rekisteri ei sisällä henkilötietoja. Viranomaisen pitämänä rekisterinä tyyppihyväksyntätiedot olisivat julkisia ja jokaisen saatavilla. Liikesalaisuuksia ei kuitenkaan saisi luovuttaa. Käytännössä Liikenne- ja viestintävirasto ottaisi itse hyväksymiensä tyyppien osalta kantaa siihen, mitkä tiedot ovat liikesalaisuuden piirissä. Jos tiedot on saatu esimerkiksi suomalaiselta ajoneuvonvalmistajan edustajalta, tämä voisi esittää käsityksensä siitä, mitkä tiedot ovat luottamuksellisia.

Pykälän 2 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettäisiin, että liikesalaisuuksia sisältäviä tietoja saa salassapitovelvollisuuden estämättä antaa katsastuksen suorittajalle ja rekisteröinnin suorittajalle, jos ne ovat välttämättömiä katsastustehtäviä tai rekisteröintitehtäviä varten. Lisäksi tietoja voisi momentin 3 kohdan mukaan luovuttaa tuotannon vaatimustenmukaisuutta tuotteen valmistajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla valvovan tutkimuslaitoksen käyttöön ja momentin 4 kohdan mukaan yksittäishyväksyntää varten ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden toteamista varten. Tietoja saisi luovuttaa momentin 5 kohdan mukaan myös teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyviä tehtäviä varten. Nämä julkisia hallintotehtäviä hoitavat yhteisöt tarvitsevat näitä tietoja tehtäviensä suorittamiseksi eivätkä ne saa luovuttaa niitä edelleen. Lisäksi tietoja voisi luovuttaa momentin 6 kohdan mukaan toisen ETA-valtion hyväksyntäviranomaiselle hyväksynnän vastavuoroista tunnustamista varten tai toisen ETA-valtion markkinavalvontaviranomaiselle markkinavalvontaa varten. Lainkohta olisi jatkossakin tarpeellinen kansallista tyyppihyväksyntää varten.

Salassapitovelvollisuus siirtyy rekisterin sisältämien tietojen käyttäjälle, koska rekisteröinnin, katsastuksen ja tienvarsitarkastusten suorittajien salassapitovelvollisuudesta säädetään muualla ja tuotannon vaatimustenmukaisuutta valvovan tutkimuslaitoksen tai hyväksytyn asiantuntijan salassapitovelvollisuudesta 65 §:ssä.

54 §. Tyyppihyväksynnän tunnustaminen. Pykälässä säädettäisiin Turkissa myönnettyjen EU-tyyppihyväksyntöjen tunnustamisesta Suomessa. Sääntely perustuu EU:n ja Turkin väliseen vastavuoroisuussopimukseen. Ehdotettu säännös vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 39 a §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan hyväksyntäviranomaisen olisi tunnustettava Turkissa autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisesti myönnetty EU-tyyppihyväksyntä.

Pykälän 2 momentin mukaan tunnustaminen koskisi myös Turkissa 1 momentissa mainittujen EU-asetusten mukaisesti myönnettyä kansallista piensarjatyyppihyväksyntää. Edellytyksenä olisi, että ei ole perusteltua syytä epäillä, että hyväksynnän myöntämisen perusteena olevat tekniset säännökset eivät vastaa vähintään Suomessa voimassa olevia kansallista piensarjatyyppihyväksyntää koskevia teknisiä vaatimuksia.

55 §. Suomessa myönnetyn kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän tietojen toimittaminen. Pykälä vastaisi osittain voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 13 c §:n 2 momenttia. Säännös ei kuitenkaan enää koskisi ETA-valtioita ja Ahvenanmaata, sillä tietojen toimittamisesta näiden valtioiden viranomaisille säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

56 §. Tyyppihyväksynnässä myönnettävät poikkeukset. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 39 b §:ää ja ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 21

§:ää. Ehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää vähäisiä poikkeuksia kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä ajoneuvoa koskevista tämän lain nojalla annettuihin säännöksiin ja määräyksiin sisältyvistä vaatimuksista, jos ajoneuvon valmistussarjan pienuus taikka ajoneuvon käyttötarkoitus tai poikkeuksellinen rakenne sitä edellyttää. Edellytyksenä olisi lisäksi, että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua. Ehdotetun säännöksen vuoksi poikkeusten hyväksymiskäytäntöä ei ole tarkoitus muuttaa. EU-tyypin hyväksyntöjä koskevat poikkeukset perustuisivat ajoneuvojen tyyppihyväksyntöjä koskeviin EU-asetuksiin.

57 §. Tyyppihyväksynnän voimassaolon päättyminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 46 b §:ää. Pykälässä säädettäisiin tyyppihyväksytyn ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymisestä. Pykälän *1 momentin 3 kohdassa* mainitusta hyväksyntäviranomaisen oikeudesta peruuttaa tyyppihyväksyntä säädettäisiin 59 ja 66 §:ssä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin tyyppihyväksynnän haltijan velvollisuudesta ilmoittaa viipymättä hyväksyntäviranomaiselle tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymisestä, jos se aiheutuu uuden ajoneuvon rekisteröintiä, myyntiä tai käyttöönottoa koskevan säännöksen tai määräyksen voimaantulosta tai tyyppihyväksytyn ajoneuvon tuotannon pysyvästä lopettamisesta.

Pykälän *3 ja 4 momentti* vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 16 b §:n 1 ja 2 momenttia.

Pykälän *5 momentin* mukaan ennen tuotannon päättymistä valmistettujen ajoneuvotyyppien tyyppihyväksynnot olisivat edelleen voimassa rekisteröintiä tai käyttöönottoa varten, jos hyväksytyn ajoneuvotyyppin mukaisten ajoneuvojen tuotanto lopetetaan pysyvästi vapaaehtoisesti. Tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyisi kuitenkin siinä tapauksessa, että tyyppiin sovellettavat uudet vaatimukset tulevat pakollisiksi rekisteröinnissä tai käyttöönotossa.

58 §. Kansallista piensarjatyypin hyväksyntää koskevat vaatimukset. Kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä hyväksyttävän ajoneuvon olisi pykälän *1 momentin* mukaan vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EU-tyypin hyväksyntää koskevia vaatimuksia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin puiteasetuksissa tarkoitettujen vaihtoehtoisten vaatimusten käyttöönotosta.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

59 §. Kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä sovellettavat määrälliset rajoitukset. Pykälän mukaan kansallisesti piensarjatyypin hyväksytyjen Suomessa vuosittain rekisteröitävien, ensimmäistä kertaa käyttöönotettavien samaa tyyppiä olevien ajoneuvojen lukumäärän olisi oltava autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen enimmäismäärien mukainen.

60 §. E-tyypin hyväksynnästä ilmoittaminen toisen valtion hyväksyntäviranomaiselle. Pykälä sisältäisi informatiivisen viittauksen Geneven sopimukseen ja siihen liitettyihin sääntöihin. Näiden mukaista menettelyä sovellettaisiin myönnetyn, muutetun, evätyksen ja peruutetun E-tyypin hyväksynnän ilmoittamisessa E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaiselle.

61 §. Suomessa hyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuuden edellyttämät toimet. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 42 §:ää.

Laissa on säädettävä suojakeinoista siltä varalta, että ajoneuvot, järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat tai varusteet eivät ole hyväksytyn tyyppin vaatimusten mukaisia. Menettelyt tällaisessa tapauksessa ovat erilaiset, jos kyse on Suomessa tai muualla hyväksytystä tuotteesta. Tässä pykälässä säädettäisiin Suomessa hyväksytyistä tuotteista. Toimet, joihin hyväksyntäviranomaisen on ryhdyttävä havaittuaan tai saatuaan tiedon, että sen hyväksymät tuotteet ovat vaatimusten vastaisia, lueteltaisiin pykälän *1 momentissa*. Hyväksyntäviranomaisen on ryhdyttävä toimiin varmistaakseen, että valmistetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat tai varusteet saatetaan jälleen hyväksytyn tyyppin vaatimusten mukaisiksi. Hyväksyntäviranomaiselle annettaisiin momentin *1 kohdassa* oikeus kieltää tilapäisesti tai pysyvästi vaatimustenvastaisen ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistus, kaupan pitäminen, myynti ja muu luovuttaminen sekä käyttö. Hyväksyntäviranomaisen voisi myös momentin *2 kohdan* mukaan vaatia sellaisten muutosten tekemistä ajoneuvon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen, että vaatimukset täyttyvät, ja vaatia tuloksen osoittamista. Hyväksyntäviranomaisen voisi myös momentin *3 kohdan* mukaan velvoittaa talouden toimija julkisesti ilmoittamaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenvastaisuudesta. Hyväksyntäviranomaisen voisi kuluttajien turvallisuuden takaamiseksi myös itse antaa tällaisen ilmoituksen, jollei talouden toimija sitä tee. Ilmoitus julkaistaisiin tässä tapauksessa valmistajan, maahantuojaan tai myyjän kustannuksella. Tällainen ilmoitus tulee voida antaa tietojen luovutusta koskevien salassapitosäännösten estämättä silloinkin, kun se sisältää liikesalaisuudeksi katsottavaa tietoa.

Myös siihen on varauduttava, ettei mikään edellä mainituista toimista johda tulokseen. Tällöin jäljellä oleva mahdollisuus olisi tyyppihyväksynnän peruuttaminen. Tästä säädettäisiin pykälän *2 momentissa*.

62 §. *Uhkasakko ja teettämisuhka Suomessa hyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuuden edellyttämien toimien yhteydessä.* Pykälässä säädettäisiin siitä, että hyväksyntäviranomaisen voisi tehostaa antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai teettämisuhalla.

63 §. *Suomessa hyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuuden edellyttämien toimien kulut.* Pykälässä säädettäisiin hyväksyntäviranomaisen oikeudesta velvoittaa valmistaja, maahantuoja tai myyjä korvaamaan kulut, jos hyväksyntäviranomaisen käyttää jotakin 61 §:ssä, autojen ja perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 49 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 44 artiklassa tarkoitettua oikeutta. Tämä on perusteltavissa kuluttajien turvallisuuden takaamiseksi, jotta valmistaja, maahantuoja tai myyjä kantavat taloudelliset vastuun vaatimustenvastaisuudesta.

64 §. *Suomessa E-tyyppihyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuudesta ilmoittaminen.* Pykälä vastaisi osittain voimassa olevan ajoneuvolain 43 §:ää. Pykälästä poistettaisiin erilliset maininnat ETA-valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisista, sillä niitä koskeva sääntely sisältyy jatkossa puiteasetuksiin. Pykälän mukaan E-tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimustenvastaisuuden edellyttämistä toimista on ilmoitettava asianomaista E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille. Tällaiseen ilmoitukseen saisi salassapitovelvollisuuden estämättä sisällyttää sellaisia ilmoituksen tekemisen kannalta välttämättömiä tietoja, jotka koskevat Suomessa hyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuuden edellyttämiä toimia.

65 §. *Toisessa valtiossa E-tyyppihyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuus.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 44 §:ää. Pykälässä säädettäisiin menettelystä silloin, kun havaittaisiin, ettei toisessa E-sääntöä soveltavassa valtiossa tyyppihyväksytty vaatimustenmukaisuustodistuksella tai hyväksyntämerkillä varustettu ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, eril-

linen tekninen yksikkö, osa tai varuste ole hyväksytyn tyyppin vaatimusten mukainen. Tässä tapauksessa hyväksyntäviranomaisen olisi pyydettävä tyyppi hyväksynnän antanutta valtiota tarkastamaan, että valmistetut ajoneuvot järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat tai varusteet ovat hyväksytyn tyyppin vaatimusten mukaisia. Lähtökohtana on, että jokainen hyväksynnän myöntänyt valtio ryhtyy omien hyväksyntöjensä suhteen 59 §:ssä tarkoitettuihin toimiin. Maahantuonti- tai myyntikieltoa ei vielä tällä perusteella voitaisi asettaa, koska koko järjestelmä perustuu toisen valtion hyväksyntäviranomaisten antamien hyväksyntöjen tunnustamiseen.

66 §. Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 45 §:ää. Tyyppi hyväksyntään perustuvassa järjestelmässä keskeistä on, että luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen sen valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että se on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyn tyyppin tai CE-merkinnän edellytysten mukainen. Tästä säädettäisiin pykälän 1 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valmistajan ja valmistajan edustajan velvollisuudesta ilmoittaa viivytyksettä hyväksyntäviranomaiselle sellaisesta tyyppin vaatimustenvastaisuutta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa tyyppi hyväksynnän peruuttamiseen.

Pykälän 3 momentin mukaan hyväksyntäviranomaisen olisi ennen tyyppi hyväksynnän myöntämistä varmistuttava riittävästä menettelystä, jolla taataan tehokas vaatimustenmukaisuusvalvonta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin aikavälistä, jonka mukaan hyväksyntäviranomaisen tai tutkimuslaitoksen olisi arvioitava alkuarviointien ja tuotteen vaatimustenmukaisuutta koskevien järjestelyjen toimivuutta sekä tuotteiden kirjallisten valvontasuunnitelmien kattavuutta. Lähtökohtana on, että aikaväli olisi 12 kuukautta, mutta erityisestä syystä arviointi voitaisiin suorittaa 12–24 kuukauden välein. Erityinen syy voisi olla esimerkiksi se, että tiheämpi arviointiväli katsotaan tarpeettomaksi riskienarviointimenetelmien perusteella.

Pykälän 5 momentissa olisi viittaus Geneven sopimukseen ja EU-asetuksiin, joissa säädettyä menettelyä sovellettaisiin E-tyyppi hyväksyntöjen ja EU-tyyppi hyväksyntöjen osalta tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

Pykälän 6 momenttiin sisältyisi informatiivinen viittaus EU-asetusten kirjallisia valvontasuunnitelmia ja tuotteen vaatimustenmukaisuusjärjestelyitä koskevaan sääntelyyn.

Pykälän 7 momentin mukaan kansallisen tyyppi hyväksynnän ja kansallisen piensarjatyypin hyväksynnän osalta noudatettaisiin EU-asetuksissa säädettyä menettelyä, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Pykälän 8 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

67 §. Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävä sopimus. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 46 §:ää. Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävä sopimus koskisi kuitenkin jatkossa ainoastaan kansallista tyyppi hyväksyntää ja E-tyyppi hyväksyntää. Sopimus ei enää voisi koskea EU-tyyppi hyväksyntää, sillä EU-asetukset eivät mahdollista tällaista sopimusta.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin hyväksyntäviranomaisen mahdollisuudesta edellyttää, että kansallisen tyyppihyväksynnän hakija tekee tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevan sopimuksen nimetyn tutkimuslaitoksen kanssa ja E-tyyppihyväksynnän hakija 69 §:ssä tarkoitetun hyväksytyn asiantuntijan kanssa. Sopimuksessa tulisi sopia tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä menettelyistä ja valvonnan sisällöstä. Sopimus olisi liitettävä tyyppihyväksyntähakemusta koskeviin asiakirjoihin.

Pykälän *2 momentissa* annettaisiin tyyppihyväksynnän hakijalle 1 momentista poiketen mahdollisuus tehdä mainittu sopimus määrääjäksi hyväksyntäviranomaisen kanssa, jos sellaista tutkimuslaitosta tai hyväksyttyä asiantuntijaa, joka voisi kohtuullisen ajan puitteissa ja kohtuullisin kustannuksin tehdä kyseiseen hyväksyntään liittyvää tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa, ei ole löydettävissä. Tällä pyritäisiin siihen, että kotimaisia tuotteita valmistavien yritysten kilpailukyky ei kärsisi kohtuuttomista valvontakustannuksista.

Pykälän *3 momentin* mukaan sopimuksessa sovittaisiin valvonnan toteuttamisesta. Momentissa määrättäisiin tyyppihyväksynnän tai arvioinnin hakija vastaamaan valvonnan kustannuksista.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin tyyppihyväksynnän haltijan velvollisuudesta ilmoittaa hyväksyntäviranomaiselle viipymättä tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevan sopimuksen muutoksista ja sopimuksen päättymisestä.

Pykälän *5 momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

68 §. *Vaatimustenmukaisuuden valvonnan suorittajan toimivalta.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 46 a §:ää. Pykälän *1 momentissa* valtuutettaisiin hyväksyntäviranomaisen milloin tahansa tarkastamaan hyväksymiensä tuotteiden tuotantoyksikössä sovellettavat vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät. Tällä mahdollistettaisiin hyväksyntäviranomaisen puuttuminen asiaan, jos se toteaa, että tyyppihyväksytyn tuotteen vaatimustenmukaisuudessa on ongelmia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valvonnan suorittajan toimivaltuuksista. Hyväksyntäviranomaisella, nimetyllä tutkimuslaitoksella ja hyväksytyllä asiantuntijalla olisi oikeus valvonnan suorittamiseksi päästä ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden valmistus-, varastointi-, myynti-, asennus-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin. Toiseksi hyväksyntäviranomaisella, tutkimuslaitoksella ja hyväksytyllä asiantuntijalla olisi oikeus ottaa näytteitä tuotannosta ja suorittaa määrävälein tämän lain nojalla sovellettavissa standardeissa tai E-säännöissä määrätyt testit tai laskelmat taikka muut vaatimustenmukaisuuden valvonnan suorittamiseksi tarpeelliset testit ja laskelmat. Tällaisia muita tarpeellisia testejä ja laskelmia voisivat olla esimerkiksi sellaisten vaatimusten valvontaan liittyvät testit ja laskelmat, joita koskevista testeistä ei ole erityisiä määräyksiä standardeissa ja E-säännöissä. Kolmanneksi hyväksyntäviranomaisella, tutkimuslaitoksella ja hyväksytyllä asiantuntijalla olisi oikeus saada tarvittaessa käyttöönsä kunkin hyväksytyn tyyppin tai CE-merkinnällä varustetun tuotteen laadun ja vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi tarvittava aineisto. Tämä on välttämätöntä muun muassa sen valvomiseksi, missä määrin tuotanto tuottaa virheellisiä tuotteita. Neljänneksi hyväksyntäviranomaisella, tutkimuslaitoksella ja hyväksytyllä asiantuntijalla olisi oikeus tarkastaa tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät. Tämä on välttämätöntä valmistajan oman laadunvalvonnan tarkastamiseksi.

Pykälän *3 momentissa* kiellettäisiin tarkastuksen ja valvonnan suorittaminen pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa, sillä tarkastusta ei suoriteta rikoksen selvittämiseksi eikä

perusoikeuksien turvaamiseksi. Koska tutkimuslaitos ei tekisi päätöstä tuotannon vaatimusten-
vastaisuuden johdosta tarpeellisista toimista, ei ole tarpeen ottaa lakiin oikaisun vaatimista kos-
kevaa säännöstä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin hallintolain 39 §:n noudattamisesta tarkastuksissa ja val-
vonnassa.

Pykälän 5 momenttiin sisältyisi säännös poliisin antamasta virka-avusta.

Pykälän 6 momentin mukaan hyväksyntäviranomainen voisi antaa valmistajalle huomautuksen
tai varoituksen ja velvoittaa korjaamaan puutteet kohtuullisessa ajassa, jos tuotannon vaatimus-
tenmukaisuutta ei valvota sopimuksen edellyttämällä tavalla.

Momentissa säädettäisiin lisäksi hyväksynnän peruuttamisesta. Se olisi äärimmäinen vaihtoehto
sopimusrikkomusten suhteen silloinkin, kun itse tuotteessa ei havaita vikaa, mutta valmistaja ei
suostu laissa säädettyyn ja sopimuksessa sovittuun valvontaan. Peruuttaminen voisi olla rikko-
mukselta riippuen määräaikainen tai pysyvä. Hyväksynnän peruuttamista tulee edeltää huomau-
tus tai varoitus.

69 §. Hyväksytty asiantuntija. Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 48
§:ää vastaavasti hyväksytystä asiantuntijasta. Pykälän 1 momentti sisältäisi hyväksytyn asian-
tuntijan määritelmän. Hyväksytty asiantuntija voitaisiin hyväksyä joko HA- tai HC-luokkaan.
HC-luokan hyväksytyt asiantuntijat ovat käytännössä katsastusalan toimijoita. HC-luokan hy-
väksytyt asiantuntijat antavat pääsääntöisesti selvityksiä yksittäishyväksyntää, rekisteröintikat-
sastusta, muutoksikatsastusta ja kytkentäkatsastusta varten ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus-
udesta. HC-luokan toimijat siis varmistavat yksittäisten ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden.
HA-luokan hyväksytyn asiantuntijan antamat selvitykset kelpaavat kaikkiin hyväksyntöihin,
mihin HC-luokan asiantuntijankin selvitykset, ja lisäksi kansallisen tyyppihyväksyntään sekä
kansalliseen piensarjahyväksyntään ja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, millaisia selvityksiä hyväksytty asiantuntija voi tehdä.
Momentti perustuu Liikenne- ja viestintäviraston voimassa oleviin ohjeisiin, mutta ohjeen si-
sältö nostettaisiin nyt lakitasolle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hyväksytyn asiantuntijan pätevyyttä koskevista vaatimuk-
sista. Pätevyyden arvioinnissa noudatettaisiin nykytilaa vastaavasti tuotteen vaatimustenmukai-
suuden arviointia varten tehtävää testaustoimintaa koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17025
ja valmistajan menettelyjä tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvomiseksi koskevaa arvioin-
titoimintaa koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17021. Pykälän 5 momenttiin esitettävän
määräyksenantovaltuuden nojalla Liikenne- ja viestintävirasto voisi määrätä tarkemmin stan-
dardien soveltamisesta. Käytännössä tämä tarkoittaisi standardien versioiden soveltamista. Esi-
merkiksi testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyyttä koskevan standardin osalta on tarkoi-
tus määrätä sovellettavaksi standardia SFS-EN ISO/IEC 17025:2017, joka on korvannut stan-
dardin SFS-EN ISO/IEC 17025:2005. Standardien kohtia alihankinnasta ei käytännössä sovel-
lettaisi, koska laissa ei ole säädettäisi hyväksytyn asiantuntijan mahdollisuudesta siirtää sille
luvan nojalla kuuluvia tehtäviä.

Pykälän 4 momentti koskisi hyväksyntäviranomaisen perustamaa arviointiryhmää. Arviointi-
ryhmän tehtävänä olisi arvioida hyväksytyn asiantuntijan pätevyys toimia hakemuksen mukai-
sella pätevyysalueella. Päätös asiantuntijan hyväksymisestä perustuisi arviointiraporttiin, joka

muodostuu hyväksymistä hakevan asiantuntijan toimittamien asiakirjojen tiedoista ja arvioinnista paikan päällä. Paikan päällä suoritettavan arvioinnin tekisi 71 §:n mukaan akkreditointielin.

Pykälän 5 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

70 §. Hyväksytyn asiantuntijan hyväksyminen. Pykälä vastaisi Liikenne- ja viestintäviraston voimassa olevaa ohjetta. Ohjeen sisältö nostettaisiin kuitenkin lakiin, jotta se olisi oikeudellisesti velvoittava.

Pykälän 1 momentin mukaan hyväksytyn asiantuntijan hyväksymiseen sovellettaisiin niitä menettelyjä, jotka autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaan koskevat nimetyn tutkimuslaitoksen nimeämistä. Näistä menettelyistä säädetään asetuksen XV luvussa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin päätöksen aikataulusta. Päätös hyväksytyksi asiantuntijaksi hyväksymisestä tulisi tehdä viipymättä sen jälkeen, kun akkreditointielimen arviointi ja siitä kirjoitettu lausunto tai akkreditointitodistus on tehty ja toimitettu. Momenttiin lisättäisiin säännös niin sanotusta kevennetystä menettelystä, jossa hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluetta voitaisiin laajentaa jo ennen kuin akkreditointielin on arvioinut kyseisen pätevyysalueen toiminnan. Käytännössä menettely mahdollistaa joustavan tavan reagoida siihen, jos vaatimustenmukaisuuden osoittamista koskevia vaatimuksia muutetaan siten, että niistä vaaditaan hyväksytyn asiantuntijan selvitystä. Käytännössä laajennus myönnettäisiin siihen saakka, kunnes akkreditointielimen tekemä päätös laajennetun pätevyysalueen arvioinnista on toimitettu Liikenne- ja viestintävirastolle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin hyväksytyn asiantuntijan hyväksynnän voimassaolosta ja uudelleenarvioinnista.

71 §. Hyväksytyn asiantuntijan velvollisuudet. Pykälässä eriteltäisiin hyväksytyn asiantuntijan velvollisuudet. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 49 §:n 1 momenttia ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:ää, mutta sitä täydennettäisiin ja täsmennettäisiin sääntelyllä, joka sisältyy tällä hetkellä Liikenne- ja viestintäviraston julkaisemiin ohjeisiin.

72 §. Nimetyn tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan valvonta. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 49 §:n 2 momenttia. Pykälässä ei kuitenkaan enää säädettäisi nimetyn tutkimuslaitoksen valvonnasta 3 momentin toimivaltuuksia lukuun ottamatta, sillä nimetyn tutkimuslaitoksen valvonnasta säädetään EU-asetuksissa. Kansallinen sääntely ei siten ole enää mahdollista.

Hyväksytyn asiantuntijan valvonta säädettäisiin pykälän 1 momentin mukaan hyväksyntäviranomaisen tehtäväksi. Hyväksyntäviranomaisen valvoisi hyväksytyn asiantuntijan toimintaa niiden tarkastusten, mittauksen, testien, laskelmien ja selvitysten osalta, joita hyväksytty asiantuntija on hyväksytty suorittamaan. Valvonnan tulee olla toisaalta säännönmukaista ja toisaalta ylläpitävää. Momentissa säädettäisiin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:n 2 momentin 2 kohtaa vastaavasti, että jos hyväksytyn asiantuntijan valvonnan tai uudelleenarvioinnin yhteydessä havaitaan vaatimustenvastaisuuksia, hyväksyntäviranomaisen on edellytettävä korjaavia toimenpiteitä kuukauden kuluessa korjausvaatimuksen toimittamisesta.

Pykälän 2 *momentti* sisältäisi informatiivisen viittauksen autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetukseen, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetukseen sekä Geneven sopimukseen. Näissä säädöksissä säädetään nimetyn tutkimuslaitoksen valvonnasta.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin, että valvonnan toimittamiseksi hyväksyntäviranomaisella ja sen käyttämällä asiantuntijalla tulee olla oikeus päästä tutkimuslaitoksen niihin tiloihin, joissa toimintaa harjoitetaan. Momentti koskisi hyväksytyn asiantuntijan valvonnan lisäksi nimetyn tutkimuslaitoksen valvontaa, sillä EU-lainsäädännössä ei säädetä nimetyn tutkimuslaitoksen valvontaan liittyvistä toimivaltuuksista. Niistä on siten säädettävä kansallisesti. Oikeus ei koskisi pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviä tiloja. Hyväksyntäviranomaisen tulee myös saada käyttöönsä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa tarkoitetun tietojen luovutusta koskevan salassapitovelvollisuuden estämättä valvonnan kannalta välttämätön aineisto, joka koskee tutkimuslaitoksen riippumattomuutta sekä henkilöstöä, järjestelmiä, laitteistoa ja välineitä samoin kuin tarkastuksia, mittauksia, testejä ja laskelmia. Jotta valvonta olisi mahdollista, tämä aineisto on saatava käyttöön silloinkin, kun se sisältää liiketalaisuuden piiriin kuuluvaa tietoa. Jotta tarkastusten kustannukset kohdentuisivat ”hyötyjä maksaa” -periaatteen mukaisesti, säädettäisiin, että tarkastus suoritetaan nimetyn tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan kustannuksella.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin hallintolain 39 §:n noudattamisesta tarkastuksessa.

Pykälän 5 *momentissa* säädettäisiin poliisin antamasta virka-avusta.

73 §. Hyväksytyn asiantuntijan toiminnan arviointi. Pykälä vastaisi Liikenne- ja viestintäviraston voimassa olevaa ohjetta. Ohjeen sisältö nostettaisiin kuitenkin lakiin, jotta se olisi oikeudellisesti velvoittava.

74 §. Tutkimuslaitoksen nimeäminen ja ilmoittaminen sekä hyväksytyn asiantuntijan pätevyysalueet. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 18 §:ää. Pykälässä säädettäisiin hyväksyntäviranomaisen velvollisuudesta ilmoittaa E-sääntöjen mukaisia testejä tekevistä tutkimuslaitoksista sekä julkaista nimetyn tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan pätevyysalueet verkkosivuillaan.

Pykälään lisättäisiin uusi 1 *momentti*, jossa olisi informatiivinen viittaus Geneven sopimuksen mukaisen menettelyn soveltamiseen.

75 §. Virkavastuu. Pykälä olisi uusi. Pykälän 1 *momentin* mukaan hyväksytyn asiantuntijan ja nimetyn tutkimuslaitoksen henkilöstöön sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, kun he hoitavat tässä laissa, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tai Geneven sopimuksessa ja E-säännöissä hyväksytylle asiantuntijalle tai nimetylle tutkimuslaitokselle säädettyjä tehtäviä.

Pykälän 2 *momentti* sisältäisi informatiivisen viittauksen vahingonkorvauslain (412/1974) soveltamiseen.

76 §. Hyväksytylle asiantuntijalle annettava huomautus ja varoitus. Pykälässä säädettäisiin hyväksytyn asiantuntijan valvontaan liittyvistä seuraamuksista. Jos hyväksytty asiantuntija ei täytä säädettyjä vaatimuksia ja se toimii jatkuvasti 67 tai 69 §:ssä säädetyn vastaisesti, hyväksyntäviranomainen voisi antaa sille huomautuksen tai varoituksen. Tästä säädettäisiin pykälän 1 *momentissa*.

Pykälän 2 momentin mukaan hyväksyntäviranomainen voisi tehostaa huomautusta tai varoitusta uhkasakolla uhkasakkolain mukaisesti.

77 §. Hyväksytylle asiantuntijalle myönnetyn hyväksynnän peruuttaminen. Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 50 §:ää. Pykälässä säädettäisiin hyväksyntäviranomaisen mahdollisuudesta peruuttaa hyväksytylle asiantuntijalle myönnetty hyväksyntä, jos tälle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Peruuttaminen olisi lähtökohtaisesti määräaikainen, mutta hyväksyntä voitaisiin peruuttaa kokonaan, jos hyväksytyn asiantuntijan toiminnassa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

78 §. Yksittäishyväksynnän myöntäminen. Pykälän 1 momentti vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 50 b §:ää. Momentin mukaan yksittäishyväksyntä voitaisiin myöntää ainoastaan tieliikennekäyttöön myytävälle tai ensirekisteröitävälle uudelle M-, N- tai O-luokan ajoneuvolle eli autolle tai auton perävaunulle. Yksittäishyväksyntä perustuu osittain autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, jossa on muun muassa yksittäishyväksynnästä annettavaa todistusta koskevaa sääntelyä. Muiden ajoneuvoluokkien vastaavien ajoneuvojen hyväksyminen tieliikennekäyttöön tapahtuisi edelleenkin rekisteröintikatsastuksessa, sillä muissa EU-asetuksissa ei ole säännöksiä L-, T-, C-, R- tai S-luokan ajoneuvon yksittäishyväksynnästä. Yksittäishyväksyttävä ajoneuvo ei saa olla tyyppihyväksytty. Tyyppihyväksytty ajoneuvo voidaan kuitenkin esittää yksittäishyväksyttäväksi, jos sitä on ennen ensirekisteröintiä muutettu niin, että ajoneuvolle myönnetty tyyppihyväksyntä on lakannut olemasta voimassa. Edellä kuvattua mahdollisuutta ei ole tarkoitettu käytettäväksi kiertotieksi tilanteessa, jossa ajoneuvon tyyppihyväksyntä on lakannut olemasta voimassa jonkin käyttöönottoa koskevan vaatimuksen voimaantulon vuoksi ja yksittäishyväksynnässä voitaisiin tässä soveltaa vaihtoehtoisia vaatimuksia, jotka ajoneuvo täyttäisi. Tällaisessa tilanteessa sovellettaisiin edelleen sarjan viimeisiä ajoneuvoja koskevaa 122 §:ää. Yksittäishyväksyttäväksi voitaisiin lisäksi esittää sellainen tyyppihyväksytty ajoneuvo, jolle on muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa myönnetty kansallinen piensarjatyypin hyväksyntä, jota ei ole Suomessa tunnustettu. Monivaiheisessa tyyppihyväksynnässä voitaisiin viimeisten vaiheiden tyyppihyväksyntä korvata yksittäishyväksynnällä. Käytännössä tätä voitaisiin soveltaa esimerkiksi, kun tyyppihyväksytyn kuorma-auton alusta varustetaan päällirakenteilla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että yksittäishyväksynnässä tarkastetaan ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot.

Pykälän 3 momentin mukaan yksittäishyväksynnän myöntäjästä säädettäisiin ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetussa laissa (958/2013). Sen mukaan yksittäishyväksynnän myöntäjällä tarkoitetaan palveluntarjoajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen.

79 §. Poikkeukset yksittäishyväksyntävelvollisuudesta. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 18 b §:ää.

Pykälän 1 momentti koskisi sitä, milloin sellaista tyyppi- tai yksittäishyväksyttyä ajoneuvoa, johon on tehty hyväksynnän jälkeen muutoksia, ei tarvitsisi 78 §:stä poiketen esittää yksittäishyväksyntään. Momentin mukaan yksittäishyväksyntään ei tarvitsisi esittää ajoneuvoa, jos muutokset ovat sellaisia, että niillä ei ole vaikutusta myönnetyn hyväksynnän voimassaoloon eikä ajoneuvosta rekisteriin merkittäviin tietoihin.

Pykälän 2 momenttiin sisältyisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettu määräysenantovaltuus.

80 §. *Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset.* Pykälä vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain 50 c §:ää. Yksittäishyväksyttävän ajoneuvon olisi pykälän *1 momentin* mukaan ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan vastattava EU-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyypin hyväksyntää koskevia vaatimuksia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettujen vaihtoehtoisten vaatimusten käyttöönotosta.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

81 §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 50 e §:ää. Pykälässä säädettäisiin yksittäishyväksyttävän ajoneuvon komponenttien, järjestelmien ja erillisten teknisten yksiköiden vaihtoehtoista vaatimustenmukaisuuden osoittamistavoista.

Pykälän *1 momentissa* lueteltaisiin vaihtoehtoiset tavat, joilla voitaisiin osoittaa minkä tahansa järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen vaatimustenmukaisuus yksittäishyväksynnässä siltä osin kuin muutoksilla ei ilmeisesti tai todistettavasti ole ollut vaikutusta ajoneuvon vaatimustenmukaisuuteen. Säännöstä voitaisiin soveltaa myös tyyppihyväksytyyn ajoneuvoon, jota on ennen yksittäishyväksyntää muutettu.

Pykälän *2 momentti* vastaisi ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 18 g §:ää.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

82 §. *Yksittäishyväksyntätodistus.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 50 f §:ää. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin, että autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklassa tarkoitetun yksittäishyväksyntätodistuksen antaa Suomessa yksittäishyväksynnän myöntäjä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin todistuksen voimassaolosta. Yksittäishyväksynnästä myönnettävä todistus säädettäisiin olemaan voimassa kolme kuukautta. Todistuksen voimassaolo kuitenkin päättyisi, jos ajoneuvo ei enää täytä sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia. Yksittäishyväksynnän myöntäjä voisi tällöin tietäessään uusien käyttöönottoa koskevien vaatimusten voimaantulosta kirjata todistukselle poikkeavan voimassaoloajan. Todistuksen voimassaoloa voitaisiin jatkaa ilman uutta yksittäishyväksyntää, jos yksittäishyväksytty ajoneuvo edelleen täyttäisi sen ensimmäistä käyttöönottoajankohtaa koskevat vaatimukset.

4 luku Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakkoilmoitus

83 §. *Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen.* Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 64 §:ää. Lisäksi pykälään sisällytettäisiin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen sääntelyä rekisteritietojen ilmoittamisesta siltä osin kuin sääntely kuuluu lainsäädännön alaan.

Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistajan velvollisuudesta ilmoittaa ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja rekisteritietojen muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön otta-

mista ja lopullista poistamista koskevat tiedot rekisteriin. Jos ajoneuvolla on useampia omistajia, rekisteri-ilmoituksen olisi oikeutettu tekemään yksi omistajista. Ajoneuvolakiehdotuksen 2 §:n 8 kohdan määritelmän mukaisesti ensirekisteröinnissä on kyse ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevista tiedoista.

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin ajoneuvon haltijan oikeudesta tehdä rekisteri-ilmoitus. Momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ää. Ajoneuvon haltija olisi oikeutettu tekemään vain liikennekäyttöönottoa, liikennekäytöstä poistoa, ajoneuvon käyttötarkoitusta koskevaa muutosta tai haltijana olevan yhteisön toimipaikanmuutosta koskevan rekisteri-ilmoituksen. Jos ajoneuvolla on useampia haltijoita, tällaisen rekisteri-ilmoituksen olisi oikeutettu tekemään yksi haltijoista.

Ajoneuvon omistajalla olisi siten aina velvollisuus tehdä rekisteri-ilmoitus. Haltijalla olisi oikeus ainoastaan tiettyjen rekisteri-ilmoitusten tekemiseen. Tämä olisi tarpeen esimerkiksi rahitusyhtiöiden omistamien ajoneuvojen osalta.

Pykälän 3 *momentti* koskisi rekisteri-ilmoitusta alaikäisen omistamalle ajoneuvolle. Momentti vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:ää.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin vakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen velvollisuudesta ilmoittaa liikennevakuutusta koskevista tiedoista. Momentti vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 53 §:ää. Säännöstä kuitenkin täsmennettäisiin siten, ettei ilmoitusvelvollisuus koskisi siirto- ja rajaliikennevakuutuksia. Liikenne- ja viestintävirastolla ei ole käyttöä näitä koskeville erillisille ilmoituksille.

Pykälän 5 *momentin* mukaan käyttövastaava olisi velvollinen tekemään käyttövastaavaa koskevan tiedon lisäämistä, vaihtamista ja poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen.

Pykälän 6 *momentin* mukaan ajoneuvo katsottaisiin otetuksi liikennekäyttöön ensirekisteröinnissä.

84 §. Rekisteri-ilmoituksen tekeminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 64 §:n 1 momenttia. Lisäksi pykälään sisällytettäisiin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen sääntelyä rekisteritietojen ilmoittamisesta siltä osin kuin sääntely kuuluu lainsäädännön alaan.

Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin rekisteri-ilmoituksen tekemisestä. Asiakkaat voisivat tehdä rekisteri-ilmoituksia rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa. Sähköisten palvelukavien lisäksi rekisteri-ilmoitus olisi mahdollista tehdä henkilökohtaisesti sopimusrekisteröijän toimipisteessä.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 3 momentin säännöstä vakuutusyhtiön velvollisuudesta tehdä liikennevakuutustietojen muutosta koskeva rekisteri-ilmoitus.

Pykälän 3–5 *momentti* vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ää.

Pykälän 6 ja 7 *momentti* vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ää.

Pykälän 8 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

85 §. Ajoneuvon rekisteröinti autokiinnitystä varten. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 38–41 §:ää. Autokiinnityksestä sekä sitä varten rekisteriin merkittävistä ajoneuvoista, sen hakemisesta ja sen merkitsemisestä rekisteriin säädetään autokiinnityslaisissa (810/1972).

86 §. Rekisteröinnin merkitseminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää.

87 §. Ajoneuvon käyttö ennen rekisteröintipäätöksen tekemistä. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ää.

88 §. Ilmoitukset ETA-valtioille ja Ahvenanmaan maakunnalle. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 52 §:ää.

89 §. Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 64 a §:ää. Pykälään otettaisiin luettelo ajoneuvoista, joita ei tarvitsisi lainkaan rekisteröidä ja joita ei siten koskisi 83 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus. Näitä ajoneuvoja ei olisi myöskään mahdollista rekisteröidä.

90 §. Käyttövastaava. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että jos autolla ei ole omistajana tai haltijana liikenneasioiden rekisteriin merkittyä luonnollista henkilöä, sillä on oltava käyttövastaava. Liikenneasioiden rekisterin rekisterinpitäjä on Liikenne- ja viestintävirasto. Käyttövastaava tarvittaisiin näin ollen esimerkiksi yritysten omistamille autoille. Käyttövastaava olisi ilmoitettava liikenneasioiden rekisteriin ensirekisteröinnin yhteydessä.

Pykälän 2 momentin mukaan käyttövastaavaksi rekisteriin voidaan merkitä ainoastaan täysi-ikäinen luonnollinen henkilö, joka asuu Suomessa. Käyttövastaavalla olisi oltava vähintään B-luokan ajo-oikeus. Hänen olisi oltava auton pääasiallinen kuljettaja tai, jos autolla ei ole pääasiallista kuljettajaa, hänellä olisi oltava tiedot auton kuljettajasta.

91 §. Ennakoilmoitus. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 65 §:ää. Ehdotettuun pykälään otettaisiin ajoneuvon ennakoilmoitusta koskevat perussäännökset. Pykälän 1 momentin mukaan ennakoilmoituksessa ilmoitettaisiin uuden ajoneuvon tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoa Suomessa ja siten myös ennen ensirekisteröintiä. Myös keskeneräinen ajoneuvo voitaisiin ennakoilmoittaa. Ennakoilmoitus voitaisiin tehdä vain tyyppihyväksytystä ajoneuvosta, jonka tekniset ja hyväksyntätiedot on jo tallennettu rekisteriin.

92 §. Ennakoilmoituksen tekijä. Ehdotettu pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan lain 65 a §:ää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin ennakoilmoituksen tekijästä. Momentissa säädettäisiin täsmällisesti, kenellä on oikeus ennakoilmoituksen tekemiseen. Ennakoilmoituksen voisi tehdä ajoneuvon valmistaja tai valmistajan edustaja. Kuitenkin jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistaja tai valmistajan edustaja, ennakoilmoituksen voisi tehdä ajoneuvon maahantuojat.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ennakoilmoituksen tekijää koskevista vaatimuksista. Momentin 1 kohdan mukaan ennakoilmoituksen tekijän tulisi olla Suomessa rekisteröity oikeushenkilö. Elinkeinovapauden ja syrjimättömyyden puitteissa oikeutta ei voida rajata ajoneuvon valmistajaan ja valmistajan edustajaan. Ennakoilmoitusoikeus on asianmukaisin ehdoin laa-

jennettava koskemaan myös muita ajoneuvon maahantuoja kuin valmistajan edustajia. Momentin 2 kohdan mukaan ennakkoilmoituksen tekijän olisi myös oltava autoverolaissa tarkoitettu rekisteröity autoveroilmoittaja, jos yhteisö ennakkoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai asiamies, joka on Tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakkoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja. Verovelvolliseksi rekisteröitymistä ei kuitenkaan vaadittaisi, jos ennakkoilmoituksen tekijä tuo maahan sellaisia ajoneuvoja, esimerkiksi mopoja tai traktoreita, joista ei peritä autoveroa. Tällaisen ennakkoilmoittajan tulisi kuitenkin olla Tullin luottoasiakas, jos tuonti tapahtuu ETA-valtioiden ulkopuolelta. Ennakkoilmoituksen tekijän edellytettäisiin momentin 3 kohdan mukaan myös olevan vakavarainen ja asiantunteva. Ennakkoilmoituksen tekijän olisi täytettävä kaikissa momentin kohdissa säädetty vaatimukset.

Pykälän 3 momentin mukaan ennakkoilmoituksen tekijällä olisi oltava käytössään ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EU-tyyppihyväksytyn ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistus tai selvitys muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä. Ajoneuvon valmistajan olisi annettava nämä ennakkoilmoituksen tekijälle tämän pyynnöstä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että ennakkoilmoituksen tekijän tulee tehdä sopimus Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tietojen toimittamisesta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että ennakkoilmoituksen tekemiseen aikovan olisi osoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, että se täyttää 2 momentin 1–3 kohdassa ja 3 momentissa säädetty vaatimukset.

93 §. Ennakkoilmoitustodistus. Pykälä vastaisi ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 12 kohtaa ja 17 §:ää.

94 §. Ennakkoilmoituksen virheellisyys. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 65 b §:ää. Pykälässä säädettäisiin menettelyistä ja toimenpiteistä, jos ennakkoilmoituksissa olisi virheitä. Näillä toimenpiteillä ja menettelyillä on tarkoitus varmistaa rekisterin tietojen oikeellisuus.

Pykälän 1 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto voisi määrätä ennakkoilmoituksen tekijän ennakkoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakkoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai tietojen toimittamista koskevaa sopimusta taikka toiminnassa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Säännöksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi samalla nykyiseen tapaan kieltää virheellisesti tehtyjen ennakkoilmoitusten käytön.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi kieltää ennakkoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakkoilmoituksia. Edellytyksenä olisi, että ennakkoilmoituksen tekijän ajoneuvoja olisi jo aikaisemmin määrätty rekisteröintikatsastukseen tai ennakkoilmoituksessa olisi muutoin aikaisemmin ollut sellaisia virheitä, joista ennakkoilmoituksen tekijälle olisi annettu huomautus.

Pykälän 3 momentin mukaan ennakkoilmoituksen tekijä olisi velvollinen korjaamaan virheellisesti ennakkoilmoittamiensa ajoneuvojen tiedot siltä osin kuin virheet havaitaan ennen ensirekisteröintiä.

95 §. Ajoneuvon ensirekisteröinti. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 66 §:ää. Pykälässä säädettäisiin ensirekisteröinnin edellytyksistä. Ajoneuvon ensirekisteröinnin yleisenä edellytyksenä olisi, että ajoneuvo on hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa, jollei ajoneuvoa ole 133 §:n nojalla vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta, ajoneuvo täyttää Suomessa sen ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin voimassa olevat vaatimukset; ajoneuvosta ei ole romutustodistusta; ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta ja haltijasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys; rekisteriin ilmoitetaan käyttövastaava, jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä. Vastaavat asianmukaiset selvitykset olisi esitettävä ajoneuvon uudelleenrekisteröinnin ja muutosrekisteröinnin yhteydessä.

Jos ajoneuvosta on annettu romutustodistus, ajoneuvoa ei saisi ensirekisteröidä Suomessa eikä siten myöskään ottaa täällä käyttöön liikenteessä. Romutustodistus on osoitus siitä, että ajoneuvo on luovutettu romutettavaksi. Kyse olisi lähinnä muussa ETA-valtiossa annetusta romutustodistuksesta, koska Suomessa aikaisemmin rekisteriin merkittyä ajoneuvoa ei voisi nykykäytännön mukaisesti ensirekisteröidä. Jos Suomessa aikaisemmin ensirekisteröidystä ajoneuvosta olisi annettu romutustodistus, ajoneuvoa ei voisi enää ottaa liikennekäyttöön.

96 §. Rekisteröintitodistus. Ehdotettu pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 66 a §:n 1 momenttia. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rekisteröintitodistuksen I osan antamisesta ajoneuvon omistajalle tai haltijalle. Liikenne- ja viestintävirasto antaisi rekisteröintitodistuksen I osan aina määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Rekisteri-ilmoituksen yhteydessä rekisteröintitodistuksen I osa annettaisiin ainoastaan sellaisten ajoneuvojen ja niiden perävaunujen omistajille tai haltijoille, joiden suurin tieliikenteessä sallittu massa on yli 3 500 kilogrammaa. Tällaisia ajoneuvoja olisivat käytännössä M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-luokan ajoneuvot sekä vastaavat vanhemmat ajoneuvoluokat. Rekisteröintitodistuksen I ja II osat annettaisiin ajoneuvon omistajalle ja rekisteröintitodistuksen I osa ajoneuvon haltijalle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rekisteröintitodistuksen II osan antamisesta. Se annettaisiin ainoastaan pyynnöstä rekisteri-ilmoituksen yhteydessä.

Pykälän 3 momentin mukaan rekisteröintitodistuksen I osaan merkittäisiin tiedot ajoneuvon omistajasta ja haltijasta sekä ajoneuvon tekniset tiedot. Rekisteröintitodistuksen II osa olisi tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen.

Pykälän 4 momentin mukaan rekisteröinnin suorittaja voisi pyynnöstä antaa jäljennöksen rekisteröintitodistuksen I osasta. Jäljennös olisi voimassa kuusi kuukautta.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin siitä, että kansainvälisessä liikenteessä rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana. Kotimaisessa liikenteessä rekisteröintitodistuksen I osaa ei siis edellytettäisi mukana pidettävänä.

97 §. Rekisteröintitodistukseen merkittävät tiedot ja mitat. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 55 §:ää.

98 §. Varmenne. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 a §:n 1 momenttia. Liikenne- ja viestintäviraston olisi pykälän mukaan pyynnöstä myönnettävä varmenne 92 §:ssä tarkoitetun ennakoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle.

99 §. Rekisterikilvet ja rekisteritunnus. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 a §:n 3 momenttia. Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi ensirekisteröitä-

vää ajoneuvoa varten rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon rekisteritunnus. Rekisterikilvet annettaisiin tarvittaessa myös sellaista ajoneuvoa varten, joka otetaan liikennekäyttöön. Ne voisivat olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun rekisterikilvet on palautettu tai niitä ei muusta syystä ole. Rekisteritunnus säilyisi pääsääntöisesti muuttumattomana koko ajoneuvon elinkaaren ajan aina lopulliseen poistamiseen asti. Rekisteritunnus voitaisiin kuitenkin muuttaa rekisterikilpien anastustilanteiden yhteydessä. Tunnuksen vaihdolla estettäisiin erehtymisen mahdollisuus viranomaisvalvonnassa. Rekisteritunnus voisi vaihtua myös silloin, kun ajoneuvon omistaja hankkisi ajoneuvoonsa erityistunnuksen. Rekisteritunnuksen ja rekisterikilpien olisi oltava selkeästi erotuvia.

Pykälän 2 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

100 §. Rekisterikilpien kiinnittäminen. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 22 §:ää.

Pykälän 3 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

101 §. Rekisterikilpien käyttö. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:ää.

102 §. Rekisterikilpien turmeltuminen tai katoaminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 24 §:ää.

103 §. Rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistus. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 57 §:ää.

Liikenteen palveluista annetun lain 211 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyvän todistusten, asiakirjojen ja tunnisteiden tuottamisen ja antamisen asiakkaalle sekä palautettavan kortin tai luvan vastaanottamisen. Lainkohdan esitöiden (HE 145/2017 vp, s. 258) mukaan momentin 4 kohdassa tarkoitettulla tunnisteella tarkoitetaan esimerkiksi varmennetta, rekisterikilpeä, siirtolupaa ja siirtomerkkiä. Tuottaminen tarkoittaisi niin tunnisteiden fyysistä valmistusta kuin sähköistä tuottamista. Mainitun lainkohdan mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi siten siirtää myös rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistuksen yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle liikenteen palveluista annetun lain V osan 4 luvussa säädetyn edellytyksin.

104 §. Rekisteröintitodistuksen tai rekisterikilpien noutamatta jättäminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 56 §:ää.

105 §. Kansallisuustunnus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kansallisuustunnuksesta ja siitä, missä ajoneuvoissa se on oltava. Momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, milloin ajoneuvon voidaan pyynnöstä antaa sellaiset rekisterikilvet, joissa ei ole kansallisuustunnusta. Momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:n 2 momenttia.

Pykälän 3 momentti vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:n 3 momenttia.

Pykälän 4 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

106 §. Luovutusilmoitus. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ää. Säännöksessä tarkoitettu ajoneuvon edellinen omistaja voisi olla myös luovutusilmoitettu itse.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:ää.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:ää.

107 §. Ajoneuvon siirtyminen uudelle omistajalle. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 a §:n 4 momenttia. Pykälässä säädettäisiin siitä, että ajoneuvon omistusoikeuden siirtymisen yhteydessä ajoneuvon edellinen omistaja olisi velvollinen luovuttamaan rekisterikilvet uudelle omistajalle. Edellinen omistaja olisi velvollinen luovuttamaan myös ajoneuvon varmenteen tai voimassa olevan rekisteröintitodistuksen. Vaihtoehtoisesti ajoneuvon omistusoikeuden siirtymässä uudelle omistajalle edellinen omistaja voisi tehdä luovutusilmoituksen. Ehdotuksen mukaan ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja voisi tehdä luovutusilmoituksen ilmoittamalla uuden omistajan nimen, osoitteen ja luovutuspäivämäärään. Tekemällä luovutusilmoituksen ajoneuvon edellinen omistaja voisi varmistua, että ajoneuvoon kohdistuvat verot ja liikennevakuutus päättyvät luovutuspäivään, koska uusi omistaja ei voisi muuttaa luovutusilmoituksen tietoja, kuten esimerkiksi luovutuspäivämäärää. Tehtyään luovutusilmoituksen myyjä ei voisi enää tehdä ajoneuvolle muita ilmoituksia. Ajoneuvon uusi omistaja rekisteröisi ajoneuvon omistusoikeuden itselleen hyväksymällä luovutusilmoituksen.

108 §. Ajoneuvon muutosrekisteröinti. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 b §:ää. Pykälässä säädettäisiin muutosrekisteröinnin edellytyksistä. Muutosrekisteröinnillä tarkoitettaisiin ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevissa tiedoissa tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin.

Ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin muutosrekisteröinnin edellytyksistä. Ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muutoksia ei tarvitsisi ilmoittaa rekisteriin, jos ajoneuvo olisi poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tapahtuvaa vientiä ja rekisteröintiä varten. Koska kyseisiä muutoksia ei ole edes tarkoitus tallentaa rekisteriin, säädettäisiin 2 momentissa siitä, ettei ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muutoksia voisi ilmoittaa merkittäväksi rekisteriin.

109 §. Ajoneuvon vientirekisteröinti. Pykälän 1–3 momentti vastaisivat pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 28 §:ää.

Pykälän 3 momenttia muutettaisiin kuitenkin siten, että vientirekisteröintikatsastus voidaan tehdä mille vain ajoneuvolle riippumatta siitä, mitä teknisiä vaatimuksia ajoneuvo täyttää. Vientirekisteröitävälle ajoneuvolle riittää, että se täyttää ulkomaiset vaatimukset. Vaatimustaso on siis hyvin samankaltainen kuin siirtoluvan edellytyksissä, ajoneuvon puutteet eivät saa heikentää liikenneturvallisuutta siirtokuljetuksen aikana. Vientirekisteröintikatsastus on turha toimenpide vaatimustenmukaisuuden osoittamisen kannalta. Lisäksi momentin 2 kohtaa muutettaisiin siten, että se kattaisi sekä kansainvälisen autourheiluliiton että moottoripyöräurheiluliiton alaiset kilpailut. Muutos on perusteltu sen vuoksi, että voimassa oleva säännös on sanamuodoltaan vanhentunut ja se ei kata nykyisin järjestettäviä kilpailuja.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 30 §:ää.

110 §. *Vientirekisteröinnin hakeminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 29 §:ää.

111 §. *Vientirekisteröinnin voimassaolo.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 31 §:ää.

112 §. *Liikennekäytöstä poisto.* Ehdotetun pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvolain 66 c §:ää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin liikennekäytöstä poistoa koskevan ilmoituksen tekemisestä. Ilmoitus olisi tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkittäisiin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä alkaen. Erityisestä syystä alkamispäiväksi voitaisiin kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä. Säännöstä on tarkoitus tulkita ahtaasti ottaen huomioon kohtuullisuusnäkökohdat. Erityinen syy voisi olla esimerkiksi poliisin laatima kolariraportti, josta luotettavasti ilmenee, että ajoneuvoa ei ole tosiasiallisesti voinut käyttää liikenteessä tietyn päivän jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo olisi käyttökiellossa. Tämä tarkoittaisi sitä, että ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä. Poikkeuksena pääsääntöön ajoneuvoa saisi kuitenkin käyttää tiellä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa. Liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaisi siitä, kun liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehty asianmukaisesti rekisterinpitäjälle, jollei kyse ole 1 momentissa tarkoitettusta erityisesti syystä, jolloin poiston alkamispäiväksi merkittäisiin liikennekäytöstä poistoa koskevan ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä. Edellytyksenä olisi kuitenkin, että ajoneuvossa on rekisterikilvet paikallaan.

Pykälän 3 ja 4 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ää. Momentteihin tehtäisiin kuitenkin kielellisiä korjauksia.

113 §. *Liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon katsastus ja käyttö.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ää.

114 §. *Liikennekäyttöönoton edellytykset.* Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan ajoneuvolain 66 d §:ää. Ajoneuvoa ei jatkossakaan tarvitsisi pääsääntöisesti esittää rekisteröintikatsastukseen. Tältä osin viitattaisiin 134 §:ään, jossa säädettäisiin rekisteröintikatsastuksesta liikennekäyttöön otettavalle ajoneuvolle. Ajoneuvo katsottaisiin otetuksi liikennekäyttöön sinä päivänä, jona liikennekäyttöä koskeva ilmoitus tehtäisiin rekisteröinnin suorittajalle.

Liikennekäyttöä koskevan ilmoituksen tekemisen yhteydessä tarkastettaisiin, että ajoneuvo on rekisteröintikatsastettu, jos sitä 134 §:n mukaan edellytettäisiin. Jotta muilla kuin rekisteröintikatsastukseen velvoitetuilla ajoneuvolla saisi heti liikennekäyttöönoton jälkeen ajaa liikenteessä, ajoneuvon määräaikaikatsastuksen tulisi olla voimassa. Määräaikaikatsastuksen puuttuminen ei kuitenkaan olisi jatkossakaan este liikennekäyttöönottoa koskevan rekisteri-ilmoituksen tekemiselle. Tarkoituksena on, että rekisteröintitodistukseen tulisi siitä maininta, jos määräaikaikatsastusta ei ole suoritettu.

115 §. *Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo.* Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 e §:ää. Ehdotettujen säännösten keskeisenä tarkoituksena on, että Suomessa rekisteriin saatettu ajoneuvo poistetaan rekisteristä vain, jos ajoneuvoa ei enää myöhemmin voida ottaa liikennekäyttöön Suomessa.

Pykälän 1 momentin mukaan ajoneuvosta tehtäisiin lopullista poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta olisi annettu romutustodistus. Myös muussa ETA-valtiossa annettu vastaavanlainen romutustodistus hyväksyttäisiin lopullisen poiston perusteeksi.

Pykälän 2 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

116 §. Koenumerotodistus ja koenumerokilvet. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 f §:n 1 momenttia. Momentissa säädettäisiin koenumerotodistuksesta, joka oikeuttaisi ajoneuvon käytön koenumerokilvin tiellä ja muualla, vaikka ajoneuvoa ei olisi ensirekisteröity tai ajoneuvo olisi poistettu liikennekäytöstä. Koenumerotodistus voitaisiin nykyiseen tapaan antaa ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa suorittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle. Lupa myönnettäisiin enintään vuodeksi kerrallaan. Liikenne- ja viestintävirasto voisi peruuttaa koenumerotodistuksen. Todistus voitaisiin peruuttaa myös, jos todistusta on käytetty ajoneuvolain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka ajoneuvon verotusta koskevien säännösten vastaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto voisi peruuttaa muutkin koenumerotodistuksen haltijan koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten, määräysten tai ehtojen vastainen toiminta olisi ollut toistuvaa tai muutoin vakavaa. Kaikkien todistusten peruuttamismahdollisuus on tarpeen vakavissa väärinkäytöstilanteissa. Yhden todistuksen peruuttaminen ei ole riittävä seuraamus esimerkiksi yri-tykselle, jolla on käytössään useita muita koenumerotodistuksia.

Pykälän 2–5 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 32 §:ää.

Pykälän 6 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 37 §:ää.

117 §. Siirtolupa. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 66 f §:n 2 momenttia ja ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 34 §:ää. Pykälän 3 momentissa tarkoitettuna erityisen painavana syynä voitaisiin pitää 1 momentin 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja tilanteita, mutta ei ajoneuvon kilpailukäyttöä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin autoverolain uudistuksen vuoksi ajoneuvon verottoman käytön määräajasta. Momentissa täsmennettäisiin, että Suomessa rekisteröitäväksi tarkoitettua ajoneuvoa saataisiin käyttää veroa suorittamatta enintään kolmen kuukauden ajan, jos siitä on annettu ennen Suomessa tapahtuvan käytön alkamista Verohallinnolle käyttöönottoilmoitus. Verohallinnon vahvistama käyttöönottoilmoitus olisi pidettävä mukana ajoneuvoa käytettäessä. Määräajan pituus vastaisi nykytilaa, mutta koska kolmen kuukauden aikarajasta ei enää säädettäisi autoverolaissa, vastaavasta määräajasta olisi säädettävä ajoneuvolaissa.

118 §. Siirtomerkki. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 36 §:ää.

Pykälän 4 momentti sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

119 §. Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 66 f §:n 3 momenttia.

120 §. Panssariajoneuvon tilapäinen käyttö liikenteessä. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 33 §:ää.

121 §. Kielto ottaa lopullisesti liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo uudelleen liikennekäyttöön. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 68 §:ää. Pykälän mukaan 115 §:n nojalla lopullisesti poistettua ajoneuvoa ei saisi enää ottaa uudestaan liikennekäyttöön. Ajoneuvon elinkaari päättyisi lopullista poistoa koskevan merkinnän tekemiseen rekisteriin. Ajoneuvoa ei

myöskään saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön, jos autoverosta päättävä viranomais on asettanut rekisteröintikiellon autoveroodun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen.

122 §. Sarjan viimeiset ajoneuvot. Pykälä vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 69 §:ää. Ajoneuvojen toimitusketju tehtaalta asiakkaalle on pitkä. Ajoneuvot toimitetaan ensin tukkumyyjien tai maahantuojien varastoihin ja sieltä vähittäismyyjille. Osa ajoneuvoista valmistetaan ja toimitetaan tilauksen perusteella, mutta pääosa toimitetaan mainitun ketjun kautta. Eri välivarastointivaiheissa ja ennen kaikkea lopullisen asiakkaan ilmestymistä odottaessa aikaa saattaa kulua useita kuukausia.

Kun lainsäädännössä asetetaan ajoneuvoille ja niiden järjestelmille, komponenteille, erillisille teknisille yksiköille, osille ja varusteille uusia vaatimuksia, annetaan sekä toimitusketjun että uusien vaatimusten teknisen toteuttamisen vaatiman ajan vuoksi kohtuullinen siirtymäkausi ennen kaikkea siihen ajankohtaan, josta alkaen kaikkien uusien tuotteiden tulee täyttää uudet vaatimukset. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että odottaessa etenkin kalliiden uudistusten voimaantumista ajoneuvojen valmistajat, maahantuojat ja kauppiaat pyrkivät kaupallisista ja kilpailusyistä tuomaan maahan ja myymään siirtymäkauden loppuun saakka edellisen sukupolven vaatimustason mukaisia ajoneuvoja. Tällöin on usein käynyt niin, että taantumasta, työttömyyden lisääntymisestä tai vastaavasta ulkopuolisesta syystä maassa olevaa varastoa ei saada myytyä ja merkityksi rekisteriin ennen uuden vaatimustason voimaantumista.

Sarjan viimeisiä ajoneuvoja koskevista poikkeusmenettelystä säädetään ehdotettavan lain lisäksi autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Näiden EU-asetusten soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvoluokkien osalta sääntelyä ei otettaisi tähän pykälään muilta osin kuin M-, N- ja O-luokkien ajoneuvoja koskevan kappalemäärärajan osalta, joka jäsenvaltion on autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 49 artiklan mukaan valittava kansallisesti.

Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin moottorityökoneita ja maastoajoneuvoja koskevasta poikkeusmenettelystä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin menettelyä koskevista aikarajoista ja pykälän 2 momentissa kappalemäärärajasta. Moottorityökoneita ja maastoajoneuvoja koskisi sama kappalemääräraja kuin T-luokan ajoneuvoja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin moottorityökoneelle ja maastoajoneuvolle myönnettävää poikkeusta koskevista ehdoista. Momentin 1 kohta edellyttäisi, että ajoneuvo on ollut ETA-valtion alueella tyyppihyväksynnän voimassaolon loppuessa. Momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että ajoneuvon ei tulisi olla rekisteröity tai käyttöön otettu ennen sellaisen vaatimuksen voimaantumista, jota ajoneuvo ei täytä. Poikkeuksen edellytyksenä olisi, että molemmissa kohdissa säädetyt ehdot täyttyvät.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin M-, N-, ja O-luokan ajoneuvoja koskevan poikkeusmenettelyn kappalemäärärajasta.

Pykälän 5 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto merkitsisi liikenneasioiden rekisteriin tiedon ajoneuvolle myönnetystä poikkeuksesta. Rekisteriin merkittäisiin tiedot pykälässä tarkoitettujen ajoneuvoluokkien lisäksi L- ja T-luokan ajoneuvoista, joita koskeva sääntely sisältyy L-luokan ajoneuvojen puiteasetukseen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetukseen.

123 §. Kielto muuttaa rekisteritietoja. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 69 a §:ää. Pykälässä säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta merkitä rekisteriin määräaika-
nen muutoskielto. Mainittu merkintä estäisi rekisteritietojen muuttamisen. Tällainen merkintä
muutoskiellosta voitaisiin tehdä vain, jos virasto saisi tiedon ajoneuvon omistusoikeutta koske-
vasta ilmeisestä epäselvyydestä. Useissa tapauksissa tulisi olla kyse ajoneuvon omistusoikeu-
teen liittyvästä rikosepäilystä taikka omistusoikeutta koskevasta vakavasta riidasta tai muusta
epäselvyydestä. Merkintä voitaisiin tehdä myös, jos ajoneuvon identiteetti olisi ilmeisen epä-
selvä. Pääsääntöisesti käytännössä edellytettäisiin tehtyä rikosilmoitusta tai omistusoikeutta
koskevan kanteen nostamista tuomioistuimessa.

124 §. Virheellisiä tietoja sisältävät asiakirjat. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen
rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 54 §:ää.

5 luku Ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn ajoneuvon käyttö Suo- messä

125 §. ETA-valtiossa rekisteröidyt ajoneuvot. Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa
olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 42 §:ää. Pykälän 1 mo-
mentissa tullilaitos muutettaisiin Tulliksi ja 2 momentissa Verohallinnoksi. Autoverolain mu-
kaan käyttöönottoilmoitukset ja muut verottoman käytön ilmoitukset annetaan Verohallinnolle
ja verottoman käytön hakemukset tehdään Verohallinnolle.

126 §. Geneven ja Wienin sopimuksiin liittyneissä valtioissa rekisteröidyt ajoneuvot. Pykälä
vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneu-
voston asetuksen 43 §:ää. Pykälässä Euroopan yhteisö muutettaisiin Euroopan unioniksi. Pykä-
lässä täsmennettäisiin lisäksi Verohallinnon ja Tullin toimivaltajako vastaamaan nykyisen au-
toverolain sääntelyä.

127 §. Ajoneuvo työtehtävissä. Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa olevan ajoneu-
vojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 44 §:ää. Pykälässä tulliviranomainen
muutettaisiin Verohallinnoksi.

128 §. Muissa valtioissa rekisteröidyt ajoneuvot. Pykälä vastaisi sisällöllisesti pääosin voimassa
olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 46 §:ää. Pykälässä täs-
mennettäisiin Verohallinnon ja Tullin toimivaltajako vastaamaan nykyisen autoverolain sään-
telyä.

129 §. Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyt ajoneuvot. Pykälä vastaisi voimassa olevan
ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 47 §:ää.

**130 §. Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn perävaunun käyttö suomalai-
seen vetoautoon kytkettynä.** Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä an-
netun valtioneuvoston asetuksen 48 §:ää.

131 §. Rekisteröimätön L-luokan ajoneuvo ja moottorireki. Pykälä vastaisi pääosin voimassa
olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 50 §:ää. Pykälässä täs-
mennettäisiin Verohallinnon ja Tullin toimivaltajako vastaamaan nykyisen autoverolain sään-
telyä.

**132 §. Omaa käyttöä varten maahanmuuton yhteydessä Suomeen tuodun ajoneuvon ensirekis-
teröinti.** Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston
asetuksen 51 §:ää.

6 luku Ajoneuvon katsastus

133 §. Rekisteröintikatsastusvelvollisuus. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 §:n 1 momenttia. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, että moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on ennen ensirekisteröintiä oltava hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin rekisteröintikatsastusvelvollisuutta koskevista poikkeuksista. Sen mukaan rekisteröintikatsastusta koskeva vaatimus ei koskisi ennakkoilmoitettua ja valmiina ajoneuvona tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa, jonka tyyppihyväksyntä on ensirekisteröintiajankohtana voimassa ja jonka rakennetta tai varusteita ei ole tyyppihyväksynnässä tarkastetuilta osin muutettu. Tällaisia ovat valtaosa rekisteriin uutena merkittävistä henkilöautoista. Poikkeuksena mainittaisiin myös Suomessa yksittäishyväksytty ajoneuvo, koska autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen osalta uuden ajoneuvon vaatimustenmukaisuus todettaisiin rekisteröintikatsastuksen sijasta EU-yksittäishyväksynnässä eikä tällaista valmiina ajoneuvona yksittäishyväksyttyä ajoneuvoa siten tarvitsisi rekisteröintikatsastaa. Toisessa valtiossa kansallisesti piensarjatyypin hyväksyttyä ajoneuvoa, jonka hyväksynnän Suomi on tunnustanut, pidettäisiin 1 momentin tarkoittamana tyyppihyväksyttynä ajoneuvona eikä sellaista uutta ajoneuvoa siten tarvitsisi rekisteröintikatsastaa, jos se olisi valmiina ajoneuvona ennakkoilmoitettu.

Pykälän *3 momentin* mukaan 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvo olisi kuitenkin esitettävä rekisteröintikatsastukseen, jos se on tyyppihyväksynnän jälkeen varusteltu kouluajoneuvoksi tai muuhun erityistarkoitukseen. Rekisteröintikatsastus olisi tarpeen sen vuoksi, että ajoneuvosta voitaisiin merkitä rekisteriin tarvittavat tiedot. Muuhun erityistarkoitukseen varusteleminen voisi olla esimerkiksi ajoneuvon varustelemista liikumisesteisen hallintalaitteilla. Sen sijaan ajoneuvon rakenteen muuttamista siten, että se vaikuttaa ajoneuvon hyväksyntään, ei katsottaisi varustelemiseksi.

134 §. Liikennekäytöstä tai rekisteristä poistetun ajoneuvon rekisteröintikatsastus. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 §:n 2 ja 3 momenttia. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin tilanteista, jolloin liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo olisi vietävä rekisteröintikatsastukseen. Ehdotetuissa tilanteissa katsotaan olevan perusteltua tarkastaa ajoneuvon kunto ja yksilöintiedot sekä muut rekisteriin merkittävät tiedot.

Pykälän *2 momentin* mukaan ajoneuvon kunto olisi tarkastettava vaurioituneen ajoneuvon rekisteröintikatsastuksessa. Jos katsastustoimipaikka ei voisi vakuuttua ajoneuvon kunnosta, siitä olisi toimitettava luotettava selvitys.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

135 §. Ajoneuvon esittäminen rekisteröintikatsastukseen. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:ää

136 §. Rekisteröintikatsastuksen sisältö. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 §:n 4 ja 6 momenttia. Pykälän *1 momentissa* olisi säännös rekisteröintikatsastuksen keskeisestä sisällöstä.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin siitä, että rekisteröintikatsastuksen yhteydessä tarkastettaisiin käytetyn ajoneuvon kunto. Kuntoa ei kuitenkaan tarvitse tarkastaa, jos ajoneuvoa ei tarvitse määräaikaikatsastaa. Lisäksi käytetylle ajoneuvolle ei tarvitsisi tehdä kunnan tarkastusta rekis-

teröintikatsastuksessa, jos ajoneuvolle olisi toisessa ETA-valtiossa tai Ahvenenmaan maakunnassa tehty Suomen laskentatavan mukaisesti voimassa oleva määräaikaikatsastus, joka vastaa EU:ssa määräaikaikatsastusta koskevien säännösten vaatimuksia.

Pykälän 3–5 *momentti* vastaisivat pääosin ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 §:ää. Pykälän 4 *momentin* EU- ja EY-tyyppihyväksytyjen ajoneuvojen rekisteröintikatsastusta koskeva säännös koskisi ainoastaan L- ja T-luokan ajoneuvoja, sillä M-, N- ja O-luokan ajoneuvot yksittäishyväksyttäisiin rekisteröintikatsastuksessa hyväksymisen sijaan.

137 §. *Rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen tallentaminen.* Pykälän 1 *momentti* vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 a §:ää.

Pykälän 2 *momentti* sisältäisi lisäksi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

138 §. *Rekisteröintikatsastustodistus.* Pykälän 1 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 §:n 5 *momenttia* ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 §:n 6 *momenttia*.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 §:n 5 *momenttia*. *Momentissa* säädettäisiin ensimmäistä kertaa käyttöönotettavan ajoneuvon rekisteröintikatsastuksen voimassaoloajaksi kolme kuukautta. Ensimmäistä kertaa käyttöönotettavan ajoneuvon rekisteröintikatsastuksen voimassaolo kuitenkin päättyisi tätä ennen, jos ajoneuvon tyyppihyväksynnän tai yksittäishyväksynnän voimassaolo päättyisi taikka ajoneuvo ei enää täyttäisi sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia. Rekisteröintikatsastuksen voimassaoloa voitaisiin tarvittaessa jatkaa tyyppihyväksytylle ajoneuvolle 122 §:n mukaisesti myönnettävällä poikkeusluvalla. Yksittäishyväksynnän voimassaolon päättymisellä tarkoitettaisiin ensimmäistä kertaa käyttöönotettavalle ajoneuvolle toisessa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa myönnetyn yksittäishyväksynnän voimassaolon päättymistä. Suomessa valmiina ajoneuvona yksittäishyväksytyllä uudella ajoneuvolla ei olisi rekisteröintikatsastusvelvollisuutta. Rekisteröintikatsastuksen suorittaja kirjaisi katsastuksesta annettavalle todistukselle tiedossaan olevan kolmesta kuukaudesta poikkeavan voimassaoloajan. Käytetylle ajoneuvolle suoritetun rekisteröintikatsastuksen voimassaoloaikaa ei enää rajattaisi, koska ajoneuvon vaatimustenmukaisuutta verrataan sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan vaatimuksiin.

139 §. *Vaatimuksenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 a §:ää ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 c §:ää. Pykälässä säädettäisiin siitä, miten vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa rekisteröintikatsastuksessa. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin velvollisuus esittää vaatimustenmukaisuustodistus tai muu selvitys ajoneuvon rakenteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta. Velvollisuus koskisi sitä, joka esittää ajoneuvon katsastukseen.

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin, että ajoneuvolle myönnetty voimassa oleva EU- tai EY-tyyppihyväksyntä, EU-yksittäishyväksyntä tai Suomessa myönnetty yksittäishyväksyntä katsotaan osoitukseksi vaatimuksenmukaisuudesta. Myös Suomessa ajoneuvolle myönnetty tai tunnustettu voimassa oleva kansallinen piensarjatyypihyväksyntä tai kansallinen tyyppihyväksyntä katsottaisiin osoitukseksi vaatimustenmukaisuudesta siltä osin kuin ajoneuvoa ei ole hyväksynnässä tarkastetuilta osiltaan muutettu. Voimassa olevalla viitattaisiin siihen, että ajoneuvo olisi edelleen rakenteeltaan ja ominaisuuksiltaan hyväksynnän mukainen.

Pykälän 3 *momentissa* velvoitettaisiin vaatimustenmukaisuutta arvioitaessa ottamaan huomioon toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvolle myöntämän yksittäishyväksynnän perusteista myöntämä yksittäishyväksyntätodistus tai muu viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenevät ajoneuvolle sen liikenteeseen hyväksymiseksi tehdyt tarkastukset ja jonka perusteella ajoneuvon vaatimustenmukaisuus on mahdollista todeta. Huomioon ottamisella tarkoitettaisiin sitä, että selvitystä katsottaisiin katsastuksessa, mutta lisäselvitystä pyydetäisiin, jos selvitys sisältää sellaisia toisen valtion kansallisia vaatimuksia, joita Suomessa ei tunneta.

Pykälän 4 *momentti* vastaisi ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 c §:ää.

Pykälän 5 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

140 §. *Ahvenanmaan maakunnasta tai ulkomailta käytettynä tuodun ajoneuvon vaatimustenmukaisuus rekisteröintikatsastuksessa.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 b §:ää.

141 §. *Vaihtoehtoiset menettely rekisteröintikatsastuksessa.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 22 §:ää.

142 §. *Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen rekisteröintikatsastuksessa.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 60 b §:ää. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin, että jos ajoneuvon osoitetaan 139 §:ssä tarkoitetulla tavalla täyttävän sitä koskevat vaatimukset, se on teknisten vaatimusten osalta hyväksyttävä rekisteröintikatsastuksessa. Muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröity ja käytettynä maahantuotu ajoneuvo hyväksyttäisiin vaatimustenmukaisuuden osalta rekisteröintikatsastuksessa myös, jos ajoneuvon osoitettaisiin täyttävän sellaiset aiemmassa rekisteröintimaassa sovellettavat tekniset vaatimukset, jotka vastaavat vähintään Suomessa sovellettavia teknisiä vaatimuksia.

Ajoneuvon kunnon tarkastuksen osalta viitattaisiin 2 *momentissa* määräaikaikatsastusta koskevaan 155 §:ään.

Pykälän 3 *momentissa* määrättäisiin hylättäväksi ajoneuvo, jota ei rekisteröintikatsastuksessa hyväksytä.

143 §. *Muutoksastusvelvollisuus.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 61 §:n 1 momenttia ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 25 §:ää.

Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin siitä, milloin moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä ajoneuvo olisi ennen sen käyttöä liikenteessä esitettävä muutoksastukseen. Momentin 1 *kohdan* mukaan muutoksastusvelvollisuus koskisi tilannetta, jossa ajoneuvon rakennetta tai käyttötarkoitusta on muutettu siten, että muutoksella on vähäistä suurempi vaikutus ajoneuvon turvallisuuteen tai päästöihin. Päästöillä tarkoitettaisiin 16 §:ssä tarkoitettuja kasvihuonekaasupäästöjä ja haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavia tekijöitä Muutoksastusta edellyttää myös järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden liittäminen ajoneuvoon tai poistaminen siitä, jos muutos muuttaa merkittävästi ajoneuvon ominaisuuksia tai käyttötarkoitusta. Muutoksastusvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi esimerkiksi pieniä rengaskoon muutoksia ja valaisinmuutoksia.

Momentin 2 kohdan mukaan muutokatsastusvelvollisuus koskisi tilannetta, jossa ajoneuvon rakennetta tai käyttötarkoitusta on muutettu ja sillä on olennaista vaikutusta rekisteriin merkittyihin tai rekisteriin merkittäviksi edellytettyihin tietoihin. Tässä tarkoitettaisiin sellaisia rekisteritietoja, joilla on merkitystä ajoneuvon käyttäjälle, ajoneuvoa ostamassa olevalle, liikennettä valvovalle poliisille tai katsastajalle. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi ajoneuvolle sallittuun henkilölukuun tai tavarakantavuuteen taikka ajoneuvon moottoritehoon vaikuttavat muutokset. Muutokatsastusvelvollisuus ei koskisi esimerkiksi pieniä rengaskoon muutoksia silloin, kun muutoksella ei ole haitallista vaikutusta ajoneuvon ominaisuuksiin eikä siitä seuraa tarvetta muihin muutoksiin, esimerkiksi nopeusmittarin näyttämän korjaamiseen.

Momentin 3 kohdan mukaan ajoneuvo olisi esitettävä muutokatsastukseen myös, jos sen rakennetta ja käyttötarkoitusta on muutettu siten, että muutoksella on vaikutusta ajoneuvon kohdistuvaan veroon tai olennaista vaikutusta lakisääteisiin maksuihin. Tämä vaatimus tarkoittaa kaikkia verotuksen muutoksia, olipa kysymys verovapaudesta, veronalennuksesta tai veron maksuvelvollisuudesta. Veroon tai maksuun liittyvä muutos voisi koskea esimerkiksi autoveroa, ajoneuvoveroa tai liikennevakuutusta. Voimassa olevan ajoneuvolain 61 §:ssä säädetään, että ajoneuvo on esitettävä muutokatsastukseen myös, jos ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun edellytykset muuttuvat. Lainkohdassa täsmennettäisiin, että maksuilla tarkoitettaisiin lakisääteisiä maksuja, kuten pakollisen liikennevakuutuksen maksua, mutta ei esimerkiksi vapaaehtoisia ajoneuvovakuutuksia. Lisäksi säännöksessä täsmennettäisiin lakisääteisten maksujen osalta, että muutokatsastusvelvollisuus aiheutuisi vain silloin, jos muutoksella on olennaista vaikutusta lakisääteisiin maksuihin. Voimassa olevan ajoneuvolain asetuksenantovaltuuden mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia muutokatsastusvelvollisuudesta ajoneuvon vähäisten muutosten osalta. Käytännössä muutokatsastusta ei ole edellytetty muutoksista, joilla ei ole olennaista vaikutusta lakisääteisiin maksuihin.

Momentin 4 kohdan mukaan muutokatsastus olisi tarpeen lisäksi, kun ajoneuvoa on muutettu siten, että sen luokitus muuttuu. Käytännössä muutokatsastusta edellytettäisiin esimerkiksi silloin, kun pakettiauto muutetaan matkailuautoksi tai kun henkilöauto muutetaan pakettiautoksi.

Momentin 5 kohdan mukaan muutokatsastusvelvollisuus koskisi myös tilannetta, jossa aikaisintaan vuonna 1960 käyttöön otetun ajoneuvon osista vähintään 25 prosenttia on vaihdettu ensirekisteröinnin jälkeen.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin poikkeuksista 1 momentissa säädettyyn muutokatsastusvelvollisuuteen. Momentin 1 kohdan mukaan muutokatsastusvelvollisuus ei koskisi ajoneuvoa, joka on 89 §:n nojalla vapautettu rekisteröintivelvollisuudesta ja jota ei ole merkitty rekisteriin. Koska ajoneuvon ensimmäiseen käyttöönottoon ei liity vaatimusta minkään ulkopuolisen tahon hyväksynnästä, ei ole syytä vaatia tällaista menettelyä myöskään ajoneuvon muutosten yhteydessä. Muutetun ajoneuvon on 7 §:ssä säädetyn mukaisesti täytettävä ne tekniset vaatimukset, jotka olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Jos ajoneuvoa muutetaan niin paljon, että sen alkuperäisistä osista on vaihdettu yli 50 prosenttia, ajoneuvon on 8 §:ssä säädetyn mukaisesti täytettävä uutta, luokitukseltaan vastaavaa ajoneuvoa koskevat tekniset vaatimukset.

Momentin 2 kohdan mukaan muutokatsastusvelvollisuus ei koskisi ajoneuvoa, jolle suoritetussa rekisteröintikatsastuksessa on tehty 1 momentissa tarkoitetut tarkastukset.

Momentin 3 kohdan mukaan muutokatsastusvelvollisuus ei koskisi umpinaisella ohjaamolla varustetun traktorin varustamista lapsen kuljettamiseen tarkoitetulla istuimella.

Momentin 4 kohdan mukaan muutoksastusvelvollisuus ei myöskään koskisi 1 momentissa tarkoitettuja muutoksia, jotka ovat tilapäisiä tai toistuvia ja joiden tekemiseen liittyvät ehdot on merkitty rekisteriin. Tällainen muutos voisi esimerkiksi olla traktorin varustaminen moottorityökoneeksi ja näin varustetun moottorityökoneen muuttaminen takaisin traktoriksi. Vastaava koskisi myös mönkijän muuttamista moottorikelkaksi ja takaisin. Rekisterimerkinnät tehdään lähtökohtaisesti niin, että niiden perusteella määräytyvät verot ja maksut ovat suurimmat. Rekisterimerkinnät tehdään joko ensimmäisen käyttöönoton yhteydessä, muutoksastuksessa tai rekisteröintikatsastuksessa.

Momentin 5 kohdan mukaan muutoksastusvelvollisuus ei koskisi traktorin tai moottorityökoneen tilapäistä muuttamista maastoajoneuvoksi ja mainitulla tavalla muutetun ajoneuvon muuttamista takaisin traktoriksi tai moottorityökoneeksi, jos tieto ajoneuvon muutosmahdollisuudesta ja edellytyksistä, joilla muutos voidaan tehdä, on merkitty rekisteriin. Edellytyksenä olisi lisäksi, että tällainen ajoneuvo täyttää molempien luokitusten mukaisena sitä koskevat vaatimukset.

Momentin 6 kohdan mukaan muutoksastusvelvollisuus ei koskisi erikoiskuljetusajoneuvon mittojen muuttamista tilapäisesti kuljetettavan kuorman edellyttämällä tavalla. Edellytyksenä olisi lisäksi, että tiedot ajoneuvolle sallituista vaihtoehtoista mitoista on merkitty rekisteriin.

Momentin 7 kohdan mukaan muutoksastusvelvollisuus ei koskisi ajoneuvon tilapäistä muuttamista erikoiskuljetusajoneuvoksi akselistorakennetta muuttamalla tai akselien määrää lisäämällä. Tällaisen ajoneuvon olisi kaikilla vaihtoehtoilla rakenteilla täytettävä sitä koskevat vaatimukset. Tieto ajoneuvon muutosmahdollisuudesta ja edellytyksistä, joilla muutos voidaan tehdä, tulisi olla merkitty rekisteriin siten, että ensisijaisesti käytetään suurimpien sallittujen massojen mukaisia tietoja.

Momentin 8 kohdan mukaan muutoksastusvelvollisuus ei koskisi ajoneuvon kulutusosien vaihtamista, jos pykälän 1 momentin 5 kohdassa mainittu prosenttiluku on ylitetty.

Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

144 §. Vaatimuksenmukaisuuden osoittaminen muutoksastuksessa. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 61 a §:ää ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 26 a §:ää. Pykälällä säädettäisiin vaatimuksenmukaisuuden osoittamistavoista muutoksastuksessa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen vaatimustenmukaisuuden osoittamistavoista.

Pykälän 2 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

145 §. Muutoksastukseen sovellettavat säännökset. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 26 §:n 1 momenttia. Muutoksastukseen sovellettaisiin tämän luvun ja sen nojalla annettuja säännöksiä rekisteröintikatsastuksesta.

146 §. KytKentäkatsastusvelvollisuus. Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 62 §:ää. KytKentäkatsastusvaatimuksen osalta sovellettaisiin pykälän 1 momentin mukaan periaatetta, jonka mukaan ristiinkytettäviä M- ja N-luokan ajoneuvoja ja niihin tai niiden perävaunuun kytettäviä O-luokan ajoneuvoja ei tarvitse lähtökohtaisesti erikseen esittää kytKentäkatsastukseen. M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytettävä O-luokan ajoneuvo on kuitenkin esitettävä kytKentäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa silloin,

jos kyse on erikoiskuljetukseen hyväksytystä ajoneuvoyhdistelmästä tai jos ajoneuvojen mekaaniset kytkentälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkentä tai paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen ja siinä tarkoitettujen standardien vaatimuksista tai niitä vastaavista M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista. Kytchentäkatsastusta vaadittaisiin siis erikoiskuljetukseen käytettäviltä ajoneuvoyhdistelmiltä siinäkin tapauksessa, että niiden kytkentälaitteet ovat standardien mukaisia.

Pykälän 2 *momentin* mukaan kytkentäkatsastusvelvollisuutta sovellettaisiin myös sellaisiin ajoneuvoyhdistelmiin, joissa joko vetävä tai hinattava ajoneuvo on ensirekisteröity Suomessa ja toinen ajoneuvo ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa.

Pykälän 3 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

147 §. Kytchentäkatsastuksen sisältö. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 29 §:ää. Siihen tehtäisiin kuitenkin kielellisiä korjauksia.

148 §. Määräaikaikatsastusvelvollisuus. Pykälä vastaisi ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (1455/2019) 2 §:ää. Pykälän 1 *momentissa* säädettäisiin siitä, mitkä ajoneuvot on esitettävä määräaikaikatsastukseen niiden liikennekelpoisuuden tarkastamiseksi.

Pykälän 2 *momentin* mukaan määräaikaikatsastusvelvollisuus ei kuitenkaan koskisi hinattavaa laitetta.

149 §. Määräaikaikatsastuksen aikaväli. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ää.

150 §. Määräaikaikatsastuksen ajankohta. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ää.

151 §. Määräaikaikatsastamattoman ajoneuvon käyttökielto. Pykälän 1 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 50 §:n 1 *momenttia*. Pykälässä säädettäisiin ajoneuvon käyttökielloista silloin, kun ajoneuvoa ja siihen tai sen perävaunuun kytkettyä perävaunua ei ole hyväksytty määräaikaikatsastuksessa. Erityistä määräämistoimenpidettä ei tarvittaisi, minkä vuoksi puhuttaisiin käyttökiellosta. Ajoneuvon käyttö liikenteessä olisi siis kielletty, jos ajoneuvoa ei olisi lainkaan esitetty katsastukseen säädettynä aikana. Samoin ajoneuvon käyttö olisi kielletty, jos se olisi säädettynä aikana hylätty katsastuksessa tai katsastus olisi keskeytetty. Ajoneuvolaikiehdotuksen 11 §:ssä nimittäin säädettäisiin lisäksi, että ajoneuvon käyttö liikenteessä on kielletty, ellei sitä ole katsastettu.

Pykälän 2 *momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 *momenttia*.

152 §. Määräaikaikatsastuksen sisältö. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 53 §:ää. Katsastuksessa tarkastettaisiin pykälän 1 *momentin* mukaan nykyiseen tapaan ajoneuvon kunto ja rekisteriin merkityt tiedot. Rekisteriin merkityistä tiedoista olisi teknisten tietojen lisäksi tarkastettava myös muut tiedot, kuten käyttövastaavatieto, joka täytyy olla merkittynä silloin, ajoneuvon omistaja tai haltija on muu kuin luonnollinen henkilö. Pykälän 2 *momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

153 §. *Edellytykset määräaikaikatsastuksen suorittamiselle.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 52 §:ää. Jos ajoneuvo olisi käyttökiellossa sen vuoksi, että ajoneuvon kohdistuva vero tai maksu on maksamatta tai liikennevakuutuslain (460/2016) mukainen vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksu on maksamatta, ei ajoneuvon määräaikaikatsastusta eikä jälkitarkastusta saa *1 momentin* mukaan suorittaa loppuun. Tällä ei kuitenkaan rajoiteta katsastuksen aloittamista ja käytännössä katsastus saataisiin siis suorittaa, vaikka vero tai liikennevakuutusmaksu on maksamatta tekemättä kuitenkaan katsastuksen hyväksymisestä merkintää rekisteriotteeseen. Näin taattaisiin mahdollisuus sujuvasti hoitaa maksamaton maksu ilman, että katsastus kohtuuttomasti viivästyy, kun itse tekniset toimenpiteet on jo voitu suorittaa. Ajoneuvon kohdistuvien verojen ja maksujen laiminlyönnistä johtuva käyttökielto ja liikennevakuutusmaksun laiminlyönti olisivat esteitä katsastusprosessin loppuun saattamiselle. Verojen ja maksujen tarkastaminen katsastuksen yhteydessä koskee nykyisin ajoneuvoverolaissa (1281/2003) tarkoitettua ajoneuvoveroa.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin, että määräaikaikatsastuksessa katsastuksen suorittajan olisi tarkastettava, ettei rekisterissä ole merkintää katsastettavan ajoneuvon vakuutusmaksujen laiminlyönnistä. Vakuutusmaksut katsottaisiin kuitenkin merkinnästä huolimatta maksetuiksi, jos ajoneuvon omistaja tai haltija esittää tositteen tai muun luotettavan selvityksen maksujen maksamisesta.

Pykälän *3 momentissa* todettaisiin, että veron laiminlyönteä saneerausmenettelyn ja velkajärjestelyn vaikutuksesta käyttökieltoon ja ajoneuvon kohdistuvien verojen ja maksujen laiminlyönnistä johtuvasta käyttökiellosta säädettäisiin erikseen.

154 §. *Määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitus.* Pykälä vastaisi pääosin sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 53 a §:ää. Pykälässä säädettäisiin nykyiseen tapaan määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitusta koskevista perussäännöksistä. Pykälässä viitattaisiin kuitenkin jatkossa samaan ryhmään kuuluvien vähäisten tai vakavien vikojen tai puutteellisuuden sijasta yleisesti vikoihin ja puutteellisiin, sillä yhteisvaikutusten perusteella tehtävää arviointia tulisi pystyä tekemään myös eri ryhmään kuuluvien vähäisten tai vakavien vikojen tai puutteellisuuden välillä. Vikojen ja puutteellisuuden luokituksella säädettäisiin pykälän *1 ja 2 momentissa*.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

155 §. *Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa.* Pykälä vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain 54 §:ää. Pykälässä säädettäisiin ajoneuvon hyväksymisestä ja hylkäämisestä määräaikaikatsastuksessa.

Ajoneuvo olisi hyväksyttävä, jos siinä ei ole 154 §:ssä tarkoitettua vakavaa vikaa tai puutteellisuutta, vaarallista vikaa tai puutteellisuutta taikka muita vikoja tai puutteellisuuden muutoskatsastusta. Ajoneuvo on myös hyväksyttävä, jos siinä todetusta viasta tai puutteellisuudesta aiheutuu vain vähäistä vaaraa tai haittaa liikenneturvallisuudelle ja vika tai puutteellisuus on korjattavissa yksinkertaisella säätötoimenpiteellä. Jos ajoneuvo ei ole hyväksyttävissä katsastuksessa, se olisi hylättävä.

156 §. *Määräaikaikatsastuksen keskeyttäminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 55 §:ää. Pykälän *1 momentin* mukaan määräaikaikatsastuksen suorittaminen loppuun asti edellyttäisi, että ajoneuvo voidaan luotettavasti tunnistaa ja yksilöidä. Jos ajoneuvoa ei voida yksilöidä, katsastus olisi keskeytettävä. Ajoneuvon tunnistaminen tapahtuu lähinnä rekisterikilven

sekä ajoneuvon valmistenumeron ja valmistajan kilven avulla. Jos näissä havaitaan epäselvyyksiä, tarkastetaan muita yksilöintitietoja kuten moottorin numero. Määräaikaiskatsastusta voitaisiin myöhemmin jatkaa, jos esitetään lisää selvitystä ajoneuvon luotettavaksi yksilöimiseksi.

Pykälän 2–6 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen rekisteröinnistä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ää. Pykälän 3 momentissa tarkoitettuna ajoneuvojen rekisteritietojen vähäisenä virheenä voitaisiin pitää sellaista vähäistä virhettä, joka on todennäköisesti syntynyt ajoneuvon rekisteröinnin yhteydessä.

157 §. *Ajokieltoon määrääminen määräaikaiskatsastuksessa.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain 56 §:ää.

Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 8 §:ää.

158 §. *Määräaikaiskatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden korjaaminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 57 §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan määräaikaiskatsastuksessa hylätyn ajoneuvon, jota ei ole määrätty ajokieltoon, hylkäyksen perusteena olevat viat ja puutteellisuudet olisi korjattava mahdollisimman pian. Korjauksen aikarajaa olisi arvioitava sen perusteella, mikä on objektiivisesti niin pian kuin teoriassa on mahdollista. Ehdoton määräaika korjaukselle määrittyisi 159 §:n mukaan.

Pykälän 2 momentin mukaan määräaikaiskatsastuksessa todetut vähäiset viat ja puutteellisuudet olisi kuitenkin korjattava kohtuullisen ajan kuluessa. Näillä tarkoitettaisiin niitä vikoja ja puutteellisuuden, jotka eivät aiheuta ajoneuvon hylkäämistä määräaikaiskatsastuksessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että jos sellaisia vikoja ja puutteellisuuden ei ole korjattu, joiden perusteella ajoneuvo on hylätty määräaikaiskatsastuksessa, eikä ajoneuvoa ei ole hyväksytty katsastuksessa 149 ja 150 §:n mukaisena aikana, ajoneuvoa ei saisi käyttää liikenteessä.

159 §. *Oikeus käyttää määräaikaiskatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa.* Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää. Pykälän 3 momentti vastaisi sisällöllisesti mainitun asetuksen 6 §:ää.

160 §. *Katsastustodistus.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 58 §:ää. Määräaikaiskatsastuksesta annettaisiin 1 momentin mukaan aina todistus. Momentissa säädettäisiin todistusta koskevista perusvaatimuksista. Lisäksi momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden. Katsastustodistuksen tiedot ovat saatavissa sähköisesti, joten paperisen todistuksen mukana pitämistä ei edellytetä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn tai käyttöönotetun ajoneuvon katsastuksen tunnustamisesta. Jatkossakin osoituksena voimassaolevasta katsastuksesta hyväksyttäisiin katsastustodistus. Osoituksena voimassa olevasta katsastuksesta hyväksyttäisiin myös katsastusdirektiivissä tarkoitettu todiste, esimerkiksi ajoneuvon rekisterikilpeen kiinnitettävä tarra.

161 §. *Määräaikaiskatsastusta koskevien tietojen ilmoittaminen rekisteriin.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ää.

162 §. Jälkitarkastus. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 59 §:n 2 momenttia. Nykyisestä poiketen pykälän *1 momentissa* säädettäisiin siitä, että katsastuksessa hylätty ajoneuvo voitaisiin hyväksyä jälkitarkastuksessa. Jälkitarkastus olisi tällöin suoritettava kuukauden kuluessa. Yhden kuukauden määräaika alkaisi ensimmäisestä ajoneuvon ensimmäisestä hylkäyksestä. Jos tämän määräajan kuluessa ajoneuvoa ei hyväksyttäisi jälkitarkastuksessa, ajoneuvo olisi katsastettava uudelleen.

Lisäksi momentissa säädettäisiin voimassa olevaan tapaan jälkitarkastuksen suorittamispaikasta. Määräaikaikatsastuksen ja valvontakatsastuksen jälkeen ajoneuvon saisi jälkitarkastaa missä tahansa katsastustoimipaikassa, joka on toimivaltainen katsastamaan kyseessä olevan kaltaisen ajoneuvon. Tällä tarjottaisiin asiakkaalle joustavuutta sekä osaltaan ylläpidettäisiin katsastusalan kilpailua ja vähennettäisiin korjauksia suorittavan katsastustoimipaikan mahdollisia pyrkimyksiä hylätä ajoneuvoja katsastuksessa tarpeettomasti. Rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksen jälkeen jälkitarkastus olisi kuitenkin suoritettava samassa katsastustoimipaikassa, joka on hylännyt ajoneuvon katsastuksessa.

Pykälän *2 ja 3 momentti* vastaisivat ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:ää ja ajoneuvojen hyväksynnästä annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:ää.

163 §. Ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyiltä ajoneuvoilta edellytettävä katsastus. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 18 §:ää.

164 §. Määräaikaikatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin. Pykälässä säädettäisiin, mitä määräaikaikatsastusta koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen. Säännös vastaisi voimassa olevaa.

7 luku Tekninen tienvarsitarkastus

165 §. Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö. Ehdotettu pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 70 §:ää. Teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarkastettaisiin pykälän *1 momentin* mukaan nykyiseen tapaan, siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi, ajoneuvon kunto siltä osin kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön. Lisäksi tarkastettaisiin liikenneasioiden rekisteriin merkityt tiedot.

Pykälän *2–4 momentti* vastaisivat ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ää.

166 §. Ajoneuvon pysäyttäminen ja tarkastajan oikeudet. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan ajoneuvolain 71 §:n mukaisesti tienvarsitarkastuksia suorittavien toimivaltuuksista. Voimassa olevan ajoneuvolain 74 §:ssä säädetään, että teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen kuuluu poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle. Säännökset eivät nykyiseen tapaan rajoittaisi tarkastuksia suorittavien muihin säännöksiin perustuvaa toimivaltaa. Säännös ei jatkossakaan oikeuttaisi tarkastamaan ajoneuvoa muussa tarkoituksessa kuin teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamiseksi.

Pykälän *1 momentti* sisältäisi yleisen velvoitteen siitä, että ajoneuvon kuljettaja on velvollinen sallimaan teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamisen.

Pykälän 2 momentissa lueteltaisiin yksityiskohtaisesti tarkastuksia suorittavien oikeudet ja tarkastukseen joutuvien velvollisuudet. Kaikkien toimenpiteiden tarkoituksena tulisi olla teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen.

Momentin 1 kohdassa säädettäisiin asiakirjojen esittämisvelvollisuudesta. Ajoneuvon kuljettaja olisi velvollinen näyttämään vaadittaessa ajoneuvon rekisteröinnistä annetun todistuksen, katsastustodistuksen tai muun vaatimustenmukaisuuden osoittavan asiakirjan siinä tapauksessa, jos hän on velvollinen pitämään tällaista todistusta tai muuta asiakirjaa mukanaan.

Momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että poliisimiehellä, tullimiehellä, rajavartiomiehellä ja näitä teknisenä asiantuntijana avustavalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä olisi oikeus päästä ajoneuvon sisälle ja tarvittaessa kuljettaa ajoneuvoa. Teknistä tienvarsitarkastusta on mahdotonta suorittaa kunnolla, jos tarkastaja ei pääse ajoneuvon sisälle. Ajoneuvon kuljettaminen saattaa olla tarpeellista erityisesti tarkastettaessa ajoneuvon ohjattavuutta ja jarrujen toimivuutta.

Kun tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa viranomainen eli ehdotetun lain 169 §:n mukaan poliisi, Tulli tai Rajavartiolaitos, voidaan hyvän hallinnon vaatimusten katsoa toteutuvan riittävästi viranomaisen apuna teknisenä asiantuntijana toimivan katsastajan osalta. Kun vastuu teknisistä tienvarsitarkastuksista on viranomaisella, ei katsastaja tee ajoneuvon pysäyttämistä, hyväksymistä eikä valvontakatsastukseen tai ajokielttoon määräämistä koskevaa päätöstä.

Pykälän 3 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen tieliikennelakiin.

167 §. *Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 72 §:ää.

Pykälään otettaisiin säännökset siitä, miten tekniset tienvarsitarkastukset olisi suoritettava. Pykälän 1 momentin mukaan tekninen tienvarsitarkastus voitaisiin suorittaa tiellä tai muussa sellaisessa paikassa, missä ajoneuvon on täytettävä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voisi pääsäännöstä poiketen myös ilmoittaa tarkastuksesta etukäteen, jos ilmoittamisella pyrittäisiin vaikuttamaan ajoneuvon omistajaan ja kuljettajaan. Poliisi voisi esimerkiksi ilmoittaa, että liikennevalvonnassa tarkastetaan jonkin ajanjakson aikana erityisesti ajoneuvon renkaiden kuntoa. Yleensä poliisin pelkkä ilmoitus saa jo aikaan liikenneturvallisuuden kannalta positiivisen vaikutuksen. Kansalaiset kiinnittävät entistä enemmän huomiota ajoneuvonsa renkaiden kuntoon. Ehdotetulla säännöksellä pyritään siihen, että yksittäinen henkilö ei tiedä, milloin hänen ajoneuvonsa joutuu tekniseen tienvarsitarkastukseen. Katsastus on sen sijaan tarkastus, jonka ajankohdan henkilö tietää ennakolta.

Tarkoituksena on, että katsastuksen suorittaja osallistuu osaan teknisistä tienvarsitarkastuksista asiantuntijana ja että tarkastuksissa on ainakin osittain mukana erikoislaitteita, kuten siirrettävä jarrudynamometri ja pakokaasupäästöjen mittauslaite. Jotta välttyttäisiin teknisten laitteiden siirtämiseltä tielle, ajoneuvo voitaisiin ohjata teknisen tienvarsitarkastusten suorittamiseksi lähellä sijaitsevaan katsastustoimipaikkaan, jossa laitteet ja asiantuntijat olisivat valmiina paikalla. Tällainen menettely olisi myös liikenneturvallisuuden kannalta perusteltua. Edellytyksenä katsastustoimipaikkaan ohjaamiselle olisi, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi tehnyt kyseisen toimipaikan kanssa 169 §:n 2 momentissa tarkoitetun sopimuksen.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin tasapuolisuutta ja kohtuuttoman haitan välttämistä koskeva säännös.

168 §. *Raportti teknisestä tienvarsitarkastuksesta.* Ehdotetun pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 73 §:ää. Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annettaisiin nykyiseen tapaan ajoneuvon kuljettajalle raportti, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa niin edellytetään.

Pykälän *2 momentti* vastaisi ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 15 §:ää.

Pykälän *3 momentti* sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun määräyksenantovaltuuden.

169 §. *Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja.* Pykälä vastaisi sisällöltään voimassa olevan ajoneuvolain 74 §:ää. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittajia olisivat *1 momentin* mukaan poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos, mutta päävastuu ajoneuvon teknisen kunnon valvonnasta liikenteessä kuuluisi jatkossakin poliisille. Tulli ja Rajavartiolaitos suorittaisivat tarkastuksia jatkossakin niillä toimialueilla, joilla ne muutoinkin toimivat. Poliisin toimialueena olisi koko maa Ahvenenmaata lukuun ottamatta.

Tieliikennelain 182 §:n mukaan poliisimies, tullimies ja rajavartiomies on oikeutettu pysäyttämään ja tarkastamaan ajoneuvo. Käytännössä Tulli ja Rajavartiolaitos ovat suorittaneet ajoneuvojen teknisen kunnon valvontaa rajoilla, lähinnä itärajalla, joka on samalla EU:n itäraja. Rajalla suoritettava ajoneuvon teknisen kunnon valvonta on ollut perusteltua, koska tällöin on mahdollista estää säännösten vastaisen ajoneuvon saapuminen Suomeen. Käytännössä Tulli on valvonut raskaiden ajoneuvojen kuntoa ja Rajavartiolaitos kevyiden ajoneuvojen ja linja-autojen kuntoa.

Ajoneuvojen katsastuslupan haltijat ovat osallistuneet ajoneuvojen teknisiin tarkastuksiin tiellä poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen mukana. Katsastuksen suorittajat ovat osallistuneet tarkastuksiin tehtyään asiasta sopimuksen Liikenne- ja viestintäviraston kanssa.

Pykälän *2 momenttiin* otettaisiin säännös, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla olisi velvollisuus järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen avuksi ajoneuvotekninen asiantuntemus. Tämä tapahtuisi siten, että virasto sopisi katsastustoimipaikkojen kanssa niiden osallistumisesta tarkastukseen. Katsastuksen suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistuminen teknisiin tienvarsitarkastuksiin on perusteltua, koska heillä on vaaditun perus- ja lisäkoulutuksen vuoksi jo valmiina teknisissä tienvarsitarkastuksissa tarvittava ammattitaito.

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto sopisi poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen kanssa katsastustoimipaikkojen osallistumisesta tarkastuksiin. Tässä sopimuksessa sovittaisiin muun ohessa siitä, missä määrin järjestettäisiin sellaisia teknisiä tienvarsitarkastuksia, joissa katsastuksia suorittavien henkilöiden on perusteltua olla mukana. Heidän ei suinkaan ole tarpeellista olla mukana kaikissa tarkastuksissa, koska poliisilla, Tullilla ja Rajavartiolaitoksella on myös itsellään ajoneuvojen teknistä asiantuntemusta. Kaikkia tienvarsitarkastuksia ei myöskään ole tarkoituksemukaista järjestää sellaisiksi, että katsastuksen suorittajan mukanaolo tarkastuksessa olisi tarpeellista.

Pykälän *3 momenttiin* otettaisiin säännös, jonka mukaan tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistuvalla asiantuntijalla tulisi olla mukanaan katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus olisi pyydettyäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle. Vaikka tarkastuksessa olisivat aina mukana poliisi, Tulli tai Rajavartio-

laitos, on perusteltua, että katsastuksen suorittajan oikeus osallistua tarkastukseen olisi osoitettavissa kirjallisesti etenkin, kun hänelle 166 §:ssä ehdotetaan eräitä toimivaltuuksia, kuten oikeus kuljettaa tarkastettavaa ajoneuvoa.

Pykälän 4 momentti sisältäisi informatiivisen viittauksen ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettuun lakiin, jossa säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen.

170 §. *Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa todetut puutteellisuudet.* Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan ajoneuvolain 75 §:ää.

Unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU (*tienvarsitarkastusdirektiivi*) 18 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden välisestä yhteistyöstä. Sen 1 kohdassa säädetään, että jos muualla kuin tarkastusjäsenvaltiossa rekisteröidyssä ajoneuvossa havaitaan vakavia tai vaarallisia puutteita taikka ajoneuvon käytön rajoittamiseen tai sen käyttökieltoon johtavia puutteita, yhteyspisteen on ilmoitettava tarkastuksen tulokset ajoneuvon rekisteröintijäsenvaltion yhteyspisteelle. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan poliisi voisi tällaisen ilmoituksen tullessa määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen. Uhkana olisi, että ajoneuvo joutuisi käyttökieltoon, jollei sitä olisi poliisin määräämänä aikana esitetty valvontakatsastukseen. Poliisin harkittavaksi jäisi, olisiko katsastukseen määrääminen perusteltua. Jos ajoneuvo on ulkomaisen ilmoituksen saapumisen jälkeen hyväksytty määräaikaikatsastuksessa, ei yleensä olisi perusteita määrätä ajoneuvoa valvontakatsastukseen. Ajoneuvon kunnosta voitaisiin esittää myös muunlaista näyttöä, joka osoittaisi, että valvontakatsastukseen määrääminen ei olisi perusteltua.

Momenttiin lisättäisiin uutena täsmennys, että sen mukaisesti käyttökiellossa olevaa ajoneuvoa saisi kuitenkin käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen. Säännös vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 2 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan poliisilla olisi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada Liikenne- ja viestintävirastolta 1 momentissa tarkoitetut tiedot, jotka se on saanut ulkomaiselta viranomaiselta. Tietojen luovutuksen olisi oltava välttämätöntä luovutuksen saajalle laissa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

171 §. *Tietojen vaihto ja muu yhteistyö muiden valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan viranomaisten kanssa.*

Pykälän 1, 2 ja 4 momentti vastaisivat ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:ää.

Pykälän 3 ja 5 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvolain 76 §:ää. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tienvarsitarkastusdirektiivin 18 artiklan 1 kohdan mukaisesta velvollisuudesta ilmoittaa muualla kuin tarkastusjäsenvaltiossa rekisteröidyssä ajoneuvossa havaituista vakavista tai vaarallisista puutteista taikka ajoneuvon käytön rajoittamiseen tai sen käyttökieltoon johtavista puutteista ajoneuvon rekisteröintijäsenvaltion yhteyspisteelle.

Liikenne- ja viestintävirasto ilmoittaisi 4 momentin mukaan ulkomailla rekisteröidyissä tai käyttöön otetuissa ajoneuvoissa havaituista vakavista puutteista sen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan yhteyspisteelle, jossa ajoneuvo on rekisteröity tai otettu käyttöön. Samalla

Liikenne- ja viestintävirasto voisi pyytää tätä valtiota ryhtymään toimenpiteisiin hyötyajoneuvon omistajaa kohtaan.

Pykälän 5 momenttiin otettaisiin 2 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamiseen oikeuttava säännös. Kyse saattaisi olla tiedoista, jotka olisi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettussa laissa tai muussa laissa säädetyn salassapitosäännösten vuoksi pidettävä salassa, joten tietojen luovuttamisoikeudesta olisi perusteltua säätää tässä laissa. Tietojen luovutuksen olisi oltava välttämätöntä luovutuksen saajalle laissa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

172 §. Riskiluokitusjärjestelmään sisällytettävät tiedot. Pykälä olisi uusi ja sillä täydennettäisiin tienvarsitarkastuksen implementointia. Pykälässä säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle velvollisuus sisällyttää direktiivin 6 artiklassa tarkoitetut tiedot ja direktiivin 18 artiklan 1 kohdan nojalla saadut tiedot riskiluokitusjärjestelmään.

173 §. Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste. Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan ajoneuvolain 95 a §:ää. Pykälän mukaan Liikenne- ja viestintävirasto toimisi yhteyspisteenä hoitaen Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettua komission ja muiden jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa ajoneuvojen katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvissä asioissa.

8 luku Markkinavalvonta

174 §. Markkinavalvontaviranomainen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että Liikenne- ja viestintävirasto toimii Suomessa autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto toimisi myös kansallisen sääntelyn piirissä olevien ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvontaviranomaisena. Kansallisesti säänneltyjä ajoneuvoja ovat esimerkiksi polkupyörät, moottorityökoneet ja maastoajoneuvot. Lisäksi momentissa säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle toimivalta CE-merkinnän osalta. Säännöksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto olisi toimivaltainen viranomainen vain, jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä. Sääntely vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 34 a §:ää, eikä esityksessä ehdoteta muutosta Liikenne- ja viestintäviraston toimivallan laajuuteen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että ETA-alueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonnasta vastaa Tulli. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 8 artiklan 14 kohdassa edellytetään, että tällöin kyseisten viranomaisten on tehtävä tuloksellista ja tehokasta yhteistyötä ja jaettava asemiansa ja tehtäviensä kannalta merkityksellisiä tietoja

Pykälän 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto olisi lisäksi markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1020 tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen. Liikenne- ja viestintäviraston toimivalta koskisi asetuksen soveltamisalaan kuuluvien säädösten mukaisten ajoneuvojen sekä niiden järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvontaa.

175 §. Markkinavalvonnassa noudatettavat säännökset. Pykälään otettaisiin säännös siitä, että ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvonnassa noudatettaisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016), ellei jäljempänä toisin säädettäisi. Pykälässä täsmennettäisiin, että eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 26 ja 27 §:ää ei kuitenkaan noudatettaisi mainittujen tuotteiden markkinavalvonnassa. Nämä säännökset koskevat ilmoitettuja laitoksia ja ilmoitusvelvollisuutta Euroopan komissiolle. Ilmoitettuja laitoksia koskeva sääntely ei sovellu ajoneuvoihin, järjestelmiin, komponentteihin, erillisiin teknisiin yksikköihin, osiin eikä varusteisiin. Ilmoitusvelvollisuudesta Euroopan komissiolle säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, joten eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 27 §:n soveltaminen ei ole tarpeen.

Markkinavalvonnassa noudatettaisiin eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain lisäksi tämän lain 8 luvun säännöksiä, jotka olisivat erityissääntelyä markkinavalvontalakiin nähden.

Eräiden tuotteiden markkinavalvontalain noudattamisella yhdenmukaistettaisiin kansallista markkinavalvontasääntelyä. Tämä helpottaisi myös vuonna 2021 sovellettavaksi tulevan markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetuksen (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020 kansallista täytäntöönpanoa.

176 §. Ajoneuvojen rekisteröinnin kieltäminen. Pykälän mukaan markkinavalvontaviranomaisella olisi oikeus kieltää ajoneuvojen rekisteröinti, jos kyse olisi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 18 §:n 1 momentin mukaisesta tilanteesta. Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 18 §:ssä säädetään toimenpiteistä, joihin markkinavalvontaviranomainen voi ryhtyä muun muassa silloin, jos talouden toimija ei ryhdy korjaaviin toimenpiteisiin tai toimenpidemääräystä ei voida pitää riittävänä taikka jos tuote on vaatimustenvastainen tai se aiheuttaa riskin terveydelle, turvallisuudelle, ympäristölle tai omaisuudelle. Mainitun säännöksen mukaan markkinavalvontaviranomainen voi tällöin kieltää talouden toimijaa valmistamasta, saattamasta markkinoille, asettamasta saataville markkinoilla tai muuten luovuttamasta tuotetta. Säännökseen ei sisälly toimivaltaa kieltää rekisteröinti, joka on ajoneuvojen markkinavalvonnan kannalta olennainen toimenpide. Tästä johtuen on perusteltua sisällyttää tätä koskeva erityissäännös ajoneuvolakiin.

Markkinavalvontaviranomainen voisi 1 momentissa tarkoitetun kiellon lisäksi antaa eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 18 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräyksen. Mainitussa lainkohdassa säädetään toimivallasta määrätä talouden toimijaa poistamaan tuote markkinoilta sekä määrätä muista tuotteen markkinoilla saataville asettamisen rajoittamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

177 §. Korjaavat toimenpiteet. Pykälän 1 momentti sisältäisi viittauksen EU-asetuksiin, joissa säädetään talouden toimijan velvollisuudesta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin vakavan riskin aiheuttaviin tai vaatimustenvastaisiin ajoneuvoihin kohdistuvan riskin poistamiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle toimivalta asettaa uhkasakko talouden toimijalle, jos se laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden, josta säädetään mainituissa EU-asetuksissa.

178 §. Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 86 §:ää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin talouden toimijan velvoitteesta aloittaa

takaisinkutsu ja korjata ajoneuvo, jos ajoneuvo on merkittävästi vaatimusten vastainen tai jos se aiheuttaa vakavan riskin. Talouden toimija olisi lisäksi velvollinen ilmoittamaan Liikenne- ja viestintävirastolle niistä toimenpiteistä, joihin talouden toimija on ryhtynyt. Pykälän 1 momenttia kuitenkin sovellettaisiin nykytilaa vastaavasti ainoastaan muihin kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen soveltamisalaan kuuluviin ajoneuvoihin. Mainittujen puiteasetusten soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen osalta talouden toimijoiden velvoitteista vakavan riskin ja vaatimusten vastaisuuden poistamiseksi ja korjaamiseksi on säädetty mainituissa puiteasetuksissa. Pykälään lisättäisiin myös talouden toimijan velvollisuus huolehtia ajoneuvojen korjaamisesta kohtuullisessa ajassa. Kohtuullisen ajan arvioinnissa otettaisiin huomioon ajoneuvojen määrä ja riskitaso. Kohtuullisena aikana ei kuitenkaan voisi pitää kolmea vuotta pidempää aikaa. Aikarajasta säätäminen olisi tarpeen, sillä nykysääntely ei sellaista sisällä. Edellä mainituissa puiteasetuksissa on myös asetettu vaatimus toimenpiteiden suorittamisesta kohtuullisessa ajassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin osittain voimassa olevaa säännöstä vastaavasti toimenpiteistä, joihin Liikenne- ja viestintävirasto voi markkinavalvontaviranomaisena ryhtyä, jos talouden toimija ei saa toteutettua sille 1 momentissa tai ajoneuvojen puiteasetuksissa säädettyä korjausvelvoitetta. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklan 3 kohdan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 46 artiklan 4 kohdan ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 41 artiklan 4 kohdan mukaan kansallisten viranomaisten on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin, joilla kielletään vaatimustenvastaisten ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien tai erillisten teknisten yksiköiden asettaminen saataville, rekisteröinti tai käyttöönotto kyseisen maan markkinoilla taikka rajoitetaan sitä tai poistetaan kyseiset ajoneuvot, järjestelmät, komponentit tai erilliset tekniset yksiköt kyseisiltä markkinoilta tai järjestetään niiden takaisinkutsu, jos talouden toimija ei suorita riittäviä korjaavia toimenpiteitä kohtuullisessa ajassa. Kohtuullisen ajan arvioinnissa otettaisiin huomioon ajoneuvojen määrä ja riskitaso. Kohtuullisena aikana ei kuitenkaan voitaisi pitää kolmea vuotta pidempää aikaa.

Puiteasetuksissa tai niissä viitatussa tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 765/2008 ei ole säädetty sitä, millaisiin toimenpiteisiin markkinavalvontaviranomaisen on ryhdyttävä tai mihin se voi ryhtyä silloin, jos kaikkia ajoneuvoja ei saada talouden toimijan toimesta korjattua. Vakiintuneen käytännön mukaan Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt sellaisille ajoneuvoille, jotka taloudentoimija on ilmoittanut jääneen korjaamatta omistajille toimitetuista kehotuksista huolimatta, merkinnän liikenneasioiden rekisteriin, joka estää ajoneuvon hyväksymisen katsastuksessa. Käytännössä takaisinkutsukampanjan toteuttanut talouden toimija on viimeisessä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle toimittamassaan korjauskehotuksessa ilmoittanut, että mikäli ajoneuvoa ei toimiteta yhdeksän viikon kuluessa korjattavaksi, Liikenne- ja viestintävirasto voi estää ajoneuvon käytön.

Momentti muutettaisiin lisäksi vastaamaan vakiintunutta menettelyä ja siitä poistettaisiin säännökset, joiden mukaan Liikenne- ja viestintävirasto toimittaisi tai katsastustoimipaikka antaisi korjaamattomien ajoneuvojen omistajille kehotuksen viedä ajoneuvonsa korjattaviksi. Liikenne- ja viestintävirasto voisi estää ajoneuvon käytön rekisteriin tehtävällä merkinnällä jo silloin, jos takaisinkutsukampanjan toteuttaneen talouden toimijan lähettämän korjauskehotuksen yhteydessä on ilmoitettu uhasta, että ajoneuvon käyttö voidaan määräajan jälkeen estää.

Pykälän 3 momentti vastaisi pääosin voimassa olevaa, mutta siinä säädettäisiin mahdollisuudesta asettaa uhkasakko myös silloin, kun talouden toimija on laiminlyönyt puiteasetuksissa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa markkinavalvontaviranomaiselle takaisinkutsukampanjasta.

9 luku Järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennus ja korjaus

179 §. *Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen.* Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan ajoneuvolain 88 §:ää. Pykälässä nimettäisiin nykyiseen tapaan Liikenne- ja viestintävirasto 154 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomaiseksi.

180 §. *Asennus- ja korjauslupa.* Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 87 §:ää.

Pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan otettavaksi luettelo niistä järjestelmistä, komponenteista, erillisistä teknisistä yksiköistä, osista ja varusteista, joiden asennus ja korjaus edellyttävät erityistä teknistä asiantuntemusta taikka erityisiä tiloja, laitteita, työkaluja tai mittavälineitä. Tällaisia olisivat taksamittari, mekaaninen, digitaalinen ja älykäs ajopiirturi ja nopeudenrajoitin.

Luettelossa mainitut lupavaatimukset ajopiirturin ja nopeudenrajoittimen asentamiseen ja korjaamiseen pohjautuvat näitä laitteita koskeviin EU-säädöksiin, joissa edellytetään jäsenvaltion luovan asennus- ja korjaustöitä koskevan hyväksyntä- ja valvontajärjestelmän. Taksamittaria koskeva lupa perustuu kuluttajansuojelun tarpeeseen.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin raskaan ajoneuvokaluston paineilma- ja sähköjarrujärjestelmien korjauksen luvanvaraisuudesta. Näitä koskevaan korjauslupaun sovellettaisiin tämän luvun säännöksiä asennus- ja korjausluvasta. Raskaiden ajoneuvojen jarrujärjestelmien korjauslupavaatimus perustuu järjestelmien monimutkaisuuteen ja toisaalta suureen merkitykseen turvallisuuden kannalta.

Pykälän *3 momentin* mukaan luvassa olisi määriteltävä luvan oikeuttamien asennus- ja korjaustöiden laajuus.

Lupamenettelystä voitaisiin pykälän *4 momentin* mukaan poiketa suoritettaessa sellaisia *1 momentissa* tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden vähäisiä asennus- ja korjaustöitä, joilla ei ole vaikutusta niiden toiminnan tarkkuuteen ja turvallisuuteen. Lupaa ei myöskään vaadittaisi sellaisiin *2 momentissa* tarkoitettujen jarrujärjestelmien vähäisiin korjaustöihin, joilla ei ole vaikutusta niiden toiminnan tarkkuuteen eikä turvallisuuteen.

Lupajärjestelmä edellyttäisi jatkossakin lähtökohtaisesti sitä, että alihankintana suoritettavissa töissä alihankkijallakin tulisi olla tässä pykälässä tarkoitettu lupa. Tämä vastaisi voimassa olevaa lainsäädäntöä, eikä siihen esitetä muutosta.

Pykälän *5 momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

181 §. *Asennus- ja korjausluvun myöntämisen edellytykset.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 89 §:ää. Pykälän *1 momentissa* säädettäisiin nykyiseen tapaan niistä yleisistä vaatimuksista, jotka asennus- ja korjausluvun hakijan tulee täyttää. Tällaisia olisivat vaadittavat ilmoitukset yritys- ja yhteisötietojärjestelmään, asennus- ja korjaustoiminnassa tarvittavat työtilat, riittävän ammattitaitoinen henkilöstö, toiminnan harjoittamiseen vaadittava laitteisto ja pääsy toiminnan kannalta olennaisiin ohjeisiin.

Pykälän *2 momentin* mukaisesti korjaustyöt voitaisiin jakaa luokkiin vaativuutensa perusteella ja asettaa eri luokille erilaiset vaatimukset. Asentajan ja korjaajan olisi tallennettava tiedot suorittamistaan asennus- ja korjaustöistä.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin siitä, että taksamittarin asennukseen ja korjaukseen ei saa myöntää lupaa hakijalle, jonka toiminnasta omistussuhteen kautta tai muutoin vastaa taksiautoilija tai taksiautoilijoiden järjestö.

Pykälän 4 *momentissa* säädetään siitä, että lupaa digitaalisen ja älykkään ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen ei saa myöntää, jos hakija harjoittaa kuljetuksia, joihin sovelletaan tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 165/2014.

Pykälän 5 *momentti* sisältäisi valtioneuvostolle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

182 §. *Luvan oikeuttamat jarrujärjestelmiä koskevat työt.* Pykälä vastaisi voimassa olevan liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1196/2018) 3 §:ää.

183 §. *Luvan oikeuttamat ajopiirtureita koskevat työt.* Pykälä vastaisi voimassa olevan liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ää.

184 §. *Luvan oikeuttamat nopeudenrajoittimia koskevat työt.* Pykälä vastaisi voimassa olevan liikennetarvikkeiden kaupasta, asennuksesta ja korjauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:n 2 momenttia.

185 §. *Asennus- ja korjaustöiden rajoitukset.* Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 90 §:ää.

Pykälän 1 *momenttiin* otettaisiin kielto ajoneuvon omistajalle ja haltijalle suorittaa omistamiensa tai hallitsemiensa ajoneuvojen taksamittarien, ajopiirtureiden ja nopeudenrajoittimien asennus-, säätö- ja korjaustöitä. Kun tässä tarkoitettu intressiristiriita tulee lähinnä kysymykseen tieliikenteen harjoittajan tai ajoneuvoa kuljetustehtävään käyttävän yrityksen kohdalla, otettaisiin pykälän 2 *momenttiin* poikkeus siten, että sanottuja töitä saisi kuitenkin tehdä ajoneuvo-kauppaa harjoittava yritys tai ajoneuvojen maahantuoja myytävälle tai asiakkaan käyttöön varustettaville ajoneuvoille silloinkin, kun yritys tai maahantuoja on vielä ajoneuvon omistaja. Korjaustyön rajoitusta ei myöskään sovellettaisi linja- ja kuorma-autoliikenteen harjoittajien suorittamiin ajopiirturin asennuksiin eikä niihin liittyviin sinetöinteihin. Liikenteenharjoittajat eivät kuitenkaan saisi korjata itse ajopiirturia.

186 §. *Asennus- ja korjaustöiden valvonta.* Ehdotettu pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 91 §:ää. Jotta asennus- ja korjaustoiminnan valvonta olisi mahdollista, säädettäisiin 1 *momentissa* valvontaviranomaiselle ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalle asiantuntijalle oikeus päästä 180 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden asennusta tai korjausta harjoittavan asennus- ja korjauspaikkaan. Valvontaviranomainen voisi käyttää asiantuntijana katsastustoimipaikkaa, kuten nykyisessä laissa säädetään, tai muuta asiantuntijaa, etenkin silloin, kun katsastustoimipaikan käyttämisestä voi syntyä eturistiriita.

Pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin, että valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttaman asiantuntijan on oltava tehtävään soveltuva, vähintään tekniikan ammattikorkeakoulututkinto tai teknikkotasoinen tutkinto ja kokemusta valvottavalta alalta.

Niissä tapauksissa, joissa tarkastuksen suorittaa muu kuin valvontaviranomainen itse, asetettaisiin tarkastuksen suorittajalle *3 momentissa* velvoite ilmoittaa viipymättä suoritetusta tarkastuksesta ja siinä havaituista puutteista ja laiminlyönneistä valvontaviranomaiselle. Tällainen ilmoitus tulee voida tehdä salassapitosäännösten estämättä silloinkin, kun ilmoitus mahdollisesti sisältää liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Tietojen luovutuksen olisi kuitenkin oltava välttämätöntä valvontaviranomaiselle laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin tietojensaantioikeudesta. Valvontaviranomaisella ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla olisi oikeus saada valvontaa varten välttämättömät tiedot asennus- ja korjauslupan haltijalta. Tiedonsaantioikeus ulottuisi myös salassa pidettäviin tietoihin.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta saada poliisilta virka-apua valvonnan suorittamiseksi.

187 §. *Toimenpiteet toiminnassa havaittujen puutteiden puolesta.* Pykälä vastaisi osittain voimassa olevan ajoneuvolain 92 §:ää.

Pykälän *1 momentin* mukaan valvontaviranomaisen olisi annettava asennus- ja korjauslupan haltijalle varoitus, jos asennus- tai korjauslupan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä. Nykytilasta poiketen *1 momentti* velvoittaisi valvontaviranomaisen antamaan varoituksen kyseessä olevassa tilanteessa. Velvoite antaa varoitus tehostaisi asennus- ja korjauslupan haltijoiden valvontaa. Jos varoituksen antamisen peruste kuitenkin on sellainen, että se voidaan korjata, valvontaviranomaisen olisi ennen varoituksen antamista annettava asennus- ja korjauslupan haltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti. Mahdollisuus korjaamiseen voitaisiin antaa esimerkiksi silloin, kun asennus- ja korjauslupan haltija oma-aloitteisesti ilmoittaa valvontaviranomaiselle puutteesta ja toimenpiteistään sen korjaamiseksi. Tällaisia puutteita olisivat esimerkiksi asennus- ja korjaustyöstä vastuullisen henkilön puuttuminen sekä asennus- ja korjaustyössä käytettävien laitteiden ja varusteiden muut kuin olennaiset puutteet.

Pykälän uuden *2 momentin* mukaan valvontaviranomainen voisi antaa asennus- ja korjauslupan haltijalle varoituksen myös silloin, jos on perusteltua syytä epäillä, että asennus- ja korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin asennus- ja korjauslupan peruuttamisesta, jos *1 tai 2 momentin* nojalla annettu varoitus ei ole johtanut luvan saamisen edellytyksissä tai asennus- ja korjaustöiden suorittamisessa todettujen puutteiden tai laiminlyöntien korjaamiseen. Valvontaviranomainen voisi peruuttaa asennus- ja korjauslupan, jos asennus- ja korjauslupan haltija annetusta varoituksesta huolimatta ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai suorita asennus- ja korjaustyötä asianmukaisesti. Asennus- ja korjauslupan peruuttaminen olisi lähtökohtaisesti määräaikainen ja se määrättäisiin toiminnassa esiintyneiden puutteiden, rikkomusten tai laiminlyöntien vakavuuteen suhteutetuksi määräajaksi.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin asennus- ja korjauslupan peruuttamisesta kokonaan. Asennus- ja korjauslupa voitaisiin peruuttaa kokonaan, jos luvan saamisen edellytyksiä koskevaa puutetta ei ole korjattu *3 momentin* mukaisessa määräajassa tai jos asennus- ja korjaustöiden suorittamisessa esiintynyt puute, rikkomus tai laiminlyönti on vakava tai olennainen eikä lievempää seuraamusta voida pitää riittävänä. Tällöin otettaisiin huomioon ainakin puutteiden, rikkomusten tai laiminlyöntien toistuvuus ja määrä sekä mahdollinen tahallisuus.

188 §. *Väliaikaiset toimenpiteet asennus- ja korjaustoiminnan puutteiden johdosta.* Pykälällä mahdollistettaisiin asennus- ja korjaustoiminnan väliaikainen kieltäminen. Lisäys on tarpeen, sillä nykyinen laki ei mahdollista toiminnan keskeyttämistä, vaikka toiminnassa olisi havaittu puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä, jotka ovat vakavia tai olennaisia ja jotka voisivat johtaa luvan peruuttamiseen kokonaan. Pykälän mukaisesti valvontaviranomainen voisi väliaikaisesti kieltää asennus- ja korjaustoiminnan harjoittamisen silloin, kun olisi ilmeistä, että asennus- ja korjausluvan haltijan toiminnassa on sellaisia vakavia tai olennaisia puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä, jotka voisivat 187 §:n nojalla johtaa luvan peruuttamiseen kokonaan. Väliaikainen kiello olisi voimassa siihen saakka, kun asennus- ja korjausluvan peruuttamista koskeva asia on lopullisesti ratkaistu. Asia on kuitenkin ratkaistava ilman aiheutonta viivytystä.

10 luku Seuraamukset

189 §. *Talouden toimijalle määrättävä seuraamusmaksu.* Pykälässä säädettäisiin seuraamusmaksusta, joka voitaisiin määrätä 2 §:n 44 kohdassa tarkoitettulle talouden toimijalle eli valmistajalle, valmistajan edustajalle, maahantuojalle tai jakelijalle. Seuraamusmaksu perustuisi auton ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 84 artiklaan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 76 artiklaan ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 72 artiklaan, joissa asetetaan jäsenvaltioille velvollisuus säätää talouden toimijoille määrättävistä seuraamuksista, jotka rikovat mainittuja EU-asetuksia tai niiden nojalla annettuja delegoituja säädöksiä tai täytäntöönpanosäädöksiä. Säädetyistä seuraamuksista oli ilmoitettava komissiolle viimeistään 1.9.2020 ja ne ilmoitetaan viipymättä, kun lakiehdotuksen käsittely eduskunnassa on päättynyt.

Esityksen mukaan seuraamusmaksuun sisällytettäisiin kaikki muut EU-asetuksissa mainitut teonkuvaukset paitsi ne, jotka koskevat väärentämistä. Asiakirjojen ja muiden todistuskappaleiden väärentäminen on jo säädetty rangaistavaksi rikoslain 33 luvun 1–3 §:ssä. Luvun 6 §:n mukaan todistuskappaleena pidetään muun muassa asiakirjaa, merkkiä, leimaa, rekisterikilpeä, teknistä tallennetta ja automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvaa tallennetta, joten käsite kattaa myös ajoneuvojen hyväksyntään liittyvät merkinnät ja testitulokset. Tältä osin uusien EU-asetusten seuraamuksia koskeva vaatimus sisältyy jo rikoslakiin.

Pykälään koottaisiin yksilöity luettelo teonkuvauksista, joiden perusteella talouden toimija voitaisiin määrätä maksamaan seuraamusmaksu. Seuraamusmaksun määräämisen edellytyksenä olisi pykälän 1 momentin johdantokappaleen mukaisesti tekijän tahallisuus tai huolimattomuus.

Pykälän 1 kohta koskisi väärin tietojen antamista hyväksyntämenettelyjen yhteydessä.

Pykälän 2 kohta koskisi väärin tietojen antamista takaisinkutsumenettelyn yhteydessä.

Pykälän 3 kohta koskisi EU-asetuksissa valmistajalle, maahantuojalle ja jakelijalle säädettyä velvollisuutta huolehtia siitä, että markkinoille saatetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit ja erilliset tekniset yksiköt ovat asetusten mukaisia ja vaaditulla tyyppihyväksyntämerkillä varustettuja.

Pykälän 4 kohta koskisi korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyä koskevan velvoitteen laiminlyöntiä. Näihin tietoihin pääsyä koskeva velvoite sisältyy autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetukseen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetukseen.

Pykälän 5 kohta koskisi alakohdissa mainituissa EU-asetuksissa säädetyin päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käyttöä koskevan kiellon tai päästönrajoitusjärjestelmän muuttamista tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi koskevan kiellon rikkomista.

Pykälän *6 kohta* koskisi ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen muuttamista sellaiseksi, ettei se enää täytä sille suunnitellun tarkoituksen mukaisia vaatimuksia tai kohtuudella ennakoitavissa olevia käyttöolosuhteiden mukaisia vaatimuksia. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, jos selvästi tieliikenteessä käytettävä ajoneuvo muutettaisiin tieliikennekäyttöön sopimattomiksi eli vaatimustenvastaisiksi. Tätä voisi olla esimerkiksi ajoneuvon lastutus, jossa ajoneuvon moottorinohjainyksikkö viritetään siten, että ajoneuvon suorituskyky kasvaa, jolloin myös päästöt kasvavat merkittävästi. Ajoneuvo ei silloin vastaa sille suunnitellun tarkoituksen mukaisia vaatimuksia.

Pykälän *7 kohta* koskisi valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa, josta säädetään 6 §:n 1 ja 2 momentissa. Mainituissa lainkohdissa säädetään kiellosta valmistaa, maahantuoda, pitää kaupan, myydä tai muuten luovuttaa säännösten ja määräysten ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta.

Pykälän *8 kohta* koskisi osien ja varusteiden markkinoille saattamista koskevan luvan laiminlyöntiä. Luvasta säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Pykälän *9 kohta* koskisi tyyppin vaatimustenvastaisuutta koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä.

Pykälän *10 kohta* koskisi hyväksyntäasiakirjojen muutoksia koskevan ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä.

Pykälän *11 kohta* koskisi 65 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntiä, joka koskisi tarkoitettua tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevaan sopimukseen tehtyjä muutoksia ja sopimuksen päättymistä koskevaa tietoa.

Pykälän *12 kohta* koskisi tilannetta, jossa velvollisuus ilmoittaa hyväksyntäviranomaiselle tai markkinaevalvontaviranomaiselle tiedot vaatimustenvastaisuudesta tai vakavasta riskistä laiminlyötäisiin. Velvollisuudesta säädetäisiin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Momentin *13 kohta* koskisi tilannetta, jossa oikeudelliselta merkitykseltään väärä tieto olisi annettu nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytyille asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta poisvetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Momentin *14 kohta* koskisi rekisteröinti-, myynti- tai käyttöönottokiellon rikkomista.

Momentin *15 kohta* koskisi 204 §:ssä tarkoitetun selosteen antamisen laiminlyöntiä.

190 §. *Nimetylle tutkimuslaitokselle määrättävä seuraamusmaksu.* Pykälässä säädetäisiin nimetyille tutkimuslaitokselle määrättävästä seuraamusmaksusta. Seuraamusmaksu vastaisi luonteeltaan talouden toimijalle määrättävää seuraamusmaksua. Edellytyksenä olisi nimetyn tutkimuslaitoksen tahallisuus tai huolimattomuus. Pykälän *1 kohdan* mukaan seuraamusmaksu voitaisiin määrätä hyväksyntämenettelyjen yhteydessä annettujen väärin tietojen seurauksena. Pykälän *2 kohdan* mukaan seuraamusmaksu voitaisiin määrätä takaisinkutsumenettelyn yhteydessä annettujen väärin tietojen seurauksena. Pykälän *3 kohta* käsittäisi autojen ja niiden perä-

vaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetyn tiedotusvelvoitteen laiminlyönnin. Säännöksessä tarkoitettu tiedotusvelvoite koskee asetusten mukaan ilmoittamista sellaisista havaituista vaatimustenvastaisuuksista, jotka saattavat edellyttää tyyppihyväksyntätodistuksen epäämistä, rajoittamista tai peruuttamista tilapäisesti tai kokonaan, sekä sellaisista olosuhteista, jotka vaikuttavat tutkimuslaitosten nimeämisen soveltamisalaan ja edellytyksiin. Pykälän 4 kohta koskisi tilannetta, jossa tutkimuslaitos laiminlyö sille mainituissa asetuksissa säädetyn velvoitteen ilmoittaa havaitsemastaan valmistajan vaatimustenvastaisuudesta hyväksyntäviranomaiselle.

191 §. Hyväksytylle asiantuntijalle määrättävä seuraamusmaksu. Pykälä koskisi hyväksytylle asiantuntijalle määrättävää seuraamusmaksua. Seuraamusmaksu vastaisi luonteeltaan talouden toimijalle määrättävää seuraamusmaksua. Edellytyksenä olisi hyväksytyn asiantuntijan tahallisuus tai huolimattomuus. Pykälän 1 kohdan mukaan seuraamusmaksu voitaisiin määrätä, jos hyväksytty asiantuntija antaa vääriä tietoja hyväksyntä- tai katsastusmenettelyjen yhteydessä. Pykälän 2 kohta koskisi tilannetta, jossa hyväksytty asiantuntija laiminlyö 71 §:ssä säädetyn velvollisuuden.

192 §. Asennus- ja korjaustöitä koskeva seuraamusmaksu. Pykälä koskisi 9 luvussa tarkoitettuihin asennus- ja korjaustöihin liittyviä rikkomuksia. Seuraamusmaksu vastaisi luonteeltaan muita seuraamusmaksuja. Edellytyksenä olisi tekijän tahallisuus tai huolimattomuus. Pykälän mukaan se, joka suorittaa 180 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman 180 §:ssä tarkoitettua lupaa tai vastoin 185 §:ssä säädettyä rajoitusta, voitaisiin määrätä maksamaan seuraamusmaksu.

193 §. Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin seuraamusmaksun määräämisestä ja suuruudesta.

Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla olisi toimivalta määrätä 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu. Jos seuraamusmaksu määrättäisiin oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voisi olla enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosenttia talouden toimijan, nimetyn tutkimuslaitoksen tai hyväksytyn asiantuntijan edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Kiinteään enimmäissummaan yhdistetty liikevaihtokatto varmistaisi sen, että seuraamusmaksun suuruus ei muodostuisi kohtuuttomaksi pienten yritysten kannalta.

Seuraamusmaksu kohdistuisi pääasiassa oikeushenkilöihin, joita ovat talouden toimijat, nimetyt tutkimuslaitokset ja hyväksytyt asiantuntijat. Hyväksytyksi asiantuntijaksi voidaan kuitenkin 69 §:n mukaan hyväksyä myös asiantuntijana toimiva luonnollinen henkilö. Tästä johtuen momenttiin olisi otettava myös luonnolliselle henkilölle määrättävän seuraamusmaksun suuruutta koskeva säännös. Jos seuraamusmaksu määrättäisiin luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voisi olla enintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään 1 prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. Seuraamusmaksu määrättäisiin maksettavaksi valtiolle.

Pykälän 2 momentin mukaan seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa olisi otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus sekä tekijän taloudellinen asema. Maksun suuruus perustuisi kokonaisarviointiin. Kaikki asiaan vaikuttavat olosuhteet huomioitaisiin. Maksu voitaisiin jättää määräämättä ja antaa sen sijasta huomautus tai määrätä maksu maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos menettelyä voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 7. lisäpöytäkirjan 4 artiklan mukaan ketään ei saa saman valtion tuomiovallan nojalla tutkia uudelleen tai rangaista oikeudenkäynnissä rikoksesta, josta hänet on jo lopullisesti vapautettu tai tuomittu syylliseksi kyseisen valtion lakien ja oikeudenkäyntimenettelyn mukaisesti. Tämä niin sanottu ne bis in idem -kielto sisältyy myös kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 14 artiklan 7 kohtaan ja EU:n perusoikeuskirjan 50 artiklaan. Kiellon katsotaan sisältyvän myös Suomen perustuslain yksilön oikeusturvaa koskevan 21 §:n 2 momentin säännökseen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeista, jotka on lailla turvattava. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännössä kiellon soveltamisala ei rajoitu vain varsinaisiin rikosoikeudellista rangaistusta koskeviin tuomioihin, vaan se ulottuu myös erilaisiin rangaistusluonteisiin hallinnollisiin seuraamuksiin.

Tämän vuoksi pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin, että seuraamusmaksua ei saisi määrätä luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Sille, jolle on määrätty seuraamusmaksu, ei saisi samasta teosta tuomita tuomioistuimessa rangaistusta. Kaksoisrangaistavuuden kielto koskisi myös nimettyä tutkimuslaitosta ja hyväksyttyä asiantuntijaa, koska niitä koskisi rikosoikeudellinen virkavastuu lakiehdotuksen mukaan.

Lainsäädännössä ei ole yleistä vanhentumissäännöstä rikkomuksille, joista voidaan määrätä seuraamusmaksu. Pykälän 4 *momentin* mukaan seuraamusmaksua ei saisi määrätä, jos teosta on kulunut yli viisi vuotta. Maksun täytäntöönpanosta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta vastaisi siten Oikeusrekisterikeskus. Esityksessä ehdotetaan tämän johdosta mainitun lain muuttamista.

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa ei säädetä saatavien vanhentumisesta. Tämän vuoksi pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin myös siitä, että seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta. Säännös vastaisi muiden seuraamusmaksujen vanhentumissäännöksiä. Seuraamusmaksusta ei perittäisi korkoa.

194 §. Ajoneuvorikkomus. Pykälä sisältäisi ajoneuvorikkomusta koskevan sääntelyn. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 96 §:ää, mutta talouden toimijoiden rikkomuksia koskevat teonkuvaukset siirrettäisiin seuraamusmaksun piiriin. Ajoneuvorikkomuksesta tuomittaisiin sakkorangaistus. Rangaistuksen tuomitsemisen edellytyksenä olisi nykyiseen tapaan tekijän tahallisuus tai huolimattomuus.

Pykälän 1 *momentissa* tarkoitettuihin rikkomuksiin voisivat syyllistyä 12 §:ssä tarkoitettut tahot. Mainittuun pykälään sisältyy yleinen vastuuta koskeva säännös, jossa säädetään ajoneuvon liikennekelpoisuutta, rekisteröintiä ja katsastusta koskevasta vastuusta. Pykälän mukaan vastuu kuuluisi ajoneuvon omistajalle tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitetulle haltijalle sekä ajoneuvon kuljettajalle. Jos ajoneuvoa kuljettaa sen omistajan tai haltijan työntekijä, työnantajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen, kun se luovutetaan työntekijän kuljetettavaksi, ja että ajoneuvo tarkastetaan ja huolletaan riittävän usein sen pitämiseksi liikennekelteisessä kunnossa. Kuljettajan on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei voi itse korjata.

Ajoneuvolakiehdotuksen 12 §:n (voimassa olevan ajoneuvolain 9 §:n) mukaisesta vastuun jakautumisesta ei ole juurikaan oikeuskäytäntöä. Korkein oikeus on kuitenkin ratkaisussaan KKO 2009:44 (kohdat 16 ja 17) arvioinut ajoneuvon tilapäisen kuljettajan vastuun laajuutta.

Momentin 1 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin tilanteessa, jossa laiminlyödään 158 §:ssä säädetty korjausvelvoite. Ajoneuvolain 158 §:ssä säädettäisiin ajoneuvon, joka on hylätty määräaikaikatsastuksessa muttei määrätty ajokieltoon, vikojen ja puutteellisuuden korjaamisesta.

Momentin 2 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin tilanteessa, jossa ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käyttökieltoa tai ajokieltoa rikotaan.

Momentin 3 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka laiminlyö 143 tai 146 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden. Lain 143 §:ssä säädettäisiin muutoskatsastuksesta ja 146 §:ssä säädettäisiin kytkentäkatsastuksesta.

Momentin 4 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka rikkoo 99–101 §:ssä säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen tai –kilpien käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta.

Momentin 5 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka rikkoo 105 §:ssä säädettyä vaatimusta kansallisuustunnuksen käytöstä.

Momentin 6 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka käyttää 116 §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai mainitussa pykälässä tarkoitettuja koenumeroilpiä mainitun pykälän vastaisesti.

Momentin 7 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka käyttää 117 §:ssä tarkoitettua siirtolupaa mainitun pykälän vastaisesti.

Momentin 8 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka käyttää 118 §:ssä tarkoitettuja siirtomerkkejä mainitun pykälän vastaisesti.

Momentin 9 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka laiminlyö 119 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää koenumerotodistus ja siirtolupa ajoneuvossa mukana ajon aikana.

Momentin 10 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka rikkoo 166 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta esittää mainitussa kohdassa tarkoitettu todistus tai asiakirja kohdassa tarkoitettulle henkilölle. Lain 166 §:ssä säädettäisiin kuljettajalle velvollisuus sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen. Lain 166 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kuljettajan olisi esitettävä poliisimiehelle, tullimiehelle ja rajavartiomiehelle sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalle henkilölle katsastustodistus tai muu vaatimustenmukaisuuden osoittava asiakirja. Säännös vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain teonkuvausta, mutta sanamuotoa täsmennettäisiin.

Momentin 11 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka kieltäytyy päästämästä 166 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon sisälle taikka estää mainitussa kohdassa tarkoitettua henkilöä kuljettamasta ajoneuvoa mainitussa pykälässä tarkoitetun tarkastuksen suorittamista varten. Lain 166 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädettäisiin poliisimiehen, tullimiehen ja rajavartiomiehen sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvan katsastusta suorittavan henkilön oikeudesta päästä ajoneuvoon sisälle ja kuljettaa ajoneuvoa. Säännös vastaisi sisällöllisesti voimassa olevan ajoneuvolain teonkuvausta, mutta sanamuotoa täsmennettäisiin.

Momentin 12 kohdan mukaan sakkorangaistus tuomittaisiin sille, joka rikkoo 30 §:n 5 momentissa säädettyä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa. Ajoneuvolain 30 §:n 5 momentissa säädettäisiin, että tarkoitetun mukaista poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväritystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa.

Momentin 13 kohdan mukaan sille tuomittaisiin sakkorangaistus, joka rikkoo EU-lainsäädännössä säädettyä kieltoa tehdä muutoksia kuluvan reagenssin käyttöön perustuviin järjestelmiin. Tunnusmerkkien täyttäisi esimerkiksi päästönrajoituslaitteiden tehokkuutta vähentävien estostrategioiden käyttäminen. Lisäksi EU-lainsäädännössä säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttöä koskevan velvoitteen laiminlyöminen tahallaan tai huolimattomuudesta täyttäisi ajoneuvorikkomuksen tunnusmerkkien, jos ajoneuvoa käytetään liikenteessä. Lainkohdassa tarkoitettu lisäaine voi olla esimerkiksi AdBlue-liuos, jota käytetään SCR-tekniikalla varustetuissa dieselajoneuvoissa. AdBlue-liuoksen tarkoituksena on vähentää dieselajoneuvojen typen oksidipäästöjä, jotka ovat ympäristölle haitallisia.

Momentin 14 kohdan mukaan sille tuomittaisiin sakkorangaistus, joka laiminlyö 12 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena tai huolehtia ajoneuvon liikennekelpoisuudesta luovutettaessa se työntekijän kuljetettavaksi. Ajoneuvolain 12 §:n 2 momentissa säädettäisiin siitä, että ajoneuvoa kuljettaessa sen omistajan tai haltijan työntekijä, työnantajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvo on liikennekelpoinen, kun se luovutetaan työntekijän kuljetettavaksi, ja että ajoneuvo tarkastetaan ja huolletaan riittävän usein sen pitämiseksi liikennekelpoisessa kunnossa.

Pykälän 2 momentin mukaan ajoneuvorikkomuksesta jätettäisiin ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä sekä liikennevirhemaksu määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle. Momentin sääntely vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 96 §:n sääntelyä. Tarkoituksena on, ettei samasta teosta voitaisi määrätä kahta erillistä rangaistusta.

195 §. Liikennevirhemaksu. Pykälässä säädettäisiin liikennevirhemaksusta voimassa olevan ajoneuvolain tapaan. Sääntely siirrettäisiin kuitenkin omaan pykäläänsä ajoneuvorikkomuspykälän yhteydestä, sillä rangaistuksia ja hallinnollisia seuraamuksia koskevat säännökset on vakiintuneesti pidetty erillisissä pykälissä. Pykälän 1 momentin mukaan liikennevirhemaksu voitaisiin määrätä tilanteessa, jossa kuljettaja ei pidä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan mukana rekisteröintitodistuksen I osaa. Momentin mukainen liikennevirhemaksu muutettiin ajoneuvolakiin uuden tieliikennelain yhteydessä (laki 730/2018). Ajoneuvolain 96 §:n 2 momentissa säädettäisiin siitä, että käytettäessä ajoneuvoa kansainvälisessä liikenteessä on rekisteröintitodistuksen I osa pidettävä mukana ajoneuvossa ajon aikana.

Pykälän 2 momentin mukaan ajoneuvon omistajalle, kuljettajalle tai haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 3 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 12 §:n 1 momentissa. Saman teonkuvauksen mukainen liikennevirhemaksu voitaisiin määrätä myös mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyvälle haltijalle. Momentin mukainen liikennevirhemaksu tuotiin voimassa olevaan ajoneuvolakiin tieliikennelain yhteydessä (laki 730/2018). Ajoneuvolain 3 §:ssä säädettäisiin ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien yleisistä turvallisuusvaatimuksista. Ajoneuvolain 7 §:n 1 momentissa puolestaan säädettäisiin siitä, että ellei muualla laissa toisin säädetä, liikenteessä käytettävää ajoneuvoa ei saa korjata, muuttaa, antaa muuttua tai varustaa lisälaitteella siten, ettei ajoneuvo enää

täytä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Ajoneuvolain 12 §:n 1 momentissa säädettäisiin siitä, että ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja ovat vastuussa siitä, että liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on liikennekelppoinen ja, jos sitä edellytetään, rekisteröity ja asianmukaisesti katsastettu.

Pykälän 3 momentin mukaan kuljettajalle voitaisiin määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää tai kuljettaa rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa 11 §:n vastaisesti. Momentin mukainen liikennevirhemaksu muutettiin ajoneuvolakiin uuden tieliikennelain yhteydessä. Ajoneuvolain 11 §:n 1 momentissa säädetään ajoneuvon käyttökiellosta silloin, kun moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävää perävaunua ei ole asianmukaisesti ensirekisteröity, muutosrekisteröity ja rekisteröity. Pykälän mukaisesti käyttökielto koskee myös ajoneuvoa, joka on poistettu liikenteestä.

Pykälän 4 momentin mukaan liikennevirhemaksu voitaisiin määrätä sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää tekemättä 83 §:n 1 momentissa tarkoitetun muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteri-ilmoituksen. Momentin mukainen liikennevirhemaksu muutettiin ajoneuvolakiin uuden tieliikennelain yhteydessä (laki 730/2018).

Pykälän 5 momentti sisältäisi viittauksen tieliikennelakiin, jota sovellettaisiin liikennevirhemaksun määräämiseen, tiedoksiantoon ja täytäntöönpanoon.

196 §. Viittaukset rikoslakiin. Ehdotettu pykälä vastaa voimassa olevan ajoneuvolain 96 §:ää. Pykälään otettaisiin vakiintuneen suosituksen mukaisesti viittaukset niihin rikoslain kohtiin, joissa säädetään lain soveltamisaluetta koskevista rangaistuksista. Näitä olisivat rangaistus liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ja rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle.

197 §. Toimenpiteistä luopuminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 96 §:n 5 momenttia. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta, jos ajoneuvorikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautus muihin toimenpiteisiin ryhtymisen sijaan.

11 luku Erinäiset säännökset

198 §. Ajokieltoon määrääminen. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan ajoneuvolain 84 §:n mukaisesti ajokieltoon määräämisestä.

Ajokieltoon voitaisiin pykälän 1 momentin mukaan määrätä tai estää ajoneuvon käyttämisen liikenteessä tai muualla, jos teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Mitä vakavampaa vaaraa vaatimustenvastaisuus aiheuttaisi, sitä perustellumpaa ajokieltoon määrääminen olisi. Ajokieltoon voitaisiin määrätä myös, jos ajoneuvo on käyttökiellossa taikka jos ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Valtuus ajoneuvon käytön estämiseen ja ajokiellon määräämiseen annettaisiin poliisimiehen lisäksi tullimiehelle ja rajavartiomiehelle. Euroopan unionin sisämarkkinaperiaatteen mukaisesti Suomesta ja muista ETA-maista tuleville ajoneuvoille tässä tarkoitettua valvontaa suoritettaisiin

pääasiassa maan rajojen sisällä poliisin toimesta. Kun Suomessa on lisäksi 1300 kilometrin pituinen raja Venäjän kanssa, joka samalla on Euroopan unionin ulkoraja, olisi tarkastusvaltuus ja valtuus estää ajoneuvon käyttö annettava myös tulli- ja rajavartiomiehelle. Käytön estämisen pakkokeinot olisivat rekisterikilpien, koenumerotodistuksen, siirtoluvan ja rekisteriotteen pois ottaminen. Tarvittaessa viranomainen voisi käyttää muitakin keinoja.

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies estää ajoneuvon käytön, se voisi kuitenkin antaa kirjallisen luvan, jotta ajoneuvon voitaisiin kuljettaa sopivaan määräpaikkaan, korjattavaksi ja katsastettavaksi. Tästä säädettäisiin pykälän 2 momentissa.

Pykälän 3 momentin mukaisesti viranomaisoikeudet olisivat 1 momenttia laajemmat ja koskisivat myös tapauksia, joissa ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti.

199 §. *Katsastamattoman ja epäkuntoisen ajoneuvon käytön estäminen.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 16 §:ää.

200 §. *Valvontakatsastukseen määrääminen.* Ehdotettu pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan ajoneuvolain 85 §:ää.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, milloin ajoneuvo määrättäisiin perusteellisempaa tarkastusta varten katsastettavaksi kiinteässä katsastustoimipaikassa. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiomies katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus on aiheellista suorittaa, hän voi määrätä ajoneuvon katsastettavaksi. Tällaista perusteellisempaa tarkastusta kutsuttaisiin valvontakatsastukseksi.

Tiellä suoritettavassa tarkastuksessa ei yleensä ole käytettävissä samantasoisia mittalaitteita kuin kiinteillä katsastuspaikoilla. Tarkastuksessa saattaa syntyä epäily siitä, ettei ajoneuvo ei ole liikenneturvallisessa kunnossa. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi tutkittaessa raskaan ajoneuvoyhdistelmän jarruja tai pakokaasupäästöjä. Liikenne- ja viestintävirasto korvaisi vain ne valvontakatsastukset, joissa on todettu, että ajoneuvossa ei ole vikaa tai puutteellisuutta. Näin ollen ajoneuvon valvontakatsastukseen toimittanut joutuisi itse maksamaan suoritettujen katsastuksen, koska ei ole perusteltua, että viranomainen korvaa sellaisenkin ajoneuvon tarkastuksen, joka ei ole säännösten mukaisessa kunnossa. Poliisimies, tullimies tai rajavartiomies harkitsisi, mikä olisi sopiva määräaika valvontakatsastukselle ja antaisi myös sitä koskevan määräyksen. Ajoneuvo olisi määräajasta alkaen käyttökiellossa valvontakatsastuksessa hyväksymiseen saakka.

Poliisimies, tullimies ja rajavartiomies voisivat ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi määrätä, että pykälässä tarkoitettu ajoneuvon valvontakatsastus olisi laajennettava rekisteröintikatsastuksen kaltaiseksi katsastukseksi. Peruste tällaiseen katsastukseen määräämiseen voisi pykälässä mainittujen vaurioiden lisäksi olla jonkinlainen epäselvyys ajoneuvon identiteetissä. Selvyyden vuoksi momentin loppuun otettaisiin säännös siitä, että valtuus määrätä valvontakatsastukseen koskee myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröityä tai käyttöön otettua ajoneuvoa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin oikeudesta käyttää ajoneuvoa liikenteessä 1 momentista poiketen. Sen mukaan ajoneuvoa saisi käyttökiellosta huolimatta käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen. Momentti vastaisi voimassa olevan

ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 2 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan rekisteröintikatsastusta vastaavaksi laajennetussa valvontakatsastuksessa olisi tarkastettava myös ajoneuvon kunto.

Pykälän 3, 5 ja 6 momentti vastaisivat voimassa olevan ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 13 §:ää.

201 §. *Ajoneuvojen kunnan ja liikennekelpoisuuden valvonta.* Pykälässä säädettäisiin ajoneuvojen tämän lain mukaista kuntoa ja liikennekelpoisuutta valvovista viranomaisista. Lain noudattamista valvoisivat poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli. Rajavartiolaitoksen valvontatoimivalta rajoittuisi rajavartiolaitain (578/2005) 20 §:ssä säädettyyn toimialueeseen. Tulli valvoisi ajoneuvojen kuntoa ja liikennekelpoisuutta omalla toimialallaan.

202 §. *Auton ja sen perävaunun hyväksynnässä sovellettavat mittojen ja massojen raja-arvot.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetun valtioneuvoston asetuksen 13 d §:ää.

203 §. *Sotilasajoneuvoja koskevat poikkeukset.* Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä ajoneuvolaista ja sen nojalla annetuista säännöksistä ja määräyksistä voidaan poiketa sotilasajoneuvojen osalta. Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 1 §:n 5 momenttia. Pykälä sisältäisi puolustusministeriölle osoitetun asetuksenantovaltuuden sekä Pääesikunnalle osoitetun määräysenantovaltuuden. Erityisesti sotilastarkoituksiin käytettäviä ajoneuvoja ovat muun muassa panssaroidut ja tela-ajoneuvot sekä muut ajoneuvot, joista Puolustusvoimilla on erityisosaamista. Pääosa Puolustusvoimien käytössä olevista ajoneuvoista on rakenteeltaan tavanomaisia ja niihin sovellettaisiin edelleen ajoneuvolakia sekä sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä mukaan lukien liikenteeseen hyväksymisen edellytykset.

204 §. *Sotilasajoneuvorekisteri.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 64 §:n 5 momenttia. Pykälä sisältäisi puolustusministeriölle osoitetun asetuksenantovaltuuden.

205 §. *Toisen valtion sotilasajoneuvot.* Pykälässä säädettäisiin Puolustusvoimien kansainväliseen toimintaan liittyvien ajoneuvojen hyväksymisestä. Pykälä olisi uusi. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole säännöksiä siitä, mikä taho vastaa Suomen alueelle tulevien sotilasajoneuvojen teknisistä vaatimuksista. Pykälällä ei olisi vaikutusta aluevalvontalain nojalla annettavaan lupaan. Pykälä olisi tarpeen Suomen alueelle tulevien sotilasajoneuvojen oikeudellisen aseman selkeyttämiseksi. Voimassa olevan lainsäädännön perusteella ei ole selvää, mitkä tekniset vaatimukset koskevat näitä ajoneuvoja ja missä menettelyssä ne hyväksytään.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tilanteista, joissa pääesikunnan olisi annettava hyväksyntänsä Suomen alueella käytettäville toisen valtion sotilasajoneuvoille. Sotilasajoneuvoja saat-taisi tulla Suomen alueelle Puolustusvoimien harjoitustoimintaa, tutkimus- ja kehittämistoimintaa, muuhun kahden- tai monenväliseen yhteistyöhön tai kansainväliseen apuun liittyen. Pääesikunnan hyväksyntä voitaisiin antaa esimerkiksi aluevalvontalain mukaisen luvan myöntämisen yhteydessä.

Pykälän 2 momentissa asetettaisiin vaatimuksia toisen valtion sotilasajoneuvoille. Ensinnäkin ajoneuvon tulisi olla toisen valtion viranomaisen hyväksymä, eli se täyttää kyseisen valtion ajoneuvolle asettamat vaatimukset.

Toiseksi ajoneuvon olisi vastatta käyttötarkoitukseltaan Puolustusvoimien vastaavaan käyttötarkoitukseen hyväksymää ajoneuvoa käyttötarkoitukseltaan, massaltaan ja mitoiltaan. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että miehistön kuljettamiseen käytettävän sotilasajoneuvon olisi oltava myös toisessa valtiossa miehistön kuljetukseen käytettävä ajoneuvo, eikä se saisi massaltaan ja mitoiltaan poiketa merkittävästi Puolustusvoimien käyttämästä miehistön kuljetukseen käytettävästä ajoneuvosta.

206 §. *Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot.* Pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 93 §:ää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin valmistajien, valmistajan edustajien ja maahantuojien velvollisuuksista toimittaa ajoneuvoista niiden teknisiä ominaisuuksia ja mahdollisesti tavallisesta poikkeavia tarkastusmenetelmiä koskevat, määräaika- ja tienvarsitarkastusten kannalta olennaiset tiedot Liikenne- ja viestintäviraston ja sitä kautta katsastustoimipaikkojen sekä tienvarsitarkastuksia suorittavien tahojen käyttöön.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin katsastusdirektiivin vaatimusten mukaisesti ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia koskevien tietojen toimittamisesta katsastuksen tarpeisiin. Tietojen toimittamisessa olisi noudatettava katsastusdirektiivin nojalla annettua Euroopan komission toimenpanosäännöstä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle toimivalta asettaa uhkasakko sellaisessa tilanteessa, jossa 1 tai 2 momentin mukainen velvollisuus toimittaa tiedot laiminlyödään.

207 §. *Seloste.* Ehdotettu pykälä vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 93 c §:ää. Pykälän 1 momentin mukaan, jos muun kuin tyyppihyväksytyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käyttötapa tai asennus vaikuttaa olennaisesti liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön eikä käyttötapa tai asennus ole ilman ohjetta ilmeistä, luovuttajan on annettava ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen mukana uutena myytäessä tai muuten uutena luovutettaessa suomen- ja ruotsinkielinen seloste ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen oikeasta käytettävästä tai asennuksesta, ajoneuvon asennettavaksi tarkoitetun järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen asentamisesta ajoneuvon ja muista tarpeellisiksi katsottavista seikoista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selosteen kiinnittämistavoista.

208 §. *Tyyppihyväksynnän ja markkinavalvonnan toimivuuden arviointi.* Pykälä olisi uusi. Sillä pantaisiin täytäntöön autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 6 artiklan 8 ja 9 kohdassa jäsenvaltioille asetetut velvoitteet arvioida tyyppihyväksyntätoiminnan ja markkinavalvontatoiminnan toimivuutta.

209 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen voitaisiin vaatia oikaisua hallintolain säännösten mukaisesti päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan päätökseen vaadittaisiin kuitenkin oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta, sillä näitä päätöksiä tekevät muut kuin viranomaiset. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuden siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että tämän lain nojalla tehtyä muuta kuin 189–192 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksun määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Tämä tarkoittaisi sitä, että seuraamusmaksu voitaisiin panna täytäntöön vasta lainvoimaisena.

210 §. Voimaantulo. Pykälän 1 momentin mukaan laki olisi tarkoitettu tulemaan voimaan vuonna 20 .

Ehdotetulla lailla kumottaisiin pykälän 2 momentin mukaan voimassa oleva ajoneuvolaki (*kumottu laki*) lukuun ottamatta sen 25 §:n 2 momenttia ja 27 a §:n 1 momentin 8 kohtaa, joissa säädetään taksamittarista sekä muusta laitteesta ja järjestelmästä. Mainitut säännökset olisivat voimassa 1.6.2021 asti. Tarkoitus on, että 1.6.2021 tulisi voimaan uudistettu taksamittarisääntely, joka on liikenne- ja viestintäministeriössä valmisteltu osana hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain, tieliikennelain 155 ja 171 §:n sekä ajoneuvolain muuttamisesta (ns. taksilainsäädännön korjaus). Tässä taksilainsäädännön uudistamista koskevassa esityksessä ehdotettaisiin nykyisen taksamittarisääntelyn muuttamista ja sisällyttämistä ajoneuvolain sijaan liikenteen palveluista annetun lain 15 a ja 152 §:ään.

Uuden taksamittarisääntelyn on tarkoitus tulla voimaan vasta 1.6.2021 sen vuoksi, että alan toimijat tarvitsevat siirtymäajan uuden sääntelyn soveltamiselle ja Liikenne- ja viestintäviraston tulee antaa tarkemmat määräykset taksamittarisääntelystä. Lisäksi taksamittarisääntelyn on katsottu asiallisesti sopivan liikenteen palveluista annettuun lakiin, johon keskeiset taksiliikennettä koskevat säännökset sisältyvät. Tästä johtuen esityksessä ehdotettaisiin, että voimassa olevan ajoneuvolain taksamittarisääntely olisi voimassa 1.6.2021 asti.

Lisäksi ehdotetulla lailla kumottaisiin valtioneuvoston asetus ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta. Jos muualla lainsäädännössä viitataan ajoneuvolakiin, uuden lain voimaan tultua sovellettaisiin sen asemesta uuden lain säännöksiä.

211 §. Siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentin mukaan kumotun lain nojalla myönnettyt luvat, päätökset ja sopimukset jäisivät voimaan.

Pykälän 2 momentin mukaan ennen lain voimaantuloa käyttöön otetun ajoneuvon voimaantuloa seuraavan määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä määräytyisi lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, jonka jälkeen noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Pykälän 3 momentin mukaan tämän lain voimaantullessa vireillä olevat asiat käsiteltäisiin loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Pykälän 4 momentin mukaan kumotun nojalla annetut asetukset ja määräykset olisivat voimassa siihen saakka, kunnes niistä toisin säädettäisiin tai määrättäisiin. Tämä ei kuitenkaan koskisi niitä asetuksia, jotka kumottaisiin 109 §:n 2 momentin nojalla.

EU- ja EY-tyyppihyväksyntöjä koskevia siirtymäsäännöksiä sisältyisi ajoneuvolain lisäksi autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 89 artiklaan.

Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain 3, 5 ja 41 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi. Lain 3 §:ään tehtäisiin lisäksi kohtien numerointiin liittyviä teknisiä korjauksia. Lain 5 §:ään tehtäisiin teknisiä korjauksia 5 a §:n lisäämisestä johtuen.

Lakiin lisättäisiin uusi 5 a §, joka vastaisi sisällöllisesti ajoneuvojen liikennekelpoisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:ää.

Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 1 ja 2 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi. Lisäksi 11 §:n 2 momentissa olevaan säädösviitaukseen tehtäisiin tekninen korjaus.

Laki ajoneuvoverolain muuttamisesta

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi ajoneuvoverolain 4 §:n 2 momenttiin sisältyvää auton alustalle rakennetun työkoneen määritelmää. Auton alustalle rakennetun työkoneen määritelmästä säädetään tällä hetkellä ajoneuvojen rakenteesta ja varusteista annetussa asetuksessa (1256/1992). Asetuksen 20 §:n mukaan auton alustalle rakennettu työkone on N₂- tai N₃-luokan ajoneuvo, joka on varustettu erityisillä välineillä työn tekoa varten ja jota ei ole tarkoitettu muun tavaran kuin työssä tarpeellisten työvälineiden ja tarvikkeiden kuljettamiseen. Auton alustalle rakennettu työkone on ajoneuvoverolain mukaan vapautettu ajoneuvoverosta ja polttoainemaksulain mukaan ajoneuvossa voidaan laissa säädetyissä tilanteissa käyttää bensiiniä tai dieselöljyä lievemmin verotettua polttoainetta ilman polttoainemaksuvelvollisuutta. Koska ajoneuvon määritelmällä on merkitystä pelkästään verokohteluun, ehdotetaan asetuksessa olevan määritelmän siirtämistä ajoneuvoverolakiin.

Samassa yhteydessä ajoneuvon määritelmää tarkennettaisiin vastaamaan nykyistä verokohtelua. Ajoneuvon on katsottu olevan verosta ja polttoainemaksusta vapaa, jos kyseinen ajoneuvo suorittaa sen työn, jota varten se on varusteltu. Ajoneuvot, joihin on esimerkiksi rakennettu vain versta tai muu työtila, eivät ole täyttäneet verovapauden edellytyksiä. Myös ajoneuvon kuljetuskapasiteettia on rajoitettu, jotta kyseisenlainen ajoneuvo ei kilpailisi varsinaisen kuljetustoiminnan kanssa. Tästä johtuen kyseisenlaisella ajoneuvolla ei voisi kuljettaa muuta kuin materiaalia ja työvälineitä jotka liittyvät välittömästi kyseisen työn tekemiseen. Koska varustelut ja käyttötarkoitukset ovat moninaiset, kuljetuskapasiteettia ei kuitenkaan voi täydellisesti määrittellä, joten veroviranomainen joutuu yksittäistapauksissa käyttämään harkintavaltaa ajoneuvon määritelmään liittyen. Koska veroedut on tarkoitettu ajoneuvolle, jota ei pääasiassa käytetä henkilönkuljetukseen, on myös henkilönkuljetuskapasiteetti rajoitettu kuljettajan lisäksi kahteen henkilöön.

Auton alustalle rakennetun työkoneen määritelmän täyttymisen edellytyksenä olisi, että siihen ei kytketä muuta kuin poltto- ja voiteluaineiden sekä työhön liittyvien varusteiden ja tarvikkeiden kuljetukseen käytettävää hinattavaa ajoneuvoa. Säännöstä tulkittaisiin niin, että perävaunussa voisi kuljettaa pieniä määriä työssä tarvittavia materiaaleja, esimerkiksi hiekkapuhalluksessa tarvittavaa hiekkaa tai pesussa tarvittavaa pesuainetta, mutta varsinaiseen tavarankuljetukseen tällaista ajoneuvoyhdistelmää ei saisi käyttää. Tavarankuljetukseen käytettävän perävaunun kytkeminen auton alustalle rakennettuun työkoneeseen olisi kielletty, koska vetoautoa ei veroteta, kuten tavarankuljetukseen käytettävää ajoneuvoa.

Ajoneuvoverolain 2 §:n 2 momentti sekä 4 a, 5, 6 ja 12 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi. Lain 12 §:n 1 momentin 12 kohdassa oleva säädösnumeroviittaus muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Laki alkoholilain 3 §:n muuttamisesta

Alkoholilain 3 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi.

Laki autoverolain muuttamisesta

Autoverolain 1, 21, 34 d ja 34 e § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi. Lain 21 §:n viittaus ajoneuvolakiin muutettaisiin viittaukseksi autojen ja niiden perävaijauksen puiteasetukseen, jossa säädetään jatkossa matkailuautojen teknisistä vaatimuksista.

Laki eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n ehdotetaan lisättäväksi ajoneuvolain soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvonta, jollei mainitussa laissa toisin säädetä.

Lain 4 §:n 4 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto olisi markkinavalvontaviranomainen ajoneuvolaissa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 4 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi.

Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi.

Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Liikenteen palveluista annetun lain 3, 42 ja 44 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi.

Laki liikennevakuutuslain 2 ja 30 §:n muuttamisesta

Liikennevakuutuslain 2 ja 30 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi.

Laki maastoliikennelain 3 ja 13 §:n muuttamisesta

Maastoliikennelain 3 ja 13 § muutettaisiin vastaamaan lakiehdotusta uudeksi ajoneuvolaiksi.

Laki sakon täytöntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Sakon täytöntöönpanosta annetun lain soveltamisalaa koskevan 1 §:n 2 momenttiin lisättäisiin ajoneuvolain 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu. Seuraamusmaksut pantaisiin täytöntöön sakon täytöntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

Laki tieliikennelain 2 ja 175 §:n muuttamisesta

Tieliikennelain 2 §:n 1 momentin 21 kohta ja 175 § muutettaisiin vastaamaan esitettävää lakia.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Ajoneuvolakiehdotukseen sisältyy useita valtioneuvostolle ja ministeriöille osoitettuja asetuk-senantovaltuuksia sekä Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettuja määräyksenantovaltuuksia. Valtuuksista lähes kaikki sisältyvät jo voimassa olevaan ajoneuvolakiin, johon verrattuna ajo-neuvolakiehdotuksen valtuussäännöksiä on karsittu huomattavasti. Uusia Liikenne- ja viestintäviraston määräyksenantovaltuuksia sisältyisi ajoneuvolain 69, 77, 143 ja 154 §:ään. Ne kos-kisivat yksittäishyväksyntään liittyviä muutoksia, hyväksytyn asiantuntijan pätevyyden arvioin-nissa noudatettavien standardien soveltamista, muutostarkastusta sekä määräaika-, muutos- ja kytkentätarkastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitusta.

Valtioneuvoston asetukset

Ajoneuvolaki

8 §. *Kanta-ajoneuvo, korjattu ajoneuvo ja rakennettu ajoneuvo.* Pykälän 4 momentti sisältäisi valtuuden säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella ajoneuvon osien ja osakokonaisuuk-sien osuudesta ajoneuvosta sekä siitä, minä ajankohtana rakennettu tai korjattu ajoneuvo katso-taan rakennetuksi ja muutetuksi taikka korjatuksi ja muutetuksi ajoneuvoksi. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin myös rakennettuun ja korjattuun ajoneuvoon liittyvien tietojen merkit-semisestä rekisteröintitodistukseen ja rekisteriin. Asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin ver-rattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista, ja se ainoastaan tarkentaisi lakitasoista sääntelyä.

14 §. *Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista.* Pykälän 1 momentti sisältäisi valtuuden säätää valtioneuvoston asetuksella poikkeuksia 13 §:n 2 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksella määriteltäisiin poikkeuk-set, joilla käyttötarkoituksesta, liikenneturvallisuuden vaatimuksista tai ajoneuvoa koskevien vaatimusten teknisestä toteutettavuudesta johtuen voidaan tai tulisi poiketa 13 §:n 2 momentissa säädetyistä pakollisia osia ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista. Ottaen huomioon kysei-set seikat säädettävien poikkeusten olisi oltava tarpeellisia. Osalle ajoneuvoja, kuten ilmatyy-nyaluksille, vaatimukset eivät ole lainkaan tarkoituksenmukaisia. Valtioneuvoston asetuksen tasolla säädettäisiin kuitenkin myös niistä reunaehdoista, joiden puitteissa kansallista liikkuma-varaa ajoneuvojen teknisen vaatimustason osalta tulisi käyttää. Säädettävät poikkeukset vastai-sivat pitkälti nykyisin voimassa olevia yksittäisinä kappaleina maahan tuoduille tai valmiste-tuille ajoneuvoille annettuja helpotuksia. Poikkeuksia voitaisiin tarvittaessa laajentaa kansain-väliset vaatimukset ja erityisesti omaisuuden suoja ja vapaa liikkuvuus huomioon ottaen, jos poikkeusten laajentaminen katsottaisiin tarkoituksenmukaiseksi ja jos poikkeusten vaikutukset voitaisiin rajata turvallisuuden ja terveyden kannalta vähäisiksi. Valtuussäännös olisi tarkkara-jainen ja sisältäisi asetuksenantovallan käyttämistä rajaavia ja ohjaavia mainintoja.

15 §. *Valmistenumero ja valmistajan kilpi.* Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston ase-tuksella säädettäisiin tarkemmin valmistenumeron antamisesta, merkitsemisestä ja vahingoittu-neen valmistenumeron merkitsemisestä uudelleen rakennetulle ajoneuvolle, korjatulle ajoneu-volle ja yksilöllisesti valmistetulle ajoneuvolle.

Asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista, ja se ainoastaan tarkentaisi lakitasoista sääntelyä.

48 §. *Tyyppihyväksynnän hakeminen.* Pykälän 4 momentissa valtuutettaisiin säätämään valtio-neuvoston asetuksella tarkemmin hakemusta varten esitettävistä tiedoista ja selvityksistä. Ase-tustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksi-tyiskohtaista ja teknisluonteista. Valtuus koskisi ainoastaan lakia tarkentavaa sääntelyä.

67 §. Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävä sopimus. Pykälän 5 momentissa valtuutettaisiin säätämään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävän sopimuksen sisällöstä. Sopimuksessa sovittaisiin tutkimuslaitoksen ja valmistajan suorittaman tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan menetelmistä ja kattavuudesta, valmistajan tekemien tai teettämien testien ja laskelmien tulosten kirjaamisesta sekä vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvien liiteasiakirjojen saatavilla olosta. Valtuus koskisi momenttia tarkentavaa sääntelyä, eikä sääntely kuuluisi lainsäädännön alaan. Sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista.

84 §. Rekisteri-ilmoituksen tekeminen. Pykälän 8 momentissa valtuutettaisiin säätämään valtioneuvoston asetuksella rekisteri-ilmoituksen tekemisen tavoista. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Valtuus koskisi ainoastaan pykälän sääntelyä tarkentavaa sääntelyä.

99 §. Rekisterikilvet ja rekisteritunnus. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin rekisterikilpien antamisesta, rekisteritunnuksen sisällöstä ja kilpien väristä sekä rekisteritunnuksen määräytymisestä. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Valtuus koskisi ainoastaan pykälän sääntelyä tarkentavaa sääntelyä.

100 §. Rekisterikilpien kiinnittäminen. Pykälän 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin rekisterikilpien kiinnittämisestä. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Valtuus koskisi ainoastaan pykälän 1 ja 2 momenttia tarkentavaa sääntelyä.

105 §. Kansallisuustunnus. Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin kansallisuustunnuksen teknisistä yksityiskohdista. Näitä voisivat olla esimerkiksi kansallisuustunnuksen mitat ja värit. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Valtuus koskisi tarkentavaa sääntelyä. Kansallisuustunnusta koskeva perussäännös olisi 1–3 momentissa.

115 §. Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo. Pykälän 2 momentin valtuussäännöksen mukaan valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä siitä, milloin ajoneuvo katsotaan lopullisesti tuhoutuneeksi. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista.

118 §. Siirtomerkki. Pykälän 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin siirtomerkkien teknisistä yksityiskohdista. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Asetuksella ainoastaan tarkennettaisiin lain sääntelyä.

134 §. Liikennekäytöstä tai rekisteristä poistetun ajoneuvon rekisteröintikatsastus. Pykälän 3 momentissa valtuutettaisiin säätämään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ajoneuvon tarkastuskohteista. Valtuus koskisi vaurioituneen ajoneuvon katsastusta. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Asetuksella ainoastaan tarkennettaisiin lain sääntelyä.

137 §. Rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen tallentaminen. Pykälän 2 momentissa valtuutettaisiin säätämään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tallentamisesta rekisteriin. Valtioneuvoston asetuksella täsmennettäisiin sitä, mitkä kaikki tie-

dot katsastustoimipaikan tulisi 1 momentin mukaan tallentaa rekisteriin. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Asetuksella ainoastaan tarkennettaisiin lain sääntelyä.

180 §. Asennus- ja korjauslupa. Pykälän 5 momentti sisältäisi valtuuden säätää valtioneuvoston asetuksella ilman lupaa suoritettavista asennus- ja korjaustöistä sekä luvan oikeuttamista korjaustöistä. Asetuksenantovaltuus koskisi pykälän 1 momenttia tarkentavaa sääntelyä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin asennus- ja korjauslupia koskevista pääperiaatteista. Asetustaso on perusteltu sen vuoksi, että asetukseen sisältyvä sääntely olisi lakiin verrattuna yksityiskohtaista ja teknisluonteista. Valtuus koskisi pelkästään tarkentavaa sääntelyä.

181 §. Asennus- ja korjausluvan myöntämisen edellytykset. Pykälän 5 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista työtiloista, laitteistosta, ammattitaidosta ja ohjeista sekä siitä, kuinka tiedot suoritetuista asennus- ja korjaustöistä on tallennettava. Valtuus koskisi lakitasoa teknisempää ja yksityiskohtaisempaa sääntelyä, josta on tarkoituksenmukaista säätää asetuksella. Valtuus koskisi ainoastaan pykälän sääntelyä tarkentavaa sääntelyä.

Ministeriöiden asetukset

Ajoneuvolaki

30 §. Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo. Pykälän 5 momentin mukaan sisäministeriön asetuksella säädettäisiin pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista, tunnusvärytyksestä ja -merkeistä. Näitä ajoneuvoja käyttävät viranomaiset kuuluvat sisäministeriön hallinnonalaan, joten on perusteltua säätää niistä sisäministeriön asetuksella. Säännökset ovat yksityiskohtaisia ja teknisiä, joten niistä on tarkoituksenmukaista säätää asetustasolla. Säänneltävät asiat eivät myöskään ole sillä tavalla laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä, että niistä olisi säädettävä valtioneuvoston asetuksella. Asetussääntely olisi ainoastaan lakia tarkentavaa.

31 §. Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo. Pykälän 3 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettäisiin tarvittaessa ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon tarkemmasta luokituksesta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista. Näitä ajoneuvoja käyttävät viranomaiset kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan, joten on perusteltua säätää niistä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella. Säännökset ovat yksityiskohtaisia ja teknisiä, joista on tarkoituksenmukaista säätää asetustasolla. Säänneltävät asiat eivät myöskään ole sillä tavalla laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä, että niistä olisi säädettävä valtioneuvoston asetuksella. Asetussääntely olisi ainoastaan lakia tarkentavaa.

203 §. Sotilasajoneuvoja koskevat poikkeukset. Pykälän mukaan puolustusministeriön asetuksella voitaisiin säätää poikkeuksia ajoneuvolain tai sen nojalla annetuista säännöksistä, jos sotilasajoneuvon erityisen käyttötarkoituksen tai rakenteen johdosta on tarpeen. Näitä ajoneuvoja käyttävät tahot kuuluvat puolustusministeriön hallinnonalaan, joten on perusteltua säätää niistä puolustusministeriön asetuksella. Säännökset ovat yksityiskohtaisia ja teknisiä, joista on tarkoituksenmukaista säätää asetustasolla. Säänneltävät asiat eivät myöskään ole sillä tavalla laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä, että niistä olisi säädettävä valtioneuvoston asetuksella.

Lisäksi pykälässä säädettäisiin, että Pääesikunnan määräyksellä voitaisiin tällaisessa tilanteessa antaa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä poikkeavia määräyksiä. Puolustushallinnon

poikkeamismahdollisuudet liittyisivät siten sotilaalliseen toimintaan. Määräysvaltuus ja –taso ovat perusteltuja sen vuoksi, että kyse on Pääesikunnan toimivaltaan kuuluvista hyvin teknis-luonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Pääesikunnalla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

204 §. Sotilasajoneuvorekisteri. Pykälän mukaan puolustusministeriön asetuksella säädettäisiin, mitkä sotilasajoneuvot merkitään tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin ja mitkä Puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin, sekä sotilasajoneuvorekisteristä ja rekisteröintiasioiden hoitamisesta Puolustusvoimissa. Näitä ajoneuvoja käyttävät viranomaiset kuuluvat puolustusministeriön hallinnonalaan, joten on perusteltua säätää niistä puolustusministeriön asetuksella. Säännökset ovat yksityiskohtaisia ja teknisiä, joten niistä on tarkoituksenmukaista säätää asetustasolla. Säänneltävät asiat eivät myöskään ole sillä tavalla laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä, että niistä olisi säädettävä valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

Ajoneuvolaki

7 §. Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen. Pykälän 2 momentti valtuuttaisi Liikenne- ja viestintäviraston antamaan tarkempia määräyksiä ajoneuvon korjaamisen, kunnostamisen ja rakenteen muuttamisen teknisistä vaatimuksista. Tämä tarkoittaisi teknistä toteuttamista ja vaatimustenmukaisuuden osoittamista käytännön tasolla koskevia tarkempia määräyksiä. Lisäksi valtuuteen sisältyisi mahdollisuus määrätä tarkoituksenmukaisuussyistä vähäisiä poikkeuksia ja vaihtoehtoisia vaatimuksia muutettavaan, rakennettavaan tai korjattavaan ajoneuvoon lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaan sovellettavista teknisistä vaatimuksista. Poikkeukset näistä vaatimuksista ovat usein tarpeen sen johdosta, etteivät uuden ajoneuvon tekniset vaatimukset ja testimenettelyt ole sellaisinaan sovellettavissa käytettyyn ajoneuvoon. Vaihtoehtoisia osoittamistapoja hyödynnetään tapauksissa, joissa uuden ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden osoittamisen menettelyt ovat liian raskaita ja kalliita sovellettavaksi yksittäiseen ajoneuvoon tai tehtyyn muutokseen nähden. Määräyksenantovaltuus on lisätty voimassa olevaan ajoneuvolakiin lailla ajoneuvolain muuttamisesta (1042/2014) ja tarkoituksena on ollut silloisen Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä korvata tuolloin voimassa olleet auton rakenteen muuttamisesta annettu liikenneministeriön päätös (779/1998) sekä L-luokan ajoneuvon korjaamisesta ja rakenteen muuttamisesta annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetus (1078/2009). Tämän lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto valtuutettaisiin antamaan tarkemmat määräykset ajoneuvon korjaamisesta, kunnostamisesta ja rakenteen muuttamisesta edellytettävistä selvityksistä. Selvitysten vaatiminen muutoksatsituksen yhteydessä on ollut osittain tulokannanvaraista. Muutos selkeyttäisi oikeustilaa, sillä katsastaja voisi vaatiessaan muutoksista selvitystä tukeutua viraston määräykseen ja näin ollen saada tarvittavan dokumentaation ajoneuvoon tehdyistä muutoksista. Määräyksiä antaessaan Liikenne- ja viestintäviraston tulisi kuitenkin huolehtia, että yleinen saman ikäiseen ajoneuvoon sovellettava vaatimustaso käytännössä säilytetään, jolloin myöskään turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei merkittävästi lisäänty.

Momentti sisältäisi määräysvallan käyttämistä rajaavia ja ohjaavia mainintoja. Kyse olisi myös lakia tarkentavista vaatimuksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin sisälly merkittävää

harkintavallan käyttöä, koska määräyksenantovaltuus koskisi vain vähäisiä ja tarkoituksenmukaisuussyistä sovellettavia poikkeuksia ja vaihtoehtoisia vaatimuksia. Valtuutta käytettäisiin pääasiassa yksittäisten ajoneuvojen rakennemuutoksia koskevaan sääntelyyn.

13 §. Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet.

Pykälän 7 momentti valtuuttaisi Liikenne- ja viestintäviraston antamaan tarkemmat määräykset: 1) ajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista; 2) ajoneuvon järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita koskevista vaatimuksista; 3) tavarankuljetukseen käytettävien ajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista; 4) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä.

Tässä pykälässä tarkoitettujen määräysten olisi oltava tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä liikenneturvallisuuden, terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi. Momentin 4 kohdassa tarkoitettulla kuorman varmistamisella tarkoitettaisiin muun ohella kuorman tukemista. Määräysten teknisissä vaatimuksissa otettaisiin huomioon kuormakoreihin ja kuorman kiinnitykseen liittyvät kansainväliset standardit.

Momentin määräyksenantovaltuudet vastaisivat voimassa olevan ajoneuvolain 27 a §:n valtuuksia, mutta ne siirrettäisiin laissa olevien perussäännösten yhteyteen. Kyse olisi ainoastaan lakia tarkentavista vaatimuksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

15 §. Valmistenumero ja valmistajan kilpi. Pykälän 5 momentti valtuuttaisi Liikenne- ja viestintäviraston antamaan tarkemmat määräykset valmistenumeroa ja valmistajan kilpeä koskevista vaatimuksista.

Valmistajan kilpeä ja valmistenumeroa koskevista vaatimuksista säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Kyse olisi siten ainoastaan niitä tarkentavista vaatimuksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

16 §. Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevat tarkemmat säännökset ja määräykset. Pykälän 5 momentissa annettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle valtuudet antaa tarkemmat määräykset ajoneuvon hyväksynnästä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Pykälän 6 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkemmat määräykset energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista osien ja ominaisuuksien teknisistä vaatimuksista. Määräysten olisi oltava tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

Pykälän 7 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi lisäksi tarkemmat määräykset liikennekäyttöön sallittuja nastoja ja nastarenkaita koskevista määräyksistä. Valtuus vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 27 a §:ään sisältyvää valtuutta, mutta se siirrettäisiin perussäännöksen yhteyteen.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Lisäksi kyse olisi ainoastaan ylemmänasteista sääntelyä tarkentavista määräyksistä.

18 §. *Käytettynä maahantuodun ajoneuvon vaatimukset.* Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa määräykset poikkeuksista 1 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeusten olisi oltava tarpeellisia ajoneuvon käyttötarkoituksen, liikenneturvallisuuden vaatimusten ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutettavuuden kannalta.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Valtuuden käyttöalaa olisi rajattu määräyksenantovaltuuden käyttöä rajaavilla ja ohjaavilla maininnoilla.

19 §. *Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset.* Pykälän 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksessa käytettävästä ajoneuvosta ja ajoneuvoyhdistelmästä vaadittavista merkinnoista, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi määräykset erikoiskuljetuksessa käyttävän varoitusajoneuvon väreistä sekä varoitusajoneuvojen erilaisista kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseen liittyvistä varoituslaitteista ja -välineistä.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Määräys koskisi ainoastaan lakia tarkentavaa sääntelyä.

30 §. *Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo.* Pykälän 6 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisiä vaatimuksia ja asennusta koskevat määräykset. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Määräyksellä ainoastaan tarkennettaisiin lain sääntelyä.

31 §. *Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo.* Pykälän 4 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset ambulanssin ja ensihoitoajoneuvojen erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia tarkentavista määräyksistä.

33 §. *Esteetön ajoneuvo ja paariauto.* Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkemmat määräykset esteettömistä ajoneuvoista, paariautoista, kuljetustilan mitoittamisesta ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia

tarkentavista määräyksistä. Valtuus vastaisi voimassa olevan ajoneuvolain 27 a §:n 1 momentin 7 kohtaan sisältyvää määräyksenantovaltuutta.

36 §. Museoajoneuvo. Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkemmat määräykset museoajoneuvon entisöinnistä ja konservoinnista sekä museoajoneuvoa koskevan lausunnon sisällöstä. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei myöskään sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi ainoastaan lakia tarkentavista määräyksistä.

38 §. Erikoiskuljetusajoneuvo. Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi määräykset erikoiskuljetusajoneuvon liikennekäyttöön hyväksymisessä sovellettavista erikoiskuljetusajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista. Erikoiskuljetusajoneuvon käyttötarkoituksesta johtuen on tarkoituksenmukaista sallia poikkeuksia rakenteesta ja edellyttää lisävaatimuksia liikenneturvallisuuden varmistamiseksi. Erikoiskuljetusajoneuvolle voitaisiin sallia liikennekäyttöön hyväksymisessä ajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämiä poikkeuksia kaikkia ajoneuvoja koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset erikoiskuljetusajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista, jotka liittyvät erikoiskuljetusajoneuvon erityisiin vaatimuksiin. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

41 §. Ajoneuvojen luokitusta koskevat tarkemmat määräykset. Pykälässä valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto tarvittaessa antamaan määräyksiä 2 luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokituksista. Määräysten olisi perustuttava Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimuksiin, liikenneturvallisuuteen tai ympäristönsuojeluun. Ajoneuvojen lain säännöksiä tarkempi luokitus on joissain tapauksissa tarpeen esimerkiksi siksi, että ajoneuvon käyttötarkoitus voidaan selvittää ajoneuvon rekisteritiedoista. Osa ajoneuvoja koskevista teknisistä vaatimuksista ja vaatimusten lievennyksistä on sidottu ajoneuvon käyttötarkoitukseen. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Lisäksi säännös sisältäisi määräysvallan käyttämistä rajaavia ja ohjaavia mainintoja.

44 §. Hyväksyntävelvollisuus. Pykälän 6 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkemmat määräykset tyyppihyväksyntää koskevasta merkinnästä ja sen sijoittelusta. Pykälän 7 momentissa Liikenne- ja viestintävirasto valtuutettaisiin antamaan tarkemmat määräykset 3 momentissa tarkoitetuista järjestelmistä, komponenteista, erillisistä teknisistä yksiköistä ja osista.

Valtuus koskisi ainoastaan pykälää tarkentavaa sääntelyä. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

48 §. Tyyppihyväksynnän hakeminen. Pykälän 5 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkemmat määräykset nastan ja rengas-nasta-yhdistelmän tyyppihyväksynnän hakemisesta esitettävistä teknisistä tiedoista. Valtuus koskisi ainoastaan pykälää tarkentavaa sääntelyä. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen

asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

49 §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä.* Pykälän 3 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan määräykset 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 2 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei niihin sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi ylempienasteista sääntelyä tarkentavista määräyksistä.

58 §. *Kansallista piensarjatyypin hyväksyntää koskevat vaatimukset.* Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset 2 momentissa mainituissa aseuksissa tarkoitetuista vaihtoehtoisista vaatimuksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi 2 momenttia tarkentavasta sääntelystä.

66 §. *Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa.* Pykälän 8 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkempia määräyksiä tuotannon vaatimustenmukaisuuden liittyvästä valvontasuunnitelmasta ja riittävästä tuotteen vaatimustenmukaisuusjärjestelystä kansallista tyyppihyväksyntää varten. Kansallisen tyyppihyväksynnän osalta määräykset voisivat koskea esimerkiksi tyyppihyväksyttäviä nastoja tai rengas-nasta-yhdistelmiä.

Liikenne- ja viestintävirasto valtuutettaisiin lisäksi antamaan tarkemmat määräykset vähäisistä poikkeuksista autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyjen menettelyjen noudattamiseen kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä. Poikkeusten olisi oltava tarkoituksenmukaisia tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan kannalta, eivätkä ne saa heikentää tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan tasoa. Poikkeavia määräyksiä voitaisiin antaa esimerkiksi sellaista tilannetta ajatellen, jossa valvontaa ei olisi tarkoituksenmukaista suorittaa paikan päällä.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia ja EU-asetuksia tarkentavista määräyksistä. Jälkimmäisessä valtuudessa olisi kyse ainoastaan vähäisistä poikkeuksista, joiden alaa olisi rajattu määräyksenantovaltuuden käyttöä rajaavilla ja ohjaavilla maininnoilla.

69 §. *Hyväksytty asiantuntija.* Pykälän 5 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkemmat määräykset laitteiston ja henkilöstön pätevyyden arvioinnissa noudatettavien pykälän 3 momentissa tarkoitettujen standardien soveltamisesta ja niiden mukaisten vaatimusten täyttämistä sekä niissä tarkoitettujen hyväksytyn asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällöstä. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä, sillä standardien soveltamisessa on kyse standardeissa asetettujen vaatimusten mekaanisesta täytäntöönpanosta. Kyse olisi lisäksi ainoastaan lakia tarkentavasta valtuudesta.

79 §. Poikkeukset yksittäishyväksyntävelvollisuudesta. Ehdotettu määräyksenantovaltuus olisi uusi. Pykälän 2 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarvittaessa tarkemmat määräykset sellaisista muutoksista, joilla ei ole vaikutusta ajoneuvolle myönnetyn hyväksynnän voimassaoloon eikä ajoneuvosta rekisteriin merkittäviin tietoihin. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä, sillä sen käyttöä on rajoitettu pykälässä rajaamalla valtuus sellaisiin vähäisiin muutoksiin, joilla ei ole vaikutusta ajoneuvon hyväksyntään tai rekisteritietoihin.

80 §. Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset. Pykälän mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset 2 momentissa mainitussa asetuksessa tarkoitetuista vaihtoehtoisista vaatimuksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

81 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä. Pykälän 3 momentti sisältäisi Liikenne- ja viestintävirastolle osoitetun valtuuden antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 2 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia tarkentavista määräyksistä.

99 §. Rekisterikilvet ja rekisteritunnus. Pykälän 3 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkemmat määräykset rekisteröinnissä käytettävistä lomakkeista sekä rekisterikilvien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia tarkentavista määräyksistä.

139 §. Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa. Pykälän 5 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkemmat määräykset vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa käytettävien selvitysten sisällöstä sekä siitä, millä osoittamistavalla vaatimustenmukaisuus voidaan kussakin tilanteessa.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia tarkentavista määräyksistä.

143 §. Muutoksastusvelvollisuus. Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valtuutettaisiin antamaan tarkemmat määräykset muutoksista, jotka edellyttävät muutoksastusta, ja vähäisistä muutoksista, jotka eivät edellytä muutoksastusta.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä, sillä muu-

toskatsastusvelvollisuutta koskevat perussäännökset ovat pykälän 1 ja 2 momentissa. Määräyksellä voitaisiin ainoastaan tarkentaa näitä. Liikenne- ja viestintäviraston harkintavallan käyttö olisi siten hyvin rajallista.

144 §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutostarkastuksessa.* Pykälän 2 momentissa säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle valtuus antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimuksenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista muutostarkastuksessa sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 1 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lisäksi lakia täydentävistä määräyksistä.

146 §. *Kytkenäkatsastusvelvollisuus.* Pykälän 3 momentissa Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin valtuudet antaa tarkemmat määräykset autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen ja siinä tarkoitettujen standardien vaatimuksia vastaavista M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa yleisesti käytettävissä kytkennöistä, mitoituksista ja sijoituksista. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi 1 momenttia tarkentavista määräyksistä.

152 §. *Määräaikaistarkastuksen sisältö.* Pykälän 3 momentissa valtuutettaisiin Liikenne- ja viestintävirasto antamaan tarkemmat määräykset tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä. Tällä valtuutuksella mahdollistettaisiin uusien tarkastusmenetelmien käyttöönotto joustavasti. Tarkastuskohteita koskeva jaottelu perustuu katsastusdirektiiviin ja Wienin katsastussopimukseen. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä.

154 §. *Määräaikaistarkastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitus.* Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä annettaisiin tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuksien luokituksesta. Tämän lisäksi pykälässä säädettäisiin Liikenne- ja viestintävirastolle valtuus antaa määräykset useiden vähäisten tai vakavien vikojen ja puutteellisuuksien luokituksesta vakaviksi tai vaarallisiksi. Ehdotettu määräyksenantovaltuus olisi uusi. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä, sillä katsastusdirektiivi asettaa rajat määräyksenantotoimivallalle. Kyse olisi lisäksi lakia tarkentavista määräyksistä.

160 §. *Katsastustodistus.* Tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä annettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksellä. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lakia tarkentavista määräyksistä.

168 §. *Raportti teknisestä tienvarsitarkastuksesta.* Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset raportissa käytettävästä lomakkeesta. Määräystaso olisi perusteltu sen vuoksi, että kyse on hyvin teknisluonteisista ja vähäisiä yksityiskohtia

koskevista asioista, joihin Liikenne- ja viestintävirastolla on erityinen asiantuntemus. Määräyksen alaan kuuluviin asioihin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä. Kyse olisi lakia tarkentavista määräyksistä.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan syksyn 2020 aikana. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus on tullut sovellettavaksi 1.9.2020, joten ajoneuvolain on perusteltua tulla voimaan syksyn 2020 aikana oikeustilan selkeyttämiseksi.

10 Toimeenpano ja seuranta

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksella perustetaan tietojenvaihtoorumi, joka valvoo asetuksen täytäntöönpanoa. Foorumi koostuu jäsenvaltioiden hyväksyntä- ja markkinavalvontaviranomaisista, jotka toimivat jäsenvaltioiden edustajina. Komissio toimii foorumin puheenjohtajana. Foorumi voi esittää lausuntoja ja antaa suosituksia täytäntöönpanosta parhaiden käytäntöjen edistämiseksi EU:ssa. Foorumi raportoi vuosittain toiminnastaan Euroopan parlamentille.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava foorumille muun muassa tyyppihyväksyntä- ja markkinavalvontatoimintansa arviointituloksista, vaatimustenmukaisuuden todentamistarkastuksista, tutkimuslaitosten arvioinnista ja foorumin antamien suositusten toteuttamisesta.

Tietojenvaihtoorumia koskevan sääntelyn lisäksi autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus velvoittaa jäsenvaltiot saattamaan yleisön saataville tiivistelmän säännöllisten tarkastelujen ja arviointien tuloksista.

Suomesta Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu tietojenvaihtoorumin toimintaan.

11 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy seuraaviin hallituksen esityksiin:

Hallituksen esitys eduskunnalle tieliikennelain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 17/2020 vp) on annettu eduskunnalle maaliskuussa 2020. Esitys sisältää voimassa olevan ajoneuvolain 21 §:ää ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:ää koskevat muutosehdotukset. Muutosten oli tarkoitus tulla voimaan 1.6.2020.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 98/2020 vp) on annettu eduskunnalle huhtikuussa 2020. Esitykseen sisältyy autoradiota koskeva säännösehdotus. Esityksessä ehdotetaan muutosta voimassa olevan ajoneuvolain 25 §:ään, joka vastaa ajoneuvolakiehdotuksen 13 §:ää. Autoradiota koskevan säännöksen oli tarkoitus tulla voimaan 19.9.2020.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kevytautoja koskevien lakien kumoamisesta (HE 128/2020 vp) on annettu eduskunnalle syyskuussa 2020. Esityksessä ehdotetaan muun ohella ajoneuvolain muuttamisesta annetun lain (130/2019), ajoneuvoverolain 4 §:n muuttamisesta annetun lain (133/2019) ja autoverolain 1 §:n muuttamisesta annetun lain (134/2019) kumoamista. Kumoamisen on tarkoitus tulla voimaan ennen 1.11.2020.

Hallituksen esitys eduskunnalle valmisteverotusmenettelyn ja autoverotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 54/2020 vp) on annettu eduskunnalle huhtikuussa 2020, ja siihen liittyvien lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021. Esitykseen sisältyy ehdotus uudesta autoverolaista ja esityksessä ehdotetaan muutoksia joihinkin ajoneuvolain säännöksiin.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen soveltamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 102/2020 vp) on annettu eduskunnalle kesäkuussa 2020. Esityksessä ehdotetaan muutoksia sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:ään. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 19.12.2020 tai mahdollisimman pian tämän jälkeen.

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi aerosolien vaatimustenmukaisuudesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 121/2020 vp) on annettu eduskunnalle syyskuussa 2020. Esityksessä ehdotetaan muutoksia eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:ään. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (ns. taksilainsäädännön uudistus) on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2020. Esityksessä ehdotetaan muutoksia voimassa olevan ajoneuvolain 25 ja 27 a §:ään. Ajoneuvolain muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.6.2021.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteilla liikenteen palveluista annetun lain muutosesitys, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuussa 2020. Muutoksista osan on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muutosesitys, joka on tarkoitus antaa eduskunnalle lokakuun alussa 2020. Muutoksista osan on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021.

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

12.1 Tausta

Esitettävän lainsäädännön kannalta merkityksellisiä perusoikeuksia ovat perustuslain 10 §:n kotirauha, 15 §:n omaisuuden suoja, 18 §:n elinkeinovapaus ja 21 §:n oikeusturva. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien toteutuminen. Esitettävää lainsäädäntöä on näiden ohella arvioitava perustuslain 80 §:n asetuksen antamisen ja lainsäädäntövallan siirtämisen sekä 124 §:n hallintotehtävän antamisen muulle kuin viranomaiselle kannalta.

Voimassa oleva ajoneuvolaki on hyväksytty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 40/2002 vp). Lakiehdotusta kokevassa lausunnossaan perustuslakivaliokunta käsitteli säännösehdotuksia, jotka liittyivät kotirauhaan, julkisen hallintotehtävän antamiseen muulle kuin viranomaiselle, elinkeinovapauteen, asetuksenantovaltuuksiin ja rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteeseen. Esitys vastaa näiden asiakokonaisuuksien osalta pääosin voimassa olevaa ajoneuvolakia. Perustuslain kannalta merkityksellistä uutta sääntelyä on seuraamusmaksua koskeva sääntely.

12.2 Seuraamusmaksusääntely (PL 15, 21 §)

Esitykseen sisältyy säännös uudesta seuraamusmaksusta, jonka Liikenne- ja viestintävirasto voisi määrätä talouden toimijoille, nimetyille tutkimuslaitoksille ja hyväksytyille asiantuntijoille ajoneuvolakiin, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetukseen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetukseen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetukseen liittyvien rikkomusten seurauksena.

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 84 artikla edellyttää, että jäsenvaltiot vahvistavat niitä seuraamuksia koskevat säännöt, joita määrätään talouden toimijoille ja tutkimuslaitoksille, jotka ovat syyllistyneet asetuksissa mainittuihin rikkomuksiin. Lisäksi asetus edellyttää, että jäsenvaltioiden on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin seuraamuksia koskevien sääntöjen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on asetuksen mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Niiden edellytetään olevan oikeassa suhteessa vaatimusten vastaisuuden vakavuuteen ja kyseisen jäsenvaltion markkinoilla saataville asetettujen vaatimusten vastaisten ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien tai erillisten teknisten yksiköiden lukumäärään. Artikla jättää jäsenvaltioille liikkumavaraa seuraamuksia koskevien tarkempien yksityiskohtien, kuten seuraamuslajin ja seuraamusten suuruuden suhteen. Asetus asettaa vaatimuksen ainoastaan seuraamusten säätämisestä ja niistä rikkomuksista, joiden johdosta seuraamus on ainakin voitava määrätä. Artikla ja sen sisältämä liikkumavara ovat merkityksellisiä myös perustuslain 15 §:n omaisuudensuojan ja 21 §:n oikeusturvan kannalta. Nämä perusoikeudet on otettava huomioon artiklan kansallisessa täytäntöönpanossa.

Seuraamusten sallittavuutta on arvioitava sanktioihin soveltuvan arvioinnin lisäksi samalla tavalla kuin perusoikeuksien rajoittamista yleensäkin. Sovellettavaksi tulevat myös perustuslailliset hyvän hallinnon ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeet. Koska esitettävät rangaistuksenkaltaiset hallinnolliset seuraamukset rinnastuvat varallisuusrangaistuksiin, niillä on välitön yhteys myös perustuslain 15 §:n omaisuudensuojaperusoikeuteen. Siksi hallinnolliselta sanktiolta edellytetään lailla säätämisen lisäksi täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta sekä hyväksyttävyyttä ja suhteellisuusperiaatteen mukaisuutta. Seuraamuksia koskevaa sääntelyä on tarkasteltava erityisesti perustuslain 21 §:n oikeusturvaa koskevan perusoikeussääntelyn kannalta.

Nyt esitetyssä seuraamusmaksua koskevassa sääntelyssä on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan hallinnollisia sanktioita koskeva lausuntokäytäntö. Siinä esitetyn seuraamusmaksun kaltaisia maksuja ei ole pidetty perustuslain 81 §:n mielessä sen enempää veroina kuin maksuinakaan vaan lainvastaisesta teosta määrättävinä sanktioluonteisina hallinnollisina seuraamuksina. Perustuslakivaliokunta on asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (ks. esim. PeVL 9/2018 vp, PeVL 2/2017 vp, s. 4-5, PeVL 14/2013 vp ja PeVL 17/2012 vp). Seuraamusmaksu olisi esitetyssä ajoneuvolaissa luonteeltaan hallinnollinen sanktio.

Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaan säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Näistä syistä laissa olisi täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin lain täytäntöönpanon perusteista (ks. esim. PeVL 9/2018 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I, PeVL 57/2010 vp). Ajoneuvolain ehdotetussa seuraamusmaksusääntelyssä nämä vaatimukset on huomioitu. Seuraamusmaksusta säädetään esityksen 10 luvussa. Tarkkarajaiset ja täsmälliset, laillisuusperiaatteen mukaiset rikkomustunnusmerkit ovat esityksen 189–192 §:ssä.

Perustuslakivaliokunta on usein kiinnittänyt huomiotaan siihen, että hallinnollisia sanktioita koskevan sääntelyn tulee olla oikeasuhtaista eli suhteellisuusperiaatteen mukaista (PeVL 15/2014 vp ja PeVL 17/2012 vp sekä siinä mainitut lausunnot). Oikeasuhtaisuuteen ovat liittyneet yleensä kysymykset lievien laiminlyöntien sanktioinnista (PeVL 58/2010 vp) ja seuraamusten porrastamisesta rikkomuksen vakavuuden perusteella (PeVL 11/2009 vp). Valiokunta on pitänyt oikeasuhtaisuusvaatimuksen kannalta arveluttavana muun muassa sitä, että eräistä varsin vähäisenä pidettävistä laiminlyönneistäkin seuraavan laiminlyöntimaksun suuruuden ehdotettiin olevan vähintään 500 euroa (PeVL 58/2010 vp).

Seuraamusmaksua koskevassa sääntelyssä oikeasuhtaisuuden vaatimus täytetään sillä, että seuraamusmaksulle ei ole lakisääteistä alarajaa ja suuruuden määrittämisessä otetaan huomioon tapauskohtaiset olosuhteet laissa säädetyllä tavalla. Seuraamusmaksua ei määrätä tilanteissa, joissa rikkomukset ovat vähäisiä tai joissa maksun määrääminen on kohtuutonta. Seuraamusmaksun sijaan Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen.

Perustuslakivaliokunta on lisäksi katsonut, että määrältään suuri seuraamusmaksu korostaa oikeusturvalla asetettavia vaatimuksia (PeVL 14/2018 vp). Valiokunta on pitänyt ongelmallisena, jos euromäärältään suuria hallinnollisia seuraamuksia koskeva päätöksentekovalta keskittyy yhdelle virkamiehelle (PeVL 24/2018 vp). Seuraamusmaksun enimmäissuuruus ei siten voi olla kovin korkea, jos sitä ei määrätä kollegiaalisessa päätöksentekomenettelyssä. Kuitenkin joitakin enimmäismäärään sidottuja seuraamusmaksuja koskevaa määräämistä toimivaltaa on muualla lainsäädännössä perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella osoitettu hallintoviranomaiselle myös ilman kollegiaalisen päätöksenteon vaatimusta (esim. yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain mukainen rikkomus- ja seuraamusmaksu /PeVL 28/2014 vp, työsopimuslain mukainen seuraamusmaksu /PeVL 9/2012 vp, jätelain mukainen laiminlyöntimaksu /PeVL 58/2010 vp). Näiden hallinnollisten sanktioiden kiinteä euromääräinen enimmäissuuruus vaihtelee 30 000 ja 500 000 euron välillä. Ehdotettu Liikenne- ja viestintäviraston oikeushenkilölle määräämä seuraamusmaksu voisi olla suuruudeltaan enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti talouden toimijan, tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrätäisiin luonnolliselle henkilölle, enimmäissuuruus olisi 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään 1 prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. Perustuslakivaliokunnan lausunnot huomioon ottaen tällaista seuraamusmaksua ei ole pidettävä ongelmallisena oikeusturvan kannalta.

12.3 Elinkeinovapaus (PL 18 §)

Asennus- ja korjauslupa

Ajoneuvolakiehdotuksen 8 luvun säännökset erinäisten asennus- ja korjaustoimenpiteiden luvanvaraisuudesta ovat merkityksellisiä perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden kannalta.

Perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetään jokaisen oikeudesta lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuutta koskevan sääntelyn tulee täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (ks. esim. PeVL 58/2014 vp, PeVL 69/2014 vp ja PeVL 31/2018 vp). Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten tulee ilmetä laista. Sääntelyn sisällön osalta perustuslakivaliokunta on

pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta.

Ajoneuvolakiehdotuksessa luvanvaraisuus kohdistuu vain tiettyihin, laissa määriteltyihin asennus- ja korjaustoimenpiteisiin, eikä asennus- ja korjaustoimeen kokonaisuudessaan. Luvanvaraisuus on siten rajattua, ja rajoittamisen laajuus ja edellytykset ilmenevät ajoneuvolakiehdotuksen 9 luvun säännöksistä. Asennus- ja korjaustoimenpiteiden luvanvaraisuus koskee ehdotuksen mukaan ainoastaan taksamittareita, ajopiirtureita, paineilma- ja sähköjarrujärjestelmiä sekä nopeudenrajoittimia. Näiden tuotteiden oikeaoppisella asentamisella ja korjaamisella on merkittävä vaikutus sekä liikenneturvallisuuteen että kuluttajansuojan kannalta. Perustuslakivaliokunta on pitänyt liikenneturvallisuutta ja kuluttajansuojaa perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävänä perusteina elinkeinonvapauden rajoittamisen kannalta (PeVL 40/2002 vp). Lisäksi viranomaisen lupaharkinta on ajoneuvolakiehdotuksen 181 §:n säännösin sidottua.

12.4 Omaisuudensuoja ja liikkumisvapaus (PL 9, 15 §)

Ajokieltoon määrääminen

Ajoneuvolakiehdotuksen 157 ja 198 §:n säännöksillä ajoneuvolle määrättävästä ajokiellosta on merkitystä erityisesti omaisuudensuojan kannalta. Perustuslain 15 §:n 1 momentin mukaan jokaisen omaisuus on turvattu. Perustuslakivaliokunta on tulkintakäytännössään kuitenkin todennut, ettei omaisuus ole perustuslain suojaama kaikkia käyttörajoituksia vastaan ja, että omistajan oikeuksia voidaan rajoittaa lailla, joka täyttää perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset (muun muassa PeVL 32/2010 vp, s. 4/I ja PeVL 8/1996 vp).

Välillisesti ajoneuvolakiehdotuksen 157 ja 198 §:llä on merkitystä myös liikkumisvapauden kannalta. Perustuslain 9 §:ssä turvattuun liikkumisvapauteen kuuluu vapaus liikkua maassa, johon on katsottu kuuluvan oikeus ilman syrjintää ja lainsäädäntöön sisältyviä perusoikeuksien kannalta hyväksyttäviä rajoituksia noudattaen käyttää yksityistä ajoneuvoa.⁹ Perustuslain 9 § ei sisällä erityistä rajoituslauseketta, joten liikkumisvapautta voidaan rajoittaa perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttävällä lailla.

Ajoneuvolakiehdotuksen 157 §:n mukaan ajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon, jos katsastuksessa havaitaan, että ajoneuvossa on 154 §:ssä tarkoitettu vaarallinen vika tai puutteellisuus. Ajoneuvolakiehdotuksen 198 §:n mukaan poliisimies, tullimies tai rajavartiomies voi estää ajoneuvon käyttämisen tiellä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan tai käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja, jos 1) teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunoltaan täytä säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia; 2) ajoneuvo on käyttökiellossa; tai 3) ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Ehdotettu sääntely ajokieltoon määräämisestä on perusoikeuksien turvaamiseksi perusteltua. Ajoneuvo, jossa on vaarallinen vika tai puutteellisuus taikka joka on vaatimustenvastainen, käyttökiellossa tai rekisteröimätön, on lähtökohtaisesti riski muulle liikenteelle, ympäristölle ja terveydelle. Ajokieltoon määräämistä koskeva säännös on tarpeen muiden tienkäyttäjien turvallisuuden varmistamiseksi. Ehdotettu sääntely olisi siten perusoikeuksien rajoittamisen kannalta

⁹ Tuomas Ojanen – Martin Scheinin: PL 9 §: Liikkumisvapaus. Teoksessa Pekka Hallberg et al.: Perusoikeudet. 2. uud. p. Helsinki 2011 s. 317–387, s. 325.

riittävän täsmällistä ja tarkkarajaista sekä oikeassa suhteessa sen taustalla olevaan yhteiskunnallisen intressin painoarvoon nähden.

12.5 Julkisen hallintotehtävän antaminen muulle kuin viranomaiselle (PL 124 §)

Yleistä

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Valtuutetut asiantuntijat

Ajoneuvolakiehdotuksen 186 §:ssä säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta käyttää valtuuttamaansa asiantuntijaa asennus- ja korjaustöiden valvonnassa. Valtuutetulla asiantuntijalla olisi oikeus päästä asennus- ja korjauspaikkaan sekä suorittaa tarkastuksia. Ehdotuksen 186 §:ssä on kysymys julkisen hallintotehtävän antamisesta lain nojalla muulle kuin viranomaiselle.

Teknisten tienvarsitarkastusten osalta ajoneuvolakiehdotuksen 166 §:ssä säädettäisiin, että ajoneuvojen teknisiin tienvarsitarkastuksiin voi osallistua asiantuntijoina myös muita kuin viranomaisorganisaatioon kuuluvia. Ajoneuvolakiehdotuksen 169 §:stä ilmenee, että kysymyksessä ovat katsastustoimipaikoilla katsastuksen suorittamiseen oikeutetut henkilöt ja että Liikenne- ja viestintävirasto järjestää heidät tarkastuksen suorittajan tekniseksi asiantuntija-avuksi pykälässä säännellyn sopimusmekanismin mukaisesti. Kysymys on julkisen hallintotehtävän antamisesta lain nojalla muulle kuin viranomaiselle.

Näihin ulkopuolisiin asiantuntijoihin sovellettaisiin ilman nimenomaista mainintaakin hallinnon yleislakeja ja he toimisivat rikosoikeudellisella virkavastuulla (rikoslaki 40 luku 11 § 5 kohta). Ajoneuvolakiehdotuksen 186 §:ssä tarkoitettu valtuutettu asiantuntija ei käyttäisi itsenäisesti perustuslain 124 §:ssä säädettyä julkista valtaa, vaan asiantuntijan rooli olisi avustava ja täydentävä. (PeVL 57/2010 vp ja PeVL 20/2002 vp). Ulkopuolisen asiantuntijan käyttäminen ei siten olisi ongelmallista perustuslain 124 §:n kannalta (PeVL 42/2005 vp). Esitys ei vaarantaisi perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

Nimetty tutkimuslaitos ja hyväksytty asiantuntija

Perustuslain 124 §:n kannalta merkityksellistä on myös nimettyä tutkimuslaitosta ja hyväksyttyä asiantuntijaa koskeva sääntely. Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaan nimetty tutkimuslaitos tekee tuotteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi ja tuotannon laadunvalvontaan tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, testejä, laskelmia ja arviointeja. Asetusten sääntely on suoraan sovellettavaa, eikä se jätä jäsenvaltioille liikkumavaraa nimettyjen tutkimuslaitosten tehtävien suhteen. Ajoneuvolakiehdotuksen 69 §:ssä tarkoitettu hyväksytty asiantuntija tekisi selvityksiä, joilla myös osoitettaisiin tuotteiden vaatimustenmukaisuutta tai valvottaisiin niiden laatua. Nimetyn tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan tehtävät voidaan katsoa perustuslain 124 §:ssä tarkoitetuiksi julkisiksi hallintotehtäviksi. Kyse ei kuitenkaan ole merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Ajoneuvolaissa huolehdittaisiin oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten täyttymisestä muun muassa säätämällä hyväksyttyä asiantuntijaa koskevista pätevyysvaatimuksista ja hyväksytyn asiantuntijan valvonnasta. Nimettyyn tutkimuslaitokseen ja hyväksyttyyn asiantuntijaan sovellettaisiin ilman nimenomaista mainintaakin hallin-

non yleislakeja. Ajoneuvolakiin otettaisiin myös säännös, jonka mukaan nimetyn tutkimuslaitoksen ja hyväksytyt asiantuntijan henkilöstöön sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta heidän suorittaessaan nimetyille tutkimuslaitokselle ja hyväksytyille asiantuntijalle säädettyjä tehtäviä. Mainitut asetukset sisältävät myös säännökset nimetyn tutkimuslaitoksen arvioinnista ja seurannasta sekä nimettyjen tutkimuslaitosten riippumattomuus- ja pätevyysvaatimuksista. Esitys ei vaarantaisi perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Nimettyä tutkimuslaitosta ja hyväksyttyä asiantuntijaa koskeva sääntely ei siten olisi ongelmallista perustuslain 124 §:n kannalta.

12.6 Kotirauha (PL 10 §)

Yleistä

Perustuslain 10 §:n nojalla on turvattu kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä.

Liiketilojen valvonta

Ehdotetun sääntelyn ei arvioida muodostuvan ongelmalliseksi perustuslain 10 §:n kannalta. Ajoneuvolakiehdotuksen 68 ja 186 §:ssä säädettyä liiketiloihin kohdistuvaa tarkastusta ei saisi tehdä pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin. Ehdotuksen 68 ja 186 §:ään on otettu perustuslakivaliokunnan edellyttämä viittaus hallintolain 39 §:ään. Perustuslakivaliokunta on katsonut (PeVL 5/2010 vp, PeVL 32/2010 vp, PeVL 5/2013 vp), että kun on kyse valvontatyypisistä tarkastuksista, tulisi tarkastussäännöksessä viitata hallintolain 39 §:ään, jotta menettelylliset ja oikeusturvatakeet tulisivat taatuiksi.

Tekninen tienvarsitarkastus

Kotirauhan kannalta on merkityksellinen myös ajoneuvolakiehdotuksen 166 §:n 2 momentin 2 kohdan säännös. Sen mukaan ajoneuvon teknisen tienvarsitarkastuksen toimittajalla on oikeus päästä ajoneuvoon sisälle ja tarvittaessa kuljettaa ajoneuvoa. Säännöksen mukaan tarkastusta ei kuitenkaan perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla (PeVL 40/2002 vp) saisi ulottaa ajoneuvossa oleviin asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä.

Perustuslaissa turvattu kotirauhan piiri kattaa lähtökohtaisesti myös ajoneuvossa mahdollisesti olevat pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat (PeVL 46/2001 vp, s. 3/II). Tällaiset tilat jäävät kuitenkin perustuslailla suojatun kotirauhan eräänlaiselle reuna-alueelle, koska ajoneuvoja käytetään sekä liikkumiseen että asumiseen (PeVL 17/1998 vp, s. 4/II, PeVL 43/2010 vp). Teknisillä tienvarsitarkastuksilla valvotaan ajoneuvojen kuntoa niiden liikenneturvallisuuden ja ympäristövaikutusten kannalta. Sääntelylle on siten perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet. Tarkastusten kohteena ovat ajoneuvojen tekniset ominaisuudet. Niiden tarkastamiseksi on asiallisesti välttämätöntä päästä ajoneuvoon sisälle, joskin tarve tarkastaa ajoneuvossa mahdollisesti olevia asumistiloja voidaan arvioida poikkeukselliseksi.

12.7 Asetuksenantovaltuudet ja määräyksenantovaltuudet (PL 80 §)

Esitys sisältää useita valtioneuvostolle ja ministeriöille osoitettuja asetuksenantovaltuuksia sekä Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettuja määräyksenantotoimivaltuuksia. Valtuuksista lähes

kaikki sisältyvät jo voimassa olevaan ajoneuvolakiin. Ehdotukset uusiksi valtuuksiksi on eritelty tarkemmin jaksossa 8. Voimassa oleva ajoneuvolaki on vuonna 2002 hyväksytty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 40/2002 vp).

Ajoneuvolakiehdotusta on tästä johtuen tarkasteltava asetuksenantovaltuuksien ja määräyksenantovaltuuksien osalta suhteessa perustuslain 80 §:ään. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voidaan valtuuttaa antamaan asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu kuin 80 §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomaisen voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrätyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Tällaisen valtuutuksen tulee olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu. Lisäksi perustuslaista johtuu, että valtuuden kattamat asiat on määriteltävä tarkasti.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään todennut perustuslain 80 §:n 2 momentin soveltamisesta, että asetuksenantovaltuuksiin verrattuna tällaiseen muun viranomaisen määräystenantovaltuuteen kohdistuu yleistä tarkkarajaisuusvaatimusta pidemmälle menevä vaatimus valtuuden kattamien asioiden määrittelemisestä tarkasti laissa. Valtuuden tulee lisäksi perustuslain nimenomaisen säännöksen mukaan olla soveltamisalaltaan täsmällisesti rajattu (PeVL 46/2001 vp, ja PeVL 16/2002 vp). Muiden viranomaisten norminantovalta on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista (PeVM 10/1998 vp ja PeVL 16/2002 vp).

Perustuslakiuudistuksen yhteydessä mainittiin esimerkkeinä viranomaisen norminantovallasta tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp, PeVL 16/2002 vp ja PeVL 19/2002 vp). Viranomaisten oikeussääntöjen antaminen on perustuslain näkökulmasta poikkeuksellista.

Valtuutusta poiketa lain säännöksestä asetuksella on perustuslakivaliokunnan tulokinnassa pidetty lähtökohtaisesti ongelmallisena lain ja asetuksen välisten hierarkkisten suhteiden näkökulmasta (ks. PeVL 14/2006 vp ja PeVL 17/2010 vp). Tällaisia valtuutuksia on kuitenkin eräissä tapauksissa ollut mahdollista säätää, jos ne on rajattu koskemaan vähäisiä poikkeuksia ja niissä on asetuksenantovallan käyttämistä rajaavia ja ohjaavia mainintoja.

Käsitellessään norminantovaltuuksia perustuslakivaliokunta on lisäksi toistuvasti korostanut, että perustuslain 80 §:n 1 ja 2 momentin säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulokintaa samoin kuin valtuuksien nojalla annettavien säännösten ja määräysten sisältöä (ks. esimerkiksi PeVL 16/2002 vp ja PeVL 1/2013 vp). Valtioneuvoston asetuksella ei voi antaa yleisiä oikeussääntöjä esimerkiksi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan kuuluvat lain tasolle.

Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetuissa määräyksenantovaltuuksissa on kyse hyvin teknisluonteisista asioista, jotka koskevat vähäisiä yksityiskohtia. Liikenne- ja viestintävirastolla on niihin erityinen ja vakiintunut asiantuntemus. Liikenne- ja viestintäviraston toimiala huomioon ottaen on siksi olemassa perustuslaissa tarkoitettuja erityisiä syitä, joiden vuoksi virastolle ehdotetut määräyksenantovaltuudet ovat sopusoinnussa perustuslain 80 §:n 2 momentin kanssa. On myös huomattava, että tekniset vaatimukset perustuvat laajassa määrin EU:n lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin, joiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon tulee reagoida nopeasti. EU:n ajoneuvosääntely koostuu nykyään pääosin asetuksista, joten ne ovat suoraan sovellettavia eikä niiden täytäntöönpano jätä jäsenvaltioille merkittävää harkintavalttaa.

Ehdotetut valtuussäännökset asetusten ja erityisesti määräysten antamiseen on laadittu täsmällisiksi ja tarkkarajaisiksi. Asetuksenanto- ja määräyksenantovaltuuksiin liittyvät riittävästi yksilöidyt oikeusaseman perusteet lain tasolla. Lisäksi lailla säädettäisiin yksilön oikeuksista ja velvollisuuksista, sekä asioista jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Ehdotettuihin asetuksen- ja määräyksenantovaltuuksiin ei sisälly merkittävää harkintavallan käyttöä eivätkä ne sisällä valtuuksia asioista, joista tulee säätää lailla. Kaikissa valtuussäännöksissä on kyse ainoastaan lakia tarkentavien säännösten ja määräysten antamisesta. Valtuutussäännökset eivät siten ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Lakiehdotukset voidaan hallituksen näkemyksen mukaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Koska moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/858 on säännöksiä, joita ehdotetaan täydennettäväksi lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset.

1.

Ajoneuvolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltaisala

Tämä laki koskee tieliikennelaissa (729/2018) tarkoitettulla tiellä ja muualla käytettävien ajoneuvojen ja ajoneuvoyhdistelmien:

- 1) luokitusta;
- 2) rakennetta, hallintalaitteita, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita;
- 3) ympäristöominaisuuksia;
- 4) hyväksymistä liikenteeseen ja rekisteröintiä;
- 5) ajoneuvon kunnan ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamiseksi ja muuttamiseksi suoritettavia katsastuksia.

Tämä laki koskee teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Tämä laki koskee uusien moottorikelkkojen ja uusien raskaiden moottorikelkkojen sekä tieliikennekäyttöön tarkoitettujen uusien ajoneuvojen maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista. Tämä laki koskee myös sellaisten järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden maahantuontia, myytäväksi valmistamista, kaupan pitämistä, myyntiä ja muuta luovuttamista, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Tämä laki koskee moottorikelkkojen ja raskaiden moottorikelkkojen sekä tieliikennekäyttöön tarkoitettujen ajoneuvojen asennusta ja korjausta. Tämä laki koskee myös sellaisten järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennusta ja korjausta, joiden teknisistä ominaisuuksista taikka varustamisesta hyväksymismerkinnällä säädetään tässä laissa tai sen nojalla.

Ajoneuvon, jota käytetään yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä alueella, sovelletaan ainoastaan ajoneuvon yleisiä turvallisuusvaatimuksia koskevan 3 §:n vaatimuksia, vastuuta ajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta koskevaa 12 §:ää vastuuta koskevin osin, ajoneuvon korjausvelvoitetta ja takaisinkutsua koskevaa 178 §:ää, seuraamuksia koskevaa 10 lukua, ajokieltoon määräämistä koskevaa 198 §:ää ja valvontakatsastukseen määräämistä koskevaa 200 §:ää.

Tätä lakia ei sovelleta sellaiseen jalankulkua avustavaan tai korvaavaan liikkumisvälineeseen, jossa sähkömoottoreiden yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho on enintään 1,00 kilowattia ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa, eikä sellaiseen liikkumisen apuvälineeseen, potkukelkkaan, leikkiajoneuvon tai vastaavaan laitteeseen, jota ei ole varustettu moottorilla.

Tämä laki ei koske EU-tyyppihyväksyntää eikä EU-yksittäishyväksyntää, jos tässä laissa ei toisin säädetä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* maalla kulkemaan tarkoitettua laitetta, joka ei kulje kiskoilla;
- 2) *akkreditointielimellä* kansallista akkreditointielintä, joka kuuluu akkreditointielinten väliin vastavuoroisiin tunnustamissopimuksiin;
- 3) *autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksella* moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/858;
- 4) *CE-merkinnällä* tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 mukaista merkintää;
- 5) *ennakkoilmoituksella* uutta tai keskeneräistä ajoneuvoa koskevien tietojen ilmoittamista Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ensirekisteröintiä;
- 6) *ennakkoilmoitustodistuksella* todistusta siitä, että ajoneuvo on ennakkoilmoitettu;
- 7) *ensimmäisen käyttöönoton ajankohdalla* päivää, jolloin ajoneuvo on ensimmäisen kerran rekisteröity Suomessa tai jolloin ajoneuvo on tosiasiallisesti otettu käyttöön;
- 8) *ensirekisteröinnillä* ajoneuvon yksilöintitietojen sekä ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevakuutusta ja käyttötarkoitusta koskevien tietojen merkitsemistä ensimmäistä kertaa Suomessa rekisteriin;
- 9) *erillisellä teknisellä yksiköllä* sellaista ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan tyyppihyväksyä erikseen mutta ainoastaan suhteessa yhteen tai useampaan määrättyyn ajoneuvotyyppiin;
- 10) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 11) *E-tyyppihyväksynnällä* moottoriajoneuvojen varusteiden ja osien hyväksymisehtojen yhdenmukaistamista ja hyväksymisten vastavuoroista tunnustamista koskevaan sopimukseen (SopS 70/1976), jäljempänä *Geneven sopimus*, liitettyjen sääntöjen, jäljempänä *E-sääntö*, mukaista tyyppihyväksyntää;
- 12) *EU-tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin tai erillisen teknisen yksikön tyyppi on asiaankuuluvien EU-tyyppihyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen;
- 13) *EU-yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla myös muu kuin ainoa kappale, on asiaankuuluvien EU-yksittäishyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen;
- 14) *EY-tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön tyyppi on puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY ja sen IV tai XI liitteessä lueteltujen säädösten sisältämien, sitä koskevien hallinnollisten säännösten ja teknisten vaatimusten mukainen;
- 15) *haltijalla* luonnollista tai oikeushenkilöä, joka ei ole ajoneuvon omistaja ja jolle ajoneuvon pääasiallinen käyttö on siirtynyt tai jonka käyttöön ajoneuvo on yli 30 päivän ajaksi luovutettu sopimuksen perusteella;
- 16) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa, jota ei ole ensisijaisesti tarkoitettu kulkemaan ilman vetoajoneuvoa omalla käyttövoimallaan;
- 17) *hinattavalla laitteella* sellaista auton perävaunua tai muuhun moottorikäyttöiseen ajoneuvoon kuin autoon tai sen perävaunuun kytkettävää hinattavaa ajoneuvoa, jota ei ole tarkoitettu henkilöiden eikä tavaroiden kuljetukseen eikä matkailuun;

18) *jälkitarkastuksella* sellaista katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle suoritettavaa tarkastusta, joka on osa katsastusta;

19) *järjestelmällä* yhden tai useamman erityisen toiminnon suorittamiseksi ajoneuvossa yhdistettyjen laitteiden kokoonpanoa;

20) *kansallisella tyyppihyväksynnällä* vain Suomessa voimassa olevaa tyyppihyväksyntää;

21) *kansallisella piensarjatyypinhyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomainen varmentaa, että vuotuisten enimmäismäärien rajoissa pieninä sarjoina valmistettava ajoneuvotyyppi on asiaankuuluvien kansallista piensarjatyypinhyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen;

22) *komponentilla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan tyyppihyväksyä ajoneuvosta erillään;

23) *kytkentäkatsastuksella* vetävän ja hinattavan ajoneuvon taikka ajoneuvojen kytkennän hyväksymiseksi suoritettavaa tarkastusta;

24) *L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksella* kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 168/2013;

25) *luovutusilmoituksella* ilmoitusta, jolla ajoneuvon edellinen omistaja ilmoittaa ajoneuvon uuden omistajan nimen, osoitteen ja ajoneuvon luovutuspäivän rekisteröinnin suorittajalle merkittäväksi rekisteriin;

26) *monivaiheisella tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa yksi tai useampi hyväksyntäviranomainen varmentaa, että keskeneräinen tai valmistunut ajoneuvotyyppi täyttää valmistusvaiheen mukaan asiaankuuluvat hallinnolliset säännökset ja tekniset vaatimukset;

27) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* autoa, moottoripyörää, mopoa, kolmi- tai nelipyöräistä L-luokan ajoneuvoa, traktoria, moottorityökonetta ja maastoajoneuvoa;

28) *muutoksikatsastuksella* ajoneuvon tehtyjen muutosten hyväksymiseksi taikka ajoneuvosta rekisteriin merkittyjen tietojen muuttamiseksi tai täydentämiseksi suoritettavaa tarkastusta;

29) *muutosrekisteröinnillä* ajoneuvon omistajuutta, haltijuutta, käyttövastaavaa, liikennevaikutusta ja käyttötarkoitusta koskevissa tiedoissa tapahtuneiden muutosten merkitsemistä rekisteriin;

30) *määräaikaikatsastuksella* ajoneuvon käytön aikaista määräajoin suoritettavaksi säädettyä ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastamista;

31) *nimetyllä tutkimuslaitoksella* laitosta, jonka hyväksyntäviranomainen on nimennyt toimimaan tutkimuslaitoksena ja joka on ilmoitettu Euroopan komissiolle tai Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeristölle;

32) *osalla* ajoneuvon kokoonpanoa, korjausta ja huoltoa varten käytettäviä hyödykkeitä sekä varaosia;

33) *rekisteri-ilmoituksella* ajoneuvon ensirekisteröintiä, muutosrekisteröintiä tai liikennekäyttöä koskevien tietojen ilmoittamista rekisteröinnin suorittajalle;

34) *rekisterikilvellä* ajoneuvon kiinnitettävää kilpeä, jossa on ajoneuvon rekisteritunnus;

35) *rekisteritunnuksella* ajoneuvon yksilöivää rekisteröinnin suorittajan antamaa kirjain- ja numerosarjaa;

36) *rekisterillä* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;

37) *rekisteröinnin suorittajalla* Liikenne- ja viestintävirastoa ja liikenteen palveluista annetun lain V osan 4 luvussa tarkoitettua rekisteröintitehtävissä avustavaa palveluntarjoajaa;

38) *rekisteröintikatsastuksella* yksittäisen ajoneuvon luokitusta, vaatimustenmukaisuuden toteutusta ja rekisteröintiä varten suoritettavaa tarkastusta;

39) *rekisteröintitodistuksella* rekisteröinnin suorittajan ensirekisteröinnistä, muutosrekisteröinnistä, liikennekäytöstä poistosta ja liikennekäyttöön otosta antamaa asiakirjaa, joka todistaa, että ajoneuvo on rekisteröity;

40) *rengas-nasta-yhdistelmällä* nastarengasta, joka on kansallisesti tyyppihyväksytty komponenttina;

- 41) *siirtomerkillä* ajoneuvoon kiinnitettävää merkkiä, jossa on rekisteritunnus;
- 42) *sopimusrekisteröijällä* liikenteen palveluista annetun lain V osan 4 luvussa tarkoitettua palveluntarjoajaa, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on siirtänyt lupa- ja rekisteröintitoimintaan liittyviä avustavia tehtäviä;
- 43) *sotilasajoneuvolla* Puolustusvoimien hallinnassa olevaa tai Puolustusvoimien käyttöön erityisesti tarkoitettua ajoneuvoa sekä toisen valtion asevoimien omistamaa tai sen käytössä olevaa ajoneuvoa;
- 44) *talouden toimijalla* ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistajaa, valmistajan edustajaa, maahantuoja tai jakelijaa;
- 45) *traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksella* maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 167/2013;
- 46) *teknisellä tienvarsitarkastuksella* tiellä ja muualla suoritettavaa ajoneuvon kunnon ja rekisteriin merkittyjen tietojen tarkastusta;
- 47) *tyypillä* Euroopan unionin lainsäädännössä tai kansallisessa lainsäädännössä tarkoitettujen olennaisten osien osalta samanlaisia ajoneuvoja (*ajoneuvotyyppi*), järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia tai varusteita.
- 48) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppi täyttää asiaankuuluvat hallinnolliset säännökset ja tekniset vaatimukset;
- 49) *valmistajan edustajalla* sitä, jonka ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja on valtuuttanut edustamaan itseään hyväksyntäviranomaisiin ja markkinavalvontaviranomaisiin nähden sekä toimimaan puolestaan tyyppi- tai yksittäishyväksyntään liittyvissä asioissa;
- 50) *valvontakatsastuksella* sellaista ajoneuvon vikojen ja puutteiden vuoksi suoritettavaa katsastusta, jonka määrää viranomainen;
- 51) *variantilla* tietyiltä osiltaan samanlaisia saman tyyppin ajoneuvoja;
- 52) *varmenteella* ennakoilmoituksen tekijälle tai ajoneuvon rekisteriin merkitylle omistajalle luovutettavaa ajoneuvon omistusoikeutta osoittavaa tunnistetta;
- 53) *varusteella* kaikkia muita hyödykkeitä kuin osia, joita voidaan lisätä tai asentaa ajoneuvoon;
- 54) *versiolla* tietyiltä osiltaan samanlaisia saman tyyppin samaan varianttiin kuuluvia ajoneuvoja;
- 55) *yksittäishyväksynnällä* menettelyä, jossa hyväksyntäviranomaisen varmentaa, että yksittäinen auto tai sen perävaunu, joka voi olla myös muu kuin ainoa kappale, on asiaankuuluvien kansallista yksittäishyväksyntää koskevien vaatimusten mukainen.

3 §

Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän yleiset turvallisuusvaatimukset

Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän on oltava liikenteeseen soveltuva ja rakenteeltaan, varusteiltaan, kunnoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan turvallinen. Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän rakenne, varusteet, ulkopuolinen muoto ja materiaali eivät saa aiheuttaa vaaraa.

Ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän on oltava tavanomaisissa ajotilanteissa helposti hallittavissa. Hallintalaitteiden on oltava rakennettu ja sijoitettu niin, että niiden käyttö ajon aikana on helppoa ja turvallista. Hallintalaitteet, mittarit ja merkkivalot eivät saa poiketa muiden samaan luokkaan kuuluvien ajoneuvojen järjestelmistä siinä määrin, että siitä aiheutuu haittaa tai vaaraa.

4 §

Velvoite korjata puutteellisuus ja vika

Jos ajoneuvon rakenteessa tai varusteissa havaitaan turvallisuuteen tai ympäristöominaisuuksiin vaikuttava puutteellisuus tai vika, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin puutteellisuus ja vika on korjattu. Tämä kieltö ei kuitenkaan koske matkalla todettua, olosuhteet huomioon ottaen vähäiseksi katsottavaa puutteellisuutta tai vikaa, joka on syntynyt matkan kessä ja joka ei ole ollut kuljettajan välittömästi havaittavissa ja korjattavissa tai jonka korjausta ei voida ilman huomattavaa hankaluutta matkalla suorittaa.

5 §

Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen käyttö liikenteessä

Ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta ei saa käyttää liikenteessä, jollei ajoneuvotyyppiä tai yksittäistä ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa tai varustetta ole asianmukaisesti hyväksytty liikenteeseen.

6 §

Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen myynti

Ajoneuvoa, joka ei ole tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukainen ja jota ei ole näiden säännösten ja määräysten mukaisesti varustettu hyväksyntämerkinnällä tai CE-merkinnällä, jos sellaista on säännöksissä tai määräyksissä edellytetty, ei saa uutena tie-liikennekäyttöön tai moottorikelkkaa tai raskasta moottorikelkkaa maastoliikennekäyttöön tarkoitettuna myyntitarkoituksessa tuoda maahan eikä valmistaa Suomessa myytäväksi. Tällaista ajoneuvoa ei myöskään saa pitää kaupan, myydä eikä muuten luovuttaa.

Järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta, joka ei ole tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukainen tai jota ei ole näiden säännösten ja määräysten mukaisesti varustettu hyväksyntämerkinnällä tai CE-merkinnällä, jos sellaista on säännöksissä tai määräyksissä edellytetty, ei saa tie- tai maastoliikennekäyttöön tarkoitettuna myyntitarkoituksessa tuoda maahan eikä valmistaa Suomessa myytäväksi. Tällaista järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa ja varustetta ei myöskään saa pitää kaupan, myydä eikä muuten luovuttaa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu kieltö ei koske sellaisia ajoneuvoja, järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia eikä varusteita, jotka käytössä kulumisen tai muun syyn vuoksi ovat alkuperäiseen tarkoitukseensa kelpaamattomia, jos tästä ilmoitetaan näkyvästi kaupan olevaan ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen tai sen pakkaukseen tehdyllä merkinnällä tai jos muuten käy selvästi ilmi, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste myydään romuksi tai muuhun tarkoitukseen kuin sellaisenaan liikenteessä käytettäväksi.

7 §

Ajoneuvon muuttaminen, rakentaminen ja korjaaminen

Ellei jäljempänä toisin säädetä, liikenteessä käytettävää ajoneuvoa ei saa korjata, muuttaa eikä varustaa lisälaitteella siten, ettei ajoneuvo enää täytä vaatimuksia, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Ajoneuvon ei

myöskään saa antaa muuttua sellaiseksi, ettei se enää täytä näitä vaatimuksia. Myöskään ajoneuvon iän ja luontaisen kulumisen vuoksi ajoneuvosta turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista ajoneuvon korjaamisen, kunnostamisen ja rakenteen muuttamisen teknisistä vaatimuksista ja niistä edellytettävistä selvityksistä sekä 139 ja 144 §:n mukaisessa vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja vaatimuksissa tarkoituksenmukaisuussyistä sovellettavista vähäisistä poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista. Poikkeuksista ja vaihtoehtoisista vaatimuksista turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuva riski ei saa lisääntyä vähäistä enempää.

8 §

Kanta-ajoneuvo, korjattu ajoneuvo ja rakennettu ajoneuvo

Kanta-ajoneuvo on ajoneuvo, jonka alkuperäisistä osista yli 50 prosenttia muodostaa osan ajoneuvosta, jota on korjattu tai joka on koottu osista. *Korjattu ajoneuvo* on vaurioitunut ja sen jälkeen kunnostettu ajoneuvo, jolla on kanta-ajoneuvo ja jonka alkuperäisistä osista vähintään 25 prosenttia on vaihdettu. Korjattu ajoneuvo on myös osista koottu ajoneuvo. Korjattu ajoneuvo merkitään rekisteriin kanta-ajoneuvon tunnistetiedoilla.

Rakennettu ajoneuvo on ajoneuvo, jonka alkuperäisistä osista vaihdetaan vähintään 50 prosenttia. Rakennetulle ajoneuvolle on annettava uusi valmistenumero. Jos kysymyksessä on ensimmäistä kertaa käyttöön otettava M-, N- tai O-luokan ajoneuvo, se on yksittäishyväksyttävä. Muu ajoneuvo on esitettävä rekisteröintikatsastuksessa hyväksyttäväksi.

Rekisteriin ja rekisteröintitodistukseen on merkittävä tieto siitä, että kyseessä on korjattu tai rakennettu ajoneuvo, sekä tarvittavat tiedot korjatussa tai rakennetussa ajoneuvossa käytetyistä osista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) ajoneuvon osien ja osakokonaisuuksien osuudesta ajoneuvosta;
- 2) rakennettuun ja korjattuun ajoneuvoon liittyvien tietojen merkitsemisestä rekisteröintitodistukseen ja rekisteriin;
- 3) siitä, minä ajankohtana rakennettu tai korjattu ajoneuvo katsotaan rakennetuksi ja muutetuksi taikka korjatuksi ja muutetuksi ajoneuvoksi.

9 §

Selvitys korjatun ja rakennetun ajoneuvon osien alkuperästä

Korjatun ajoneuvon rekisteröintikatsastuksessa on esitettävä selvitys vaihdettujen osien osuuksista. Jos katsastustoimipaikka katsoo sen tarpeelliseksi, osien alkuperästä on esitettävä luotettava selvitys.

Rakennetun ajoneuvon kokoamisessa käytettyjen osien alkuperästä on esitettävä luotettava selvitys.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna selvityksenä rekisteröintikatsastuksessa tai yksittäishyväksynnässä on esitettävä osaluettelo tarvittavine liitteineen. Osaluettelon laatimiseksi tarvittavien tietojen hankkimisesta vastaa ajoneuvon omistaja tai haltija.

10 §

Yksilöllisesti valmistettu ajoneuvo

Yksilöllisesti valmistettu ajoneuvo on L3e-, L4e- tai L5e-luokan ajoneuvo, jonka osista osa on yksilöllisesti valmistettuja tai sarjavalmisteisista osista merkittävässä määrin muutettuja ja jonka osista enintään 50 prosenttia on peräisin samasta sarjavalmisteisesta ajoneuvomallista.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta yksilöllisesti valmistettujen ajoneuvojen valmistenumeroita. Valmistenumeroita voidaan myöntää kalenterivuodessa enintään 150 kappaletta. Ensirekisteröinti on suoritettava viiden vuoden kuluessa valmistenumeron antamisesta. Muussa tapauksessa ajoneuvolle on haettava uusi valmistenumero.

Katsastustoimipaikka varmentaa valmistenumeron sen molemmille puolille tehdyllä katsastustoimipaikkaa osoittavalla meistoksella.

11 §

Ajoneuvon rekisteröinti ja katsastus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen hinattavaan ajoneuvoon kytkettävä hinattava ajoneuvo on ensirekisteröitävä, muutosrekisteröitävä ja asianmukaisesti katsastettava, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa ja siihen tai sen hinattavaan ajoneuvoon kytkettävää hinattavaa ajoneuvoa, jota ei ole asianmukaisesti ensirekisteröity, muutosrekisteröity ja katsastettu, ei saa käyttää liikenteessä (*käyttökielto*).

12 §

Vastuu ajoneuvon kunnosta, rekisteröinnistä ja katsastuksesta

Ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja ovat vastuussa siitä, että liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on liikennekelppoinen ja, jos sitä edellytetään, rekisteröity ja katsastettu.

Jos ajoneuvoa kuljettaa sen omistajan tai haltijan työntekijä, työnantajan on huolehdittava siitä, että ajoneuvo on liikennekelppoinen, kun se luovutetaan työntekijän kuljetettavaksi, ja että ajoneuvo tarkastetaan ja huolletaan riittävän usein sen pitämiseksi liikennekelpoisessa kunnossa. Kuljettajan on viipymättä ilmoitettava työnantajalle ajoneuvon kunnossa havaitsemistaan puutteista, joita hän ei voi itse korjata.

13 §

Ajoneuvon rakenne, hallintalaitteet ja varusteet

Liikenteessä käytettävän ajoneuvon on vastattava ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohdan tai myöhemmin voimassa olleita vaatimuksia, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Liikenteessä käytettävässä ajoneuvossa on kuitenkin oltava vähintään:

- 1) luotettava ja toiminnaltaan varma ohjauslaite;
- 2) käyttöjarru, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo, polkupyörä tai kevyt sähköajoneuvo;
- 3) renkaat ja vanteet taikka telat tai jalakset, jotka vastaavat niille kohdistuvaa kuormitusta;
- 4) paloturvallinen polttoaine- ja sähköjärjestelmä, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo;
- 5) tarpeelliset valaisimet, heijastimet ja heijastavat tunnuskilvet;
- 6) varoituskolmio, jos ajoneuvon suurin teknisesti sallittu kokonaismassa on yli 500 kilogrammaa, ellei kyse ole O₁-luokan ajoneuvosta tai muusta kokonaismassaltaan enintään 750 kilogramman hinattavasta ajoneuvosta; tällöin riittää, että varoituskolmio on vetoajoneuvossa;
- 7) kuljettajalla riittävä näkyvyys eteen, sivuille ja taakse;

8) tarpeelliset laitteet näkyvyyden varmistamiseksi tuulilasin läpi kaikissa sääoloissa, jos ajoneuvossa on tuulilasi;

9) tarpeelliset laitteet ja rakenteet kevyiden ajoneuvojen kuljettajien ja matkustajien suojaamiseksi törmäystilanteessa;

10) äänimerkinantolaite, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo, kevyt sähköajoneuvo tai polkupyörä;

11) nopeusmittari, jos kysymyksessä on moottorikäyttöinen ajoneuvo, sekä nopeudenrajoitin, jos kysymyksessä on M₂-, M₃-, N₂- tai N₃-luokan ajoneuvo;

12) peruutuslaite, jos kysymyksessä on neli- tai useampipyöräinen moottorikäyttöinen ajoneuvo;

13) rakenteet, jotka turvaavat riittävän ohjattavuuden, riittävät kaarreajo- ja jarrutusominaisuudet sekä kääntyvyyden;

14) riittävä maavara, jos ajoneuvossa on pyörät;

15) turvalliset ja kuljetettavalle kuormalle soveltuvat kuormatilan rakenteet ja varusteet sekä kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävät sidonta- ja kiinnitysvälineet, jos ajoneuvoa käytetään tavarankuljetukseen;

16) toiminnaltaan varma ja kestävä kytkentälaitte, jos kysymyksessä on hinattava ajoneuvo tai ajoneuvo, jota käytetään hinattavan ajoneuvon vetoon.

M₁-, N₁- ja L3e–L7e-luokan ajoneuvossa on oltava laite ajoneuvon luvattoman käytön estämiseksi.

EU- ja EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon katsotaan täyttävän 1–3 momentissa säädetyt vaatimukset.

Käytetyn ajoneuvon katsotaan täyttävän 1–3 momentissa säädetyt vaatimukset, jos se täyttää ne tekniset vaatimukset, jotka olivat voimassa Suomessa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Tieliikennekäyttöön tarkoitettussa ajoneuvossa on kuitenkin aina oltava 2 momentin 6 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti varoituskolmio.

Ajopiirturista säädetään tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 165/2014. Asetuksen (EY) N:o 561/2006 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa tarkoitettuja hyötyajoneuvoja Suomessa ovat sellaiset M- ja N-luokan ajoneuvot, joiden ensimmäisen käyttöönottovuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joita ei käytetä kaupalliseen tavarankuljetukseen tai henkilöiden kuljetuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset:

1) ajoneuvon rakennetta ja ominaisuuksia koskevista vaatimuksista;

2) ajoneuvon järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia ja varusteita koskevista vaatimuksista;

3) tavarankuljetukseen käytettävien ajoneuvojen kuormakorien ja kuormatilojen vaatimuksista, kuorman varmistamiseen käytettävistä kiinnityspisteistä sekä suojarakenteista;

4) kuorman sitomiseen ja varmistamiseen käytettävistä sidonta- ja kiinnitysvälineistä.

14 §

Poikkeukset ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia 13 §:n 2 momentissa säädetyistä vaatimuksista. Poikkeusten on oltava tarpeellisia ajoneuvon käyttötarkoituksen, liikenneturvallisuuden vaatimusten ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutettavuuden kannalta.

Liikkumisesteisen kuljettajan tai liikkumisesteisen matkustajan käyttöön tarkoitettu ajoneuvo voidaan hyväksyä tieliikennekäyttöön, vaikka liikkumisesteen johdosta asennettu erikoislaite ei

olisi säännösten ja määräysten mukainen, edellyttäen, että liikenneturvallisuus ei merkittävästi vaarannu.

15 §

Valmistenumero ja valmistajan kilpi

Liikenteessä käytettävässä moottorikäyttöisessä ajoneuvossa ja sen perävaunussa sekä traktoriin kytketyssä hinattavassa laitteessa on oltava valmistenumero. Valmistumeron antaa valmistaja, Liikenne- ja viestintävirasto, katsastustoimipaikka tai ulkomaisten ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitava viranomainen. Valmistenumero on merkittävä todistettavasti ja pysyvästi ajoneuvoon, ja sen on oltava selkeästi nähtävissä. Jos valmistenumero vahingoittuu tai se poistetaan, se on merkittävä ajoneuvoon uudelleen. Ensimmäistä kertaa käyttöön otettavassa autossa ja sen perävaunussa, L-luokan ajoneuvossa ja traktorissa on lisäksi oltava valmistajan kilpi.

Katsastustoimipaikka merkitsee rekisteriin tiedon valmistumerolle tehtävistä toimenpiteistä ja mahdollisesta uudesta sijainnista. Korjattu ajoneuvo merkitään rekisteriin kanta-ajoneuvon valmistumerolla.

Katsastustoimipaikan on ilmoitettava katsastustoimipaikkaa osoittava meistos Liikenne- ja viestintävirastolle ennen meistoksen käytön aloittamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valmistumeron antamisesta, merkitsemisestä ja vahingoittuneen tai poistetun valmistumeron merkitsemisestä uudelleen rakennettuun ajoneuvoon, korjattuun ajoneuvoon, vaurioituneeseen ajoneuvoon ja yksilöllisesti valmistettuun ajoneuvoon.

Valmistajan kilpeä ja valmistumeroa koskevista vaatimuksista säädetään autojen ja niiden perävaunujen puite-asetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset valmistumeroa ja valmistajan kilpeä koskevista vaatimuksista.

16 §

Energia- ja ympäristövaikutusten rajoittaminen

Ajoneuvon energiankulutus ja kasvihuonekaasupäästöt sekä haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat tekijät eivät saa tarpeettomasti poiketa ajoneuvon valmistusajankohdan yleisen teknisen tason mukaisten ajoneuvojen vastaavista vaikutuksista eivätkä tarpeettomasti aiheuttaa riskiä terveydelle tai ympäristölle.

Sellaiseen ajoneuvon, jota on sen käyttövoiman vaihdon tai siihen soveltuvan polttoaineen vaihdon johdosta muutettu sen ensimmäisen käyttöönoton jälkeen, sovelletaan energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevia vaatimuksia vain siltä osin kuin muutos voi vaikuttaa ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoajankohtaa vastaavien raja-arvojen täyttymiseen uudella käyttövoimalla tai polttoaineella. Ensimmäistä käyttöönottoajankohtaa vastaavan raja-arvon määrittelyssä otetaan huomioon 7 §:n 1 momentin mukaisesti ajoneuvon luontainen kuluminen.

Kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä, yksittäishyväksynnässä ja yksittäisenä kappaleena valmistetun tai maahantuodun ajoneuvon hyväksymisessä liikennekäyttöön sovelletaan energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevia vaatimuksia vain siltä osin kuin se liittyy suoraan raja-arvojen täyttymisen osoittamiseen, ellei se energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamiseksi tai valvomiseksi ole välttämätöntä. Osoittaminen voidaan toteuttaa myös ajoneuvolle soveltuvalla muulla kuin tyyppihyväksyntävaatimukseen sisältyvällä osoittamistavalla, jos tulosten vastaavuus hyväksynnän raja-arvoihin tai muihin vaatimuksiin voidaan riittävän luotettavasti todentaa.

Nastan ja nastarenkaan haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavat tekijät eivät saa tarpeettomasti poiketa nastan tai nastarenkaan valmistus- tai käyttöönottoajankohdan yleisen teknisen

tason mukaisten nastojen ja nastarenkaiden vastaavista vaikutuksista eivätkä tarpeettomasti aiheuttaa riskiä terveydelle tai ympäristölle.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ajoneuvon hyväksynnässä sovellettavista melun ja päästöjen raja-arvoista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista koskevista osien ja ominaisuuksien teknisistä vaatimuksista. Määräysten on oltava tarpeellisia riittävän kansainvälisen yleisen vaatimustason saavuttamiseksi sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun riittävän tason varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset liikennekäyttöön sallittuja nastoja ja nastarenkaita koskevista vaatimuksista.

17 §

Lupa poiketa energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamista sekä ajoneuvon rakennetta, hallintalaitteita ja varusteita koskevista vaatimuksista

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää yksittäistä ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää varten luvan poiketa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää koskevista tämän lain nojalla annetuista sellaisista säännöksistä ja määräyksistä, jotka liittyvät energia- ja ympäristövaikutusten rajoittamiseen taikka rakenteiden, hallintalaitteiden, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien, varusteiden tai ominaisuuksien turvallisuuteen. Poikkeuslupan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua. Poikkeuslupa voidaan myöntää tois-taiseksi voimassa olevana tai määräaikaisena ja siihen voidaan liittää ehtoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää:

1) vähintään neljä vuotta ennen rekisteröintiä maahantuodulle tai Suomessa valmistetulle rekisteröimättömälle ajoneuvolle, jota ei ole käytetty, ajoneuvon ottamiseksi käyttöön maahan-tuonti- tai valmistusajankohtana voimassa olleiden vaatimusten mukaisesti;

2) enintään neljän vuoden määräajaksi ajoneuvoa koskevista vaatimuksista yksittäiselle tai useammalle erikseen yksilöidylle nopeuskilpailussa käytettävälle ajoneuvolle ajoneuvoa kilpai-lussa käytettäessä sekä matkalla kilpailuun ja sieltä pois tai kilpailun edellyttämässä katsastuk- sessa käyntiin;

3) muusta erityisestä syystä yksittäiselle tai useammalle erikseen yksilöidylle ajoneuvolle sitä koskevista tämän lain nojalla säädetyistä tai määrätyistä vaatimuksista ajoneuvon hyväksy-miseksi liikennekäyttöön.

18 §

Käytettynä maahantuodun ajoneuvon vaatimukset

Sellaisen käytettynä maahantuodun ajoneuvon, joka ensirekisteröidään tai otetaan Suomessa muutoin ensimmäistä kertaa käyttöön, on täytettävä ne tekniset vaatimukset, jotka Suomessa olivat voimassa ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin. Sellai-sen toisessa ETA-valtiossa rekisteröidyn EU- tai EY-tyyppihyväksytyn ajoneuvon, joka täyttää 7 §:ssä säädetyt vaatimukset ja jolla ei ole rekisteröintitodistukseen merkittyjä käyttöön liittyviä rajoituksia, katsotaan täyttävän tämän momentin vaatimukset.

Ensirekisteröitäessä muualta kuin ETA-valtiosta tai Ahvenanmaan maakunnasta käytettynä maahantuotu auto tai sen perävaunu, jonka ensimmäisestä käyttöönotosta siellä on kulunut alle kuusi kuukautta, ajoneuvo on esitettävä yksittäishyväksyntään, jos sitä ei ole EU- tai EY-tyyp-pihyväksytty.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa määräykset poikkeuksista 1 momentissa säädettyistä vaatimuksista. Poikkeusten on oltava tarpeellisia ajoneuvon käyttötarkoituksen, liikenneturvalisuuden vaatimusten ja ajoneuvoa koskevien vaatimusten toteutettavuuden kannalta.

19 §

Erikoiskuljetuksessa käytettävää ajoneuvoa ja ajoneuvoyhdistelmää koskevat vaatimukset

Erikoiskuljetuksessa käytettävä ajoneuvo ja ajoneuvoyhdistelmä on varustettava riittävillä merkinnöillä, tunnus- ja varoitusvalaisimilla, heijastimilla ja muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksessa käytettävässä ajoneuvossa ja ajoneuvoyhdistelmässä vaadittavista merkinnöistä, tunnus- ja varoitusvalaisimista, heijastimista sekä muista varoituslaitteista.

Erikoiskuljetuksessa käytettävän varoitusajoneuvon on oltava suurimmalta teknisesti sallitulta kokonaismassaltaan enintään 7,5 tonnia oleva M₁-, N₁- tai N₂-luokan ajoneuvo. Varoitusajoneuvon on oltava selkeästi havaittavissa ja se on varustettava riittävillä merkinnöillä, heijastimilla, tunnus- ja varoitusvalaisimilla sekä muilla varoituslaitteilla, joilla ehkäistään erikoiskuljetuksesta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksissa käytettävältä varoitusajoneuvolta edellytettävistä väreistä, varoitusajoneuvon varoitustauluista, korkeuden mittalaitteista, varoitusvalaisimista, heijastimista ja muista varoituslaitteista sekä varoitusajoneuvossa riittävistä liikenteen ohjauksessa ja turvallisuuden varmistamisessa käytettävistä laitteista ja välineistä.

2 luku

Ajoneuvojen luokitus

20 §

Auto

Luokituksesta M- ja N-luokan ajoneuvoiksi (*auto*) säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Autot jaetaan seuraaviin alaluokkiin:

- 1) M₁-luokan ajoneuvo (*henkilöauto*);
- 2) M₂- ja M₃-luokan ajoneuvo (*linja-auto*);
- 3) N₁-luokan ajoneuvo (*pakettiauto*);
- 4) N₂- ja N₃-luokan ajoneuvo (*kuorma-auto*).

21 §

Kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot ja nelipyörät

Luokituksesta L-luokan ajoneuvoiksi (*kaksi- ja kolmipyöräiset ajoneuvot ja nelipyörät*) säädetään L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa.

22 §

Traktorit ja R-luokan perävaunut sekä S-luokan vedettävät vaihdettavissa olevat laitteet

Luokituksesta T- ja C-luokan ajoneuvoiksi (*traktorit*), R-luokan perävaunuiksi sekä S-luokan vedettäväksi vaihdettavissa oleviksi laitteiksi säädetään traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

23 §

Moottorityökone

Moottorityökoneella tarkoitetaan:

1) omalla käyttövoimallaan liikkuvaa ajoneuvoa, joka on suunniteltu ja rakennettu työkooneeksi ja joka ei rakenteensa takia sovellu matkustajien eikä tavaroiden kuljettamiseen; auton alustalle asennettua työkonetta ei pidetä moottorityökoneena;

2) perävaunujen ja kuljetusalustojen siirtoon satamassa tai muulla terminaalialueella valmistettua vetotrukkia, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 50 kilometriä tunnissa, jos ajoneuvo ei ole kuorma-auto tai traktori;

3) työmaalla tehtäviin kuljetuksiin tarkoitettua muuta ajoneuvoa kuin traktoria (*dumpperi*), jollei ajoneuvoa ole pidettävä kuorma-autona.

24 §

Maastoajoneuvo

Maastoajoneuvolla tarkoitetaan sellaista moottorirekeä, jossa on jalakset tai telat, ilmatyyny-alusta sekä muuta henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka muita ajoneuvoja vetämään valmistettua jäällä, lumessa tai vajottavassa maastossa taikka maahan tukeutuen kulkemaan valmistettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa. Maastoajoneuvolla ei kuitenkaan tarkoiteta ajoneuvoa, joka on tarkoitettu kuljetettavaksi moottorikelkkailureitin lisäksi myös muulla tiellä, eikä ajoneuvoa, joka on EU- tai EY-tyyppihyväksytty 20–22 §:ssä tarkoitettuun ajoneuvoluokkaan tiellä käytettäväksi.

Moottorireki on jalaksin tai teloin varustettu maastoajoneuvo. *Moottorikelkka* on telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään kahdelle henkilölle ja jonka omamassa on enintään 500 kilogrammaa. *Raskas moottorikelkka* on telavetoinen moottorireki, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa enintään neljälle henkilölle ja jonka omamassa on yli 500 kilogrammaa ja enintään 800 kilogrammaa.

25 §

Auton perävaunu

Luokituksesta O-luokan ajoneuvoiksi (*auton perävaunu*) säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

26 §

Muut hinattavat ajoneuvot

Muita hinattavia ajoneuvoja ovat L-luokan ajoneuvojen perävaunut, polkupyörän perävaunut, maastoajoneuvon perävaunut ja moottorityökoneen perävaunut sekä muut kuin EU-tyyppihyväksytyt traktoreilla hinattavat ajoneuvot.

27 §

Ajoneuvon luokan määrytyminen

Ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön otettavan muun kuin EU- tai EY-tyyppihyväksytyn M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon luokkana ja alaluokkana käytetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen luokitusperusteiden mukaista luokkaa ja alaluokkia.

Suomessa käytössä olevan ajoneuvon luokkana ja alaluokkana käytetään ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton yhteydessä sille määriteltä tai, jos ajoneuvo on rekisteröity, sille rekisteriin merkittyä luokkaa ja alaluokkaa.

28 §

Muut moottorittomat ajoneuvot

Polkupyörällä tarkoitetaan yhden tai useamman henkilön tai tavaran kuljettamiseen valmistettu polkimin tai käsikammin varustettua ja täysin tai pääosin lihasvoimalla käytettävää ajoneuvoa. Polkupyörä voi myös olla varustettu sellaisilla yhteenlasketulta jatkuvalta nimellisteholtaan enintään 250 watin tehoisilla sähkömoottoreilla, jotka toimivat vain poljettaessa ja kytkeytyvät toiminnasta viimeistään nopeuden saavuttaessa 25 kilometriä tunnissa (*sähköavusteinen polkupyörä*). Sähkömoottorit voivat kuitenkin toimia polkematta, jos nopeus on enintään kuusi kilometriä tunnissa.

Mitä tässä laissa säädetään polkupyörästä, sovelletaan myös sellaiseen potkupyörään ja muuhun vastaavaan moottorittomaan ajoneuvoon, jolta koon tai käyttötarkoituksen vuoksi on tarpeellista edellyttää heijastin- ja valaisinvaatimusten sekä muiden polkupyörää koskevien keskeisten turvallisuusvaatimusten täyttymistä.

Moottorittomaksi ajoneuvoksi katsotaan myös tieliikenteeseen tarkoitettu ja varustettu eläimen vetämä vaunu ja reki, jolta koon ja käyttötarkoituksen vuoksi on tarpeellista edellyttää heijastin- ja valaisinvaatimusten ja muiden ajoneuvoa koskevien keskeisten turvallisuusvaatimusten täyttymistä.

29 §

Kevyt sähköajoneuvo

Kevyellä sähköajoneuvolla tarkoitetaan sellaista muuta sähkömoottorilla varustettua ajoneuvoa kuin 28 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköavusteista polkupyörää tai L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tarkoitettua L-luokan ajoneuvoa, jonka eteenpäin vievien moottoreiden suurin yhteenlaskettu jatkuva nimellisteho on enintään 1,00 kilowattia ja rakenteellinen nopeus enintään 25 kilometriä tunnissa.

30 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle. Pelastusauton on oltava pelastustoimen käyttöön soveltuva.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo. Poliisiajoneuvon on oltava poliisin käyttöön soveltuva.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo. Rajavartiolaitoksen ajoneuvon on oltava Rajavartiolaitoksen käyttöön soveltuva.

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo. Tullin ajoneuvon on oltava Tullin käyttöön soveltuva.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista, tunnusvärityksestä ja -merkeistä. Poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväritystä ja -merkkejä tai niitä erehdyttävästi muistuttavia värityksiä tai merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

31 §

Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo

Luokituksesta ambulanssiksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Ensihoitoajoneuvo on terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitetun ensihoitopalvelun ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo. Ensihoitoajoneuvon on oltava ensihoitotehtäviin soveltuva ja selkeästi havaittavissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon tarkemmasta luokituksesta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta sen mukaan kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetään.

32 §

Hälytysajoneuvo

Hälytysajoneuvo on sellainen pelastusauto, poliisiajoneuvo, Rajavartiolaitoksen ajoneuvo, Tullin ajoneuvo, ambulanssi, ensihoitoajoneuvo, Puolustusvoimien pelastusauto, Puolustusvoimien sairausauto ja sotilaspoliisiajoneuvo, joka on varustettu sinistä valoa näyttävä vilkkuvalla varoitusvalaisimella ja hälytysajoneuvon äänimerkinantolaitteella.

33 §

Esteetön ajoneuvo ja paariauto

Esteetön ajoneuvo on erityisesti pyörätuolia käyttävien henkilöiden kuljetusta varten rakennettu ja varustettu ajoneuvo. Esteettömässä ajoneuvossa on oltava pyörätuolia varten nostintaikka leveyssuunnassa yhtenäinen ja turvallinen kulkuluiska. Esteettömässä ajoneuvossa on lisäksi oltava pyörätuolipaikka. Pyörätuolipaikalle johtavan kulkuaukon on oltava leveydeltään riittävä.

Paariauto on muu M-luokan ajoneuvo kuin ambulanssi, jota voidaan käyttää henkilöiden kuljetukseen paareilla. Paarit on kiinnitettävä autoon turvallisesti. Kuljetustilan on oltava käyttö-tarkoitukseen soveltuva.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset esteettömistä ajoneuvoista, paariautoista, kuljetustilan mitoituksista ja matkustamiseen tarvittavista apuvälineistä sekä niiden kiinnityksestä.

34 §

Matkailuauto

Luokituksesta matkailuautoksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

35 §

Ruumisauto

Luokituksesta ruumisautoksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

36 §

Museoajoneuvo

Katsastustoimipaikka hyväksyy rekisteröinti- tai muutostarkastuksessa museoajoneuvoksi valtakunnallisen rekisteröidyn museoajoneuvojärjestön enintään kuusi kuukautta aikaisemmin antaman lausunnon ja katsastustoimipaikan ajoneuvolle suorittaman tarkastuksen perusteella ajoneuvon, jonka valmistusvuoden päättymisestä on kulunut vähintään 30 vuotta ja joka on säilytetty alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu. Lausunnosta on käytävä yksilöidysti ilmi, mistä ajoneuvosta on kyse ja onko ajoneuvo alkuperäistä vastaavassa kunnossa, entisöity tai konservoitu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset museoajoneuvon entisöinnistä ja konservoinnista sekä 1 momentissa tarkoitetun lausunnon sisällöstä.

37 §

Ajoneuvonkuljetusauto

Ajoneuvonkuljetusauto on sellainen pyörillä tai telaketjuilla varustetun ajoneuvon kuljettamiseen rakennettu N₃-luokan ajoneuvo, jossa on kiinteästi asennettu ajoneuvon kuljetukseen soveltuva kuljetusalusta.

38 §

Erikoiskuljetusajoneuvo

Erikoiskuljetusajoneuvo on sellainen tieliikennelain (729/2018) 2 §:n 23 kohdassa tarkoitettu erikoiskuljetukseen hyväksytty ajoneuvo, joka kuormaamattomana ylittää vähintään yhden tiellä yleisesti sallitun mitan, taikka joka on hyväksytty kuormattuna tai kuormaamattomana vähintään yhden tiellä yleisesti sallitun massan ylittävään kuljetukseen. Erikoiskuljetusajoneuvo hyväksytään liikenteeseen vain, jos Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt siihen poikkeusluvan. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että poikkeus ei lisää turvallisuudelle, terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa riskiä vähäistä enempää eikä vääristä kilpailua.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeuslupaa ei kuitenkaan edellytetä:

- 1) moottorityökoneelta;
- 2) sellaiselta tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka käyttö liikenteessä ei edellytä tieliikennelain 159 §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetuslupaa;
- 3) sellaiselta tyyppihyväksytyltä ajoneuvolta, jonka rekisteritietoihin kirjataan tieto ajoneuvon käytön edellytyksenä olevasta tieliikennelain 159 §:ssä tarkoitettua erikoiskuljetusluvasta;
- 4) ajoneuvolta, jota ei tarvitse rekisteröidä;
- 5) 37 §:ssä tarkoitettua ajoneuvonkuljetusautolta;
- 6) sellaiselta puoliperävaunun vetoon tarkoitettua N₃-luokan ajoneuvolta, jonka paripyörin varustetulle akselille hyväksyttävä massa ei ylitä 15 tonnia ja jonka yksikköpyörillä varustetulle akselille hyväksyttävä massa ei ylitä tiellä yleisesti sallittua massaa;

7) sellaiselta muulta tavarankuljetukseen tarkoitettua O-luokan ajoneuvolta kuin välivau-
nuista tai vastaavista akselistomoduuleista moniosaiseksi kootulta O-luokan ajoneuvolta, joka ylittää tiellä yleisesti sallitun mitan ja joka ei ylitä tiellä yleisesti sallittua massaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset erikoiskuljetusajoneuvon liikennekäyttöön hyväksymisessä sovellettavista erikoiskuljetusajoneuvon käyttötarkoituksen edellyttämistä teknisistä lisävaatimuksista ja poikkeuksista ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset näitä vaatimuksia koskevista vaatimustenmukaisuuden osoittamisen teknisistä toteuttamistavoista.

39 §

Huoltoauto

Huoltoauto on sellainen ajoneuvojen ja koneiden huoltoon sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu N-luokan ajoneuvo, jossa on istumapaikkoja vain yhdellä istuinrivillä ja kuljettajan lisäksi enintään kahdelle henkilölle.

Huoltoauto on myös sellainen valtion, valtion liikelaitoksen, sähkö-, lämpö-, tele-, kaasutaikka vesilaitoksen tai kunnan omistama tien, kadun, radan ja ratakaluston tai sähkö-, lämpö-, tele-, kaasu- ja vesilaitosten verkon ja laitteiden tai Puolustusvoimien sotavarustuksen huoltoon sekä korjausmiehistön ja välineiden kuljetukseen tarkoitettu, tarvittavin työkaluin ja laittein varustettu M₁-luokan ajoneuvo, jossa on istuimet kuljettajan lisäksi enintään kahdeksalle henkilölle.

40 §

Muuttoajoneuvo

Muuttoajoneuvo on sellainen maahan muuttavan henkilön muuton yhteydessä omaan käyttöönsä lähtömaasta maahantuoma ajoneuvo, joka on ollut muuttajan omistuksessa tai omistukseen johtavassa hallinnassa ja käytössä lähtömaassa vähintään kuuden kuukauden ajan.

41 §

Ajoneuvojen luokitusta koskevat tarkemmat määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimuksiin perustuvat taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeelliset tarkemmat määräykset tässä luvussa tarkoitettujen ajoneuvojen luokituksista.

3 luku

Ajoneuvojen hyväksyntä

42 §

Hyväksyntäviranomainen

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa ja Geneven sopimuksessa tarkoitettu hyväksyntäviranomainen Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen säädösten soveltamisalaan kuuluvien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden hyväksyntäviranomaisena.

43 §

Tyyppihyväksynnän myöntäminen

Hyväksyntäviranomainen myöntää tyyppihyväksynnän ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppille, jos se on valmistajan tai valmistajan edustajan esittämien valmistusasiakirjojen mukainen ja täyttää sille asetetut vaatimukset.

Ajoneuvon kansallisessa tyyppihyväksynnässä:

- 1) määrätään, mihin luokkaan ja ryhmään ajoneuvotyyppi kuuluu;
- 2) todetaan ajoneuvon tunnistetiedot, valmistajaa ja valmistajan edustajaa koskevat tiedot, ajoneuvon yleiset rakenneominaisuudet sekä muut tekniset tiedot;
- 3) määrätään tarvittaessa tieliikenteessä sallitut massat;
- 4) tutkitaan, täyttääkö ajoneuvotyyppi rakenteeltaan, varusteiltaan, mitoiltaan ja muilta osin säännösten ja määräysten vaatimukset.

Ajoneuvon tyyppihyväksyntää koskevasta päätöksestä on käytävä ilmi, mitä versioita tyyppihyväksyntä koskee.

Tyyppihyväksynnästä annetaan tyyppihyväksyntätodistus. Hyväksyntään voidaan liittää rajoituksia ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käytölle ja järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen asennusta koskevia, turvallisuusvaatimuksista tai järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen ominaisuuksista johtuvia ehtoja.

E-tyyppihyväksynnästä annetaan Geneven sopimukseen liitetyissä säännöissä tarkoitettu tyyppihyväksyntätodistus hyväksynnän hakijalle.

Kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän myöntämiseen sovelletaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen EU-tyyppihyväksyntää koskevaa menettelyä, jos tässä laissa tai sen nojalla ei toisin säädetä tai määrätä.

E-tyyppihyväksynnän myöntämisestä säädetään Geneven sopimuksessa.

44 §

Hyväksyntävelvollisuus

Tieliikennekäyttöön myytävän tai ensirekisteröitävän uuden M-, N-, O- ja T-luokan ajoneuvon sekä muun L-luokan ajoneuvon kuin yksittäisen L1e-A-alaluokan ajoneuvon on oltava EU- tai EY-tyyppihyväksytty taikka kansallisesti piensarjatyyppihyväksytty. M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voi olla myös yksittäishyväksytty tai EU-yksittäishyväksytty.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun ajoneuvoluokkaan kuuluvaan ajoneuvoon, C-luokan ajoneuvoon ja liikennetraktoriin tarkoitetun erikseen myytävän järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen on oltava tyyppihyväksytty, jos sitä on järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistusajankohtana edellytetty.

Seuraavien ajoneuvon käyttöön liittyvien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden on oltava tyyppihyväksyttyjä tai standardin mukaiseksi todettuja:

- 1) suojakypärä;
- 2) lasten turvaistuin;
- 3) hitaan ajoneuvon kilpi;
- 4) varoituskolmio;
- 5) vilkkuva varoitusvalaisin.

Muulle kuin 1–3 momentissa tarkoitettulle ajoneuvolle, järjestelmälle, komponentille, erilliselle tekniselle yksikölle, osalle tai varusteelle voidaan hakemuksesta myöntää kansallinen tyyppihyväksyntä.

Tieliikennekäyttöön myytävän tai käyttöön otettavan auton tai sen perävaunun talvirenkaaseen tarkoitettun nastan on oltava kansallisesti tyyppihyväksytty. Nastan ei kuitenkaan tarvitse olla kansallisesti tyyppihyväksytty, jos rengas-nasta-yhdistelmä on kansallisesti tyyppihyväksytty. Rengas-nasta-yhdistelmän kansallisesta tyyppihyväksynnästä on oltava merkintä uudessa tyyppihyväksytyssä renkaassa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tyyppihyväksyntää koskevasta merkinnästä ja sen sijoittelusta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 3 momentissa tarkoitetuista hyväksyntää edellyttävistä järjestelmistä, komponenteista, erillisistä teknisistä yksiköistä ja osista

45 §

Eräiden uusien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuuden toteaminen rekisteröintikatsastuksessa

Edellä 44 §:ssä säädetystä poiketen riittää, että seuraavien rekisteriin merkittävien uusien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus todetaan rekisteröintikatsastuksessa:

1) sellainen tieliikennekäyttöön yksittäiskappaleena valmistettu tai maahantuotu muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo, T- tai C-luokan ajoneuvo, jota ei ole EU-tyyppihyväksytty eikä kansallisesti piensarjatyypin tyyppihyväksytty;

2) sellainen toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa kansallisesti piensarjatyypin tyyppihyväksytty M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvo tai muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo, jonka kansallisen piensarjatyypin tyyppihyväksynnän Suomi on tunnustanut;

3) Suomessa kansallisesti piensarjatyypin tyyppihyväksytty M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvo tai muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo;

4) toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa yksittäishyväksytty M-, N- tai O-luokan ajoneuvo, jonka yksittäishyväksynnän Suomi on tunnustanut;

5) monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistunut ajoneuvo, jollei se ole M-, N- tai O-luokan ajoneuvo;

6) muu kuin rekisteröintivelvollisuudesta vapautettu moottorityökone ja maastoajoneuvo.

46 §

Valmistajan vastuu hyväksyntäviranomaiselle

Ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen valmistaja vastaa valmistamansa tuotteen tyyppihyväksynnästä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta.

desta hyväksyntäviranomaiselle. Monivaiheisessa tyyppihyväksynnässä kukin valmistaja vastaa hyväksyntäviranomaiselle ajoneuvon hyväksynnästä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta niiden järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden osalta, jotka on lisätty tai joita on muutettu kyseisessä ajoneuvon valmistusvaiheessa.

47 §

Valmistajan edustajan nimeäminen

Kansallista tyyppihyväksyntää hakevan, Suomen ulkopuolelle sijoittautuneen ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen valmistajan on nimettävä Suomeen sijoittautunut valmistajan edustaja.

48 §

Tyyppihyväksynnän hakeminen

Tyyppihyväksyntää voi hakea ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja tai valmistajan edustaja hyväksyntäviranomaiselta.

Hakijana toimivan valmistajan tai valmistajan edustajan on lähetettävä hyväksyntäviranomaiselle hakemus tarvittavine liitteineen ja muut hyväksyntäviranomaisen tarpeelliseksi katsomat tiedot ja selvitykset teknisten vaatimusten täyttymisen osoittamiseksi.

E-tyyppihyväksynnän hakemiseen sovelletaan sen Geneven sopimukseen liitetyn säännön mukaista menettelyä, jonka mukaista tyyppihyväksyntää haetaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin hakemusta varten esitettävistä tiedoista ja selvityksistä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset nastan ja rengas-nasta-yhdistelmän tyyppihyväksynnän hakemisessa esitettävistä teknisistä tiedoista.

49 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä

Vaatimustenmukaisuus voidaan kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU- tai EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä; tai

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Vaatimustenmukaisuus voidaan lisäksi osoittaa:

1) tyyppihyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin tyyppihyväksynnän myöntäjän käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin tyyppihyväksynnän myöntämisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

2) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmien tai testien 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden

osoittamistavaksi taikka kun tyyppihyväksynnän myöntäjä voi vakuuttua ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenmukaisuudesta valmistajan toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

3) ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 81 §:n 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

4) hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1–3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa;

b) kun 5 kohdassa tarkoitetun selvityksen hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antaminen katsota edellyttävän 5 kohdassa tarkoitettulta tutkimuslaitokselta edellytettävää pätevyyttä; tai

c) jos tutkittavalle ominaisuudelle ei ole olemassa kansainvälisellä tasolla asetettuja testivaatimuksia, joiden täyttymisen arviointiin voidaan soveltaa nimettyjä tutkimuslaitoksia koskevia säännöksiä;

5) muun ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion nimeämän tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1–4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun ei edellytetä tyyppihyväksyntää eikä nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 2 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

50 §

Tyyppihyväksynnän myöntämisestä kieltäytyminen

Jos hyväksyntäviranomaisen arvioi 43 §:ssä tarkoitettut vaatimukset täyttävän ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen tyyppin muodostavan vakavan riskin liikenneturvallisuukselle tai vahingoittavan vakavasti ympäristöä tai terveyttä, hyväksyntäviranomaisen voi kieltäytyä myöntämästä tyyppihyväksyntää.

51 §

Tyyppihyväksytyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen muutokset

Tyyppihyväksynnän haltijan on ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle tyyppihyväksytyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen muutoksista. Hyväksyntäviranomaisen on päätettävä, edellyttääkö muutos uusia mittauksia, testejä, laskelmia tai tarkastuksia ja onko kysymys alkuperäisen tyyppihyväksynnän laajennuksesta. Hyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava tästä tyyppihyväksynnän haltijalle.

Suomessa myönnettyjen E-tyyppihyväksyntöjen muutoksia ja laajennuksia koskeviin asioihin sovelletaan Geneven sopimusta ja siihen liitettyjä sääntöjä.

Tyyppihyväksynnän hakijan on ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle hyväksyntäasiakirjojen tietoihin vaikuttavista muutoksista.

Tyyppihyväksynnän hakijan on toimitettava muutosta tai laajennusta koskeva hakemus hyväksyntäviranomaiselle.

Hyväksyntäviranomaisen antaa tyyppihyväksynnästä tarvittaessa muutetun tyyppihyväksyntätodistuksen.

52§

Ajoneuvotyyppi

Moottorityökoneen tyyppillä tarkoitetaan ajoneuvoja, jotka ovat samanlaisia ainakin seuraavilta olennaisilta osiltaan:

- 1) valmistaja;
- 2) valmistajan antama tyyppinimi;
- 3) valmistukseen, suunnitteluun ja käyttötarkoitukseen liittyvät osat;
- 4) rakenne, kuten nivelöity runko, ala- ja ylävaunu ja yksiosainen runko;
- 5) moottori, kuten polttomoottori, sähkömoottori ja sen sijainti.

Maastoajoneuvojen tyyppillä tarkoitetaan ajoneuvoja, jotka ovat samanlaisia ainakin seuraavilta olennaisilta osiltaan:

- 1) valmistaja;
- 2) valmistajan antama tyyppinimi;
- 3) runko.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ajoneuvotyyppin tarkemmasta jaottelusta kansallisessa tyyppihyväksynnässä.

53 §

Tyyppihyväksyntärekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto pitää rekisteriä myöntämistään tyyppihyväksynnöistä. Rekisteriin merkitään ajoneuvotyyppin tyyppihyväksyntätodistuksen tiedot ja todistukseen liitetyt testitulokset.

Tyyppihyväksyntärekisterin sisältämiä liikesalaisuuksia sisältäviä tietoja saa salassapitovelvollisuuden estämättä antaa, jos ne ovat välttämättömiä:

- 1) katsastuksen suorittajalle laissa tai sen nojalla säädettyjä katsastustehtäviä varten;
- 2) rekisteröinnin suorittajalle laissa tai sen nojalla säädettyjä rekisteröintitehtäviä varten;
- 3) tuotannon vaatimustenmukaisuutta tuotteen valmistajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla valvovalle tutkimuslaitokselle valvontatehtäviä varten;
- 4) yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon yksittäishyväksyntää varten;
- 5) teknisen tienvarsitarkastuksen suorittajalle tekniseen tienvarsitarkastukseen liittyviä tehtäviä varten;
- 6) toisen ETA-valtion hyväksyntäviranomaiselle hyväksynnän vastavuoroista tunnustamista varten tai toisen ETA-valtion markkinavalvontaviranomaiselle markkinavalvontaa varten.

54 §

Tyyppihyväksynnän tunnustaminen

Hyväksyntäviranomaisen on tunnustettava EU-tyyppihyväksyntä, jonka Turkki on myöntänyt autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisesti valmiille ajoneuvolle, järjestelmälle, komponentille, erilliselle tekniselle yksikölle, osalle tai varusteelle taikka monivaiheisesti tyyppihyväksyttävälle valmistuneelle ajoneuvolle.

Hyväksyntäviranomaisen on tunnustettava kansallinen piensarjatyypin hyväksyntä, jonka Turkki on myöntänyt autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisesti ajoneuvolle, jollei ole perusteltua syytä epäillä, että tekniset säännökset, joiden mukaan hyväksyntä on myönnetty,

eivät vastaa vähintään Suomessa voimassa olevia kansallista piensarjatyyppihyväksyntää koskevia teknisiä vaatimuksia.

55 §

Suomessa myönnetyn kansallisen piensarjatyyppihyväksynnän tietojen toimittaminen

Jos Suomessa kansallisesti piensarjatyyppihyväksytyn ajoneuvon omistaja haluaa myydä, rekisteröidä tai ottaa ajoneuvon käyttöön Turkissa, hyväksyntäviranomaisen on hakemuksesta toimitettava ajoneuvon omistajalle jäljennös tyyppihyväksyntätodistuksesta ja hyväksynnän myöntämisen perusteena olleista hyväksyntäasiakirjoista.

56 §

Tyyppihyväksynnässä myönnettävät poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ajoneuvolle vähäisiä poikkeuksia ajoneuvon kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyyppihyväksynnässä ajoneuvoa koskevista tämän lain nojalla annettuihin säännöksiin tai määräyksiin sisältyvistä vaatimuksista, jos ajoneuvon valmistussarjan pienuus taikka ajoneuvon käyttötarkoitus tai poikkeuksellinen rakenne sitä edellyttää. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että poikkeus ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä vääristä kilpailua.

57 §

Tyyppihyväksynnän voimassaolon päättyminen

Tyyppihyväksytyn ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy, jos:

- 1) uusi ajoneuvon rekisteröintiä, myyntiä tai käyttöönottoa koskeva säännös tai määräys tulee voimaan eikä tyyppihyväksyntää ole muutettu sitä vastaavaksi;
- 2) tyyppihyväksytyn ajoneuvon tuotanto lopetetaan pysyvästi; tai
- 3) hyväksyntäviranomainen peruuttaa tyyppihyväksynnän.

Ajoneuvon tyyppihyväksynnän haltijan on viipymättä ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesta tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymisestä.

Jos ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymisen koskee ainoastaan osaa kyseisen tyypin varianteista tai osaa joidenkin varianttien versioista, tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy ainoastaan näiden varianttien tai versioiden osalta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetystä poiketen ajoneuvon tyyppihyväksynnän voimassaolo ei pääty eikä tyyppihyväksyntään vaadita muutosta, jos voimaan tulevan uuden säännöksen vaatimukset ovat kyseisen ajoneuvotyypin kannalta teknisesti merkityksettömiä tai koskevat muuta ajoneuvoluokkaa kuin sitä, johon kyseinen ajoneuvo kuuluu.

Jos hyväksytyn ajoneuvotyypin mukaisten ajoneuvojen tuotanto lopetetaan pysyvästi vapaaehtoisesti, ennen tuotannon päättymistä valmistettujen ajoneuvotyyppien tyyppihyväksynnät ovat edelleen voimassa rekisteröintiä tai käyttöönottoa varten. Tyyppihyväksynnän voimassaolo päättyy kuitenkin siinä tapauksessa, että tyyppiin sovellettavat uudet vaatimukset tulevat pakollisiksi rekisteröinnissä tai käyttöönotossa.

58 §

Kansallista piensarjatyyppihyväksyntää koskevat vaatimukset

Pieninä sarjoina kansallisessa tyyppihyväksynnässä hyväksyttävän ajoneuvotyypin on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EU-tyyppihyväksyntää koskevia vaatimuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ajoneuvotyyppi voidaan kuitenkin vapauttaa yhdestä tai useammasta EU-tyyppihyväksyntää koskevasta vaatimuksesta autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 42 artiklan 2 kohdan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 42 artiklan 2 kohdan tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 37 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittämällä sille vaihtoehtoiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa mainituissa asetuksissa tarkoitetuista vaihtoehtoisista vaatimuksista.

59 §

Kansallisessa piensarjatyypin hyväksynnässä sovellettavat määrälliset rajoitukset

Kansallisesti piensarjatyypin hyväksyttyjen Suomessa vuosittain rekisteröitävien, ensimmäistä kertaa käyttöön otettavien samaa tyyppiä olevien ajoneuvojen lukumäärän on oltava autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen enimmäismäärien mukainen.

60 §

E-tyypin hyväksynnästä ilmoittaminen toisen valtion hyväksyntäviranomaiselle

Myönnetyn, muutetun, evätyksen ja peruutetun E-tyypin hyväksynnän ilmoittamisessa E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaiselle noudatetaan Geneven sopimuksen ja siihen liitettyjen sääntöjen mukaista menettelyä.

61 §

Suomessa hyväksytyn tyypin vaatimustenvastaisuuden edellyttämät toimet

Jos hyväksyntäviranomainen havaitsee tai saa tiedon, että sen hyväksymä ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste ei ole hyväksyntäviranomaisen hyväksymän tyypin vaatimusten mukainen, hyväksyntäviranomaisen on varmistettava, että valmistetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat ja varusteet saatetaan jälleen hyväksytyn tyypin vaatimusten mukaisiksi. Tässä tarkoituksessa hyväksyntäviranomaisella on oikeus:

1) kieltää tilapäisesti tai pysyvästi vaatimustenvastaisen ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistus, kaupan pitäminen, myynti ja muu luovuttaminen sekä käyttö;

2) vaatia sellaisten muutosten tekemistä ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen, että vaatimukset täyttyvät, ja vaatia tuloksen osoittamista;

3) velvoittaa talouden toimija julkisesti ilmoittamaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenvastaisuudesta sekä itse antaa tällainen ilmoitus talouden toimijan kustannuksella, jos toimija ei ole noudattanut tiedottamismääräystä.

Jos 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden ei johda 1 momentissa tarkoitettuun tulokseen, voi hyväksyntäviranomainen peruuttaa tyyppihyväksynnän.

62 §

Uhkasakko ja teettämisuhka Suomessa hyväksytyn tyypin vaatimustenvastaisuuden edellyttämien toimien yhteydessä

Hyväksyntäviranomaisella voi tehostaa 61 §:n, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 49 artiklan tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 44 artiklan nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla siitä, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

63 §

Suomessa hyväksytyn tyypin vaatimustenvastaisuuden edellyttämien toimien kulut

Hyväksyntäviranomaisella voi velvoittaa valmistajan, maahantuojaan tai myyjän korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuvat kulut, jos hyväksyntäviranomaisella käytetään jotakin 61 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 49 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 44 artiklassa tarkoitettua oikeutta.

64 §

Suomessa E-tyyppihyväksytyn tyypin vaatimustenvastaisuudesta ilmoittaminen

Jos 61 §:ssä tarkoitettu tapaus on kyse E-tyyppihyväksynnästä, hyväksyntäviranomaisella on ilmoitettava toteutetut toimenpiteet asianomaista E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille. Ilmoitukseen saa salassapitovelvollisuuden estämättä sisällyttää sellaisia ilmoituksen tekemisen kannalta välttämättömiä tietoja, jotka koskevat Suomessa hyväksytyn tyypin vaatimustenvastaisuuden edellyttämiä toimia.

65 §

Toisessa valtiossa E-tyyppihyväksytyn tyypin vaatimustenvastaisuus

Jos kyse on toisessa valtiossa myönnetystä E-tyyppihyväksynnästä ja hyväksyntäviranomaisella arvioi, että asianomaista E-sääntöä soveltavassa valtiossa tyyppihyväksytty vaatimustenmukaisuustodistuksella tai hyväksyntämerkillä varustettu ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste ei ole hyväksytyn tyypin vaatimusten mukainen, hyväksyntäviranomaisella on pyydettävä tyyppihyväksynnän antanutta valtiota tarkastamaan, että valmistetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit, erilliset tekniset yksiköt, osat tai varusteet ovat hyväksytyn tyypin vaatimusten mukaisia.

66 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonta tuotannossa

Luovuttaessaan ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen valmistaja ja valmistajan edustaja ovat velvollisia huolehtimaan, että ajoneuvo, järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste on rakenteeltaan, varusteiltaan ja kunnoltaan hyväksytyn tyypin tai CE-merkinnän edellytysten mukainen.

Valmistajan tai valmistajan edustajan on viivytyksettä ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle sellaisesta tyypin vaatimustenvastaisuutta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa tyyppihyväksynnän peruuttamiseen.

Hyväksyntäviranomaisen on ennen tyyppihyväksynnän myöntämistä varmistuttava riittävästä menettelystä, jolla taataan tehokas tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonta.

Hyväksyntäviranomaisen tai hyväksyntäviranomaisen tähän tarkoitukseen nimeämän elimen on arvioitava kansalliseen, E- ja EU-tyyppihyväksyntään liittyvien alkuarviointien ja tuotteen vaatimustenmukaisuutta koskevien järjestelyjen toimivuus 12 kuukauden välein. Erityisestä syystä arviointi voidaan kuitenkin tehdä tätä harvemmin mutta vähintään 24 kuukauden välein.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan sovelletaan E-tyyppihyväksynnän osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä ja EU-tyyppihyväksynnän osalta autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyä menettelyä.

EU-tyyppihyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä kirjallisista valvontasuunnitelmista ja tuotteen vaatimustenmukaisuusjärjestelyistä säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa.

Kansallisen tyyppihyväksynnän ja kansallisen piensarjatyypin tyyppihyväksynnän osalta noudatetaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyä menettelyä, jollei toisin säädetä tai määrätä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset kansallisen, E- ja EU-tyyppihyväksynnän sekä kansallisen piensarjatyypin tyyppihyväksynnän tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä kirjallisista valvontasuunnitelmista ja riittävästä tuotteen vaatimustenmukaisuusjärjestelystä. Liikenne- ja viestintävirasto voi lisäksi antaa tarkemmat määräykset vähäisistä poikkeuksista autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädettyjen menettelyjen noudattamiseen kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja kansallisessa piensarjatyypin tyyppihyväksynnässä. Poikkeusten on oltava tarkoituksenmukaisia tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan kannalta, eivätkä ne saa heikentää tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan tasoa.

67 §

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävä sopimus

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan järjestämiseksi hyväksyntäviranomaisen voi kansallisessa tyyppihyväksynnässä ja E-tyyppihyväksynnässä ennen tyyppihyväksynnän myöntämistä edellyttää hyväksynnän hakijaa tekemään sopimuksen tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta. E-tyyppihyväksynnän hakijan on tehtävä sopimus nimetyn tutkimuslaitoksen kanssa ja kansallisen tyyppihyväksynnän hakijan on tehtävä sopimus joko nimetyn tutkimuslaitoksen tai hyväksytyn asiantuntijan kanssa. Sopimuksessa on sovittava tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan liittyvistä menettelyistä ja valvonnan sisällöstä. Sopimus on liitettävä tyyppihyväksyntähakemuksta koskeviin asiakirjoihin.

Tyyppihyväksynnän hakija voi kuitenkin tehdä 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen hyväksyntäviranomaisen kanssa, jos tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa tekevää nimettyä tutkimuslaitosta tai hyväksyttyä asiantuntijaa ei ole kohtuudella löydettävissä. Sopimus hyväksyntäviranomaisen kanssa tehdään määräajaksi ja enintään viideksi vuodeksi.

Vaatimustenmukaisuutta valvotaan tyyppihyväksynnän tai arvioinnin hakijan kustannuksella.

Tyyppihyväksynnän haltijan on viipymättä ilmoitettava hyväksyntäviranomaiselle tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevaan sopimukseen tehdyistä muutoksista ja sopimuksen päättymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin sopimuksen sisällöstä.

68 §

Vaatimustenmukaisuuden valvonnan suorittajan toimivalta

Hyväksyntäviranomainen saa valitsemanaan ajankohtana tarkastaa hyväksymiensä tuotteiden tuotantoyksikössä sovellettavat vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät.

Hyväksyntäviranomaisella, nimetyllä tutkimuslaitoksella ja hyväksytyllä asiantuntijalla on valvonnan suorittamiseksi oikeus:

1) päästä ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden valmistus-, varastointi-, myynti-, asennus-, korjaus- ja tarkastuspaikkoihin;

2) ottaa näytteitä tuotannosta ja suorittaa määrävälein tämän lain nojalla sovellettavissa standardeissa tai E-säännöissä määrätty testit ja laskelmat taikka muut vaatimustenmukaisuuden valvonnan suorittamiseksi tarvittavat testit ja laskelmat;

3) saada tarvittaessa käyttöönsä kunkin hyväksytyn tyyppin tai CE-merkinnällä varustetun tuotteen laadun ja vaatimustenmukaisuuden tarkastamiseksi tarvittava aineisto;

4) tarkastaa tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontamenetelmät.

Tarkastusta ja valvontaa ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksissa ja valvonnassa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Hyväksyntäviranomaisella on oikeus saada sille 1 ja 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta.

Jos tyyppihyväksytyn tuotteen tuotannon vaatimustenmukaisuutta ei valvota säännösten ja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta sopimuksen edellyttämällä tavalla, hyväksyntäviranomainen voi antaa valmistajalle huomautuksen tai varoituksen ja velvoittaa korjaamaan puutteet kohtuullisessa ajassa. Jos valmistajalle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen annetussa määräajassa, hyväksyntäviranomainen voi peruuttaa myöntämänsä tyyppihyväksynnän määräajaksi tai kokonaan.

69 §

Hyväksytty asiantuntija

Hyväksyntäviranomainen voi hakemuksesta hyväksyä tutkimuslaitoksen, testausta harjoittavan yhteisön tai yksittäisen asiantuntijan HA- tai HC-luokan hyväksytyksi asiantuntijaksi tekemään 49 §:n 2 momentissa, 66 §:n 7 momentissa tai 81 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastuksessa edellytetyjä, hyväksyntäviranomaisen päätöksessä erikseen määritellyn pätevyysalueen mukaisia selvityksiä.

Hyväksytty asiantuntija voi antaa:

1) HA-luokassa kansalliseen tyyppihyväksyntään ja siihen liittyvään tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaan, kansalliseen piensarjatyypin hyväksyntään, yksittäishyväksyntään sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen liittyviä selvityksiä;

2) HC-luokassa yksittäishyväksyntään sekä rekisteröinti-, muutos- ja kytkentäkatsastukseen liittyviä selvityksiä.

Hyväksytyllä asiantuntijalla on oltava tehtävien edellyttämä pätevyys. Hyväksytyn asiantuntijan pätevyyden arvioinnissa noudatetaan tuotteen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin osalta testaus- ja kalibrointilaboratorioiden pätevyyttä koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17025 ja tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvomisen osalta johtamisjärjestelmiä auditoivien ja sertifioivien elimien vaatimuksia koskevaa standardia SFS-EN ISO/IEC 17021.

Hyväksyntäviranomaisen on perustettava arviointiryhmä, jonka tehtävänä on arvioida hyväksytyn asiantuntijan pätevyys toimia hakemuksen mukaisella pätevyysalueella. Arviointiryhmän jäsenten on oltava riippumattomia arvioitavasta toiminnasta ja heillä on oltava erityisosaamista siltä pätevyysalueelta, jota hakemus koskee. Hyväksytyn asiantuntijan hyväksymistä koskevan päätöksen tulee perustua arviointiraporttiin, joka muodostuu hakijan toimittamien asiakirjojen

tiedoista ja arvioinnista paikan päällä. Arvioinnin osana hyväksytään hakijan pätevyyden arvioinnin korvaavana voimassa oleva 3 momentissa mainittujen standardien vaatimusten täyttämistä osoittava akkreditointitodistus.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset pätevyyden arvioinnissa noudatettavien 3 momentissa tarkoitettujen standardien soveltamisesta ja niiden mukaisten vaatimusten täyttämistä sekä niissä tarkoitettujen hyväksytyn asiantuntijan toiminnan kuvauksen sisällöstä.

70 §

Hyväksytyn asiantuntijan hyväksyminen

Hyväksytyn asiantuntijan hyväksymiseen sovelletaan autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen nimettyä tutkimuslaitosta koskevia menettelyjä.

Hyväksytyksi asiantuntijaksi hyväksyminen edellyttää akkreditointielimen tekemää arviointia ja siitä kirjoitettua lausuntoa tai akkreditointitodistusta. Päätös hyväksytyn asiantuntijan hyväksymisestä tai sen pätevyysalueen laajentamisesta on tehtävä viipymättä sen jälkeen, kun hyväksytyn asiantuntijan pätevyyden arvioinnista on saatu luotettava selvitys. Liikenne- ja viestintävirasto voi kuitenkin laajentaa hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluetta ennen akkreditointielimen arviointia ja siitä kirjoitettua lausuntoa tai akkreditointitodistusta jos:

1) akkreditointielimelle on tehty laajennushakemus sille pätevyysalueelle, johon laajennusta haetaan, ja laajennuskohteet arvioidaan akkreditointielimen toimesta seuraavalla arviointikäynnillä;

2) hyväksytyllä asiantuntijalla on laajennushakemuksen mukaisen pätevyysalueen toiminnan edellyttämät dokumentit ja resurssit sekä laajennushakemuksen mukaisten menetelmien validoinnit suoritettuna.

Hyväksytyn asiantuntijan hyväksyntä on voimassa neljä vuotta. Hyväksynnän voimassaolo edellyttää, ettei uudelleenarvioinnissa ilmene esteitä hyväksynnän voimassaololle ja että päätöksen muut voimassaolon edellytyksenä olevat ehdot täyttyvät. Uudelleenarviointi on suoritettava viimeistään kahden vuoden kuluttua ensiarvioinnista. Akkreditoidusti arvioitun hyväksytyn asiantuntijan hyväksyntäpäätös on voimassa akkreditoinnin mukaisesti.

71 §

Hyväksytyn asiantuntijan velvollisuudet

Hyväksytyn asiantuntijan on:

1) ylläpidettävä rekisteriä tekemistään tarkastuksista, mittauksista, testeistä, laskelmista ja selvityksistä sekä henkilöstön ja toimipaikkojen pätevyyksistä;

2) toimitettava rekisteri henkilöstön ja toimipaikkojen pätevyyksistä hyväksyntäviranomaiselle aina päivityksen jälkeen;

3) ilmoitettava viipymättä, kuitenkin enintään 20 päivän kuluessa, hyväksyntäviranomaiselle sekä tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan osapuolille sellaisista organisaatiossaan tai muissa toimintaedellytyksissään tapahtuvista muutoksista, joilla voi olla merkitystä hyväksytynä asiantuntijana toimimisen tai asetettujen vaatimusten täyttämisen kannalta;

4) toimitettava hyväksyntäviranomaiselle akkreditointielimen paikan päällä tekemistä arvioinneista annetut lausunnot;

5) toimitettava vuosittain hyväksyntäviranomaiselle toimintakertomus helmikuun loppuun mennessä tai, jollei toimintakertomuksesta käy ilmi toiminta hyväksyttynä asiantuntijana, erillinen selvitys toimintavuoden aikana hyväksyttynä asiantuntijana toimimisesta;

6) ilmoitettava viipymättä, kuitenkin enintään 20 päivän kuluessa, hyväksyntäviranomaiselle toimintansa päättymisestä.

72 §

Nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan valvonta

Hyväksyntäviranomaisen valvoo hyväksytyn asiantuntijan toimintaa. Hyväksyntäviranomaisen on määrääjain varmistettava, että säädetty vaatimukset täyttyvät. Jos hyväksytyn asiantuntijan valvonnan tai uudelleenarvioinnin yhteydessä havaitaan vaatimustenvastaisuuksia, hyväksyntäviranomaisen on edellytettävä korjaavia toimenpiteitä kuukauden kuluessa korjausvaatimuksen toimittamisesta.

Nimetyt tutkimuslaitoksen arvioinnista ja seurannasta säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa. E-sääntöjen osalta nimetyt tutkimuslaitoksen arviointiin ja valvontaan sovelletaan Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä.

Valvonnan, arvioinnin ja seurannan toimittamiseksi hyväksyntäviranomaisella ja sen käyttämällä asiantuntijalla on oikeus päästä nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan sellaisiin muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin, joissa toimintaa harjoitetaan, ja saada salassapitovelvollisuuden estämättä käyttöönsä nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan riippumattomuutta sekä henkilöstöä, järjestelmiä, laitteistoa ja välineitä samoin kuin tarkastuksia, mittauksia, testejä, laskelmia ja selvityksiä koskeva valvonnan kannalta välttämätön aineisto. Tarkastus suoritetaan nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan kustannuksella.

Tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Hyväksyntäviranomaisella on oikeus saada sille 1–3 momentissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi virka-apua poliisilta.

73 §

Hyväksytyn asiantuntijan toiminnan arviointi

Paikan päällä tehtävän arvioinnin suorittaa akkreditointielin.

Jos hyväksyttynä asiantuntijana toimii luonnollinen henkilö, häntä voidaan pätevyyden arvioinnissa pitää riippumattomana, jos hän noudattaa toiminnassaan hallintolain esteellisyyttä koskevia säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi edellyttää hyväksytyltä asiantuntijalta tämän pätevyysalueeseen kuuluvien mittauksien vertailumittauksia, jollei mittauksien vertailukelpoisuus vastaavalla pätevyysalueella toimivien toisten hyväksyttyjen asiantuntijoiden kanssa tule muutoinkin riittävällä tavalla varmistetuksi toiminnan säännönmukaisissa arvioinneissa.

74 §

Tutkimuslaitoksen nimeäminen ja ilmoittaminen sekä hyväksytyn asiantuntijan pätevyysalueet

Tutkimuslaitosten nimeämiseen sovelletaan E-sääntöjen osalta Geneven sopimuksessa määrättyä menettelyä.

Hyväksyntäviranomaisen on ilmoitettava E-sääntöjen mukaisia testejä tekevät tutkimuslaitokset Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sihteeristölle.

Hyväksyntäviranomaisen on julkaistava nimetyt tutkimuslaitoksen ja hyväksytyn asiantuntijan pätevyysalueet verkkosivuillaan.

75 §

Virkavastuu

Hyväksytyn asiantuntijan ja nimetyn tutkimuslaitoksen henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä, kun he hoitavat tässä laissa, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa, traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tai Geneven sopimuksessa ja E-säännöissä hyväksytyille asiantuntijalle tai nimetyille tutkimuslaitokselle säädettyjä tehtäviä.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

76 §

Hyväksytylle asiantuntijalle annettava huomautus ja varoitus

Jos hyväksytty asiantuntija ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii 69 tai 71 §:ssä säädetyn vastaisesti, hyväksyntäviranomainen voi antaa hyväksytylle asiantuntijalle huomautuksen tai varoituksen.

Hyväksyntäviranomainen voi tehostaa hyväksytylle asiantuntijalle antamaansa huomautusta tai varoitusta uhkasakolla. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa.

77 §

Hyväksytylle asiantuntijalle myönnetyn hyväksynnän peruuttaminen

Jos hyväksytylle asiantuntijalle annettu huomautus tai varoitus ei johda toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen, hyväksyntäviranomainen voi peruuttaa myönnetyn hyväksynnän määräajaksi. Hyväksyntä voidaan peruuttaa kokonaan, jos hyväksytyn asiantuntijan toiminnassa on ilmennyt olennaisia puutteita tai laiminlyöntejä.

78 §

Yksittäishyväksynnän myöntäminen

Yksittäishyväksyntä myönnetään tieliikennekäyttöön myytävälle tai ensirekisteröitävälle uudelle M-, N- tai O-luokan ajoneuvolle, jota ei ole tyyppihyväksytty. Tyyppihyväksytty M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voidaan kuitenkin esittää yksittäishyväksyttäväksi, jos sitä on ennen ensirekisteröintiä muutettu siten, että myönnetyn tyyppihyväksynnän voimassaolo on päättynyt, tai jos ajoneuvolle on muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa myönnetty kansallinen piensarjatyypin hyväksyntä, jota ei ole Suomessa tunnustettu. Lisäksi monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistunut M-, N- tai O-luokan ajoneuvo voidaan EU-tyypin hyväksynnän tai kansallisen piensarjatyypin hyväksynnän sijasta yksittäishyväksyä.

Yksittäishyväksynnässä on tarkastettava ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot.

Yksittäishyväksynnän myöntäjästä säädetään ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetussa laissa (958/2013).

79 §

Poikkeukset yksittäishyväksyntävelvollisuudesta

Tyyppi- tai yksittäishyväksyttyä ajoneuvoa, jonka rakennetta tai varusteita on ennen ensirekisteröintiä muutettu, ei tarvitse esittää valmiina ajoneuvona yksittäishyväksyntään, jos ajoneuvon tehty muutokset ovat sellaisia, että niillä ei ole vaikutusta ajoneuvolle myönnetyn hyväksynnän voimassaoloon eikä ajoneuvosta rekisteriin merkittäviin tietoihin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset niistä 1 momentissa tarkoitetuista muutoksista, joilla ei ole vaikutusta ajoneuvolle myönnetyn hyväksynnän voimassaoloon eikä ajoneuvosta rekisteriin merkittäviin tietoihin.

80 §

Yksittäishyväksyntää koskevat vaatimukset

Yksittäishyväksyttävän ajoneuvon on vastattava ympäristö- ja liikenneturvallisuusominaisuuksiltaan EU-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyyppihyväksyntää koskevia vaatimuksia.

Yksittäishyväksyttävä ajoneuvo voidaan kuitenkin vapauttaa EU-tyyppihyväksyntää tai kansallista piensarjatyyppihyväksyntää koskevista vaatimuksista autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklan 1 kohdan mukaisesti määrittämällä sille vaihtoehtoiset vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa mainitussa asetuksessa tarkoitetuista vaihtoehtoisista vaatimuksista.

81 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä; tai

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Vaatimustenmukaisuus voidaan lisäksi osoittaa:

1) yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin yksittäishyväksynnän myöntäjän käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin yksittäishyväksynnän myöntämisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

2) järjestelmän, komponentin tai erillisen teknisen yksikön valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmien tai testien 1 kohdassa tarkoitettua tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun yksittäishyväksyjä voi vakuuttua järjestelmän, komponentin ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuudesta valmistajan toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

3) järjestelmään, komponenttiin tai erilliseen tekniseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että järjestelmä, komponentti tai erillinen yksikkö vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

4) hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1–3 kohdassa tarkoitettua tapauksessa; tai

b) kun 5 kohdassa tarkoitetun selvityksen hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antamisen katsota edellyttävän 5 kohdassa tarkoitettua tutkimuslaitokselta edellytettävää pätevyyttä;

5) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1–4 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa; tai

b) kun ei edellytetä tyyppihyväksyntää eikä nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 2 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

82 §

Yksittäishyväksyntätodistus

Yksittäishyväksynnän myöntäjän on annettava autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklassa tarkoitettu yksittäishyväksyntätodistus.

Yksittäishyväksyntätodistus on voimassa kolme kuukautta. Todistuksen voimassaolo kuitenkin päättyy, jos ensimmäistä kertaa käyttöönotettava ajoneuvo ei enää täytä sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia. Jos ajoneuvoa ei kolmen kuukauden kuluessa todistuksen antamisesta ole rekisteröity, todistuksen voimassaoloa voidaan jatkaa, jos ajoneuvo edelleen täyttää sen ensimmäisen käyttöönottoajankohdan tekniset vaatimukset.

4 luku

Ajoneuvon rekisteröinti ja ennakkoilmoitus

83 §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon omistaja on velvollinen ilmoittamaan ajoneuvon ensirekisteröintiin tarvittavat tiedot ja rekisteritietojen muutokset sekä ajoneuvon liikennekäytöstä poistamista, liikennekäyttöön ottamista ja lopullista poistoa koskevat tiedot rekisteriin, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä. Jos ajoneuvolla on useampia omistajia, rekisteri-ilmoituksen on oikeutettu tekemään yksi omistajista.

Ajoneuvon haltija on oikeutettu tekemään vain liikennekäyttöönottoa, liikennekäytöstä poistoa, ajoneuvon käyttötarkoitusta koskevaa muutosta tai haltijana olevan yhteisön toimipaikanmuutosta koskevan rekisteri-ilmoituksen. Jos ajoneuvolla on useampia haltijoita, tällaisen rekisteri-ilmoituksen on oikeutettu tekemään yksi haltijoista.

Jos ajoneuvon omistajaksi ilmoitetaan alaikäinen, jolla ei ole kyseisen ajoneuvon kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia, on samalla ilmoitettava myös ajoneuvoa käyttävä haltija, joka on ikänsä puolesta oikeutettu kuljettamaan kyseistä ajoneuvoa.

Liikennevakuutusyhtiön ja Liikennevakuutuskeskuksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle voimassa olevat uudet liikennevakuutukset siirto- ja rajaliikennevakuutuksia lukuun ottamatta. Liikennevakuutusyhtiön on lisäksi ilmoitettava ne yhtiössä vakuutetut rekisteröintivelvollisuuden alaiset ajoneuvot ja koenumerotodistukset, joista ei ole suoritettu liikennevakuutusmaksua.

Käyttövastaava on velvollinen tekemään käyttövastaavaa koskevan tiedon lisäämistä, vaihtamista ja poistoa koskevan rekisteri-ilmoituksen.

Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön ensirekisteröinnissä.

84 §

Rekisteri-ilmoituksen tekeminen

Rekisteri-ilmoituksen voi tehdä rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa. Rekisteri-ilmoituksen tekijä tai hänen asiamiehensä voi myös toimittaa rekisteri-ilmoituksen henkilökohdaisesti sopimusrekisteröijälle.

Vakuutusyhtiö tekee liikennevakuutustietojen muutosta koskevan rekisteri-ilmoituksen kuitenkin rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Rekisteri-ilmoituksen tekijä on tunnistettava, kun hän toimittaa ilmoituksen henkilökohtaisesti sopimusrekisteröijälle. Rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa rekisteri-ilmoituksen tekijä on tunnistettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain (617/2009) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetulla vahvalla sähköisellä tunnistamisella.

Rekisteri-ilmoitusta ei tarvitse tehdä luonnollisen henkilön nimen, osoitteen tai kotikunnan muutoksesta eikä henkilön kuolemasta.

Muutosrekisteröintiä koskeva rekisteri-ilmoitus on tehtävä viimeistään seitsemän päivän kuluessa rekisteriin merkittävästä muutoksesta.

Rekisteri-ilmoitukseen on liitettävä tarvittavat selvitykset 95, 108, 112, 114 ja 115 §:ssä tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä.

Ensirekisteröinnin yhteydessä ei tarvitse erikseen esittää selvitystä ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, jos ajoneuvosta on tehty ennakkoilmoitus tai ajoneuvon maahantuoja on autoverolaissa (1482/1994) tarkoitettu rekisteröity asiamies.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin rekisteri-ilmoituksen tekemisen tavoista.

85 §

Ajoneuvon rekisteröinti autokiinnitystä varten

Liikenne- ja viestintäviraston on ajoneuvon autokiinnitystä varten hakemuksesta merkittävä seuraava ajoneuvo rekisteriin, jota ei 11 tai 89 §:n perusteella ole merkitty rekisteriin:

1) kuorma-auto, kuorma-autoon kytkettäväksi hyväksytty hinattava ajoneuvo, linja-auto, traktori ja moottorityökone, jos ajoneuvon mitat tai massat ylittävät tieliikenteessä sallitut arvot;

2) sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettu tai varustettu moottorityökone, rinne- ja latuverkoston kunnossapitoon rakennettu tai varustettu moottorityökone, rinne- ja latuverkoston kunnossapitoon rakennettu tai varustettu muu maastoajoneuvo kuin moottorikelkka tai raskas moottorikelkka, ilmatyynyalus sekä kävellen ohjattavaksi tarkoitettu traktori ja moottorityökone;

3) metsänhoitoon rakennettu tai varustettu omamassaltaan vähintään 10 000 kilogrammaa oleva traktori ja moottorityökone;

4) umpirenkain tai telaketjuin varustettu omamassaltaan vähintään 10 000 kilogrammaa oleva traktori ja moottorityökone.

Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettavaan hakemukseen on liitettävä:

1) enintään kolme kuukautta aikaisemmin suoritetusta rekisteröintikatsastuksesta annettu katsastustodistus, josta ilmenee ajoneuvoluokka;

2) ajoneuvoa koskeva maahantuonti- tai valmistajantodistus;

3) selvitys omistusoikeudesta.

Ajoneuvoa varten annetaan pyydettyä rekisteritunnus ja todistus merkitsemisestä rekisteriin.

Liikenne- ja viestintävirasto voi poistaa kiinnitystä varten rekisteriin merkityn ajoneuvon rekisteristä, jos ajoneuvosta ei ole tehty poistoilmoitusta kahden vuoden kuluessa autokiinnityksen kuolettamisesta tai raukeamisesta taikka jos ajoneuvoon ei ole kahden vuoden aikana vahvistettu autokiinnitystä.

86 §

Rekisteröinnin merkitseminen

Rekisteröinnin suorittajan on tarkistettava sille tehty ilmoitus ja sen liitteet. Rekisteröinnin suorittajan on merkittävä ajoneuvo tai sen tiedoissa tapahtunut muutos rekisteriin ilmoitusvelvollisen antamien tietojen perusteella, jos rekisteröinnin edellytykset täyttyvät.

87 §

Ajoneuvon käyttö ennen rekisteröintipäätöksen tekemistä

Rekisteröinnin suorittajan myöntämä väliaikainen todistus rekisteri-ilmoituksen jättämisestä oikeuttaa, jollei muuta estettä ole, käyttämään ajoneuvoa siihen asti, kun päätös ajoneuvon ensirekisteröinnistä tai muutosrekisteröinnistä on päivitetty rekisteriin. Väliaikainen todistus on kuitenkin voimassa enintään 30 päivää.

88 §

Ilmoitukset ETA-valtioille ja Ahvenanmaan maakunnalle

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava ETA-valtiossa rekisteröidyn ajoneuvon ensirekisteröinnistä kyseisen valtion rekisterinpitäjälle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava Ahvenanmaan maakuntaan rekisteröidyn ajoneuvon ensirekisteröinnistä Ahvenanmaan maakunnan rekisterinpitäjälle. Samalla on ilmoitettava ajoneuvon uusi rekisteritunnus.

89 §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Edellä 11 §:ssä tarkoitettu rekisteröintivelvollisuus ja 83 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus eivät koske:

- 1) muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa tai moottorikelkkailureitillä käytettävää raskasta moottorikelkkaa;
- 2) sadon tuottamiseen, sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettua tai varustettua moottorityökonetta eivätkä kävellen ohjattavaksi tarkoitettua traktoria tai vastaavaa moottorityökonetta;
- 3) perävaunua, joka on tarkoitettu kytkettäväksi L-luokan ajoneuvon, traktoriin, moottorityökoneeseen tai maastoajoneuvon;
- 4) hinattavaa laitetta lukuun ottamatta autoon kytkettävää hinattavaa laitetta;
- 5) rekeä;
- 6) L1e-A-luokan moottorilla varustettua polkupyörää;
- 7) kevyttä sähköajoneuvoa.

90 §

Käyttövastaava

Jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ole rekisteröity luonnollista henkilöä, autolla on oltava rekisteriin merkitty käyttövastaava.

Käyttövastaavaksi voidaan merkitä täysi-ikäinen, Suomessa asuva luonnollinen henkilö, jolla on vähintään B-luokan ajo-oikeus. Käyttövastaavan on oltava auton pääasiallinen kuljettaja tai, jollei autolla ole pääasiallista kuljettajaa, käyttövastaavalla on oltava tiedot auton kuljettajista.

91 §

Ennakkoilmoitus

Tyyppihyväksytystä ajoneuvosta, jonka tekniset tiedot ja hyväksyntätiedot on tallennettu rekisteriin, voidaan tehdä ennakkoilmoitus. Ennakkoilmoituksessa ilmoitetaan uuden valmiin, valmistuneen tai keskeneräisen ajoneuvon tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle ennen ajoneuvon ensimmäistä käyttöönottoa ja ensirekisteröintiä.

92 §

Ennakkoilmoituksen tekijä

Ennakkoilmoituksen voi tehdä ajoneuvon valmistaja ja valmistajan edustaja. Jos ajoneuvon on tuonut maahan muu kuin valmistaja tai valmistajan edustaja, ennakkoilmoituksen voi kuitenkin tehdä myös ajoneuvon maahantuoja.

Ennakkoilmoituksen tekijän on oltava:

- 1) Suomessa rekisteröity oikeushenkilö;
- 2) autoverolain 39 §:ssä tarkoitettu rekisteröity asiamies, jos yhteisö ennakkoilmoittaa autoveron alaisia ajoneuvoja, tai Tullin rekisteröity luottoasiakas, jos yhteisö ennakkoilmoittaa ETA-valtioiden ulkopuolelta maahan tuomiaan muita kuin autoveron alaisia ajoneuvoja; ja
- 3) vakavarainen ja asiantunteva.

Lisäksi ennakkoilmoituksen tekijällä on oltava käytössään ajoneuvon rakenteeseen ja varusteisiin liittyvät hyväksynnän ehtona olevat tekniset tiedot ja EU-tyyppihyväksytyn ajoneuvon vaatimustenmukaisuustodistus tai selvitys muun ajoneuvon tyyppihyväksynnästä. Ajoneuvon valmistajan on annettava nämä ennakkoilmoituksen tekijälle tämän pyynnöstä.

Ennakkoilmoituksen tekijällä on lisäksi oltava sopimus Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tietojen toimittamisesta rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Ennen 4 momentissa tarkoitetun sopimuksen tekemistä ennakkoilmoituksen tekemiseen aikovan on osoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, että ennakkoilmoituksen tekemiseen aikova täyttää 2 momentin 1–3 kohdassa ja 3 momentissa tarkoitetut vaatimukset.

93 §

Ennakkoilmoitustodistus

Ennakkoilmoituksen tekijällä on oikeus pyynnöstä saada ennakkoilmoitustodistus rekisteristä, kun ajoneuvosta on tehty ennakkoilmoitus.

Ennakkoilmoitustodistuksen I osaan merkitään ajoneuvon ennakkoilmoituksen tekijää koskevat tiedot sekä tekniset tiedot. Ennakkoilmoitustodistuksen II osaa käytetään rekisteri-ilmoituksen tekemiseen.

94 §

Ennakkoilmoituksen virheellisyys

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ennakkoilmoituksen tekijän ennakkoilmoittamat ajoneuvot rekisteröintikatsastettaviksi, jos ennakkoilmoittamisessa ei ole noudatettu sitä koskevia säännöksiä tai 92 §:n 4 momentissa tarkoitettua sopimusta taikka jos ajoneuvon tietojen toimitamisessa on muutoin ollut vähäistä suurempia virheitä. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää virheellisesti tehtyjen ennakkoilmoitusten käytön.

Jos ennakkoilmoituksen tekijän ajoneuvoja on määrätty rekisteröintikatsastettaviksi aikaisemmin tai jos ennakkoilmoittamisessa on muutoin ollut toistuvasti virheitä, joista ennakkoilmoituksen tekijää on huomautettu, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää ennakkoilmoituksen tekijää määrääjäksi tekemästä ennakkoilmoituksia.

Ennakkoilmoituksen tekijän on korjattava ennakkoilmoitettua ajoneuvoa koskevissa tiedoissa ennen ensirekisteröintiä havaitut virheet ja ilmoitettava niistä rekisteriin.

95 §

Ajoneuvon ensirekisteröinti

Ensirekisteröinnin edellytyksenä on, että:

- 1) ajoneuvo on hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa, jollei ajoneuvoa ole 133 §:n nojalla vapautettu rekisteröintikatsastusvelvollisuudesta;
- 2) ajoneuvo täyttää Suomessa sen ensimmäisen käyttöönoton ajankohtana tai tätä myöhemmin voimassa olevat vaatimukset;
- 3) ajoneuvosta ei ole annettu jätelain 59 §:ssä tarkoitettua romutustodistusta;
- 4) ajoneuvon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta, ajoneuvon omistusoikeudesta ja haltijasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään asianmukainen selvitys; ja
- 5) rekisteriin ilmoitetaan käyttövastaava, jos auton omistajaksi tai haltijaksi ei ilmoiteta luonnollista henkilöä.

96 §

Rekisteröintitodistus

Liikenne- ja viestintävirasto antaa rekisteröintitodistuksen I osan ajoneuvon omistajalle tai haltijalle määräaikaikatsastuksen yhteydessä. Rekisteröintitodistuksen I osa annetaan rekisteröintitodistuksen yhteydessä ainoastaan sellaisten ajoneuvojen ja niiden perävaunujen omistajille tai haltijoille, joiden suurin tieliikenteessä sallittu massa on yli 3 500 kilogrammaa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa pyynnöstä rekisteröintitodistuksen II osan ajoneuvon omistajalle rekisteröintitodistuksen yhteydessä.

Rekisteröintitodistuksen I osaan on merkittävä tiedot ajoneuvon omistajasta ja haltijasta sekä ajoneuvon tekniset tiedot. Rekisteröintitodistuksen II osa on tarkoitettu rekisteriin merkittyjen tietojen muutosta koskevan ilmoituksen tekemiseen.

Rekisteröinnin suorittaja voi pyynnöstä antaa jäljennöksen rekisteröintitodistuksen I osasta, joka on voimassa kuusi kuukautta.

Jos ajoneuvoa käytetään kansainvälisessä liikenteessä, rekisteröintitodistuksen I osa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana.

97 §

Rekisteröintitodistukseen merkittävät tiedot ja mitat

Rekisteröintitodistuksen on täytettävä ajoneuvojen rekisteröintiasiakirjoista annetussa neuvoston direktiivissä 1999/37/EU säädetty vaatimukset. Vaatimus ei kuitenkaan koske 109 §:n 4 momentissa tarkoitettua vientirekisteröintitodistusta.

98 §

Varmenne

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää pyynnöstä ennakoilmoituksen tekijälle tai rekisteriin merkitylle ajoneuvon omistajalle varmenteen.

99 §

Rekisterikilvet ja rekisteritunnus

Ensirekisteröitävää ajoneuvoa varten annetaan rekisterikilvet, joissa on ajoneuvon yksilöivä rekisteritunnus. Rekisterikilvet annetaan tarvittaessa myös sellaista ajoneuvoa varten, joka otetaan liikennekäyttöön. Rekisteritunnuksen ja rekisterikilpien on oltava selkeästi erottuvia.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin rekisterikilpien antamisesta, rekisteritunnuksesta sisällöstä ja kilpien väristä sekä rekisteritunnuksen määräytymisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset rekisteröinnissä käytettävistä lomakkeista sekä rekisterikilpien mitoista ja muista teknisistä ominaisuuksista.

100 §

Rekisterikilpien kiinnittäminen

Ajoneuvoa varten annettuja rekisterikilpiä ei saa kiinnittää ajoneuvoon ennen kuin ajoneuvo on ensirekisteröity.

Rekisterikilvet on kiinnitettävä autossa eteen ja taakse, traktorissa ja moottorityökoneessa eteen tai taakse, moottorikelkassa ja raskaassa moottorikelkassa molemmille sivuille ja muussa ajoneuvossa taakse kilville varattuihin paikkoihin. Rekisterikilpi on tarvittaessa pohjustettava tai kehystettävä siten, ettei se ajoneuvoa käytettäessä vahingoitu. Rekisterikilpeä ei saa taittaa, leikata eikä peittää miltään osin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin rekisterikilpien kiinnittämisestä.

101 §

Rekisterikilpien käyttö

Ajoneuvossa ei saa käyttää eikä siihen kiinnittää muita kuin siihen kuuluvat rekisterikilvet tai siirtomerkit eikä muita sellaisia kilpiä taikka kirjain- tai numeroyhdistelmiä, jotka harhauttavasti muistuttavat rekisterikilpeä tai -tunnusta, siirtomerkkiä tai jonkin valtion kansallisuustunnusta.

Ajoneuvossa saa kuitenkin enintään kuukauden ajan käyttää muuta väliaikaista kilpeä, johon on merkitty ajoneuvon rekisteritunnus, jos rekisteröinnin suorittaja on tehnyt tästä merkinnän rekisteriin uuden rekisterikilven tilaamisen yhteydessä. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyynnöstä pidentää määräaika.

Rekisterikilven on oltava liikenteessä vaikeudetta luettavissa.

102 §

Rekisterikilpien turmeltuminen tai katoaminen

Kadonneen tai turmeltuneen rekisterikilven tilalle on pyydettävä rekisteröinnin suorittajalta uusi rekisterikilpi. Samalla on esitettävä kirjallinen selvitys rekisterikilven katoamisesta. Uuden

rekisterikilven tilaamisen yhteydessä tehty rekisteröinnin suorittajan merkintä rekisteriin antaa oikeuden käyttää ajoneuvossa enintään kuukauden ajan 101 §:stä poiketen muuta väliaikaista kilpeä, johon on merkitty ajoneuvon rekisteritunnus. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa pyynnöstä pidentää määräaika.

103 §

Rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistaminen

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa rekisterikilpien ja siirtomerkkien valmistamisesta sekä toimittamisesta niille, joilla on oikeus antaa niitä käytettäväksi. Virasto vastaa rekisterikilpien toimittamisesta myös ennakoilmoituksen tekijöille.

104 §

Rekisteröintitodistuksen tai rekisterikilpien noutamatta jättäminen

Rekisteröinnin suorittajalle ja katsastusluvan haltijalle jätetyistä rekisteröintitodistuksesta, koenumerotodistuksesta ja rekisterikilvistä on tehtävä merkintä rekisteriin. Jollei katsastusluvan haltijalla ole oikeutta tehdä merkintää, hänen on ilmoitettava rekisteröintitodistuksen ja kilpien jättämisestä viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle.

105 §

Kansallisuustunnus

Auton, L3e-, L4e-, L5e- ja L7e-luokan ajoneuvon, perävaunun ja vientirekisteröitävän ajoneuvon rekisterikilvissä on oltava moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen rekisteröintijäsenvaltion tunnusmerkin tunnustamisesta yhteisön sisäisessä liikenteessä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2411/98 liitteen mukainen kansallisuustunnus. Suomessa asetuksen 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu rekisteröintijäsenvaltion tunnusmerkki on FIN.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentista poiketen pyynnöstä antaa autoa, L3e-, L4e-, L5e- ja L7e-luokan ajoneuvoa sekä perävaunua varten sellaiset rekisterikilvet, joissa ei ole 1 momentissa tarkoitettua kansallisuustunnusta. Tällaiset kilvet voidaan pyynnöstä vaihtaa 1 momentissa tarkoitettuihin kilpiin.

Jos autossa, L3e-, L4e-, L5e- tai L7e-luokan ajoneuvossa tai perävaunussa käytetään 2 momentissa tarkoitettuja rekisterikilpiä, ajoneuvoon on kansainvälisessä liikenteessä käytettäessä kiinnitettävä Genevessä vuonna 1949 tehdyssä tieliikennettä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 11/1959) tai Wienissä vuonna 1968 tehdyssä tieliikennettä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 30/1986) edellytetty kansallisuustunnus, jossa on oltava valkealla soikion muotoisella pohjalla mustat kirjaimet FIN.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 3 momentissa tarkoitettua kansallisuustunnuksen teknisistä yksityiskohdista.

106 §

Luovutusilmoitus

Ajoneuvon edellinen omistaja voi ilmoittaa ajoneuvon uuden omistajan nimen rekisteröinnin suorittajalle merkittäväksi rekisteriin, jos samalla ilmoitetaan uuden omistajan osoite ja ajoneuvon luovutuspäivä.

Ajoneuvon edellinen haltija voi ilmoittaa hallintansa päätyksen rekisteröinnin suorittajalle rekisteriin merkitsemistä varten, jos samalla ilmoitetaan hallinnan päättymispäivä.

Jos ajoneuvon edellinen omistaja on luovuttanut ajoneuvon tuntemattomalle, Liikenne- ja viestintävirasto voi edellisen omistajan ilmoituksesta, saatuaan luovutuksesta luotettavan selvityksen, tehdä rekisteriin merkinnän ajoneuvon luovuttamisesta tuntemattomalle. Ajoneuvon luovuttamisen ajankohdaksi katsotaan se päivä, jona Liikenne- ja viestintävirasto on saanut ilmoituksen ja luotettavaksi katsomansa selvityksen luovutuksesta.

107 §

Ajoneuvon siirtyminen uudelle omistajalle

Kun ajoneuvo siirtyy uudelle omistajalle, edellisen omistajan on luovutettava ajoneuvon varmenne tai voimassa oleva rekisteröintitodistus uudelle omistajalle tai tehtävä luovutusilmoitus. Edellisen omistajan on luovutettava uudelle omistajalle ajoneuvon rekisterikilvet.

108 §

Ajoneuvon muutosrekisteröinti

Ajoneuvon muutosrekisteröinnin edellytyksenä on, että ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta sekä säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta esitetään selvitys.

Ajoneuvon rekisteritiedoissa tapahtuneita muutoksia ei merkitä rekisteriin, jos ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tapahtuvaa vientiä ja siellä tapahtuvaa rekisteröintiä varten.

109 §

Ajoneuvon vientirekisteröinti

Rekisteröintivelvollisuuden alaisen aikaisemmin rekisteröimättömän ajoneuvon, joka viedään Suomesta muussa valtiossa käytettäväksi, saa rekisteröidä väliaikaisesti maasta vientiä varten (*vientirekisteröinti*).

Muunkin kuin 1 momentissa tarkoitetun ajoneuvon saa rekisteröidä väliaikaisesti ajoneuvon Suomesta kohdemaahan suoritettavaa siirtokuljetusta sekä ulkomailla tapahtuvaa esittelyä, kilpailua tai tuote-esittelyä varten taikka muusta erityisestä syystä.

Ajoneuvo on yksittäishyväksyttävä tai hyväksyttävä rekisteröintikatsastuksessa ennen vientirekisteröintiä. Ajoneuvoa ei kuitenkaan tarvitse yksittäishyväksyä tai esittää rekisteröintikatsastuksessa hyväksyttäväksi, jos:

- 1) vientirekisteröintiä varten luovutetaan ennakkoilmoitustodistus;
- 2) vientirekisteröidään kilpailua varten sellainen kansainvälisen autourheiluliiton tai moottoripyöräurheiluliiton sekä näiden alaisten valtakunnallisten keskusjärjestöjen kilpailukalenteriin merkittyihin kilpailuihin käytettäväksi tarkoitettu kansainvälisen luokituksen mukainen ralli-auto tai enduromoottoripyörä, jonka luokituksesta esitetään Suomessa rekisteröidyn auto- tai moottoripyöräurheilun valtakunnallisen keskusjärjestön antama todistus;
- 3) kyseessä on 2 momentissa tarkoitettu jo aikaisemmin Suomessa rekisteröity ajoneuvo.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa vientirekisteröityä ajoneuvoa varten rekisterikilvet (*vientikilvet*) ja todistuksen rekisteröinnistä (*vientirekisteröintitodistus*). Vientikilpiin sovelletaan, mitä 99–101 §:ssä 100 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta ja niiden nojalla annetuissa säännöksissä säädetään rekisterikilvistä. Vientirekisteröintitodistukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään rekisteröintitodistuksesta. Vientirekisteröintitodistukseen ei kuitenkaan merkitä todistukseen merkityissä tiedoissa tapahtuneita muutoksia.

110 §

Vientirekisteröinnin hakeminen

Vientirekisteröintiä haetaan Liikenne- ja viestintävirastolta. Hakemuksessa on oltava selvitys ajoneuvon omistusoikeudesta ja liikennevakuutuksesta sekä tieto luovutus- ja vientipaikasta.

111 §

Vientirekisteröinnin voimassaolo

Vientirekisteröinti on voimassa vuoden rekisteröintikuukauden lopusta. Hakijan pyynnöstä voimassaoloaika voidaan määrätä lyhyemmäksi. Edellä 109 §:n 1 momentissa tarkoitettu vientirekisteröinti on kuitenkin voimassa vain sen tarkoitukseen tarvittavan ajan. Vientirekisteröinnin voimassaoloaika ei voida pidentää.

Vientirekisteröityä ajoneuvoa saa Suomessa käyttää ennen maasta vientiä vain ajoneuvon siirtoon luovutuspaikalta vientipaikalle tai ajoneuvon omistajan maastamuuttoon liittyvään matkaan omistajan kotipaikalle ja sieltä edelleen vientipaikalle.

Vientirekisteröityä ajoneuvoa saa 2 momentin estämättä käyttää tilapäisesti Suomessa pakottavaksi katsotun syyn, tavanomaisen lomamatkan tai siihen verrattavan lyhyen oleskelun johdosta, ei kuitenkaan maasta vientiä välittömästi seuraavan tai maahantuontia välittömästi edeltävän kuukauden aikana. Käytön edellytyksenä on, että asiakirjoissa on Tullin ajoneuvon omistajan tai haltijan pyynnöstä tekemä merkintä maahantulo- ja maastapoistumispäivistä.

112 §

Liikennekäytöstä poisto

Liikennekäytöstä poistoa koskeva ilmoitus on tehtävä sinä päivänä, jona ajoneuvon käyttö liikenteessä lopetetaan. Ajoneuvo merkitään rekisteriin liikennekäytöstä poistetuksi ilmoituksen tekopäivästä. Erityisestä syystä liikennekäytöstä poiston alkamispäiväksi voidaan kuitenkin merkitä ilmoituksen tekopäivää aikaisempi päivä.

Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo on käyttökiellossa. Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä ja muualla sen vuorokauden loppuun, jona liikennekäytöstä poistoa koskeva kausi alkaa.

Ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan rekisteröidystä ajoneuvosta sekä ajoneuvosta, jota ei muusta syystä enää käytetä liikenteessä Suomessa, on tehtävä liikennekäytöstä poistoa koskeva rekisteri-ilmoitus.

Liikenne- ja viestintäviraston on poistettava ajoneuvo liikennekäytöstä, jos se saa ulkomaan tai Ahvenanmaan maakunnan rekisteröintiviranomaiselta tiedon ajoneuvon rekisteröimisestä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan.

113 §

Liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon katsastus ja käyttö

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa, jossa rekisterikilvet ovat kiinnitettyinä, saa käyttää liikenteessä siirrettäessä ajoneuvo sille erikseen varattuna aikana katsastukseen ja välittömästi katsastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säilytetään tai ajoneuvo voidaan korjata.

114 §

Liikennekäyttöönoton edellytykset

Liikennekäyttöönoton yleisenä edellytyksenä on, että ajoneuvoon kohdistuvan veron tai maksun suorittamisesta sekä ajoneuvon omistusoikeudesta, haltijasta ja käyttövastaavasta, säädetyn liikennevakuutuksen ottamisesta sekä tarvittaessa 133 §:ssä tarkoitetusta rekisteröintikatsastuksesta esitetään selvitys. Ajoneuvo katsotaan otetuksi liikennekäyttöön sinä päivänä, jona liikennekäyttöönottoa koskeva ilmoitus tehdään.

115 §

Romutettu tai muutoin tuhoutunut ajoneuvo

Ajoneuvolle tehdään lopullista liikennekäytöstä poistoa koskeva merkintä rekisteriin vain, jos ajoneuvosta on annettu jätelain 59 §:ssä tarkoitettu romutustodistus tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu vastaava todistus taikka jos ajoneuvo on muulla tavalla todistettavasti tuhoutunut.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin siitä, miten ja milloin ajoneuvo katsotaan todistettavasti tuhoutuneeksi.

116 §

Koenumerotodistus ja koenumerokilvet

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ajoneuvoja valmistavalle, myyvälle, varustavalle tai korjaavalle taikka kuljetustoimintaa harjoittavalle tai ajoneuvoihin kohdistuvaa tutkimustoimintaa harjoittavalle liikkeelle, laitokselle tai muulle yhteisölle enintään vuoden voimassa olevan koenumerotodistuksen. Todistus oikeuttaa Suomessa ensirekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon rajoitettuun tilapäiseen käyttöön koenumerokilvin tiellä ja muualla. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen, jos ajoneuvoa on käytetty koenumerokilvillä tämän lain tai tieliikennelain taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten, ajoneuvon verotusta koskevien säännösten taikka koenumerotodistuksessa asetettujen ehtojen vastaisesti. Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa koenumerotodistuksen haltijan kaikki koenumerotodistukset, jos mainittujen säännösten, määräysten tai ehtojen vastainen toiminta on ollut toistuvaa tai erityisen vakavaa.

Koenumerotodistuksen myöntämisen edellytyksenä on, että koenumerokilpien käyttöä varten on voimassa oleva liikennevakuutus.

Koenumerotodistus on voimassa vuoden todistuksen myöntämispäivästä. Koenumerotodistus uudistetaan vuosittain vuodeksi eteenpäin ilman eri hakemusta, jollei todistuksen haltija ole tehnyt todistuksesta luopumisilmoitusta todistuksen voimassaoloaikana, jollei todistusta ole peruutettu tai jollei Liikenne- ja viestintävirasto muun erityisen syyn takia jätä todistusta uudistamatta. Edellytyksenä uudistamiselle on, että liikennevakuutusmaksu on suoritettu.

Koenumerotodistuksen saanut saa käyttää ajoneuvoa koenumerokilvin liikenteessä, kun on kysymyksessä todistuksen saajan harjoittamaan toimintaan välittömästi liittyvä:

- 1) ajoneuvon tai sen laitteiden tutkimukseen tai tuotekehittelyyn liittyvä koe;
- 2) ajoneuvon lyhytaikainen koeajo tai esittely myyntitarkoituksessa;
- 3) muu ajoneuvon valmistukseen, myyntiin, varustamiseen, korjaukseen tai katsastukseen välittömästi liittyvä siirto.

Koenumerokilpiin sovelletaan, mitä 99–101 §:ssä 100 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta säädetään rekisterikilvistä. Jos koenumerokilvillä käytettävä ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä eikä rekisterikilpiä ole palautettu, rekisterikilvet on peitettävä tai poistettava ajoneuvosta koenumerokilvillä käytön ajaksi.

Koenumerokilvet ja koenumerotodistus on palautettava niiden luovuttajalle viimeistään toisena arkipäivänä todistuksen voimassaoloajan päätyttyä.

117 §

Siirtolupa

Liikenne- ja viestintävirasto ja Tulli voivat hakemuksesta myöntää Suomessa ensirekisteröimätöntä, liikennekäytöstä poistettua, käyttökiellossa olevaa tai ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa varten siirtoluvan seuraaviin käyttötarkoituksiin:

- 1) ajoneuvon katsastukseen tai korjaamolle vienti;
- 2) maahantuodun ajoneuvon siirto tuontipaikalta vientipaikalle tai muualle maahan;
- 3) ajoneuvon tai siihen kiinteästi liittyvän tuotteen esittely;
- 4) Suomessa rekisteröidyn ajoneuvourheilun valtakunnallisen keskusjärjestön kilpailukalenteriin kuuluva kilpailu;

5) ajoneuvon käyttäminen liikenteessä, jos ajoneuvosta on tehty autoverolain 35 a §:ssä tarkoitettu käyttöönottoilmoitus ja jos ajoneuvon autoverotusta koskevan asian käsittely on Verohallinnossa kesken;

6) ajoneuvon käyttäminen liikenteessä autoverolain 35 b §:ssä tarkoitettussa tilanteessa;

7) ajoneuvon siirto muusta erityisestä syystä.

Siirtolupa voidaan myöntää myös liikennekäytössä olevaa ajoneuvoa varten ajoneuvon korjaamolle vientiin, vaikka ajoneuvo on käyttökiellossa, sekä ajoneuvon korjaamolle ja katsastukseen vientiin, vaikka ajoneuvo on 198 §:n nojalla määrätty ajokieltoon.

Siirtoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ajoneuvoa varten on voimassa oleva liikennevakuutus ja että ajoneuvovero on suoritettu. Siirtolupa myönnetään käyttötarpeen edellyttämäksi ajaksi, kuitenkin enintään seitsemäksi päiväksi. Edellä 1 momentin 5 tai 6 kohdasta johdusta tai muusta erityisen painavasta syystä lupa voidaan kuitenkin myöntää seitsemää päivää pidemmäksi ajaksi. Suomessa rekisteröitäväksi tarkoitettua ajoneuvoa saadaan käyttää veroa suorittamatta enintään kolmen kuukauden ajan, jos siitä on annettu ennen Suomessa tapahtuvan käytön alkamista Verohallinnolle käyttöönottoilmoitus. Verohallinnon vahvistama käyttöönottoilmoitus on pidettävä mukana ajoneuvoa käytettäessä. Siirtolupa on kuitenkin voimassa enintään ajoneuvosta määrätyn veron eräpäivään saakka.

Siirtoluvan nojalla käytettävä ajoneuvo saa olla kuormattuna 1 momentin 5 kohdan mukaisessa käyttötarkoituksessa. Ajoneuvo saa olla kuormattuna myös 1 momentin 1–3 ja 6 kohdan mukaisissa käyttötarkoituksissa, jos kuorma on vain siirtoluvan haltijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu. Siirtoluvan nojalla käytettävällä ajoneuvolla saa vetää perävaunua 1 momentin 5 kohdan mukaisessa käyttötarkoituksessa. Lisäksi ajoneuvolla saa vetää perävaunua, jos sekä vetävän ajoneuvon että perävaunun käyttötarkoitus on 1 momentin 1–3 tai 6 kohdan mukainen. Jos vetävää ajoneuvoa käytetään siirtoluvan nojalla 1 momentin 1–3 tai 6 kohdan mukaisessa käyttötarkoituksessa, myös rekisteröidyn perävaunun kuorman on oltava vain siirtoluvan haltijan henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu.

118 §

Siirtomerkki

Liikenne- ja viestintäviraston ja Tullin on siirtoluvan myöntämisen yhteydessä annettava siirtomerkit ajoneuvon käyttämiseksi rajoitetusti tiellä ja muualla.

Siirtomerkit on kiinnitettävä autossa eteen ja taakse, traktorissa ja moottorityökoneessa eteen tai taakse, moottorikelkassa ja raskaassa moottorikelkassa molemmille sivuille sekä muussa ajoneuvossa taakse siten, että rekisteritunnus on vaikeudetta luettavissa. Siirtomerkkiä ei saa kiinnittää siten, että se haittaa kuljettajan näkyvyyttä.

Jos siirtoluvan nojalla käytettävä ajoneuvo on poistettu liikennekäytöstä, rekisterikilvet on peitettävä tai poistettava ajoneuvosta käytön ajaksi. Siirtomerkit on poistettava ajoneuvosta siirtoluvan voimassaoloajan päätyttyä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siirtomerkkien teknisistä yksityiskohdista.

119 §

Ajoneuvon väliaikainen käyttö liikenteessä

Koenumerotodistus ja siirtolupa on pidettävä ajoneuvossa mukana ajon aikana. Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa koenumerotodistuksen ja siirtoluvan yksityiskohtaisen sisällön sekä siirtomerkin mitat ja muut tekniset ominaisuudet.

120 §

Panssariajoneuvon tilapäinen käyttö liikenteessä

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta myöntää pyörillä varustettuja panssariajoneuvoja teollisesti Suomessa valmistavalle yhteisölle koenumerotodistuksen, joka oikeuttaa 203 §:n nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetun panssariajoneuvon tilapäiseen käyttöön liikenteessä koenumerokilvin 116 §:n 4 momentissa säädettyissä tarkoituksissa. Edellytyksenä panssariajoneuvon käytölle liikenteessä on, että se on varustettu pyörin. Koenumerotodistukseen ja koenumerokilpiin sovelletaan, mitä 116 §:n 3 ja 5 momentissa säädetään.

121 §

Kielto ottaa lopullisesti liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo uudelleen liikennekäyttöön

Jos ajoneuvolle on 115 §:n nojalla tehty rekisteriin lopullista liikennekäytöstä poistoa koskeva merkintä rekisteriin, ajoneuvoa ei saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön. Ajoneuvoa ei myöskään saa ottaa uudelleen liikennekäyttöön, jos autoverosta päättävä viranomainen on asettanut rekisteröintikiellon autoveroedun ehdoksi ja asianomainen on saanut tämän edun hyväkseen.

122 §

Sarjan viimeiset ajoneuvot

Liikenne- ja viestintävirasto voi ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan hakemuksesta myöntää poikkeuksen moottorityökoneita ja maastoajoneuvoa koskevista vaatimuksista, jollei toisin säädetä tai määrätä:

1) enintään 6 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poikkeusten voimassaolo päättyy kalenterivuoden lopussa, 7 kuukauden ajaksi valmiille moottorityökoneille ja maastoajoneuvoille;

2) enintään 12 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poikkeusten voimassaolo päättyy kalenterivuoden lopussa, 13 kuukauden ajaksi monivaiheisesti valmistetuille moottorityökoneille ja maastoajoneuvoille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää enintään 30 prosentille edellisestä kalenterivuonna tai edellisen 12 kuukauden aikana Suomessa käyttöön otetuista kuhunkin ajoneuvoluokkaan kuuluvista saman valmistajan valmistamista ajoneuvoista pyörästettynä ylöspäin lähimpään kokonaisluokkaan. Vaihtoehtoisesti 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää enintään 20:lle saman valmistajan samaan ajoneuvoluokkaan valmistamalle moottorityökoneelle ja maastoajoneuvolle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua moottorityökonetta ja maastoajoneuvoa koskevaa poikkeusta sovelletaan ainoastaan ajoneuvoihin:

1) jotka olivat ETA-valtion alueella, kun tekninen vaatimus, jota ajoneuvo ei täytä, tuli voimaan; ja

2) joita ei ollut vielä rekisteröity tai otettu käyttöön ennen sellaisen vaatimuksen voimaantuloa, jota ajoneuvo ei täytä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen mukaisesti poikkeuksen M-, N- ja O-luokan ajoneuvon rakennetta ja varusteita koskevista vaatimuksista enintään 10 prosentille edellisenä kalenterivuonna tai edellisen 12 kuukauden aikana Suomessa käyttöön otetuista M₁-luokkaan kuuluvista saman valmistajan valmistamista ajoneuvoista ja enintään 30 prosentille kuhunkin muuhun ajoneuvoluokkaan kuuluvista saman valmistajan valmistamista ajoneuvoista pyöristettynä ylöspäin lähimpään kokonaislukuun. Vaihtoehtoisesti poikkeus voidaan myöntää enintään 100:lle saman valmistajan samaan ajoneuvoluokkaan valmistamalle M-, N- ja O-luokan ajoneuvolle.

Liikenne- ja viestintävirasto merkitsee tiedon ajoneuvolle myönnetystä poikkeuksesta rekisteriin.

123 §

Kielto muuttaa rekisteritietoja

Jos Liikenne- ja viestintävirasto saa tiedon ajoneuvon omistusoikeutta tai yksilöintitietoa koskevasta ilmeisestä epäselvyydestä, se voi kieltää ajoneuvon rekisteritietojen muuttamisen määräjäksi ja tehdä kiellosta merkinnän rekisteriin.

124 §

Virheellisiä tietoja sisältävät asiakirjat

Sopimusrekisteröijän, katsastusluvan haltijan, poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan virheellisiksi todetuista tiedoista vaatimuksenmukaisuustodistuksessa, ennakkoilmoitustodistuksessa, rekisteröintitodistuksessa ja muussa rekisteröintiin tai rekisterikilpien antamiseen liittyvässä asiakirjassa.

Ajoneuvon omistaja tai haltija on velvollinen Liikenne- ja viestintäviraston kehotuksesta palauttamaan virheellisiä tietoja sisältävän asiakirjan Liikenne- ja viestintävirastolle.

5 luku

Ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn ajoneuvon käyttö Suomessa

125 §

ETA-valtiossa rekisteröidyt ajoneuvot

Jos ajoneuvosta ei ole suoritettava autoveroa, Suomessa vakituisesti asuva henkilö saa käyttää Suomessa ETA-valtiossa rekisteröityä ajoneuvoa 30 päivän ajan ajoneuvon maahantuonnista ennen kuin ajoneuvo rekisteröidään Suomessa. Ajoneuvon kuljettajan on osoitettava ajoneuvon maahantuontiajankohta liikennettä valvovalle viranomaiselle Tullin ajoneuvon käyttöönottoilmoitukseen tai muuhun asiakirjaan tekemin merkinnöin. Jos kyseessä on kansainvälinen, enintään seitsemän päivää Suomessa kestävä kuljetus, ajoneuvon maahantuloajankohta voidaan kuitenkin osoittaa muutoinkin kuin Tullin tekemin merkinnöin.

Jos kyseessä on ajoneuvo, josta on suoritettava autoveroa, Suomessa vakituisesti asuva henkilö saa käyttää ETA-valtiossa rekisteröityä ajoneuvoa täällä kolmen kuukauden ajan. Ajoneuvon kuljettajan on tällöin osoitettava ajoneuvon veroton käyttöoikeus liikennettä valvovalle viranomaiselle Verohallinnon vahvistamalla käyttöönottoilmoituksella.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun käytön edellytyksenä on:

- 1) että ajoneuvossa on rekisteröintivaltion rekisterikilvet ja kansallisuustunnus;
- 2) että ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän päämitat ja massat eivät ylitä Suomessa sallittuja arvoja;
- 3) että ajoneuvoa varten on Suomessa voimassa oleva liikennevakuutus;
- 4) että ajoneuvon kuljettajalla on rekisteröintimaassa annettu ajoneuvon rekisteröintitodistus ja todistus oikeudestaan pitää ajoneuvoa hallinnassaan, jollei sitä ole rekisteröity mukana olevan henkilön nimiin; ja
- 5) että rekisterikilven sijasta perävaunussa on sen omistajan tai viranomaisen antama numerotunnus tai että vetoauton rekisterikilpi kiinnitetään perävaunun taakse, jos perävaunu on otettu käyttöön sellaisessa valtiossa, jossa perävaunuja ei rekisteröidä; vetoauton kuljettajalla on kuitenkin oltava rekisteröintitodistuksen sijasta perävaunun omistajan tai viranomaisen antama todistus perävaunulle sallituista massoista ja todistus enintään vuotta aikaisemmin suoritetusta katsastuksesta tai vastaavasta teknisestä tarkastuksesta.

126 §

Geneven ja Wienin sopimuksiin liittyneissä valtioissa rekisteröidyt ajoneuvot

Genevessä vuonna 1949 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen tai Wienissä vuonna 1968 tehtyyn tieliikennettä koskevaan yleissopimukseen liittyneessä muussa valtiossa kuin Suomessa vakinaisesti asuva luonnollinen henkilö saa tilapäisesti Suomessa käyttää omaa tarvettaan varten maahan tuomaansa sopimusvaltiossa rekisteröityä M₁-, N₁-, O₁-, O₂- tai L-luokan tai niihin rinnastettavan luokan ajoneuvoa enintään yhden vuoden maahantulopäivästä. Jos Verohallinto on autoverolain 32 §:n nojalla myöntänyt ajoneuvon verottomalle käytölle tätä pidemmän määräajan tai Tulli on Euroopan unionin tullilainsäädännön nojalla myöntänyt ajoneuvolle tullivapauden määräajaksi, ajoneuvoa saa käyttää määräajan loppuun, jollei 132 §:stä muuta johdu.

Yhteisö ja luonnollinen henkilö, jonka kotipaikka on 1 momentissa tarkoitetussa valtiossa, saa vastaavasti käyttää siinä tarkoitetussa valtiossa vakinaisesti asuvan kuljettajan kuljettamana Suomessa yhteisön tai henkilön tarvetta varten maahan tuotua M₂-, M₃-, N-, O₃- tai O₄-luokan taikka niihin rinnastettavan luokan ajoneuvoa.

Verohallinto voi autoverolain 35 § 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen käsittelyn yhteydessä ja muissa tapauksissa Tulli voi pyynnöstä antaa luvan käyttää Suomessa vakituisesti asuvaa henkilöä 1 momentissa tarkoitetussa sopimusvaltiossa rekisteröidyn, yksinomaan koikeilu- tai tutkimuskäyttöä varten maahan tuodun ajoneuvon kuljettajana. Lupa voidaan myöntää ajoneuvovalmistajalle tai sen edustajalle, ajoneuvovalmistajan toimeksiannosta kehitystyötä tekevälle ajoneuvon varusteiden valmistajalle tai yhteisölle, joka harjoittaa ajoneuvojen tai niiden varusteiden testausta ajoneuvon tai sen varusteiden valmistajan toimeksiannosta. Lupa on voimassa enintään vuoden kerrallaan. Suomessa vakituisesti asuva henkilö saa kuljettaa kutakin ajoneuvoa enintään kuuden kuukauden ajan. Verohallinto tai Tulli voi liittää lupaan käyttöaluetta koskevia rajoituksia ja asettaa muitakin ehtoja sen varmistamiseksi, että ajoneuvoa käytetään tässä momentissa säädettyyn tarkoitukseen. Luvanhaltija vastaa ajoneuvon liikenneturvallisesta rakenteesta ja kunnosta. Verohallinto tai Tulli merkitsee ajoneuvossa mukana pidettävään luvan kopioon ajoneuvon tunnistetiedot ja maahantulopäivän sekä tarvittaessa maastavientipäivän. Luvanhaltija merkitsee sanottuun kopioon ajoneuvoa kuljettavan henkilön tai henkilöt. Lupa on peruutettava, jos tässä laissa säädettyjä tai luvassa asetettuja ehtoja tai rajoituksia ei noudateta.

Käytettäessä ajoneuvoa tässä pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa Suomessa käyttämisen edellytyksenä on, mitä 125 §:n 3 momentissa säädetään.

127 §

Ajoneuvo työtehtävissä

Suomessa vakituisesti asuva luonnollinen henkilö, jonka työpaikka sijaitsee muussa valtiossa kuin Suomessa, saa käyttää autoverolain 34 b §:ssä tarkoitettua ulkomailla rekisteröityä ajoneuvoa pykälässä tarkoitetulla tavalla Suomessa rekisteröimättä ajoneuvoa täällä, jos hänellä on pykälän mukaan oikeus käyttää ajoneuvoa liikenteessä veroa suorittamatta. Käytön edellytyksenä on lisäksi, mitä tämän lain 125 §:n 3 momentissa säädetään. Ajoneuvossa on ajon aikana oltava mukana autoverolain 34 b §:ssä tarkoitettu Verohallinnon vastaanotetuksi vahvistama ilmoitus.

Suomessa vakituisesti asuva luonnollinen henkilö saa käyttää autoverolain 34 c §:ssä tarkoitettua ulkomailla rekisteröityä ajoneuvoa tilapäisesti Suomessa rekisteröimättä ajoneuvoa täällä, jos hänellä on mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettu Verohallinnon lupa ajoneuvon verottomaan käyttöön. Käytön edellytyksenä on lisäksi, mitä tämän lain 125 §:n 3 momentissa säädetään. Verottomaan käyttöön oikeuttava lupa on pidettävä ajon aikana mukana.

128 §

Muissa valtioissa rekisteröidyt ajoneuvot

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa henkilölle tai yhteisölle, jonka kotipaikka on muualla kuin 126 §:ssä tarkoitettussa valtiossa, luvan siellä rekisteröidyn ajoneuvon tilapäistä liikenteessä käyttöä varten. Käyttöluvan saanutta ajoneuvoa varten annetaan tullikilvet.

Luvan antamisen edellytyksenä on, että:

- 1) hakija on tuonut ajoneuvon Suomeen tilapäistä tarvetta varten;
- 2) hakija esittää ajoneuvon omistajan kotivaltiossa olevan poliisin tai Suomen konsulin taikka omistajan kotivaltiota Suomessa edustavan antaman todistuksen siitä, että ajoneuvo on sanotussa valtiossa rekisteröity ja hyväksytty pysyvästi liikenteessä käytettäväksi;
- 3) ajoneuvossa on rekisteröintivaltion kansallisuustunnus;
- 4) ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän päämitat ja massat eivät ylitä Suomessa sallittuja arvoja;
- 5) ajoneuvon kuljettajalla on todistus oikeudestaan pitää ajoneuvoa hallinnassaan, jollei sitä ole rekisteröity mukana olevan henkilön nimiin;
- 6) hakija esittää selvityksen ajoneuvoa varten Suomessa voimassa olevasta liikennevakuutuksesta ja tullikäsittelyn toimittamisesta.

Tässä pykälässä tarkoitettu lupa on voimassa enintään yhden vuoden tai, jos Verohallinto tai Tulli on 126 §:n mukaisesti myöntänyt ajoneuville vero- tai tullivapauden määräajaksi, määräajan loppuun.

Tullikilpiin sovelletaan, mitä 99–101 §:ssä 100 §:n 1 momenttia lukuun ottamatta säädetään rekisterikilvistä. Lupa on pidettävä mukana ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä.

129 §

Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyt ajoneuvot

Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä ajoneuvoa saa tilapäisesti käyttää muualla Suomessa ensirekisteröimättä ajoneuvoa täällä.

130 §

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyn perävaunun käyttö suomalaisen vetoautoon kytkettynä

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröityä perävaunua saa käyttää Suomessa ensirekisteröityyn vetoautoon kytkettynä, jos:

- 1) O₃- tai O₄-luokan perävaunu on rekisteröity ETA-valtiossa;
- 2) O₃- tai O₄-luokan perävaunua käytetään kansainväliseen huolintatoimeen välittömästi liittyvässä kuljetuksessa, jossa perävaunu ylittää kolmannen valtion rajan; tai
- 3) muuta kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua perävaunua käytetään matkailu- tai esittelytarkoituksessa.

Käytön edellytyksenä on, että:

- 1) perävaunussa on rekisteröintivaltion tai Ahvenanmaan maakunnan rekisterikilpi ja kansallisuustunnus; sekä
- 2) vetoauton kuljettajalla on perävaunun rekisteröinnistä annettu todistus tai sen enintään kuusi kuukautta aikaisemmin oikeaksi todistettu jäljennös.

Jos perävaunu on otettu käyttöön valtiossa, jossa perävaunuja ei rekisteröidä, saa 1 ja 2 momentissa säädetyin edellytyksin myös tällaista perävaunua käyttää Suomessa ensirekisteröityyn vetoautoon kytkettynä. Rekisterikilven sijasta perävaunussa on oltava sen omistajan tai viranomaisen antama numerotunnus taikka vetoauton rekisterikilpi on kiinnitettävä perävaunun taakse. Vetoauton kuljettajalla on rekisteröintitodistuksen sijasta oltava perävaunun omistajan tai viranomaisen antama todistus perävaunulle sallituista massoista ja todistus enintään vuotta aikaisemmin suoritetusta katsastuksesta tai vastaavasta teknisestä tarkastuksesta.

131 §

Rekisteröimätön L-luokan ajoneuvo ja moottorireki

Ulkomailla vakituisesti asuva henkilö saa käyttää Suomessa omaa tilapäistä tarvettaan varten maahan tuomaansa rekisteröimätöntä L-luokan ajoneuvoa tai moottorirekeä enintään yhden vuoden taikka, jos Verohallinto on autoverolain 32 §:n nojalla myöntänyt ajoneuvon verottomalle käytölle tätä pidemmän määräajan tai Tulli on Euroopan unionin tullilainsäädännön nojalla myöntänyt tullivapauden määräajaksi, sen määräajan loppuun.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun käytön edellytyksenä on, että:

- 1) ajoneuvoa varten on Suomessa voimassa oleva liikennevakuutus;
- 2) ajoneuvossa on sen kotivaltion kansallisuustunnus; ja
- 3) ajoneuvo ei ole sen vakituksessa käyttövaltiossa rekisteröintivelvollisuuden alainen.

132 §

Omaa käyttöä varten maahanmuuton yhteydessä Suomeen tuodun ajoneuvon ensirekisteröinti

Ulkomailla rekisteröity, omaa käyttöä varten maahanmuuton yhteydessä Suomeen tuotu ajoneuvo on sen omistajan tai maahantuoneen henkilön ilmoitettava ensirekisteröitäväksi 30 päivän kuluessa:

- 1) maahantuonnista, jos ajoneuvon omistajalla on Suomeen saapuessaan tarkoitus jäädä tänne vakituisesti asumaan; tai
- 2) siitä, kun ajoneuvon omistajan katsotaan Suomeen saapumisen jälkeen asettuneen tänne vakinaisesti asumaan.

Jos ajoneuvoa käytetään Suomessa liikenteessä ennen ensirekisteröintiä, sen on täytettävä 125 §:n 3 momentissa tai 128 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset.

6 luku

Ajoneuvon katsastus

133 §

Rekisteröintikatsastusvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on ennen ensirekisteröintiä oltava hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa.

Jos ajoneuvon hyväksyntä on ensirekisteröintiajankohtana voimassa ja ajoneuvon rakennetta taikka järjestelmiä, komponentteja, erillisiä teknisiä yksiköitä, osia tai varusteita ei ole hyväksynnässä tarkastetuilta osin muutettu, ei rekisteröintikatsastukseen kuitenkaan tarvitse esittää:

1) 91 §:ssä tarkoitetulla tavalla ennakkoilmoitettua ja valmiina tai valmistuneena ajoneuvona tyyppihyväksyttyä ajoneuvoa;

2) Suomessa yksittäishyväksyttyä ja ensimmäistä kertaa käyttöön otettavaa ajoneuvoa.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu ajoneuvo on kuitenkin esitettävä rekisteröintikatsastukseen, jos se on tyyppihyväksynnän jälkeen varusteltu kouluajoneuvoksi tai muuhun erityistarkoitukseen

134 §

Liikennekäytöstä tai rekisteristä poistetun ajoneuvon rekisteröintikatsastus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävän ajoneuvon on oltava hyväksytty rekisteröintikatsastuksessa viimeisimmän rekisteristä poiston tai viimeisimmän liikennekäytöstä poiston jälkeen ennen sen ottamista uudelleen liikennekäyttöön, jos ajoneuvo on:

1) ollut rekisteröitynä Suomessa, mutta poistettu rekisteristä ennen 2 päivää marraskuuta 2007;

2) poistettu liikennekäytöstä ulkomaille tai Ahvenanmaan maakuntaan tapahtuvaa vientiä ja siellä rekisteröintiä varten; tai

3) poistettu liikennekäytöstä vaurioituneena liikenne- tai autovakuutusasioita hoitavan yhteisön ilmoituksesta.

Ajoneuvon kunto on tarkastettava 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetussa rekisteröintikatsastuksessa. Jos katsastustoimipaikka ei voi vakuuttaa ajoneuvon kunnosta, ajoneuvon katsastukseen esittäjän on toimitettava siitä luotettava selvitys.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun ajoneuvon tarkastuskohteista.

135 §

Ajoneuvon esittäminen rekisteröintikatsastukseen

Käytettynä ETA-valtiosta tuodusta ajoneuvosta on katsastuksen suorittajalle luovutettava ulkomainen rekisteröintitodistus tai ulkomaisen, ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama todistus tai viranomaisen ylläpitämästä järjestelmästä saatu tieto aikaisemmasta rekisteröinnistä. Jos ulkomaisesta kaksiosaisesta rekisteröintitodistuksesta puuttuu II osa, ajoneuvon rekisteröintikatsastus voidaan hyväksyä, jos aikaisemman rekisteröintivaltion viranomaiselta saadaan tieto siitä, ettei ajoneuvon rekisteröinnille Suomeen ole estettä. Käytettynä

muualta kuin ETA-valtiosta tuodusta ajoneuvosta on esitettävä ulkomainen rekisteröintitodistus tai ulkomaisen, ajoneuvojen rekisteröintiasioita hoitavan viranomaisen antama todistus aikaisemmasta rekisteröinnistä. Ahvenanmaan maakunnasta käytettynä tuodusta ajoneuvosta on esitettävä Ahvenanmaan maakunnan antama rekisteröintitodistus. Jos käytettynä maahantuodulta ajoneuvolta ei ole lähtömaassa edellytetty rekisteröintiä, on ajoneuvon ensimmäisestä käyttöön-otosta esitettävä asianmukainen selvitys.

Edellä 1 momentista poiketen Liikenne- ja viestintävirasto voi erityisestä syystä hyväksyä myös muun luotettavan selvityksen osoituksena oikeudesta rekisteröidä ajoneuvo.

Ajoneuvosta, jota ei ole tyyppihyväksytty tai yksittäishyväksytty ja jota ei ole aiemmin merkitty rekisteriin Suomessa tai muualla taikka joka on aikaisemmin ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröity ja on rakenteeltaan tai varusteiltaan muutettu, on katsastuksessa muun selvityksen lisäksi esitettävä ajoneuvon valmistajan tai tämän edustajan antama todistus suurimmasta teknisesti sallitusta kokonaismassasta, suurimmista teknisesti sallituista hinattavista massoista ja suurimmista teknisesti sallituista akseli- ja telimassoista sekä muut katsastustoimipaikan tarvittaessa vaatimat lisäselvitykset. Massoja koskevaa todistusta ei kuitenkaan tarvitse esittää ennen vuotta 1970 käyttöön otetusta ajoneuvosta.

136 §

Rekisteröintikatsastuksen sisältö

Rekisteröintikatsastuksessa on tarkastettava ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteröintiä varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi on tarkastettava, onko ajoneuvo säännösten ja määräysten mukainen.

Käytetyn ajoneuvon kunto on tarkastettava rekisteröintikatsastuksen yhteydessä. Kuntoa ei kuitenkaan tarvitse tarkastaa, ellei ajoneuvon katsastukseen esittänyt sitä pyydä, jos:

1) ajoneuvoa ei tarvitse määräaikaikatsastaa Suomessa ajoneuvon käyttöönottoajankohdan tai muun syyn perusteella; tai

2) ajoneuvolle on suoritettu määräaikaikatsastus ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa ja:

a) tämä katsastus on Suomen määräaikaikatsastuksen toistumistiheyttä koskevien määräaikojen mukaan laskettuna edelleen voimassa;

b) tämä katsastus vastaa sisällöllisesti määräaikaikatsastukselle Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä vaatimuksia; rekisteröintikatsastuksen yhteydessä on kuitenkin tarkastettava ne kohteet, joita ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa suoritettussa määräaikaikatsastuksessa ei ole tarkastettu mutta joiden tarkastamista edellytetään määräaikaikatsastusta Suomessa koskevissa säännöksissä ja määräyksissä; ja

c) määräaikaikatsastuksen suorittamisesta esitetään todistus joko alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Käytetystä ajoneuvosta, jolle tehdään rekisteröintikatsastuksen yhteydessä ajoneuvon kunnan tarkastus, tarkastetaan määräaikaikatsastuksessa tarkastettaviksi määrättyjen kohteiden kunto. Ajoneuvon suurin teknisesti ja käytössä sallittu massa, akseli- ja telimassat sekä hinattavat massat määrätään. Ajoneuvon omamassa on määrättävä punnitsemalla, jos ajoneuvolle aiemmin myönnetty hyväksyntä ei ole koskenut valmista ajoneuvoa tai jos punnitsemiseen on muutoin aihetta.

Rekisteröintikatsastettaessa uusi EU- tai EY-tyyppihyväksytty ajoneuvo, jolle on annettu vaatimustenmukaisuustodistus, tarkastetaan ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteriin merkitävät tiedot. Vaatimustenmukaisuus tarkastetaan vain, jos ajoneuvoa on EU- tai EY-tyyppihyväksynnän jälkeen muutettu siten, että myönnetyn tyyppihyväksynnän voimassaolo on päättynyt.

Vientirekisteröitävä ajoneuvo voidaan rekisteröintikatsastuksessa hyväksyä keskeneräisenä ulkomaille tapahtuvaa varustelua varten tai ulkomaisten määräysten mukaisena, jos ajoneuvon puutteet eivät merkittävästi heikennä liikenneturvallisuutta siirtokuljetuksen aikana.

137 §

Rekisteröintikatsastusta koskevien tietojen tallentaminen

Katsastustoimipaikan on tallennettava rekisteröintikatsastuksesta rekisteriin ajoneuvon yksilöintitiedot, ajoneuvon tekniset tiedot ja rekisteröintikatsastusta koskevat tiedot sekä tarvittaessa ajoneuvon verotus- ja ulosottotiedot. Rekisteriin on lisäksi tallennettava katsastuksen erityisohjeet sekä katsastusta ja katsastuksen valvontaa palvelevat tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tallentamisesta rekisteriin.

138 §

Rekisteröintikatsastustodistus

Rekisteröintikatsastuksesta on annettava ajoneuvon katsastukseen esittäneelle todistus. Katsastuksen suorittaja antaa hyväksytystä ja hylätystä rekisteröintikatsastuksesta ajoneuvon katsastukseen esittäneelle ajoneuvon teknisiä tietoja sisältävän rekisteröintikatsastustodistuksen I osan ja rekisteri-ilmoitusasiakirjana käytettävän rekisteröintikatsastustodistuksen II osan.

Ensimmäistä kertaa käyttöön otettavan ajoneuvon rekisteröintikatsastuksesta annettava todistus on voimassa kolme kuukautta. Voimassaolo kuitenkin päättyy tätä ennen, jos ajoneuvon tyyppihyväksynnän tai yksittäishyväksynnän voimassaolo päättyy taikka jos ajoneuvo ei enää täytä ensimmäisen käyttöönottoajankohdan teknisiä vaatimuksia.

139 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen rekisteröintikatsastuksessa

Rekisteröintikatsastuksessa on esitettävä vaatimustenmukaisuustodistus tai muu selvitys ajoneuvon rakenteiden ja varusteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Osoitukseksi vaatimustenmukaisuudesta katsotaan ajoneuvolle myönnetty, voimassa oleva:

- 1) EU-tyyppihyväksyntä;
- 2) EY-tyyppihyväksyntä;
- 3) EU-yksittäishyväksyntä;
- 4) Suomessa myönnetty yksittäishyväksyntä;
- 5) Suomessa myönnetty tai tunnustettu kansallinen piensarjatyypin hyväksyntä;
- 6) Suomessa myönnetty tai tunnustettu kansallinen tyyppihyväksyntä.

Vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa rekisteröintikatsastuksessa on otettava huomioon toisen ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvolle myöntämä yksittäishyväksyntätodistus tai sellainen muu viranomaisen myöntämä todistus, josta ilmenevät ajoneuvolle tehdyt tarkastukset.

Vaatimustenmukaisuus voidaan rekisteröintikatsastuksessa osoittaa lisäksi:

1) ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun katsastajan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin rekisteröintikatsastuksia tekevän katsastajan käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin rekisteröintikatsastusten suorittamisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

2) ajoneuvon valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun rekisteröintikatsastuksen suorittaja voi vakuuttaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta valmistajan toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

3) ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin tai erilliseen tekniseen yksikköön kiinnitetyillä kansainvälisesti yleisesti käytetyillä muulla kuin 81 §:n 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että ajoneuvo vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

4) hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1–3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun 5 kohdassa tarkoitettua selvityksen hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antaminen edellytä 5 kohdassa tarkoitettua tutkimuslaitokselta edellytettävää pätevyyttä;

5) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 1–4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun ei edellytetä tyyppi hyväksyntää eikä nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa käytettävien selvitysten sisällöstä sekä siitä, millä osoittamistavalla vaatimustenmukaisuus voidaan kussakin tilanteessa osoittaa.

140 §

Ahvenanmaan maakunnasta tai ulkomailta käytettynä tuodun ajoneuvon vaatimustenmukaisuus rekisteröintikatsastuksessa

Kun käytettynä Ahvenanmaan maakunnasta tai ulkomailta tuotu, aiemmin rekisterissä ollut ajoneuvo rekisteröintikatsastetaan, osoitukseksi ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta katsotaan:

1) vaatimustenmukaisuustodistus;

2) Ahvenanmaan maakunnasta tai ETA-valtiosta tuodun EU- tai EY-tyyppi hyväksytyn ajoneuvon osalta ajoneuvon tyyppi hyväksyntänumero ja aikaisemman rekisteröintimaan rekisteröintitodistus, ei kuitenkaan väliaikainen rekisteröintitodistus; EU- tai EY-tyyppi hyväksytyltä ajoneuvolta vaatimustenmukaisuustodistusta voidaan edellyttää vain, jos ajoneuvoa ei pystytä tunnistamaan toisessa ETA-valtiossa ajoneuvolle myönnetyn muun kuin ajoneuvojen rekisteröinti asiakirjoista annetun neuvoston direktiivin 1999/37/EU vaatimuksia vastaavan rekisteröintitodistuksen perusteella;

3) Ahvenanmaan maakunnasta tai ETA-valtiosta yksittäiskappaleena tuodun, aiemmin rekisterissä olleen ajoneuvon osalta ajoneuvon aikaisemman rekisteröintimaan rekisteröintitodistus, ei kuitenkaan väliaikainen rekisteröintitodistus, sekä muu selvitys vaatimustenmukaisuudesta siltä osin kuin vaatimustenmukaisuus ei käy ilmi rekisteröintitodistuksesta; vaatimustenmukaisuuden osoittamista erillisin testein, tarkastuksin tai todistuksin voidaan edellyttää vain siltä osin kuin vaatimustenmukaisuus ei käy ilmi ajoneuvon aiemmasta rekisteröintitodistuksesta tai katsastuksen suorittajalle toimitetuista ajoneuvon aiemman rekisteröinnin edellytyksenä ajoneuvolle tehdyistä tarkastuksista ja testeistä saaduista selvityksistä.

Ajoneuvon yksilöintitiedot ja muut rekisteriin merkittävät tiedot tarkastetaan vain siltä osin kuin ne eivät käy ilmi 1 momentissa tarkoitetuista todistuksista.

Jos ajoneuvoa on muutettu ennen sen rekisteröintiä Suomeen, 1 momenttia ei sovelleta muutoksiin. Muutoksiin sovelletaan muutoksastasta koskevia tämän luvun säännöksiä.

141 §

Vaihtoehtoiset menettelyt rekisteröintikatsastuksessa

Jos katsastustoimipaikka ei käytettävissään olevien tietojen tai teknisen tarkastuksen avulla voi jonkin rakenteen tai varusteen osalta vakuuttua ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta, katsastustoimipaikka voi vaatia ajoneuvon katsastukseen esittäjää toimittamaan 139 §:n tai 142 §:n 1 momentin mukaisen selvityksen vaatimusten täyttymisestä.

Muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa yksittäishyväksytyn ajoneuvon osalta katsastustoimipaikka voi Liikenne- ja viestintäviraston välityksellä vaatia yksittäishyväksynnän myöntäneeltä hyväksyntäviranomaiselta ajoneuvolle myönnettyyn yksittäishyväksyntätodistukseen liittyviä lisätietoja, joissa yksityiskohtaisesti selvitetään kyseisen ajoneuvon täyttämät tekniset vaatimukset.

142 §

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen rekisteröintikatsastuksessa

Ajoneuvo hyväksytään Suomessa ensimmäistä kertaa liikenteeseen rekisteröintikatsastuksen yhteydessä vaatimustenmukaisuuden osalta, jos ajoneuvo täyttää sitä koskevat ensimmäisenä käyttöönottoajankohtana tai myöhemmin voimassa olleet tekniset vaatimukset. Muussa ETA-valtiossa tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröity ja käytettynä maahantuotu ajoneuvo hyväksytään vaatimustenmukaisuuden osalta rekisteröintikatsastuksessa myös, jos ajoneuvon osoitetaan täyttävän sellaiset aiemmassa rekisteröintimaassa sovellettavat tekniset vaatimukset, jotka vastaavat vähintään Suomessa sovellettavia teknisiä vaatimuksia.

Jos rekisteröintikatsastuksen yhteydessä tarkastetaan ajoneuvon kunto, hyväksymiseen ja hylkäämiseen sovelletaan ajoneuvon kunnan tarkastamisen osalta, mitä 155 §:ssä säädetään.

Jollei ajoneuvoa hyväksytä rekisteröintikatsastuksessa, se on hylättävä.

143 §

Muutoksastusvelvollisuus

Moottorikäyttöinen ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä ajoneuvo on ennen sen käyttöä liikenteessä hyväksyttävä muutoksastuksessa, jos:

- 1) ajoneuvon rakennetta on muutettu siten, että muutoksella on vähäistä suurempi vaikutus ajoneuvon turvallisuuteen tai päästöihin;
- 2) ajoneuvon rakennetta tai käyttötarkoitusta on muutettu ja muutoksella on olennaista vaikutusta rekisteriin merkittäviin tietoihin;
- 3) ajoneuvon rakennetta tai käyttötarkoitusta on muutettu siten, että muutoksella on vaikutusta ajoneuvon kohdistuvaan veroon tai olennaista vaikutusta lakisääteisiin maksuihin;
- 4) ajoneuvoa on muutettu siten, että sen luokitus muuttuu;
- 5) aikaisintaan vuonna 1960 käyttöön otetun ajoneuvon osista vähintään 25 prosenttia on vaihdettu ensirekisteröinnin jälkeen.

Muutoksastusvelvollisuus ei koske:

- 1) ajoneuvoa, joka on 89 §:n nojalla vapautettu rekisteröintivelvollisuudesta ja jota ei ole merkitty rekisteriin;
- 2) ajoneuvoa, jolle suoritettua rekisteröintikatsastuksessa on tehty 1 momentissa tarkoitetut tarkastukset;
- 3) umpinaisella ohjaamolla varustetun traktorin varustamista lapsen kuljettamiseen tarkoitetulla istuimella;

4) traktorin varustamista moottorityökoneeksi tai näin varustetun moottorityökoneen muuttamista takaisin traktoriksi;

5) traktorin tai moottorityökoneen tilapäistä muuttamista maastoajoneuvoksi tai tällä tavalla muutetun ajoneuvon muuttamista takaisin traktoriksi tai moottorityökoneeksi, jos tieto ajoneuvon muutosmahdollisuudesta ja edellytyksistä, joilla muutos voidaan tehdä, on merkitty rekisteriin; tällaisen ajoneuvon on täytettävä molempien luokitusten mukaisena sitä koskevat vaatimukset;

6) erikoiskuljetusajoneuvon mittojen muuttamista tilapäisesti kuljetettavan kuorman edellyttämällä tavalla, edellyttäen, että tiedot ajoneuvolle sallituista vaihtoehtoisista mitoista on merkitty rekisteriin;

7) ajoneuvon tilapäistä muuttamista erikoiskuljetusajoneuvoksi akselistorakennetta muuttamalla tai akselien määrää lisäämällä; tällaisen ajoneuvon on kaikilla vaihtoehtoisilla rakenteilla täytettävä sitä koskevat vaatimukset ja tiedon ajoneuvon muutosmahdollisuudesta ja edellytyksistä, joilla muutos voidaan tehdä, on oltava merkitty rekisteriin siten, että ensisijaisesti käytetään suurimpien sallittujen massojen mukaisia tietoja;

8) kulutusosien vaihtamista 1 momentin 5 kohdassa mainitun prosenttiluvun jo ylityttyä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuista muutoksista, jotka edellyttävät muutoksastusta, ja vähäisistä muutoksista, jotka eivät edellytä muutoksastusta.

144 §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen muutoksastuksessa

Järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen vaatimustenmukaisuus voidaan muutoksastuksessa osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä; tai

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

3) katsastajan tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä silloin, kun vaatimustenmukaisuuden toteaminen ei edellytä muita kuin muutoksastuksia tekevän katsastajan käytössä yleisesti olevia työkaluja eikä muuta kuin muutoksastusten suorittamisen edellytyksenä olevaa ammattitaitoa;

4) ajoneuvon valmistajan tai muutoksen tekijän suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sekä silloin, kun valmistajan suorittamat mittaukset, laskelmat tai testit hyväksytään yleisesti ETA-valtioissa vaatimustenmukaisuuden osoittamistavaksi taikka kun muutoksastuksen suorittaja voi vakuuttaa ajoneuvon vaatimustenmukaisuudesta valmistajan tai muutoksen tekijän toimittamiin asiakirjoihin perustuen;

5) ajoneuvon, järjestelmän, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 81 §:n 1 momentissa tarkoitettulla hyväksymismerkinnällä silloin, kun hyväksymismerkinnästä voidaan päätellä, että ajoneuvo vastaa siltä edellytetyistä teknisistä vaatimuksista;

6) hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella:

a) 3–5 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai

b) kun 7 kohdassa tarkoitettua selvityksen hankkiminen ei kohtuullisin kustannuksin ole mahdollista eikä selvityksen antaminen katsota edellyttävän 7 kohdassa tarkoitettua tutkimuslaitokselta edellytettävää pätevyyttä;

7) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluetta vastaavan selvityksen perusteella:

- a) 3–6 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa; tai
- b) kun ei edellytetä tyyppihyväksyntää eikä nimetyn tutkimuslaitoksen suorittamia tarkastuksia, mittauksia, testejä tai laskelmia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä sekä siitä, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan osoittaa 1 momentissa tarkoitetuilla osoittamistavoilla.

145 §

Muutoksastukseen sovellettavat säännökset

Muutoksastuksessa noudatetaan lisäksi, mitä tässä luvussa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään rekisteröintikatsastuksesta.

146 §

Kytkenäkatsastusvelvollisuus

M- ja N-luokan ajoneuvo ja siihen tai sen perävaunuun kytkettävä O-luokan ajoneuvo on esitettävä kytkenäkatsastukseen ennen yhdistelmän käyttöönottoa, jos kyseessä on erikoiskuljetukseen hyväksyttävä ajoneuvoyhdistelmä taikka jos ajoneuvojen mekaaniset kytkenälaitteet, jarrujen toimintaa ohjaavien sähköjohtojen kytkenä tai paineilmajarrujohtojen liittimien mitoitus tai sijoitus poikkeavat autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen ja siinä tarkoitettujen standardien vaatimuksista tai niitä vastaavista M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennoistä, mitoituksista ja sijoituksista.

Mitä 1 momentissa säädetään vetävän ja hinattavan ajoneuvon kytkenästä, koskee myös ajoneuvoyhdistelmää, jossa joko vetävä tai hinattava ajoneuvo on rekisteröity Suomessa ja toinen ajoneuvo ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen ja siinä tarkoitettujen standardien vaatimuksia vastaavista M-, N- ja O-luokan ajoneuvoissa yleisesti käytettävistä kytkennoistä, mitoituksista ja sijoituksista.

147 §

Kytkenäkatsastuksen sisältö

Kytkenäkatsastuksessa tarkastetaan, että auto ja perävaunu tai perävaunut sopivat kytkettäväksi toisiinsa. Hinattavan laitteen kytkenäkatsastuksessa ei kuitenkaan tarvitse esittää vetoautoa. Lisäksi kytkenäkatsastuksessa:

- 1) tarkastetaan kytkenälaitteiden oikea mitoitus ja tarkoituksenmukaisuus;
- 2) tarkastetaan, täyttääkö yhdistelmä sitä koskevat vaatimukset;
- 3) määrätään yhdistelmän suurimmat sallitut massat ja niiden jakautuminen ajoneuvojen kesken.

Katsastustoimipaikan on tallennettava rekisteriin perävaunun tietoihin kytkenäkatsastusta koskevat tiedot ja kytkettäväksi hyväksyttävien ajoneuvojen yksilöintitiedot. Hinattavan laitteen kytkenäkatsastuksessa ei kuitenkaan tarvitse tallentaa rekisteriin vetoajoneuvon yksilöintitietoja.

148 §

Määräaikaikatsastusvelvollisuus

M-, N-, O₂-, O₃-, O₄-, L6e- ja L7e-luokan ajoneuvo sekä luvanvaraisessa tavaraliikenteessä käytettävä T1b-, T2b- ja T3b-luokan ajoneuvo on esitettävä määräaikaikatsastukseen ajoneuvon liikennekelpoisuuden tarkastamiseksi. Määräaikaikatsastusvelvollisuus koskee myös mainittuja ajoneuvoluokkia vastaavia aiempia ajoneuvoluokkia.

Määräaikaikatsastusvelvollisuus ei kuitenkaan koske hinattavaa laitetta.

149 §

Määräaikaikatsastuksen aikaväli

Ajoneuvo, jota määräaikaikatsastusvelvollisuus koskee, on esitettävä määräaikaikatsastukseen seuraavasti:

1) linja- tai kuorma-auto (M₂-, M₃-, N₂- tai N₃-luokka), O₃- tai O₄-luokan perävaunu taikka ambulanssi ensimmäisen kerran viimeistään vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

2) sellainen henkilöauto (M₁-luokka), pakettiauto (N₁-luokka), kevyt nelipyörä (L6e-luokka) tai raskas nelipyörä (L7e-luokka), jota käytetään taksiliikenteessä, viimeistään vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta; jos ajoneuvon käyttöönottopäivästä on kuitenkin kulunut yli vuosi ennen taksiliikenteen aloittamista, ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa ennen taksiliikenteen aloittamista;

3) luvanvaraisessa tavaraliikenteessä käytettävä T1b-, T2b- tai T3b-luokan traktori ensimmäisen kerran viimeistään neljän vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

4) muu kuin 2 kohdassa tarkoitettu henkilöauto tai muu M₁-luokan ajoneuvo kuin ambulanssi, pakettiauto (N₁-luokka) tai raskas nelipyörä (L7e-luokka) ensimmäisen kerran viimeistään neljän vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta, yli kymmenen vuoden kuluttua käyttöönottopäivästä kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

5) muu kuin 2 kohdassa tarkoitettu kevyt nelipyörä (L6e-luokka) ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä ja sen jälkeen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta, yli viiden vuoden kuluttua käyttöönottopäivästä kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta;

6) O₂-luokan perävaunu ensimmäisen kerran viimeistään sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jona käyttöönottopäivästä on kulunut kaksi vuotta, ja sen jälkeen kahden vuoden välein kalenterivuoden loppuun mennessä;

7) muu kuin luvanvaraisessa liikenteessä käytettävä museoajoneuvo edellä säädetystä poiketen viimeistään neljän vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta.

Sellainen 1, 4 ja 5 kohdassa tarkoitettu moottorikäyttöinen ajoneuvo, jota käytetään muussa kuin luvanvaraisessa liikenteessä, on kuitenkin esitettävä määräaikaikatsastukseen viimeistään kahden vuoden kuluttua edellisestä katsastuksesta, jos edellinen katsastus on suoritettu sen jälkeen, kun ajoneuvon käyttöönottovuoden päättymisestä on kulunut 40 vuotta.

Rekisteröintikatsastus, jonka yhteydessä on suoritettu määräaikaikatsastuksessa tarkastettaviksi säädettyjen kohteiden kunnon tarkastus tai todettu vastaava tarkastus suoritetuksi ETA-valtiossa, oikeuttaa käyttämään ajoneuvoa liikenteessä ajoneuvon kunnon tarkastuksen ajankohtaa seuraavaan 1 momentin mukaisesti määräytyvään viimeiseen katsastuspäivään.

150 §

Määräaikaikatsastuksen ajankohta

Ajoneuvon saa esittää määräaikaikatsastukseen vapaasti valittavana ajankohtana. Ajoneuvo on kuitenkin esitettävä määräaikaikatsastukseen viimeistään 149 §:n 1 momentin mukaisena viimeisenä katsastuspäivänä.

Poiketen siitä, mitä 149 §:n 1 momentin 1–5 ja 7 kohdassa sekä 2 momentissa säädetään, ajoneuvon seuraavan määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä ei muutu, jos ajoneuvo on hyväksytty määräaikaikatsastuksessa enintään 30 vuorokautta ennen mainittujen lainkohdientien mukaista viimeistä katsastuspäivää.

Jos liikennekäyttöön otettu ajoneuvo on pidetty tilapäisesti ulkomailla 2 momentissa tarkoitettun 30 vuorokauden ajanjakson ja jos todistus tai muu luotettava selvitys ulkomailla olosta pidetään ajossa mukana, ajoneuvo voidaan kuitenkin esittää määräaikaikatsastukseen kuukauden kuluessa siitä, kun ajoneuvo tuodaan Suomeen.

Jos ajoneuvon käyttöönottopäivää ei ole merkitty rekisteröintitodistukseen, ajoneuvo on katsastettava rekisteritunnuksen viimeisen numeron perusteella määräytyvän kalenterikuukauden loppuun mennessä seuraavan taulukon mukaisesti:

Numero	Kalenterikuukausi
1	tammikuu
2	helmikuu
3	maaliskuu
4	huhtikuu
5	kesäkuu
6	elokuu
7	syyskuu
8	lokakuu
9	marraskuu
0	joulukuu

151 §

Määräaikaikatsastamattoman ajoneuvon käyttökielto

Moottorikäyttöisen ajoneuvon ja siihen tai sen perävaunuun kytketyn perävaunun käyttö liikenteessä on kielletty (*käyttökielto*), jollei ajoneuvoa ole säädettyyn määräaikaan mennessä hyväksytty määräaikaikatsastuksessa.

Ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi erikseen varattuna aikana katsastukseen, jollei 156 §:n 5 momentista tai 159 §:stä muuta johdu.

152 §

Määräaikaikatsastuksen sisältö

Määräaikaikatsastuksessa ajoneuvosta tarkastetaan, että:

- 1) se on sitä koskevien säännösten ja määräysten mukaisessa kunnossa;
- 2) se on turvallinen käytettäväksi liikenteessä;
- 3) siitä ei aiheudu tarpeettomia ympäristöhaittoja;
- 4) siitä rekisteriin merkittävät tiedot ovat oikein.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset:

1) moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU, jäljempänä *katsastusdirektiivi*, liitteessä I ja pyörillä varustettujen ajoneuvojen

määräajoin toistettavien katsastusten yhdenmukaisten ehtojen hyväksymisestä sekä näiden katsastusten vastavuoroisesta tunnustamisesta tehtyyn sopimukseen (SopS 35/2001), jäljempänä *Wienin katsastussopimus*, liitetyissä normeissa tarkoitetuista tarkastuskohteista ja tarkastusmenetelmistä;

2) katsastusdirektiiviä ja Wienin katsastussopimusta täydentävistä 1 momentissa tarkoitetuista tarkastuskohteista;

3) katsastusdirektiiviä ja Wienin katsastussopimusta täydentävistä tarkastusmenetelmistä.

153 §

Edellytykset määräaikaikatsastuksen suorittamiselle

Jos ajoneuvo on käyttökiellossa sen vuoksi, että siihen kohdistuva vero tai maksu on laiminlyöty tai että liikennevakuutuslain (460/2016) mukainen vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, taikka jos liikennevakuuttamisvelvollisuuden alaisen ajoneuvon liikennevakuutusmaksun suorittaminen on laiminlyöty, ei ajoneuvon määräaikaikatsastusta eikä jätkitarkastusta saa suorittaa loppuun. Liikennevakuutusmaksun laiminlyönnistä huolimatta määräaikaikatsastus saadaan kuitenkin suorittaa loppuun, jos vakuutuksenottaja on vaihtunut tai jos tuomioistuim on päättänyt aloittaa maksun suorittamatta jättäjää koskevan saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn.

Katsastuksen suorittaja on määräaikaikatsastusta suorittaessaan velvollinen tarkastamaan, ettei rekisterissä ole merkintää katsastettavan ajoneuvon vakuutusmaksujen laiminlyönnistä. Vakuutusmaksut katsotaan merkinnästä huolimatta maksetuiksi, jos ajoneuvon omistaja tai haltija esittää tositteen tai muun luotettavan selvityksen maksujen maksamisesta.

Veron laiminlyönteä saneerausmenettelyn tai velkajärjestelyn vaikutuksesta käyttökieltoon sekä ajoneuvon kohdistuvien verojen ja maksujen laiminlyönnistä johtuneesta käyttökiellosta säädetään erikseen.

154 §

Määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuden luokitus

Määräaikaikatsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on luokiteltava johonkin seuraavista ryhmistä:

1) vähäiset viat ja puutteellisuudet, joilla ei ole merkittävää vaikutusta ajoneuvon turvallisuuteen eikä ympäristöön;

2) vakavat viat ja puutteellisuudet, jotka voivat vaarantaa ajoneuvon turvallisuuden tai vaikuttaa ympäristöön taikka aiheuttaa vaaraa muille tienkäyttäjille;

3) vaaralliset viat ja puutteellisuudet, jotka suoraan ja välittömästi vaarantavat turvallisuuden tai vaikuttavat ympäristöön.

Jos ajoneuvossa havaitaan useita vähäisiä tai vakavia vikoja tai puutteellisuuden, ne voidaan niiden yhteisvaikutuksen perusteella luokitella vakaviksi tai vaarallisiksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset vikojen ja puutteellisuuden luokituksesta sekä useiden vähäisten tai vakavien vikojen ja puutteellisuuden luokituksesta vakaviksi tai vaarallisiksi.

155 §

Ajoneuvon hyväksyminen tai hylkääminen määräaikaikatsastuksessa

Ajoneuvo on hyväksyttävä määräaikaikatsastuksessa, jos siinä ei ole 154 §:ssä tarkoitettua vakavaa vikaa tai puutteellisuutta, vaarallista vikaa tai puutteellisuutta taikka vikoja tai puutteellisuuksia, jotka edellyttävät muutostatsastusta. Jollei ajoneuvoa hyväksytä määräaikaikatsastuksessa, se on hylättävä.

156 §

Määräaikaikatsastuksen keskeyttäminen

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos ajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä. Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos ilmenee, että ajoneuvo on esitettävä muutostatsastukseen. Tällöin ajoneuvo on esitettävä muutostatsastukseen kuukauden kuluessa keskeyttämisestä.

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos ajoneuvon tekniset tiedot ovat virheelliset. Katsastusta keskeyttämättä saadaan kuitenkin määräaikaikatsastuksessa oikaista ajoneuvon rekisteritietojen vähäinen virhe sekä korjata sellaiset tiedot, joiden muuttaminen ei edellytä muutostatsastusta.

Määräaikaikatsastus on keskeytettävä, jos tietoyhteys rekisteriin ei ole käytettävissä taikka jos katsastusta ei sään tai vastaavien olojen vuoksi taikka muusta ajoneuvon katsastukseen esittäneestä riippumattomasta syystä voida suorittaa loppuun eikä perusteita katsastuksen hylkäämiselle tai ajokiellon määräämiselle ole.

Jos ajoneuvon katsastus joudutaan keskeyttämään 1 tai 4 momentissa tarkoitettua ajoneuvon katsastukseen esittäneestä riippumattomasta syystä, ajoneuvoa saa 151 §:n 1 momentissa säädetystä poiketen käyttää liikenteessä enintään kahden viikon ajan 149 ja 150 §:ssä säädetyn katsastusajan päättymisestä.

Keskeytetty määräaikaikatsastus tai jälkitarkastus saadaan suorittaa loppuun enintään kuukauden kuluessa määräaikaikatsastuksesta.

157 §

Ajokieltoon määrääminen määräaikaikatsastuksessa

Jos ajoneuvossa havaitaan vaarallinen vika tai puutteellisuus, ajoneuvo on katsastuksessa hylkäämisen lisäksi määrättävä ajokieltoon.

Ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin katsastuksessa havaitut viat ja puutteellisuudet on korjattu ja ajoneuvo hyväksytty katsastuksessa. Merkittävän ympäristöhaitan vuoksi ajokieltoon määrättyä ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä, kun ajokiellon aiheuttanut vika tai puutteellisuus on korjattu ja ajoneuvon ajokielto poistettu katsastuksessa.

Määräaikaikatsastuksessa määrätty ajokielto osoitetaan tarralla, jonka ajoneuvon katsastaja kiinnittää helposti havaittavaan paikkaan ajoneuvossa. Tarraa ei saa poistaa tai peittää ennen kuin ajoneuvo on määräaikaikatsastuksessa hyväksytty tai 2 momentissa tarkoitettua merkittävän ympäristöhaitan vuoksi määrätty ajokielto on poistettu katsastuksessa.

158 §

Määräaikaikatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuksien korjaaminen

Jos määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa ei ole määrätty ajokieltoon, ajoneuvon hylkäyksen perusteena olevat viat ja puutteellisuudet on korjattava mahdollisimman pian.

Määräaikaikatsastuksessa todetut vähäiset viat ja puutteellisuudet on kuitenkin poiketen korjattava kohtuullisen ajan kuluessa.

Jos sellaisia vikoja ja puutteellisuuksia ei ole korjattu, joiden perusteella ajoneuvo on hylätty määräaikaikatsastuksessa, eikä ajoneuvoa ole hyväksytty katsastuksessa 149 tai 150 §:ssä tarkoitettuna katsastusaikana, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä.

159 §

Oikeus käyttää määräaikaikatsastuksessa hylättyä ajoneuvoa

Jos 149 tai 150 §:ssä tarkoitettuna katsastusaikana katsastukseen esitetty ajoneuvo hylätään määräaikaikatsastuksessa ajokieltoa määräämättä, ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä enintään kahden kuukauden ajan määräaikaikatsastuksessa hylkäämisestä. Ajoneuvossa todetut hylkäämisen aiheuttaneet viat ja puutteellisuudet on kuitenkin korjattava mahdollisimman pian. Jos ajoneuvoa ei edellä tarkoitettuna aikana hyväksytty jälkitarkastuksessa tai määräaikaikatsastuksessa, ajoneuvoa saa käyttää liikenteessä vain sen kuljettamiseksi korjattuna sille varattuna aikana katsastukseen.

Edellä 158 §:n 3 momentissa säädetystä poiketen katsastustoimipaikka voi antaa määräaikaikatsastuksessa ajokieltoon määrätylle ajoneuvolle tai 149 tai 150 §:ssä tarkoitetun katsastusajan jälkeen katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle todistuksen, joka oikeuttaa ajoneuvon kuljettamiseen lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa, ja korjauksen jälkeen uudelleen katsastettavaksi. Todistuksessa on mainittava, minne ja miten ajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan todistus on voimassa.

Jos 112 §:ssä tarkoitettu liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo määrätään katsastuksessa ajokieltoon, ajoneuvon käyttöön rajoitetusti liikenteessä sovelletaan 2 momentin säännöksiä.

160 §

Katsastustodistus

Katsastajan on annettava määräaikaikatsastuksesta todistus, josta käy ilmi katsastuksen tulos, seuraavan määräaikaikatsastuksen ajankohta sekä tieto mahdollisesta 158 §:ssä tarkoitetusta velvollisuudesta korjata viat ja puutteellisuudet mahdollisimman pian tai kohtuullisen ajan kuluessa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset todistuksen sisällöstä.

Ulkomailla tai Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidylle tai käyttöön otetulle ajoneuvolle määräajoin suoritettavasta katsastuksesta annettu voimassa oleva todistus tai katsastusdirektiivin 10 artiklassa tarkoitettu todiste on voimassa Suomessa.

161 §

Määräaikaikatsastusta koskevien tietojen merkitseminen ja ilmoittaminen rekisteriin

Katsastustoimipaikan on tallennettava määräaikaikatsastuksesta rekisteriin ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen, ajokieltoon määräämiseen, muutoksastastukseen määräämiseen sekä määräaikaikatsastuksen keskeyttämiseen liittyvät tiedot sekä ajoneuvon matkamittarin lukema katsastushetkellä.

162 §

Jälkitarkastus

Katsastuksessa hylätty ajoneuvo voidaan hyväksyä jälkitarkastuksessa. Jälkitarkastus on suoritettava katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle kuukauden kuluessa. Määräaikaikatsastuksen ja

valvontakatsastuksen jälkeen jälkitarkastus saadaan suorittaa missä tahansa ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa tarkoitettussa katsastustoimipaikassa, jolla on katsastusluvan mukaan oikeus katsastaa kyseinen ajoneuvo. Rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastuksen jälkeen jälkitarkastus on suoritettava samassa katsastustoimipaikassa, joka on hylännyt ajoneuvon katsastuksessa.

Jälkitarkastuksessa tarkastetaan ajoneuvosta ne tarkastuskohteet, joissa katsastuksessa tai edellisessä jälkitarkastuksessa on todettu vikoja tai puutteellisuuksia.

Jos jälkitarkastuksessa epäillään ajoneuvon muissa kuin 2 momentissa tarkoitetuissa tarkastuskohteissa olevan sellainen vika tai puutteellisuus, jonka vuoksi ajoneuvo olisi 157 §:n nojalla määrättävä ajokieltoon, jälkitarkastuksessa on tarkastettava myös tällainen tarkastuskohde.

163 §

Ulkomailla ja Ahvenanmaan maakunnassa rekisteröidyiltä ajoneuvoilta edellytettävä katsastus

Ahvenanmaan maakunnassa tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon tulee olla katsastettu katsastusdirektiivin mukaisesti, jos ajoneuvoa käytetään liikenteessä Suomessa.

Wienissä 8 päivänä marraskuuta 1968 allekirjoitettavaksi avattua tieliikennettä koskevaa yleissopimusta täydentävään eurooppalaiseen sopimukseen (SopS 32/1986) ja Wienin katsastussopimukseen liittyneessä muussa valtiossa kuin ETA-valtiossa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon tulee olla katsastettu mainittujen sopimusten mukaisesti, jos ajoneuvoa käytetään liikenteessä Suomessa.

164 §

Määräaikaikatsastusta koskevien säännösten soveltaminen muihin katsastuksiin

Rekisteröinti-, muutos- ja kytKentäkatsastukseen sovelletaan, mitä 153, 156–158 ja 162 §:ssä säädetään. Rekisteröintikatsastuksen saa kuitenkin 153 §:ssä säädetystä poiketen suorittaa. Muutos- ja kytKentäkatsastuksessa havaittujen vikojen ja puutteellisuuksien luokitukseen sekä ajoneuvon hyväksymiseen ja hylkäämiseen muutos- ja kytKentäkatsastuksessa sovelletaan, mitä luokituksesta, hyväksymisestä ja hylkäämisestä määräaikaikatsastuksessa 154 ja 155 §:ssä säädetään.

7 luku

Tekninen tienvarsitarkastus

165 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen sisältö

Teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarkastetaan tarkastuksen suorittajan tarkoituksenmukaiseksi katsomassa laajuudessa tiellä tai muualla käytetyn ajoneuvon kunto siltä osin kuin se vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja ympäristöön sekä rekisteriin merkityt tiedot.

Ajoneuvon tekninen tienvarsitarkastus voi sisältää:

- 1) pysähtyneenä olevan ajoneuvon kunnon silmämääräisen tarkastuksen;
- 2) ajoneuvon teknisen kunnon, katsastusten suorittamisen ja muiden säännösten mukaisuuden osoittavien asiakirjojen tarkastuksen;

3) ajoneuvon teknisen kunnon tarkastuksen.

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun tarkastukseen sovelletaan unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU, jäljempänä *tienvarsitarkastusdirektiivi*, 10 artiklan 3 kohtaa ja liitettä II. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittajan on otettava huomioon kuljettajan mahdollisesti esittämä viimeisin määräaikaikaiskatsastusta koskeva todistus ja teknistä tienvarsitarkastusta koskeva raportti. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi lisäksi ottaa huomioon kuljettajan esittämän muunkin ajoneuvon kuntoa osoittavan todistuksen. Jos todistus tai raportti osoittaa, että jokin tarkastuskohde on tarkastettu kolmen edellisen kuukauden aikana, kyseistä kohdetta ei tarkasteta uudelleen ilman perusteltua syytä.

Jos poliisi-, tulli- tai rajavartiomies on 198 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla määrännyt ajan, jonka kuluessa ajoneuvossa todettu puutteellisuus on korjattava, puutteellisuudesta ja sen korjausajasta on tehtävä merkintä katsastus- tai rekisteröintitodistukseen taikka rekisteriin.

166 §

Ajoneuvon pysäyttäminen ja tarkastajan oikeudet

Ajoneuvon kuljettaja on velvollinen sallimaan teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamisen.

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamiseksi:

1) ajoneuvon kuljettaja on velvollinen vaadittaessa esittämään poliisimiehelle, tullimiehelle ja rajavartiomiehelle sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalle henkilölle ajoneuvon rekisteröinnistä annetun todistuksen, katsastustodistuksen tai muun vaatimustenmukaisuuden osoittavan asiakirjan, jos kuljettaja on velvollinen pitämään sitä mukanaan;

2) poliisimiehellä, tullimiehellä ja rajavartiomiehellä sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä on oikeus päästä ajoneuvoon sisälle ja tarkastaa se sekä tarvittaessa kuljettaa ajoneuvoa; ajoneuvon tarkastusta ei kuitenkaan saa ulottaa ajoneuvossa oleviin asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä.

Poliisimiehen, tullimiehen ja rajavartiomiehen oikeudesta pysäyttää ajoneuvo ja kuljettajan velvollisuudesta noudattaa poliisimiehen, tullimiehen ja rajavartiomiehen antamia määräyksiä säädetään tieliikennelain 7 luvussa.

167 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen

Tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan ilman ennakkoilmoitusta tieliikennelaissa tarkoitettulla tiellä tai muussa sellaisessa paikassa, missä ajoneuvon on täytettävä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaiset vaatimukset. Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja voi kuitenkin ilmoittaa tarkastusten suorittamisesta ennakolta, jos ilmoituksen tarkoituksena on tehostaa ajoneuvoa koskevien säännösten noudattamista. Jos tekninen tienvarsitarkastus suoritetaan katsastustoimipaikan läheisyydessä, ajoneuvo voidaan määrätä tarkastettavaksi tähän katsastustoimipaikkaan.

Tekniset tienvarsitarkastukset on suoritettava tasapuolisesti ja siten, että niistä ei aiheudu vaaraa tai kohtuutonta haittaa muulle liikenteelle taikka kohtuutonta viivytystä tai muuta kohtuutonta haittaa tarkastettavalle.

168 §

Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annettava raportti

Teknisestä tienvarsitarkastuksesta annetaan ajoneuvon kuljettajalle raportti, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa niin edellytetään.

Hyötyajoneuvon kuljettajalle teknisestä tienvarsitarkastuksesta annettavasta raportista on käytävä ilmi vähintään tienvarsitarkastusdirektiivin liitteessä IV tarkoitetut asiat.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset raportissa käytettävästä lomakkeesta.

169 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueillaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntijan avustamaan tarkastajaa sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Liikenne- ja viestintävirasto sopivat.

Asiantuntijalla on oltava katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettyessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa.

170 §

Suomessa rekisteröidyn ajoneuvon ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa todetut puutteellisuudet

Jos ulkomainen toimivaltainen viranomainen ilmoittaa Suomessa rekisteröidyn tai täällä käyttöön otetun ajoneuvon vakavista vioista tai puutteellisuuksista, jotka on havaittu ajoneuvossa sille ulkomailla suoritettussa teknisessä tienvarsitarkastuksessa, poliisi voi määrätä ajoneuvon 200 §:ssä tarkoitettuun valvontakatsastukseen Suomessa uhalla, että ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä, ellei sitä ole esitetty poliisin määräämänä aikana valvontakatsastukseen. Tällaista käyttökiellossa olevaa ajoneuvoa saa kuitenkin käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen.

Poliisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada Liikenne- ja viestintävirastolta 1 momentissa tarkoitetut tiedot, jotka se on saanut ulkomaiselta viranomaiselta, jos tiedot ovat välttämättömiä luovutuksen saajalle laissa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

171 §

Teknisiä tienvarsitarkastuksia koskeva tietojen vaihto ja muu yhteistyö

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen on viipymättä ilmoitettava Ahvenanmaan maakunnassa tai muussa ETA-valtiossa kuin Suomessa rekisteröidyn tai käyttöön otetun hyötyajoneuvon vakavista vioista ja puutteellisuuksista Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja tarkastuksia suorittavat katsastustoimipaikat sopivat keskenään teknisten tienvarsitarkastusten tilastoinnista ja teknisiä tienvarsitarkastuksia koskevien muiden kuin 1 momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava tienvarsitarkastusdirektiivin 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaiselle viranomaiselle. Samalla Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää kyseisen valtion tai Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaista viranomaista ryhtymään 18 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava tienvarsitarkastusdirektiivin 20 artiklassa tarkoitettut tiedot Euroopan komissiolle

Poliisilla, Tullilla ja Rajavartiolaitoksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa teknisissä tienvarsitarkastuksissa saamansa tässä pykälässä tarkoitettut tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle, jolla on oikeus luovuttaa nämä ja muut tässä pykälässä tarkoitettut tiedot asianomaisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle tai Euroopan komissiolle. Edellytyksenä tietojen luovutukselle on, että tiedot ovat välttämättömiä luovutuksen saajalle laissa taikka Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

172 §

Riskiluokitusjärjestelmään sisällytettävät tiedot

Liikenne- ja viestintäviraston on sisällytettävä tienvarsitarkastusdirektiivin 6 artiklassa tarkoitettut tiedot tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/22/EY 9 artiklan nojalla perustettuun riskiluokitusjärjestelmään. Liikenne- ja viestintäviraston on lisäksi sisällytettävä riskiluokitusjärjestelmään tienvarsitarkastusdirektiivin 18 artiklan 1 kohdan nojalla saadut tiedot.

173 §

Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste

Liikenne- ja viestintävirasto toimii moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä tienvarsitarkastusdirektiivin 17 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

8 luku

Markkinavalvonta

174 §

Markkinavalvontaviranomainen

Autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa sekä traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen Suomessa on Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös tämän lain soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvontaviranomaisena. CE-merkinnän osalta Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen viranomainen vain, jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetään ajoneuvon,

järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen vaatimustenmukaisuuden varmentamista CE-merkinnällä.

Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen tapahtuvan tuonnin valvonnasta vastaa Tulli.

Liikenne- ja viestintävirasto on markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2019/1020 tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen mainitun asetuksen soveltamisalaan kuuluvien ajoneuvojen sekä niiden järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden osalta.

175 §

Markkinavalvonnassa noudatettavat säännökset

Ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden markkinavalvonnassa noudatetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettua lakia (1137/2016) sen 26 ja 27 §:ää lukuun ottamatta, ellei jäljempänä toisin säädetä.

176 §

Ajoneuvojen rekisteröinnin kieltäminen

Sen lisäksi, mitä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 18 §:ssä säädetään, markkinavalvontaviranomaisella on oikeus kieltää ajoneuvon rekisteröinti, jos on kyse mainitun pykälän 1 momentin mukaisesta tilanteesta. Markkinavalvontaviranomainen voi lisäksi antaa mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitetun määräyksen.

177 §

Korjaavat toimenpiteet

Talouden toimijan velvollisuudesta ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin vakavan riskin aiheuttaviin tai vaatimustenvastaisiin ajoneuvoihin, järjestelmiin, komponentteihin, erillisiin teknisiin yksiköihin, osiin tai varusteisiin kohdistuvan riskin poistamiseksi säädetään autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 46 ja 48 artiklassa ja traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 41 ja 43 artiklassa.

Jos talouden toimija laiminlyö 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon velvollisuuden laiminlyöneelle.

178 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytty muu kuin autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen soveltamisalaan kuuluva ajoneuvo on merkittävästi vaatimustenvastainen tai aiheuttaa vakavan riskin, talouden toimijan on aloitettava takaisinkutsu. Talouden toimijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kaikki voimassa olevat takaisinkutsut, korjattavat ajoneuvot ja suoritettujen korjausten tunnistusmerkinnät heti, kun talouden toimija on aloittanut ajoneuvon takaisinkutsun. Talouden toimija on velvollinen huolehtimaan siitä, että kaikki ta-

kaisinkutsun alaiset Suomessa käytössä olevat ajoneuvot korjataan kohtuullisessa ajassa. Talouden toimijan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, kun takaisinkutsu on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Jos talouden toimija ei saa korjattua kaikkia 1 momentissa, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa säädetyn korjausvelvoitteen ja takaisinkutsumenettelyn alaisia ajoneuvoja kohtuullisessa ajassa, talouden toimijan on ilmoitettava korjaamattomien ajoneuvojen valmistenumerot Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintävirasto voi estää ajoneuvon käytön ja hyväksymisen katsastuksessa tekemällä suorittamatonta takaisinkutsua, liikennekäytöstä poistoa tai ajokieltoa koskevan merkinnän rekisteriin tai muilla keinoin. Edellytyksenä ajoneuvon käytön ja katsastuksessa hyväksymisen estämiselle on, että ajoneuvon omistajalle tai haltijalle on toimitettu kehoitus ajoneuvon viemiseksi korjattavaksi määräajassa uhalla, että ajoneuvon käyttö ja katsastuksessa hyväksyminen estetään.

Jos talouden toimija laiminlyö 1 tai 2 momentissa taikka autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksessa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksessa tarkoitettua takaisinkutsua koskevan ilmoitusvelvollisuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitettua uhkasakon ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönteelle.

9 luku

Järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennus ja korjaus

179 §

Asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen

Jäljempänä 180 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennuksen ja korjauksen valvontaviranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto.

180 §

Asennus- ja korjauslupa

Seuraavien järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennukseen ja korjaukseen on hankittava lupa valvontaviranomaiselta:

- 1) taksamittari;
- 2) mekaaninen, digitaalinen ja älykäs ajopiirturi;
- 3) ajoneuvon asennettavaksi edellytetty nopeudenrajoitin.

Lisäksi M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-luokan ajoneuvojen paineilmajarrujärjestelmien korjaukseen on hankittava lupa valvontaviranomaiselta. Korjauslupa sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään asennus- ja korjausluvasta.

Luvassa on määriteltävä luvan oikeuttamien asennus- ja korjaustöiden laajuus.

Lupaa ei vaadita sellaisiin 1 momentissa tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden vähäisiin asennus- ja korjaustöihin, joilla ei ole vaikutusta niiden toiminnan tarkkuuteen eikä turvallisuuteen. Lupaa ei myöskään vaadita sellaisiin

2 momentissa tarkoitettujen jarrujärjestelmien vähäisiin korjaustöihin, joilla ei ole vaikutusta niiden toiminnan tarkkuuteen eikä turvallisuuteen.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilman lupaa suoritettavista asennus- ja korjaustöistä sekä luvan oikeuttamista korjaustöistä.

181 §

Asennus- ja korjauslupan myöntämisen edellytykset

Järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen asennus- ja korjauslupa on myönnettävä hakijalle, joka täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) hakija on merkitty yritys- ja yhteisötietojärjestelmään;
- 2) hakijalla on käytettävissään asennus- ja korjaustoiminnassa tarvittavat työtilat;
- 3) hakijalla on käytettävissään asennus- ja korjaustoimintaa varten riittävän ammattitaitoinen henkilöstö;
- 4) hakijalla on käytettävissään toiminnan harjoittamiseen vaadittava laitteisto;
- 5) hakijalla on pääsy toimintansa laajuutta vastaaviin ajantasaisiin asennus-, huolto-, korjaus- ja säätöohjeisiin.

Korjaustyöt voidaan jakaa luokkiin vaativuutensa perusteella ja asettaa eri luokille erilaiset vaatimukset. Asentajan ja korjaajan on tallennettava tiedot suorittamistaan asennus- ja korjaustöistä.

Taksamittarin asennukseen ja korjaukseen lupaa ei saa myöntää hakijalle, jonka toiminnasta omistussuhteen kautta tai muutoin vastaa taksiautoilija tai taksiautoilijoiden järjestö.

Lupaa digitaalisen ja älykkään ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen ei saa myöntää, jos hakija harjoittaa kuljetuksia, joihin sovelletaan tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 165/2014.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetuista työtiloista, laitteistosta, ammattitaidosta ja ohjeista sekä siitä, kuinka tiedot suoritetuista asennus- ja korjaustöistä on tallennettava.

182 §

Luvan oikeuttamat jarrujärjestelmiä koskevat työt

Edellä 180 §:n 2 momentissa tarkoitettujen M₂-, M₃-, N₂-, N₃-, O₃- ja O₄-luokan ajoneuvojen paineilmajarru- ja sähköjarrujärjestelmien korjaamiseen myönnetään:

1) A-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus suorittaa kaikkia jarrujärjestelmiin säätölaitteeseen liittyviä korjaus-, huolto-, säätö- ja muutostöitä sekä ajoneuvoyhdistelmien jarrusovituksia;

2) B-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus suorittaa jarrujärjestelmien korjaus-, huolto- ja säätötöitä, ei kuitenkaan jarrujen sovitin- ja muutostöitä eikä lukkiutumattomien jarrujärjestelmien ja sähköjarrujärjestelmien säätölaitteisiin liittyviä huolto- ja korjaustöitä; B-luvan haltijalla on kuitenkin oikeus vaihtaa kuorman tunteva jarruvoiman säädin ja säätää se ajoneuvon valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti.

B-lupa oikeuttaa luvanvaraista henkilöliikennettä harjoittavan luvanhaltijan, jolle jarrujärjestelmien korjauslupa on myönnetty ennen 1 päivää syyskuuta 1992 ja jolla on käytössään lukkiutumattoman jarrujärjestelmän testaukseen soveltuva laite, vaihtamaan oman kalustonsa lukkiutumattomien jarrujärjestelmien komponentteja.

183 §

Luvan oikeuttamat ajopiirtureita koskevat työt

Edellä 180 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen ajopiirtureiden asentamiseen ja korjaamiseen myönnetään:

1) A-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus asentaa ja tarkastaa ajopiirturi ja sen liitännät sekä tehdä määräysten mukaiset sinetöinnit samoin kuin luvassa erikseen mainitun ajopiirturi-merkin tai -merkkien säädöt, korjaukset ja kotelon sinetöinnit;

2) B-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus suorittaa 1 kohdassa mainitut tehtävät, ei kuitenkaan lupaa korjata tai säätää ajopiirturia tai näihin toimenpiteisiin liittyen sinetöidä kotelo; B-lupa koskee kaikkia hyväksyttyä mallia olevia ajopiirtureita; B-lupa oikeuttaa kuitenkin muuttamaan autoon asennettavan ajopiirturin kilometrilukemat mittarinvalmistajan ohjeiden mukaisesti ja pelkästään tähän toimenpiteeseen liittyen sinetöimään kotelon;

3) Da-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus korjata ne digitaaliset ajopiirturit, joiden merkki ja malli on mainittu luvassa, riippumatta digitaalisen ajopiirturin merkistä ja mallista luvan haltijalla on oikeus asentaa, tarkastaa, tarkistaa ja säännösten edellyttämällä tavalla sinetöidä laite sekä kopioida digitaaliseen ajopiirturiin tallennetut tiedot tai antaa todistus kopioinnin mahdollisuudesta;

4) Db-lupa, jonka nojalla luvanhaltijalla on oikeus asentaa, tarkastaa, tarkistaa ja sinetöidä digitaalinen ajopiirturi sekä kopioida digitaalisen ajopiirturiin tallennetut tiedot tai antaa todistus kopioinnin mahdollisuudesta.

184 §

Luvan oikeuttamat nopeudenrajoittimia koskevat työt

Jos nopeudenrajoittimen asentaminen, korjaaminen tai säätäminen edellyttää ajopiirturin sinetöinnin murtamista, nopeudenrajoittimen asennus-, korjaus- ja säätötoihin oikeuttavan luvan haltija saa suorittaa ajopiirturin uudelleen sinetöinnin, jos luvanhaltijalla on sinetöintioikeus.

185 §

Asennus- ja korjaustöiden rajoitukset

Asennus- ja korjausluvan haltija ei saa suorittaa omistamiensa tai hallitsemiensa ajoneuvojen taksamittarien, ajopiirturien eikä nopeudenrajoittimien asennus-, säätö- ja korjaustöitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske ajoneuvokauppaa harjoittavan yrityksen tai ajoneuvojen maahantuojan omistamia myytävänä tai asiakkaan käyttöön varustettavina olevia ajoneuvoja. Kielto ei koske myöskään linja- tai kuorma-autoliikenteen harjoittajaa tämän suorittaessa hallitsemiensa ajoneuvojen mekaanisten ajopiirturien asennustöitä ja niihin liittyviä sinetöintejä.

186 §

Asennus- ja korjaustöiden valvonta

Tarkastuksen suorittamiseksi valvontaviranomaisella ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus päästä 180 §:ssä tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien, erillisten teknisten yksiköiden, osien ja varusteiden asennusta tai korjausta harjoittavan asennus- ja korjauspaikkaan. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Tarkastuksessa noudatetaan, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oltava tehtävään soveltuva, vähintään tekniikan ammattikorkeakoulututkinto tai teknikkotasoinen tutkinto ja kokemusta valvottavalta alalta.

Tarkastuksen suorittajan on viipymättä ja salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava suoritusta tarkastuksesta ja siinä havaituista puutteista ja laiminlyönneistä valvontaviranomaiselle. Edellytyksenä on, että tietojen luovutus on välttämätöntä valvontaviranomaiselle laissa säädettyjen tehtävien tai velvoitteiden hoitamiseksi.

Valvontaviranomaisella ja valvontaviranomaisen tehtävään valtuuttamalla asiantuntijalla on oikeus saada valvontaa varten välttämättömät tiedot asennus- ja korjausluvan haltijalta salassapitosäännösten estämättä.

Valvontaviranomaisella on oikeus saada sille tässä pykälässä tarkoitetun valvonnan suorittamiseksi virka-apua poliisilta.

187 §

Toimenpiteet toiminnassa havaittujen puutteiden johdosta

Valvontaviranomaisen on annettava asennus- ja korjausluvan haltijalle varoitus, jos asennus- tai korjausluvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä. Jos varoituksen antamisen peruste on sellainen, että se voidaan korjata, valvontaviranomaisen on ennen varoituksen antamista annettava asennus- ja korjausluvan haltijalle mahdollisuus kohtuullisessa määräajassa korjata puute tai laiminlyönti.

Valvontaviranomainen voi antaa asennus- ja korjausluvan haltijalle varoituksen, jos on perusteltua syytä epäillä, että asennus- ja korjaustyötä ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Valvontaviranomainen voi peruuttaa asennus- ja korjausluvan, jos asennus- ja korjausluvan haltija annetusta varoituksesta huolimatta ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä tai suorita asennus- ja korjaustyötä asianmukaisesti. Asennus- ja korjausluvan peruuttaminen määrätään olemaan voimassa toiminnassa esiintyneiden puutteiden, rikkomusten tai laiminlyöntien vakavuuteen suhteutetun määräajan.

Valvontaviranomainen voi peruuttaa asennus- ja korjausluvan kokonaan, jos luvan saamisen edellytyksiä koskevaa puutetta ei ole korjattu 3 momentin mukaisessa määräajassa tai jos toiminnassa esiintynyt puute, rikkomus tai laiminlyönti on vakava tai olennainen eikä lievempää seuraamusta voida pitää riittävänä.

188 §

Väliaikaiset toimenpiteet asennus- ja korjaustoiminnan puutteiden johdosta

Jos on ilmeistä, että asennus- ja korjausluvan haltijan toiminnassa esiintyy puute, rikkomus tai laiminlyönti, joka on vakava tai olennainen ja joka voisi johtaa luvan peruuttamiseen kokonaan, valvontaviranomainen voi väliaikaisesti kieltää asennus- ja korjaustoiminnan harjoittamisen. Väliaikainen kiello on voimassa, kunnes asennus- ja korjausluvan peruuttamista koskeva asia on lopullisesti ratkaistu 187 §:n nojalla. Asia on ratkaistava ilman aiheutonta viivytystä.

10 luku

Seuraamukset

189 §

Talouden toimijalle määrättävä seuraamusmaksu

Talouden toimija voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, jos se tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) antaa vääriä tietoja 43 tai 78 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 22, 41, 42, 44 tai 45 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 25 tai 42 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 20 tai 37 artiklassa tarkoitettujen hyväksyntämenettelyjen yhteydessä;

2) antaa vääriä tietoja 178 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 52 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 47 artiklassa tarkoitetun takaisinkutsumenettelyn yhteydessä;

3) rikkoo autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 13, 16 tai 18 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 9, 12 tai 14 artiklassa taikka traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 8, 11 tai 13 artiklassa säädettyä velvollisuutta huolehtia siitä, että markkinoilla saataville asetetut ajoneuvot, järjestelmät, komponentit ja erilliset tekniset yksiköt ovat mainittujen asetusten mukaisia ja vaaditulla tyyppihyväksyntämerkillä varustettuja;

4) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 61 tai 62 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 57 tai 58 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 53 tai 54 artiklassa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyä koskevan velvoitteen;

5) rikkoo päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käyttöä koskevaa kieltoa tai päästönrajoitusjärjestelmän muuttamista tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi koskevaa kieltoa, josta säädetään:

a) moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 715/2007 5 artiklassa;

b) moottoriajoneuvojen ja moottorien tyyppihyväksynnästä raskaiden hyötyajoneuvojen päästöjen osalta (Euro VI) ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta sekä direktiivien 80/1269/ETY, 2005/55/EY ja 2005/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 595/2009 5 artiklassa;

c) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 168/2013 täydentämisestä ympäristöominaisuuksia ja käyttövoimayksikön tehoa koskevien vaatimusten osalta ja asetuksen liitteen V muuttamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 134/2014 3 artiklassa;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 167/2013 täydentämisestä maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen ja niiden moottorien ympäristöominaisuuksia ja käyttövoimayksikön tehoa koskevien vaatimusten osalta sekä komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/96 kumoamisesta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2018/985 3 artiklassa ja liitteessä I; tai

e) liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaasua- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1628 8, 11, 13, 15 ja 18 artiklassa;

6) muuttaa ajoneuvoa, järjestelmää, komponenttia, erillistä teknistä yksikköä, osaa tai varustetta siten, että se ei muutoksen jälkeen täytä enää sille suunnitellun tarkoituksen mukaisia vaatimuksia tai kohtuudella ennakoitavissa olevia käyttöolosuhteiden mukaisia vaatimuksia;

7) rikkoo 6 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa;

8) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 55 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 50 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 45 artiklassa tarkoitetun velvollisuuden hankkia lupa sellaisten osien ja varusteiden markkinoille saatamiseen, jotka saattavat aiheuttaa vakavan riskin keskeisten järjestelmien moitteettomalle toiminnalle;

9) laiminlyö 66 §:n 2 momentin mukaisen tyyppin vaatimustenvastaisuutta koskevan ilmoitusvelvollisuuden;

10) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 33 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 34 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 29 artiklassa tarkoitetun hyväksyntäasiakirjojen muutoksia koskevan ilmoitusvelvollisuuden;

11) laiminlyö 67 §:n 4 momentin mukaisen tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa koskevan sopimuksen muutoksia koskevan ilmoitusvelvollisuuden;

12) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 14 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 10 artiklassa tai traktoreiden tai niiden perävaunujen puiteasetuksen 9 artiklassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa hyväksyntäviranomaiselle tai markkinavalvontaviranomaiselle tiedot vaatimustenvastaisuudesta tai vakavasta riskistä;

13) antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytyille asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta poisvetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa;

14) rikkoo 176 §:n nojalla määrättyä rekisteröintikieltoa tai autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 tai 55 artiklan, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 46, 48 tai 50 artiklan tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 41, 43 tai 45 artiklan nojalla määrättyä rekisteröinti-, myynti- tai käyttöönottokieltoa; tai

15) laiminlyö 204 §:ssä säädetyn velvollisuuden antaa seloste.

190 §

Nimetyille tutkimuslaitokselle määrättävä seuraamusmaksu

Nimetty tutkimuslaitos voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, jos se tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) antaa vääriä tietoja 43 tai 78 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 22, 41, 42, 44 tai 45 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 25 tai 42 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 20 tai 37 artiklassa tarkoitettujen hyväksyntämenettelyjen yhteydessä;

2) antaa vääriä tietoja 178 §:ssä, autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 52 artiklassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 52 artiklassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 47 artiklassa tarkoitetun takaisinkutsumenettelyn yhteydessä;

3) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 81 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 71 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 67 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa säädetyn tiedotusvelvoitteen; tai

4) laiminlyö autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 80 artiklan 3 kohdassa, L-luokan ajoneuvojen puiteasetuksen 70 artiklan 3 kohdassa tai traktoreiden ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 66 artiklan 3 kohdassa sille säädetyn velvoitteen.

191 §

Hyväksytyille asiantuntijalle määrättävä seuraamusmaksu

Hyväksytty asiantuntija voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, jos se tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) antaa vääriä tietoja 43 tai 78 §:ssä tarkoitettujen hyväksyntämenettelyjen tai 6 luvussa säädettyjen katsastusmenettelyjen yhteydessä; tai

2) laiminlyö 71 §:ssä säädetyn velvollisuuden.

192 §

Asennus- ja korjaustöitä koskeva seuraamusmaksu

Se voidaan määrätä maksamaan seuraamusmaksu, joka tahallaan tai huolimattomuudesta suorittaa 180 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman mainitussa pykälässä tarkoitettua lupaa tai vastoin 185 §:ssä säädettyä rajoitusta.

193 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää 189–192 §:ssä tarkoitettun seuraamusmaksun. Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voi olla suuruudeltaan enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti oikeushenkilön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voi olla enintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, vahingollisuus, kesto-aika ja toistuvuus sekä tekijän taloudellinen asema. Seuraamusmaksua ei määrätä, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Tekijälle voidaan tällöin antaa huomautus, jos siihen on aihetta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharjinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Sille, jolle on määrätty seuraamusmaksu, ei saa samasta teosta tuomita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli viisi vuotta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

194 §

Ajoneuvorikkomus

Joka 12 §:ssä tarkoitettulla tavalla vastuussa olevana tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 158 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,
- 2) rikkoo 4, 151, 157, 158, 170 tai 198 §:ssä säädettyä ajoneuvon tai 5 §:ssä säädettyä ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käyttökieltoa tai ajokieltoa,
- 3) laiminlyö 143 tai 146 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,
- 4) rikkoo 99–101 §:ssä säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen tai -kilpien käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
- 5) rikkoo 105 §:ssä säädettyä vaatimusta kansallisuustunnuksen käytöstä,
- 6) käyttää 116 §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai mainitussa pykälässä tarkoitettuja koenumerokilpiä mainitun pykälän vastaisesti,
- 7) käyttää 117 §:ssä tarkoitettua siirtolupaa mainitun pykälän vastaisesti,
- 8) käyttää 118 §:ssä tarkoitettuja siirtomerkkejä mainitun pykälän vastaisesti,
- 9) laiminlyö 119 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää koenumerotodistus tai siirtolupa ajoneuvossa mukana ajon aikana,

10) rikkoo 166 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettyä velvollisuutta esittää mainitussa kohdassa tarkoitettu todistus tai asiakirja mainitussa kohdassa tarkoitettulle henkilölle,

11) kieltäytyy päästämästä 166 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon sisälle taikka estää mainitussa kohdassa tarkoitettua henkilöä kuljettamasta ajoneuvoa mainitussa pykälässä tarkoitettun tarkastuksen suorittamista varten,

12) rikkoo 30 §:n 5 momentissa säädettyä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa,

13) rikkoo moottoriajoneuvojen ja moottorien tyyppihyväksynnästä raskaiden hyötyajoneuvojen päästöjen osalta (Euro VI) ja ajoneuvojen korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittavien tietojen saatavuudesta ja asetuksen (EY) N:o 715/2007 ja direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta sekä direktiivien 80/1269/ETY, 2005/55/EY ja 2005/78/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 595/2009 7 artiklassa säädettyä kieltoa tehdä muutoksia kuluvan reagenssin käyttöön perustuviin järjestelmiin tai ajaa ajoneuvoja ilman kuluva reagenssia taikka

14) laiminlyö 12 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena tai huolehtia ajoneuvon liikennekelpoisuudesta luovutettaessa se työntekijän kuljetettavaksi, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *ajoneuvorikkomuksesta* sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä sekä liikennevirhemaksu määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

195 §

Liikennevirhemaksu

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljetettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään 96 §:n 5 momentissa.

Ajoneuvon kuljettajalle, omistajalle tai pysyväle haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 3 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 12 §:n 1 momentissa. Mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyväle haltijalle voidaan määrätä tässä momentissa tarkoitettua rikkomuksesta 40 euron liikennevirhemaksu.

Kuljettajalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää katsastamatonta, rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa 11 §:n tai 200 §:n 1 momentissa säädetyn vastaisesti.

Edellä 83 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteritietoilmoituksen tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta tekemättä jättämisestä voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle 70 euron liikennevirhemaksu.

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa.

196 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus liikenneturvallisuuden vaarantamisesta säädetään rikoslain (39/1889) 23 luvun 1 §:ssä.

Rangaistus väärän todistuksen antamisesta viranomaiselle säädetään rikoslain 16 luvun 8 §:ssä.

197 §

Toimenpiteistä luopuminen

Jos 194 §:ssä tarkoitettu rikkomus on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen, voidaan siitä jättää syyte nostamatta ja rangaistus tuomitsematta.

Jos rikkomus ilmeisesti on sellainen kuin 1 momentissa säädetään, voi poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos muihin toimenpiteisiin ryhtymättä antaa rikkomukseen syyllistyneelle huomautuksen.

11 luku

Erinäiset säännökset

198 §

Ajokieltoon määrääminen

Poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos voi estää ajoneuvon käyttämisen tiellä tai muualla ja määrätä ajoneuvon ajokieltoon ottamalla pois rekisterikilvet, siirtomerkit, rekisteröinnistä annetun todistuksen, koenumerotodistuksen, siirtoluvan taikka käyttämällä muunlaisia tarvittavia keinoja, jos:

1) teknisessä tienvarsitarkastuksessa tai muutoin todetaan, ettei ajoneuvo rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan täytä laissa tai lain nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) ajoneuvo on käyttökiellossa;

3) ajoneuvoa on käytetty rekisteröintiä tai rekisteröimättömän ajoneuvon väliaikaista tai tilapäistä käyttöä liikenteessä koskevien säännösten tai määräysten vastaisesti.

Poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos voi kuitenkin antaa kirjallisen luvan kuljettaa ajoneuvo määräpaikkaan, korjattavaksi tai katsastettavaksi. Jos ajoneuvossa oleva puutteellisuus ei aiheuta välitöntä vaaraa liikenneturvallisuukselle tai merkittävää haittaa ympäristölle, poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos voi ajoneuvon käyttöä estämättä määrätä ajan, jonka kuluessa puutteellisuus on korjattava.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä ajoneuvon ajokieltoon, jos ajoneuvon rakennetta on muutettu 7 §:n tai sen nojalla annettujen määräysten vastaisesti.

199 §

Katsastamattoman ja epäkuntoisen ajoneuvon käytön estäminen

Jos poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitos on 198 §:ssä tarkoitettulla tavalla estänyt rakenteeltaan, varusteiltaan tai kunnoltaan puutteellisen taikka katsastamattoman ajoneuvon käytön liikenteessä ja määrännyt ajoneuvon ajokieltoon, hänen on tehtävä katsastus- tai rekisteröintitodistukseen taikka rekisteriin ajokieltoa koskeva merkintä. Viranomaisen haltuunsa ottama rekisteröintitodistus tai haltuunsa ottamat rekisterikilvet on toimitettava ajoneuvon omistajan tai haltijan ilmoittamaan katsastustoimipaikkaan, jonka on viipymättä merkittävä ajokielto rekisteriin tai ilmoitettava siitä Liikenne- ja viestintävirastolle. Hyväksytyn katsastuksen jälkeen rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet on jälleen luovutettava ajoneuvon omistajalle tai haltijalle, jollei ole olemassa muuta 198 §:ssä tarkoitettua perustetta, jonka vuoksi rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet on otettu tai voidaan ottaa pois.

Tieto ajokiellon päättymisestä on tallennettava viipymättä rekisteriin tai siitä on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Jos ajoneuvon käyttö on estetty 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, poliisi-, tulli- ja rajavartiolaitos voi antaa todistuksen, jossa annetaan lupa ajoneuvon kuljettamiseen säilytettäväksi taikka korjattavaksi lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa, ja korjauksen jälkeen katsastettavaksi sille erikseen tilattuna aikana. Todistuksessa on mainittava, minne ja miten ajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan todistus on voimassa.

Jollei viranomaisen 1 momentissa tarkoitetulla tavalla haltuunsa ottamaa rekisteröintitodistusta tai haltuunsa ottamia rekisterikilpiä noudeta katsastustoimipaikasta kolmen kuukauden kuluessa haltuunotosta, rekisteröintitodistus ja rekisterikilvet tuhotaan.

200 §

Valvontakatsastukseen määrääminen

Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos katsoo, että ajoneuvossa havaitut viat tai puutteet voivat aiheuttaa sellaisen ympäristöhaitan tai turvallisuusriskin, että on aiheellista suorittaa ajoneuvon tiellä suoritettavaa tarkastusta perusteellisempi tarkastus, hän voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen. Liikenne- ja viestintävirasto korvaa tällaisen valvontakatsastuksen kohtuulliset kustannukset katsastustoimipaikalle, jos ajoneuvossa ei ole katsastuksessa tai tienvarsitarkastuksessa todettu olevan vikaa tai puutteellisuutta. Poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos voi määrätä ajoneuvon valvontakatsastukseen myös, jos aikaisemmin annettua ajoneuvon korjauskehotusta ei ole noudatettu. Jos ajoneuvoa ei ole poliisimiehen, tullimiehen tai rajavartiolaitoksen määräämässä ajassa esitetty valvontakatsastukseen, ajoneuvoa ei saa käyttää liikenteessä ennen kuin se on hyväksytty valvontakatsastuksessa. Valvontakatsastukseen sovelletaan 152, 154–160 ja 162 §:ää. Jos poliisimies, tullimies tai rajavartiolaitos katsoo yksityiskohtaisemman tarkastuksen tarpeelliseksi ajoneuvon saamien vaurioiden tai muun erityisen syyn vuoksi, hän voi määrätä valvontakatsastuksen laajennettavaksi rekisteröintikatsastusta vastaavaksi. Myös Ahvenanmaan maakunnassa tai ulkomailla rekisteröity tai käyttöön otettu ajoneuvo voidaan määrätä valvontakatsastukseen.

Ajoneuvoa saa kuitenkin 1 momentista poiketen käyttää liikenteessä sen kuljettamiseksi sille erikseen varattuna aikana katsastukseen.

Poliisi-, tulli- tai rajavartiolaitos voi määrätä valvontakatsastuksen tarkastuskohteet. Valvontakatsastukseen määrännyt tekee tästä merkinnän katsastus- tai rekisteröintitodistukseen taikka tallentaa sitä koskevan tiedon rekisteriin. Katsastustoimipaikan on tallennettava rekisteriin valvontakatsastuksesta ajoneuvon ajokieltoon liittyvät tiedot ja ajoneuvon matkamittarin lukema katsastushetkellä.

Rekisteröintikatsastusta vastaavaksi laajennetun valvontakatsastuksen yhteydessä on tarkastettava ajoneuvon kunto.

Ajoneuvo on hylättävä valvontakatsastuksessa, jos ajoneuvoa ei voida luotettavasti yksilöidä.

Valvontakatsastus ei korvaa määräaikaikatsastusta. Jos valvontakatsastukseen määrätyle ajoneuvolle suoritetaan määräaikaikatsastus, ajoneuvon hyväksyminen määräaikaikatsastuksessa korvaa valvontakatsastuksen.

201 §

Ajoneuvojen kunnan ja liikennekelpoisuuden valvonta

Ajoneuvojen tämän lain mukaista kuntoa ja liikennekelpoisuutta valvovat poliisi ja rajavartiolaitos (578/2005) 20 §:ssä säädetyllä toimialueella Rajavartiolaitos. Myös Tulli valvoo ajoneuvojen kuntoa ja liikennekelpoisuutta omalla toimialallaan.

202 §

Auton ja sen perävaunun hyväksynnässä sovellettavat mittojen ja massojen raja-arvot

Auto ja sen perävaunu, johon sovelletaan tiettyihin luokkiin kuuluvien moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen massoista ja mitoista ja direktiivin 70/156/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 97/27/EY, voidaan mainitun direktiivin 7 artiklan mukaisesti hyväksyä liikennekäyttöön tieliikennelain 125 ja 126 §:ssä sekä mainitun lain liitteessä 7.1 ja 7.2 säädettyjen mittojen mukaisena. Auto ja sen perävaunu, johon sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 661/2009 täytäntöönpanosta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen massojen ja mittojen tyyppihyväksyntävaatimusten osalta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY muuttamisesta annettua komission asetusta (EU) N:o 1230/2012, voidaan mainitun asetuksen 6 artiklan mukaisesti hyväksyä liikennekäyttöön tieliikennelain 125 ja 126 §:ssä sekä mainitun lain liitteessä 7.1 ja 7.2 säädettyjen mittojen mukaisena.

203 §

Sotilasajoneuvoja koskevat poikkeukset

Jos sotilasajoneuvon erityisen käyttötarkoituksen tai rakenteen johdosta on tarpeen, puolustusministeriön asetuksella voidaan säätää poikkeuksia tämän lain ja sen nojalla annetuista säännöksistä sekä Pääesikunnan määräyksellä voidaan antaa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksistä poikkeavia määräyksiä.

204 §

Sotilasajoneuvorekisteri

Liikennekäytöstä poistettu sotilasajoneuvo voidaan rekisteröidä Puolustusvoimien pitämään sotilasajoneuvorekisteriin.

Puolustusministeriön asetuksella säädetään, mitkä sotilasajoneuvot merkitään tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin ja mitkä sotilasajoneuvorekisteriin, sekä sotilasajoneuvorekisteristä ja rekisteröintiasioiden hoitamisesta Puolustusvoimissa.

205 §

Toisen valtion sotilasajoneuvot

Pääesikunta hyväksyy Suomen alueella käytettävät toisen valtion sotilasajoneuvot.

Toisen valtion ajoneuvon on oltava kyseisen valtion viranomaisen hyväksymä sekä vastattava Puolustusvoimien hyväksymää ajoneuvoa käyttötarkoitukseltaan, massaltaan ja mitoiltaan.

206 §

Ajoneuvon valmistajan ohjeet ja katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot

Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen edellyttämät ajoneuvon katsastuksessa tai teknisessä tienvarsitarkastuksessa tarvittavat ajoneuvon valmistajan erityisohjeet.

Ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan on myös toimitettava katsastuksessa tarvittavat ajoneuvon tekniset tiedot.

Jos ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja tai maahantuoja laiminlyö 1 tai 2 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa, Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakkolaissa tarkoitetun uhkasakon velvollisuuden laiminlyönteelle.

207 §

Seloste

Jos muun kuin tyyppihyväksytyn ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen käyttötapa tai asennus vaikuttaa olennaisesti liikenneturvallisuuteen tai ympäristöön eikä käyttötapa tai asennus ole ilman ohjetta ilmeistä, luovuttajan on annettava ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan tai varusteen mukana uutena myytäessä tai muuten uutena luovutettaessa suomen- ja ruotsinkielinen seloste ajoneuvon, järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen oikeasta käyttötavasta ja asennuksesta, ajoneuvoon asennettavaksi tarkoitetun järjestelmän, komponentin, erillisen teknisen yksikön, osan ja varusteen asentamisesta ajoneuvoon sekä muista tarpeellisiksi katsottavista seikoista.

Selosteen voi antaa erillisenä taikka kiinnittää, leimata tai muutoin merkitä ajoneuvoon, järjestelmään, komponenttiin, erilliseen tekniseen yksikköön, osaan tai varusteeseen tai sen pakkaukseen taikka tuotteen ostajalle tai muulle saajalle annettavaan kauppalaskuun tai muuhun toimituskirjaan. Selosteeseen on, milloin se on tarpeen, merkittävä, millaiseen tai minkä ikäiseen ajoneuvoon kiinnitettäväksi järjestelmä, komponentti, erillinen tekninen yksikkö, osa tai varuste myydään tai muutoin luovutetaan.

208 §

Tyyppihyväksynnän ja markkinavalvonnan toimivuuden arviointi

Liikenne- ja viestintäviraston on tarkasteltava ja arvioitava tyyppihyväksyntätoimintansa ja markkinavalvontatoimintansa toimivuutta. Arvioinnin tulokset ja niitä koskeva tiivistelmä on toimitettava vähintään kerran neljässä vuodessa liikenne- ja viestintäministeriölle.

Liikenne- ja viestintäministeriön on arvioitava Liikenne- ja viestintäviraston tyyppihyväksyntätoiminnan ja markkinavalvontatoiminnan toimivuutta. Liikenne- ja viestintäministeriön on toimitettava toimivuutta koskevat tulokset Euroopan komissiolle ja autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 11 artiklassa tarkoitetulle täytäntöönpanon valvonnan tietojenvaihtoforumille. Liikenne- ja viestintäministeriön on julkaistava arviointien tuloksia koskeva tiivistelmä verkkosivuillaan.

Liikenne- ja viestintäviraston on raportoitava Euroopan komissiolle ja täytäntöönpanon valvonnan tietojenvaihtoforumille siitä, miten se on ottanut huomioon foorumin antamat autojen ja niiden perävaunujen puiteasetuksen 11 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut suositukset.

209 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Ajoneuvon hyväksyntää koskevaan päätökseen sekä katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikai-

sua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämän lain nojalla tehtyä muuta kuin 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

12 luku

Voimaantulo

210 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Tällä lailla kumotaan:

- 1) ajoneuvolaki (1090/2002), jäljempänä *kumottu laki*, lukuun ottamatta 25 §:n 2 momenttia ja 27 a §:n 1 momentin 8 kohtaa, jotka ovat voimassa 1 päivään kesäkuuta 2021;
 - 2) valtioneuvoston asetus ajoneuvojen liikennekelpoisuuden valvonnasta (1455/2019).
- Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottuun lakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

211 §

Siirtymäsäännökset

Kumotun lain nojalla myönnettyt luvat, päätökset ja sopimukset jäävät voimaan.

Ennen lain voimaantuloa käyttöön otetun ajoneuvon voimaantuloa seuraavan määräaikaikatsastuksen viimeinen katsastuspäivä määräytyy lain voimaantullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, jonka jälkeen noudatetaan tämän lain säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään loppuun noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Muut kuin 210 §:n 2 momentissa tarkoitetut kumotun lain nojalla annetut asetukset ja määräykset jäävät voimaan, kunnes niistä toisin säädetään tai määrätään.

2.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3, 5 ja 41 §, sellaisina
kuin ne ovat, 3 ja 41 § laeissa 939/2018 ja 317/2019 sekä 5 § laissa 317/2019, sekä
lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *katsastuksella* ajoneuvolaissa (/) tarkoitettuja ajoneuvon katsastuksia;
- 2) *katsastajalla* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa katsastuksia;
- 3) *kevyellä ajoneuvolla* M₁-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia, sekä N₁-, L-, O₁- ja O₂-luokan ajoneuvoa ja maastoajoneuvoa;
- 4) *raskaalla ajoneuvolla* M₁-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia, sekä N₂-, N₃-, M₂-, M₃-, O₃-, O₄-, T- ja C-luokan ajoneuvoa, liikennetraktoria ja moottorityökonetta;
- 5) *katsastuspalvelurekisterillä* Liikenne- ja viestintäviraston automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämää julkista rekisteriä katsastusluvan haltijoista ja niiden katsastuspalveluihin liittyvistä asioista.

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista ajoneuvoluokista säädetään ajoneuvolaissa.

5 §

Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat

Myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (*tarkastuspaikka*), voi suorittaa:

- 1) pakokaasupäästöjen tarkastuksen;
- 2) ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän paineilmajarrujen ja sähköohjattujen paineilmajarrujen suorituskyyvyn ja jarrutehon tarkastuksen sekä siihen kuuluvan jarrujen yhteensovittamisen tarkastuksen;

3) kytkentälaitteen tarkastuksen;

4) nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksen.

Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

5 a §

Tarkastuspaikan velvollisuudet

Pakokaasupäästöjen, kytkentälaitteen ja nopeudenrajoittimen tarkastuspaikan on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Edellä 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tarkastuksen saa suorittaa vain tarkastuspaikka, joka on ajoneuvolain 182 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua A-luvan haltija.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksesta on annettava tarkastuksen tuloksen osoittava todistus esitettäväksi katsastuksessa. Todistuksessa on oltava vähintään ajoneuvon yksilöintitiedot, tiedot tarkastuspaikasta, päiväys sekä tarkastajan allekirjoitus ja nimenselvennys. Pakokaasupäästöjen tarkastuksesta annettavasta todistuksesta on käytävä lisäksi ilmi mittalaitteen tulostamat, mittauksessa käytetyt pyörintänopeudet sekä muut vastaavat pakokaasupäästöjen tarkastamista koskevat tiedot, joista voidaan todeta, että tarkastuksessa on noudatettu pakokaasupäästöjen tarkastamista koskevia määräyksiä.

Jos pakokaasupäästöjen, paineilmajarrujen tai sähköohjattujen paineilmajarrujen tarkastuksista taikka nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksesta on katsastukseen mennessä kulunut enemmän kuin kolme kuukautta tai sitä ei ole suoritettu lainkaan, tarkastus suoritetaan katsastuksen yhteydessä.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on 5 §:n 4 momentin nojalla päättänyt, ettei tarkastuspaikan suorittamia tarkastuksia hyväksytä, tarkastuspaikan antamaa todistusta ei pidetä hyväksyttävänä.

Katsastuksessa voidaan suorittaa pakokaasupäästöjen ja paineilmajarrujen tarkastuksia sekä nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksia tarkastuspaikan mittausten tai tarkastusten oikeellisuuden toteamiseksi, jolloin katsastuksessa suoritettu tarkastus on ratkaiseva. Katsastuksessa voidaan tarkastaa myös kytkentälaite.

41 §

Katsastetun ajoneuvon tarkastus

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto saa heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi Liikenne- ja viestintäviraston virkamies saa pysäyttää ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan yksityistä palvelun tuottajaa, joka täyttää 40 §:n 2 momentissa säädetty vaatimukset. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan suorittaa korvauksetta mainitussa momentissa tarkoitettua katsastustoimipaikan tiloissa ja laitteita käyttäen. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa säädetään kyseisestä katsastuslajista.

Liikenne- ja viestintävirasto saa osallistua ajoneuvolaissa tarkoitettuun tekniseen tienvarsitarkastukseen, jos osallistumisen tarkoituksena on mainitun lain 165 §:ssä säädetyn tarkastuksen lisäksi valvoa katsastustoimipaikkojen katsastustehtäviä. Liikenne- ja viestintäviraston virkamies toimii tarkastuksessa ajoneuvon teknisenä asiantuntijana katsastuksen suorittamiseen oikeutetun henkilön asemesta. Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on tarkastuksessa sama toimivalta kuin mainitun lain 166 §:n mukaan katsastuksen suorittamiseen oikeutetulla henkilöllä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on oltava viraston antama todistus oikeudesta suorittaa tarkastus. Todistus on pyydettyäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 1, 2 ja 11 §, sellaisina kuin niistä on 2 § laissa 941/2018, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään ajoneuvolaissa (/) tarkoitettujen ajoneuvojen kansallisen yksittäishyväksynnän myöntämisestä ja yksittäishyväksynnän myöntäjien toiminnan valvonnasta.

Yksittäishyväksynnän sisällöstä ja yksittäishyväksynnässä noudatettavasta menettelystä sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa yksittäishyväksytyn ajoneuvon hyväksynnän tunnustamisesta Suomessa säädetään ajoneuvolaissa sekä moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/858.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *yksittäishyväksynnällä* ajoneuvolain 2 §:n 54 kohdassa tarkoitettua yksittäishyväksyntää;
- 2) *yksittäishyväksynnän myöntäjällä* palvelun tarjoajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen;
- 3) *yksittäishyväksyjällä* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa yksittäishyväksyntöjä.

Yksittäishyväksynnän myöntäjä voi tehdä yksittäishyväksynnän yhteydessä ajoneuvolain 81 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, laskelmia ja selvityksiä.

11 §

Yksittäishyväksynnän myöntäjän ja yksittäishyväksyjän luotettavuuden arviointi

Yksittäishyväksynnän myöntäjän luotettavuuden arviointiin sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) säädetään katsastusluvan hakijan luotettavuuden arvioinnista.

Yksittäishyväksyjältä edellytettävään luotettavuuteen ja sen arviointiin sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään katsastajan luotettavuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

ajoneuvoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 2 §:n 2 momentti ja 4 §:n 2 momentti sekä 4 a, 5, 6 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 2 momentti laissa 738/2018, 4 a § laissa 235/2007, 5 ja 6 § osaksi laissa 235/2007 sekä 12 § osaksi laeissa 235/2007, 1402/2010 ja 307/2018, seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja suurimpaan sallittuun kokonaismassaan sekä ajoneuvojen rekisteröintivelvollisuuteen sovelletaan ajoneuvolakia (/) ja sen nojalla annettuja asetuksia sekä tieliikennelaissa (729/2018) ja sen nojalla säädettyjä perusteita. Ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity tai joiden olisi pitänyt olla rekisteröityinä Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä säädetään.

4 §

Veronalaiset ajoneuvot

Auton alustalle rakennettua työkonetta ei katsota 1 momentissa tarkoitetuksi ajoneuvoksi. Auton alustalle rakennettuna työkoneena pidetään työn tekemistä varten erityisellä laitteistolla varustettua N₂- tai N₃-luokan ajoneuvoa, jota ei käytetä eikä ole tarkoitettu käytettäväksi muun tavaran kuin työssä tarpeellisten materiaalien ja välineiden kuljettamiseen ja jossa on kuljettajan istuimen lisäksi enintään kaksi istuinta. Auton alustalle rakennettuna työkoneena ei kuitenkaan pidetä ajoneuvoa, johon on kytketty muu kuin poltto- ja voiteluaineiden sekä työhön liittyvien varusteiden ja tarvikkeiden kuljetukseen käytettävä hinattava ajoneuvo.

4 a §

Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo

Ajoneuvoveroa ei kanneta ajoneuvosta, joka on poistettu liikennekäytöstä ajoneuvolain 112 §:n mukaisesti.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää ilman ajoneuvoveron maksuvelvollisuutta liikenteessä ainoastaan, jos:

1) ajoneuvo siirretään katsastukseen sille erikseen varattuna aikana ja edelleen katsastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säilytetään tai jossa se voidaan tarkoituksenmukaisesti korjata;

- 2) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 112 §:n nojalla säädetyn mukaisesti liikennekäytöstä poistopäivänä;
- 3) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 116 §:n mukaisesti ja siinä on koenumerokilvet;
- 4) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 117 §:n mukaisesti siirtoluvalla;
- 5) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 109 §:n mukaisesti ja siinä on vientikilvet.

5 §

Verovelvollinen

Ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja tai rekisteriin merkitty haltija on velvollinen suorittamaan ajoneuvosta ajoneuvoveroa rekisteriin merkityltä omistus- tai hallinta-ajaltaan. Jos rekisteriin on merkitty sekä omistaja että haltija, haltija on verovelvollinen. Jos verovelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa veron suorittamisesta.

Jos liikenteessä käytetään liikennekäytöstä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla ajoneuvolain mukaisesti merkittynä rekisteriin ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisena pidetään myös ajoneuvon omistajaa, joka ei ole rekisteröitynyt, vaikka ajoneuvon edellinen omistaja on tehnyt ajoneuvolain 83 §:n mukaisen ilmoituksen rekisteriin. Jos ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt rekisteröinnin ja ajoneuvon nimiinsä rekisteröinyt omistaja on ottanut vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy tämän lain 6 §:n mukaisesti. Jos ajoneuvon nimiinsä rekisteröivä omistaja ei ota vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 1 momentin mukaisesti.

Yhteisvastuullisista verovelvollisista vero maksuunpannaan ajoneuvon rekisteriin ensimmäiseksi omistajaksi tai haltijaksi merkitylle henkilölle. Jos veroa ei saada perityksi ensimmäiseksi merkityltä verovelvolliselta tai jos maksuunpanon muutokseen on muu erityinen syy, vero maksuunpannaan muulle yhteisvastuulliselle verovelvolliselle.

Ajoneuvon rikoksella haltuunsa saanut henkilö on velvollinen suorittamaan veron ajalta, jolta ajoneuvon omistajalle tai haltijalle on myönnetty vapautus verosta 19 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla.

6 §

Verosta vastattavaksi ottaminen

Kun ajoneuvo luovutetaan, luovutuksensaaja voi ottaa vastatakseen verosta myös siltä ajalta, jonka ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laiminlyönyt ajoneuvolain 83 §:ssä säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Menettelystä ja veronkantosta verosta vastattavaksi otettaessa säädetään tämän lain 16 §:ssä.

Jos luovutuksensaaja ottaa vastatakseen verosta 1 momentin mukaisesti ja suorittaa veron, luovuttaja vapautuu verovelvollisuudesta. Jos luovutuksensaaja ilmoittaa, ettei hän ota vastatakseen verosta, häntä ja ajoneuvon luovuttajaa pidetään verovelvollisena omistusasajaltaan 5 ja 8 §:n mukaisesti.

12 §

Verosta vapaat ajoneuvot

Ajoneuvoverosta ovat vapaat:

- 1) ajoneuvolain 99 §:n nojalla säädetyn mukaisesti C- tai CD-tunnuksella rekisteröity ajoneuvo;
- 2) Euroopan unionin Suomessa sijaitsevien toimielinten omistamat tai hallitsemat ajoneuvot tai muun kansainvälisen sopimuksen perusteella verosta vapaat ajoneuvot;
- 3) ajoneuvot, jotka on katsastettu ja rekisteröity ajoneuvolain 36 §:n mukaiseksi museoajoneuvoksi;
- 4) pelastus- ja sairausautot;
- 5) linja-autot (M₂- ja M₃-luokka);
- 6) puolustusvoimien yksin omistamat ja hallitsemat sotilasajoneuvot, joita ei ole merkitty rekisteriin;
- 7) ajoneuvolain 109 §:n mukaisesti maastavientiä varten vientirekisteröidyt ajoneuvot;
- 8) ajoneuvolain 5 luvun mukaisesti Suomessa tilapäisesti käytettävät ajoneuvot;
- 9) ajoneuvolain 116 §:n mukaisesti käytettävät ajoneuvot, joissa on koenumeroilvet;
- 10) ajoneuvolain 117 §:n mukaisesti siirtoluvan saaneet ajoneuvot;
- 11) moottoriajoneuvot, joissa käytetään pääasiallisesti puu- tai turveperusteista polttoainetta;
- 12) henkilö-, paketti- ja erikoisautot, joista verovelvollisena on ja joita käyttää valtio tai sen laitos, lukuun ottamatta valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1062/2010) tarkoitetun liikelaitoksen ajoneuvoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

alkolukkolain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 3 § sellaisena kuin se on laissa 944/2018, seuraavasti:

3 §

Alkolukon mallin hyväksyntä

Alkolukon saattaminen markkinoille ja käyttöön ottaminen on kielletty, jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole hyväksynyt alkolukon mallia.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä alkolukon malli, jos se täyttää:

1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetyt mainitun standardin tasoa vastaavat kansalliset vaatimukset; ja

2) moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/858, kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 168/2013 tai maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 167/2013 mukaiset ajoneuvon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon mallin hyväksyntää hakevan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen 5 §:ssä tarkoitettun tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuusselvityksellä.

Liikenne- ja viestintävirastoon sovelletaan 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, mitä ajoneuvolain (/) 72 §:n 3 momentissa säädetään hyväksyntäviranomaisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tietoja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki**autoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (1482/1994) 1, 21, 34 d ja 34 e §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 5/2009 ja 313/2018, 21 § laissa 370/2018, 34 d § laissa 561/2016 ja 34 e § laeissa 561/2016, 1192/2016 ja 313/2018, seuraavasti:

1 §

Henkilöautosta (M₁-luokka), pakettiautosta (N₁-luokka) ja sellaisesta linja-autosta (M₂-luokka), jonka oma massa on alle 1 875 kilogrammaa, moottoripyörästä (L3- ja L4-luokka) sekä muusta L-luokkaan luettavasta ajoneuvosta on ennen ajoneuvon rekisteröintiä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin (*rekisteri*) tai käyttönottoa Suomessa suoritettava valtiolle autoveroa siten kuin tässä laissa säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja ajoneuvojen teknisiin ominaisuuksiin sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa (/) ja sen nojalla säädetään.

21 §

Autoverosta on vapaa pelastusauto, sairausauto, eläinlääkintäauto sekä yksinomaan ruumiiden ja hautajaistoimintaan liittyvien kukkalaitteiden kuljetukseen käytettävä ruumisauto. Vapautumisen ehdoista annetaan tarkempia säännöksiä asetuksella.

Autoverosta on vapaa matkailuauto, jonka oma massa on vähintään 2 500 kilogrammaa ja jonka majoitustilan sisäkorkeus on vähintään 1,85 metriä alueella, jonka leveys on vähintään 0,40 metriä ja pituus vähintään 1,30 metriä auton pituussuunnassa mitattuna. Moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/858 säädettyjen varusteiden lisäksi auton majoitustilojen varustukseen tulee kuulua vähintään tukevasti kiinnitettynä kylmäsäilytystila ja majoitustilan lämmitin.

M₁-luokkaan kuuluva auto, jonka oma massa on vähintään 6 000 kilogrammaa, on verosta vapaa.

Verosta on vapaa L1-, L2-, L1e-, L2e- ja L6e-luokan ajoneuvo.

34 d §

Autoveroa palautetaan hakemuksesta, jos Suomessa verotettu ajoneuvo viedään maasta pysyvästi muualla kuin Suomessa käytettäväksi (*vientipalautus*). Veroa palautetaan se määrä, joka samanlaisesta ajoneuvosta kannettaisiin, jos se verotettaisiin käytettynä ajoneuvona ajankohdaksi, jona ajoneuvo viedään Suomesta.

Veroa ei palauteta enempää kuin sitä on ajoneuvosta maksettu. Veroa ei myöskään palauteta siltä osin kuin ajoneuvon arvo tai ajoneuvosta suoritettava vero on noussut verotuksen jälkeen tehdyn muutostyön tai varustelun takia. Jos veroa palautetaan ajoneuvosta, jonka veroa on alennettu tämän lain perusteella, palautettavaa määrää alennetaan sillä osuudella veron alennuksesta, joka kannettaisiin, jos ajoneuvo luovutettaisiin palautuksen hakemisen ajankohtana muuhun kuin alennettuun veroon oikeuttavaan käyttöön. Veroa ei palauteta ajoneuvosta, jota ei ole asianmukaisesti ilmoitettu verotettavaksi. Jos palautettava määrä olisi pienempi kuin 500 euroa, sitä ei palauteta. Veroa ei myöskään palauteta ajoneuvosta, jonka ensimmäisestä käyttöönotosta on vientiajankohtana kulunut vähintään 10 vuotta. Palautuksen edellytyksenä on, että ajoneuvo

on käytön Suomessa päättyessä liikennekelteisessä kunnossa. Palautuksen edellytyksenä on lisäksi, että ajoneuvo on Suomessa poistettu liikennekäytöstä ajoneuvolain 112 §:n mukaisesti.

Vientipalautusta saa hakea se, joka ajoneuvon omistajana vie ajoneuvon muualla kuin Suomessa käytettäväksi. Jos ajoneuvosta on maksettu 34 e §:ssä tarkoitettua ennakkopalautusta, vientipalautus maksetaan kuitenkin ennakkopalautuksen saajalle. Ennakkopalautus vähennetään vientipalautuksena maksettavasta määrästä. Jos ennakkopalautus on suurempi kuin vientipalautus, ylittävä osa peritään takaisin palautuksen saajalta.

Hakemus vientipalautuksesta on jätettävä veroviranomaiselle viimeistään 14 päivää ennen ajoneuvon vientiä. Palautuksen hakijan on annettava veroviranomaiselle mahdollisuus tarkastaa ajoneuvo ennen vientiä ja esitettävä tarvittava selvitys palautuksen edellytysten täyttymisestä.

Jos ajoneuvo, josta on palautettu veroa, rekisteröidään tai otetaan uudelleen käyttöön Suomessa, ajoneuvo verotetaan käytetyn ajoneuvon verotusta koskevien säännösten mukaisesti ottamatta huomioon ajoneuvon aikaisempaa verotusta Suomessa. Jos palautuksen maksamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, ajoneuvon verotusarvona voidaan pitää vientipalautusta varten määritettyä arvoa.

34 e §

Verovelvollinen voi hakea vientipalautusta ennakkoon (*ennakkopalautus*), jos ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön otettavaa ajoneuvoa on tarkoitus käyttää Suomessa enintään viisi vuotta määräaikaisen vuokrasopimuksen perusteella. Palautuksen edellytyksenä on, että hakija osoittaa, että vuokranantaja on sijoittautunut Euroopan talousalueelle ja sen liiketoimintana on ajoneuvojen säännöllinen vuokraus. Hakemus ennakkopalautuksesta on tehtävä veroviranomaiselle samalla kun ajoneuvosta annetaan veroilmoitus. Ennakkopalautuksena maksetaan se määrä, joka ajoneuvosta kannettaisiin veroa 11 b §:n 3 momentin mukaisesti laskettuna määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyessä. Käytettynä maahantuodun ajoneuvon ennakkopalautus lasketaan 8 a §:n mukaisesta veron määrästä tekemällä siitä 11 b §:n 3 momentissa tarkoitettu vähennys.

Jos määräaikaista vuokrasopimusta, jonka perusteella on maksettu ennakkopalautusta, muutetaan, ennakkopalautuksen saajan tulee ilmoittaa veroviranomaiselle muutoksesta. Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä vientipalautuksen ja ennakkopalautuksen hakemusmenettelystä, hakemuksessa annettavista tiedoista ja sen yhteydessä annettavista asiakirjoista sekä vuokrasopimuksen muuttamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden ajankohdasta, sisällöstä ja toteuttamistavasta.

Jos vuokrasopimuksen muutoksen johdosta tai muutoin todetaan, että ennakkopalautusta on myönnetty liikaa, liikaa maksettu osa peritään takaisin palautuksensaajalta. Ennakkopalautus peritään kokonaan takaisin, jos ajoneuvoa käytetään Suomessa liikenteessä veroviranomaiselle ilmoitetun määräaikaisen sopimuksen päättymisen jälkeen tai ajoneuvosta ei ole haettu vientipalautusta kolmenkymmenen päivän kuluessa määräaikaisen sopimuksen päättymisestä. Ennakkopalautusta ei kuitenkaan peritä takaisin, jos ajoneuvo on romutettu tai muuten tuhoutunut ja tätä koskeva merkintä on tehty liikenneasioiden rekisteriin ajoneuvolain 115 §:n mukaisesti. Päätös ennakkopalautuksen takaisinperinnästä on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin ajoneuvon veroviranomaiselle ilmoitettu määräaikainen vuokrasopimus päättyi. Tässä momentissa tarkoitetuissa tilanteissa takaisinperittävälle ennakkopalautukselle määrätään veronlisäystä noudattaen veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 ja 4 §, sellaisena kuin ne ovat, 1 § laeissa 503/2018 ja 537/2020 sekä 4 § osaksi laeissa 864/2018 ja 537/2020, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annetun lain (218/2018), kaasulaitelain (502/2018), säteilylain (859/2018), ilmailulain (864/2014) ja ajoneuvolain (/) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

4 §

Valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen.

Tulli toimii NLF-asetuksen 27–29 artiklassa tarkoitettuna ulkorajatarkastuksista vastaavana viranomaisena sekä valvoo 23 §:ssä tarkoitettua maastavientikiellon ja 25 §:ssä tarkoitettua hävittämismääräyksen noudattamista ulkorajalla.

Säteilyturvakeskus on tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen säteilylaissa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

Liikenne- ja viestintävirasto on tässä laissa tarkoitettu markkinavalvontaviranomainen ilmailulaissa tarkoitettujen ja ajoneuvolaissa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 961/2018, seuraavasti:

4 §

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuosina 2018–2021 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Avustus myönnetään, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu Liikenne- ja viestintäviraston ajoneuvolain (/) 7 §:n nojalla antaman auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamista koskevan määräyksen mukaisesti;

2) liikenneasioiden rekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu; tai

3) muutokatsastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

4) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotukea voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Samalle henkilölle muuntotukea voidaan myöntää enintään kerran kalenterivuodessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 5 § seuraavasti:

5 §

Rangaistussäännökset

Joka

- 1) harjoittaa ammattimaista henkilöliikennettä henkilöautolla tai ajoneuvolain (/) 20 §:ssä tarkoitetulla N-luokan ajoneuvolla ilman taksiliikennesopimuksessa edellytettyä taksilupaa tai
 - 2) harjoittaa taksiliikennettä vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä,
- on tuomittava *luvattomasta Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikenteen harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Joka laiminlyö taksiliikennesopimuksen 5 artiklan velvollisuudet rekisteröidä kuljetus taksamittariin, pitää asiakirjat autossa tai esittää asiakirjoja, on tuomittava *Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikennesopimuksen vastaisesta liikennelupariikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 3 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 42 ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1505/2019, 42 § laeissa 301/2018 ja 371/2019 sekä 44 § laeissa 301/2018 ja 984/2018, seuraavasti:

3 §

Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (/) tarkoitettulla linja-autolla (*henkilöliikennelupa*); tai

42 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *ajo- ja lepoaika-asetuksella* tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 3821/85 ja (EY) N:o 2135/98 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 561/2006;

2) *ajopiirturiasetuksella* tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 165/2014;

3) *AETR-sopimuksella* kansainvälisessä maantieliikenteessä toimivien ajoneuvojen miehistöjen tekemästä työstä tehtyä eurooppalaista sopimusta (AETR) (SopS 66/1999) sellaisena kuin se on muutettuna 27–29 päivänä lokakuuta 2004 tehdyllä viidennellä sekä 29 ja 30 päivänä lokakuuta 2008 tehdyllä kuudennella muutoksella (SopS 63–64/2010);

4) *ajopiirturilla* mekaanista ja digitaalista ajopiirturia;

5) *ajopiirturikortilla* digitaalisessa ajopiirturissa käytettävää korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakorttia;

6) *yrityksellä* sitä, joka suorittaa ajo- ja lepoaika-asetuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetuksen;

7) *kuljettajalla* sitä, joka kuljettaa ajoneuvoa tai on mukana ajoneuvossa toimiakseen tarvittaessa kuljettajana;

8) *korjaamolla* sitä, jolla on ajoneuvolain 180 §:ssä tarkoitettu lupa ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen;

9) *valvontaviranomaisella* poliisia, Tullia, rajavartiolaitosta ja työsuojeluviranomaista;

10) *yrittäjäkuljettajalla* sitä, joka osallistuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa tai AETR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetustoiminnan harjoittamiseen tieliikenteessä, joka ei ole työsuhteessa ja jonka pääasiallisena ammattitoimintana on matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tieliikenteessä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tai kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus*, tarkoitettulla tavalla yhteisön liikenneluvan nojalla taikka tämän lain 3 §:ssä tarkoitetun luvan nojalla, ja:

a) joka työskentelee omaan lukuunsa;

b) jolla on vapaus järjestellä ammattitoimintaansa;

c) jonka tulot ovat suoraan riippuvaisia liikevoitosta; ja

d) jolla on vapaus pitää yksin tai yhteistyössä muiden kuljetusyrittäjien kanssa kauppasuhteita asiakkaisiin;

11) *työajalla* yrittäjäkuljettajan työn aloittamisen ja lopettamisen välistä tieliikenteen tehtäviin käytettyä aikaa, jolloin yrittäjäkuljettaja on työpaikallaan asiakkaan käytettävissä, ja tekee muita tehtäviä tai toimintoja kuin yleistä hallinnollista työtä, joka ei ole suoranaudessa yhteydessä käsillä olevaan kuljetustehtävään;

12) *yhteenlasketulla työajalla* yrittäjäkuljettajan tämän lain soveltamisalaan kuuluvien työtuntien summaa siitä riippumatta, onko työ tehty yhdelle tai useammalle asiakkaalle;

13) *työpaikalla*:

a) yrittäjäkuljettajan omistaman yrityksen pääasiallisen toimipaikan sijaintipaikkaa;

b) ajoneuvoa, jota yrittäjäkuljettaja käyttää työtehtävää tehdessään;

c) muuta paikkaa, jossa harjoitetaan kuljetuksiin liittyvää toimintaa;

14) *viikolla* ajanjaksoa, joka alkaa maanantaina kello 00.00 ja päättyy kello 24.00 seuraavana sunnuntaina;

15) *yöajalla* kello 01.00 ja kello 05.00 välistä aikaa.

44 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää korjaamokortin hakijalle, jolle on myönnetty ajoneuvolain 180 §:ssä tarkoitettu lupa digitaalisen ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kuljettajakortin hakijalle:

1) jolla on ajopiirturiasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun ajoneuvon ajo-oikeus;

2) jolla on ajopiirturiasetuksen 26 artiklan mukainen asuinpaikka Suomessa; sekä

3) jolla ei ole voimassa olevaa kuljettajakorttia tai joka on tehnyt hakemuksen kortin uudemaksi sen voimassaoloajan päättymisen vuoksi.

Kuljettajakortti myönnetään myös hakijalle, joka pyytää, että toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetty kuljettajakortti vaihdetaan Suomessa ajopiirturiasetuksen 30 artiklassa säädetyllä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää yrityskortin hakijalle, joka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta valvontakortin valvontaviranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ajopiirturikorttien hakemisesta ja uusimisesta, kortin haltijan ilmoitusvelvollisuudesta sekä korttien voimassaoloajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

liikennevakuutuslain 2 ja 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 ja 30 §, sellaisena kuin niistä on 2 § laissa 244/2020, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilövahinkoa ja esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;
- 9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;
- 10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;
- 11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;
- 12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;
- 13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;
- 14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyrittysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;
- 15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutuksenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;
- 16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) *korvauselimellä* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) *siirtoliikennevakuuksella* ajoneuvolain (/) 117 §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katua, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;

20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

30 §

Ajoneuvon käyttökielto

Ajoneuvon, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, käyttö liikenteessä on kielletty. Viranomaisten toimivaltuuksista käyttökiellon valvonnassa säädetään ajoneuvolain 198 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

maastoliikennelain 3 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 3 ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 § osaksi laissa 1306/2018 ja 13 § osaksi laeissa 572/2014 sekä 1306/2018, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* ajoneuvolain (/) 2 §:n 27 kohdassa tarkoitettua ajoneuvoa; ja
- 2) *maastolla* maa-aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliikenteeseen.

13 §

Moottorikelkkailureitti

Tässä laissa säädetyllä tavalla voidaan perustaa yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla maastosta merkitsemällä erotetulla reitillä (*moottorikelkkailureitti*) lumipeitteen aikaan. Ajoneuvolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua raskaalla moottorikelkalla saa ajaa tarkoitukseen soveltuvalla moottorikelkkailureitillä. Arvion moottorikelkkailureitin soveltuvuudesta raskaalla moottorikelkalla ajamiseen tekee tämän lain 14 §:ssä tarkoitettu reitinpitäjä. Oikeus raskaalla moottorikelkalla ajamiseen moottorikelkkailureitillä osoitetaan moottorikelkkailureitti liikennemerkkiin asetettavalla lisäkilvellä.

Moottorikelkkailureitti on tieliikennelain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu tie, joka on tarkoitettu moottorikelkkaliikenteeseen. Moottorikelkkailureittiin voivat kuulua myös pysyvästi tarvittavat levähdysalueet ja reitin huoltoalueet.

Moottorikelkkailureitin perustamisesta ja lakkauttamisesta luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitettulla valtiolle kuuluvalla suojelualueella päättää Metsähallitus. Tämän luvun, lukuun ottamatta 20 ja 21 §:ää, sijasta näihin reitteihin sovelletaan Metsähallituksen päätöksessä määrättyjä ehtoja. Perustettaessa moottorikelkkailureittiä yksityiselle luonnonsuojelualueelle noudatetaan, mitä näiden alueiden perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.

Erämaalaissa (62/1991) tarkoitettulle erämaa-alueelle voidaan perustaa moottorikelkkailureitti päättämällä siitä alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1285/2019, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu ja ajoneuvolain (/) 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

tieliikennelain 2 ja 175 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tieliikennelain (729/2018) 2 §:n 1 momentin 21 kohta ja 175 § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

21) *ajoneuvolla* ajoneuvolain (/) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua maalla kulkevaa laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

175 §

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskevan päätöksen tiedoksianto

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskeva päätös annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:n mukaisena tavallisena tiedoksiantona. Jos ajoneuvon omistaja tai haltija on oikeushenkilö, päätös annetaan tiedoksi ajoneuvolain 90 §:ssä tarkoitettulle käyttövastaavalle.

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskeva päätös on lähetettävä viipymättä ja viimeistään 30 päivän kuluessa rikkomuksen tekopäivästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2020

Pääministeri

Sanna Marin

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

2.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3, 5 ja 41 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 ja 41 § laeissa 939/2018 ja 317/2019 sekä 5 § laissa 317/2019, sekä lisätään lakiin uusi 5 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *katsastuksella* ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja ajoneuvon katsastuksia;

3) *katsastajalla* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa katsastuksia;

4) *kevyellä ajoneuvolla* M₁-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia, sekä N₁-, L-, O₁- ja O₂-luokan ajoneuvoa ja maastoajoneuvoa;

5) *raskaalla ajoneuvolla* M₁-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia, sekä N₂-, N₃-, M₂-, M₃-, O₃-, O₄-, T- ja C-luokan ajoneuvoa, liikennetraktoria ja moottorityökonetta;

6) *katsastuspalvelurekisterillä* Liikenne- ja viestintäviraston automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämää julkista rekisteriä katsastusluvan haltijoista ja niiden katsastuspalveluihin liittyvistä asioista.

Edellä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuja ajoneuvoluokista säädetään ajoneuvolaissa.

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *katsastuksella* ajoneuvolaissa (/) tarkoitettuja ajoneuvon katsastuksia;

2) *katsastajalla* henkilöä, jolla on oikeus suorittaa katsastuksia;

3) *kevyellä ajoneuvolla* M₁-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on enintään 3,5 tonnia, sekä N₁-, L-, O₁- ja O₂-luokan ajoneuvoa ja maastoajoneuvoa;

4) *raskaalla ajoneuvolla* M₁-luokan ajoneuvoa, jonka kokonaismassa on yli 3,5 tonnia, sekä N₂-, N₃-, M₂-, M₃-, O₃-, O₄-, T- ja C-luokan ajoneuvoa, liikennetraktoria ja moottorityökonetta;

5) *katsastuspalvelurekisterillä* Liikenne- ja viestintäviraston automaattisen tietojenkäsittelyn avulla pitämää julkista rekisteriä katsastusluvan haltijoista ja niiden katsastuspalveluihin liittyvistä asioista.

Edellä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja ajoneuvoluokista säädetään ajoneuvolaissa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat

Ilman katsastuslupaa suoritettavat katsastuksen osat

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että pakokaasupäästöjen, jarrujärjestelmien, vetokytkimien ja nopeudenrajoittimien tarkastuksia ja muita katsastustehtävien vähäisiä osia voi suorittaa myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (tarkastuspaikka). Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Myös muu kuin se, jolle katsastuslupa on myönnetty (tarkastuspaikka), voi suorittaa:

- 1) pakokaasupäästöjen tarkastuksen;
- 2) ajoneuvon ja ajoneuvoyhdistelmän paineilmajarrujen ja sähköohjattujen paineilmajarrujen suorituskyvyn ja jarrutehon tarkastuksen sekä siihen kuuluvan jarrujen yhteensovittamisen tarkastuksen;
- 3) kytkentälaitteen tarkastuksen;
- 4) nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksen.

Tarkastuspaikalla on oltava käytettävissään tarvittavat toimitilat, riittävä tarkastuslaitteisto sekä pätevä ja asiantunteva henkilöstö.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Tarkastuspaikoille asetettavista vaatimuksista ja toiminnan valvonnasta annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään myös tehtävien suorittamisesta annettavista todistuksista ja niiden kelpoisuudesta. Rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tarkastuspaikkoja ja voi antaa niille huomautuksen tai varoituksen, jos:

- 1) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä tarvittavia toimitiloja;
- 2) tarkastuspaikalla ei ole käytettävissä riittävää tarkastuslaitteistoa;
- 3) tarkastuslaitteiden huolto tai mittatarkkuuden tarkastus on laiminlyöty; taikka
- 4) tarkastuksia ei ole suoritettu asianmukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, ettei tarkastuspaikan tarkastuksia hyväksytä, jos varoituksesta huolimatta 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai laiminlyöntejä edelleen esiintyy.

Rikosoikeudellisesta virkavastuusta säädetään 52 §:ssä.

(Uusi)

5 a §

Tarkastuspaikan velvollisuudet

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Pakokaasupäästöjen, kytkentälaitteen ja nopeudenrajoittimen tarkastuspaikan on tehtävä ennen toiminnan aloittamista ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Edellä 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen saa suorittaa vain tarkastuspaikka, joka on ajoneuvolain 182 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun A-luvan haltija.

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta tarkastuksesta on annettava tarkastuksen tuloksen osoittava todistus esitettäväksi katsastuksessa. Todistuksessa on oltava vähintään ajoneuvon yksilöintitiedot, tiedot tarkastuspaikasta, päiväys sekä tarkastajan allekirjoitus ja nimen selvennys. Pakokaasupäästöjen tarkastuksesta annettavasta todistuksesta on käytävä lisäksi ilmi mittalaitteen tulostamat, mittauksessa käytetyt pyörintänopeudet sekä muut vastaavat pakokaasupäästöjen tarkastamista koskevat tiedot, joista voidaan todeta, että tarkastuksessa on noudatettu pakokaasupäästöjen tarkastamista koskevia määräyksiä.

Jos pakokaasupäästöjen, paineilmajarrujen tai sähköohjattujen paineilmajarrujen tarkastuksista taikka nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksesta on katsastukseen mennessä kulunut enemmän kuin kolme kuukautta tai sitä ei ole suoritettu lainkaan, tarkastus suoritetaan katsastuksen yhteydessä.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto on 5 §:n 4 momentin nojalla päättänyt, ettei tarkastuspaikan suorittamia tarkastuksia hyväksytä, tarkastuspaikan antamaa todistusta ei pidetä hyväksyttävänä.

Katsastuksessa voidaan suorittaa pakokaasupäästöjen ja paineilmajarrujen tarkastuksia sekä nopeudenrajoittimen toiminnan tarkastuksia tarkastuspaikan mittausten tai tarkastusten oikeellisuuden toteamiseksi, jolloin katsastuksessa suoritettu tarkastus on ratkaiseva. Katsastuksessa voidaan tarkastaa myös kytkentälaitte.

41 §

41 §

*Katsastetun ajoneuvon tarkastus**Katsastetun ajoneuvon tarkastus*

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto saa

Voimassa oleva laki

Katsastustoimipaikan katsastustehtävien valvomiseksi Liikenne- ja viestintävirasto saa heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi Liikenne- ja viestintäviraston virkamies saa pysäyttää ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan yksityistä palvelun tuottajaa, joka täyttää 40 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan suorittaa korvauksetta 1 momentissa tarkoitettujen katsastustoimipaikan tiloissa ja laitteita käyttäen. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään kyseisestä katsastuslajista.

Liikenne- ja viestintävirasto saa osallistua ajoneuvolaissa tarkoitettuun tekniseen tienvarsitarkastukseen, kun osallistumisen tarkoituksena on mainitun lain 70 §:ssä säädetyn tarkastuksen lisäksi valvoa katsastustoimipaikkojen katsastustehtäviä. Liikenne- ja viestintäviraston virkamies toimii tarkastuksessa ajoneuvon teknisenä asiantuntijana katsastuksen suorittamiseen oikeutetun henkilön asemesta. Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on tarkastuksessa sama toimivalta kuin *ajoneuvolain* 71 §:n mukaan katsastuksen suorittamiseen oikeutetulla henkilöllä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on oltava viraston antama todistus oikeudesta suorittaa tarkastus. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Ehdotus

heti katsastuksen jälkeen suorittaa ajoneuvolle katsastusta vastaavan tarkastuksen tai osan siitä. Tarkastuksen suorittamiseksi Liikenne- ja viestintäviraston virkamies saa pysäyttää ajoneuvon ennen sen poistumista katsastustoimipaikalta. Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tarkastuksessa apunaan yksityistä palvelun tuottajaa, joka täyttää 40 §:n 2 momentissa säädetyt vaatimukset. Tarkastus tulee suorittaa siten, että siitä aiheutuu uudelleen tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle mahdollisimman vähän vaivaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tarkastus saadaan suorittaa korvauksetta *mainitussa* momentissa tarkoitettujen katsastustoimipaikan tiloissa ja laitteita käyttäen. Tarkastukseen sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa ja sen nojalla säädetään kyseisestä katsastuslajista.

Liikenne- ja viestintävirasto saa osallistua ajoneuvolaissa tarkoitettuun tekniseen tienvarsitarkastukseen, jos osallistumisen tarkoituksena on mainitun lain 165 §:ssä säädetyn tarkastuksen lisäksi valvoa katsastustoimipaikkojen katsastustehtäviä. Liikenne- ja viestintäviraston virkamies toimii tarkastuksessa ajoneuvon teknisenä asiantuntijana katsastuksen suorittamiseen oikeutetun henkilön asemesta. Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on tarkastuksessa sama toimivalta kuin *mainitun lain* 166 §:n mukaan katsastuksen suorittamiseen oikeutetulla henkilöllä.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa Liikenne- ja viestintäviraston virkamiehellä on oltava viraston antama todistus oikeudesta suorittaa tarkastus. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

3.

Laki**ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 1, 2 ja 11 §, sellaisina kuin niistä on laissa 941/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Tässä laissa säädetään *ajoneuvolaissa* (1090/2002) tarkoitetun ajoneuvojen yksittäishyväksynnän myöntämisestä ja yksittäishyväksynnän myöntäjien toiminnan valvon-
 nasta.

Yksittäishyväksynnän sisällöstä ja yksittäishyväksynnässä noudatettavasta menettelystä sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa yksittäishyväksytyn ajoneuvon hyväksynnän tunnustamisesta Suomessa säädetään ajoneuvolaissa *ja sen nojalla*.

Tässä laissa säädetään *ajoneuvolaissa* (/) tarkoitettujen ajoneuvojen kansallisen yksittäishyväksynnän myöntämisestä ja yksittäishyväksynnän myöntäjien toiminnan valvon-
 nasta.

Yksittäishyväksynnän sisällöstä ja yksittäishyväksynnässä noudatettavasta menettelystä sekä toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa yksittäishyväksytyn ajoneuvon hyväksynnän tunnustamisesta Suomessa säädetään ajoneuvolaissa *sekä moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/858*.

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yksittäishyväksynnällä ajoneuvolain 3 §:n 9 kohdassa tarkoitettua menettelyä;*

2) *yksittäishyväksynnän myöntäjällä* palvelun tarjoajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen;

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yksittäishyväksynnällä ajoneuvolain 2 §:n 54 kohdassa tarkoitettua yksittäishyväksyntää;*

2) *yksittäishyväksynnän myöntäjällä* palvelun tarjoajaa, jonka kanssa Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) yksittäishyväksyjällä henkilöä, jolla on oikeus suorittaa yksittäishyväksyntöjä.

Yksittäishyväksynnän myöntäjä voi tehdä yksittäishyväksynnän yhteydessä ajoneuvolain 50 e §:n 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, laskelmia ja selvityksiä.

11 §

Yksittäishyväksynnän myöntäjän ja yksittäishyväksyjän luotettavuuden arviointi

Yksittäishyväksynnän myöntäjän luotettavuuden arviointiin sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) säädetään katsastusluvan hakijan luotettavuuden arvioinnista.

Yksittäishyväksyjältä edellytettävään luotettavuuteen ja sen arviointiin sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa säädetään katsastajan luotettavuudesta.

3) yksittäishyväksyjällä henkilöä, jolla on oikeus suorittaa yksittäishyväksyntöjä.

Yksittäishyväksynnän myöntäjä voi tehdä yksittäishyväksynnän yhteydessä ajoneuvolain 81 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, laskelmia ja selvityksiä.

11 §

Yksittäishyväksynnän myöntäjän ja yksittäishyväksyjän luotettavuuden arviointi

Yksittäishyväksynnän myöntäjän luotettavuuden arviointiin sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa (957/2013) säädetään katsastusluvan hakijan luotettavuuden arvioinnista.

Yksittäishyväksyjältä edellytettävään luotettavuuteen ja sen arviointiin sovelletaan, mitä ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa säädetään katsastajan luotettavuudesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

4.

Laki**ajoneuvoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 2 §:n 2 momentti ja 4 §:n 2 momentti sekä 4 a, 5, 6 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 2 momentti laissa 738/2018, 4 a § laissa 235/2007, 5 ja 6 § osaksi laissa 235/2007 sekä 12 § osaksi laeissa 235/2007, 1402/2010 ja 307/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

2 §

*Muiden lakien soveltaminen**Muiden lakien soveltaminen*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja suurimpaan sallittuun kokonaismassaan sekä ajoneuvojen rekisteröintivelvollisuuteen sovelletaan ajoneuvolakia (1090/2002) ja sen nojalla annettuja asetuksia sekä tieliikennelaissa (729/2018) ja sen nojalla säädettyjä perusteita. Ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity tai joiden olisi pitänyt olla rekisteröityinä Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja suurimpaan sallittuun kokonaismassaan sekä ajoneuvojen rekisteröintivelvollisuuteen sovelletaan ajoneuvolakia (/) ja sen nojalla annettuja asetuksia sekä tieliikennelaissa (729/2018) ja sen nojalla säädettyjä perusteita. Ajoneuvoihin, jotka on rekisteröity tai joiden olisi pitänyt olla rekisteröityinä Ahvenanmaan maakunnassa, sovelletaan vastaavasti, mitä Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä säädetään.

4 §

4 §

*Veronalaiset ajoneuvot**Veronalaiset ajoneuvot*

Auton alustalle rakennettua työkonetta ei katsota 1 momentissa tarkoitetuksi ajoneuvoksi, jos se on N_2 - tai N_3 -luokan ajoneuvo, joka on varustettu erityisillä välineillä työnte-ko-
 koa varten ja jos sitä ei ole tarkoitettu muun tavar-
 tavan kuin työssä tarpeellisten työvälineiden ja tarvikkeiden kuljettamiseen.

Auton alustalle rakennettua työkonetta ei katsota 1 momentissa tarkoitetuksi ajoneuvoksi. Auton alustalle rakennettuna työko-
 neena pidetään työn tekemistä varten erityi-
 sellä laitteistolla varustettua N_2 - tai N_3 -luokan
 ajoneuvoa, jota ei käytetä eikä ole tarkoitettu
 käytettäväksi muun tavar-
 an kuin työssä tarpeellisten materiaalien ja välineiden kuljetta-
 miseen ja jossa on kuljettajan istuimen lisäksi
 enintään kaksi istuinta. Auton alustalle raken-
 nettuna työkonena ei kuitenkaan pidetä ajo-
 neuvoa, johon on kytketty muu kuin poltto- ja

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

voiteluaineiden sekä työhön liittyvien varusteiden ja tarvikkeiden kuljetukseen käytettävä hinattava ajoneuvo.

— — — — —

4 a §

4 a §

*Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo**Liikennekäytöstä poistettu ajoneuvo*

Ajoneuvoveroa ei kanneta ajoneuvosta, joka on poistettu liikennekäytöstä *ajoneuvolain 66 c §:n* mukaisesti.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää ilman ajoneuvoveron maksuvelvollisuutta liikenteessä ainoastaan, jos:

1) ajoneuvo siirretään katsastukseen sille erikseen varattuna aikana ja edelleen katsastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säilytetään tai jossa se voidaan tarkoituksenmukaisesti korjata;

2) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 c §:n nojalla säädetyn mukaisesti liikennekäytöstä poistopäivänä;

3) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti ja siinä on koenumerokilvet;

4) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti siirtoluvalla;

5) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 66 §:n 2 momentin nojalla säädetyn mukaisesti ja siinä on vientikilvet.

5 §

Verovelvollinen

Ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja tai rekisteriin merkitty haltija on velvollinen suorittamaan ajoneuvosta ajoneuvoveroa rekisteriin merkityltä omistus- tai haltijuusajaltaan. Jos rekisteriin on merkitty sekä omistaja että haltija, haltija on verovelvollinen. Jos verovelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa veron suorittamisesta.

Jos liikenteessä käytetään liikennekäytöstä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla ajoneuvolain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti merkittynä rekisteriin ajo-

Ajoneuvoveroa ei kanneta ajoneuvosta, joka on poistettu liikennekäytöstä *ajoneuvolain 112 §:n* mukaisesti.

Liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa saa käyttää ilman ajoneuvoveron maksuvelvollisuutta liikenteessä ainoastaan, jos:

1) ajoneuvo siirretään katsastukseen sille erikseen varattuna aikana ja edelleen katsastuksesta paikkaan, jossa ajoneuvoa säilytetään tai jossa se voidaan tarkoituksenmukaisesti korjata;

2) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 112 §:n nojalla säädetyn mukaisesti liikennekäytöstä poistopäivänä;

3) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 116 §:n mukaisesti ja siinä on koenumerokilvet;

4) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 117 §:n mukaisesti siirtoluvalla;

5) ajoneuvoa käytetään ajoneuvolain 109 §:n mukaisesti ja siinä on vientikilvet.

5 §

Verovelvollinen

Ajoneuvon rekisteriin merkitty omistaja tai rekisteriin merkitty haltija on velvollinen suorittamaan ajoneuvosta ajoneuvoveroa rekisteriin merkityltä omistus- tai hallinta-ajaltaan. Jos rekisteriin on merkitty sekä omistaja että haltija, haltija on verovelvollinen. Jos verovelvollisia on enemmän kuin yksi, he ovat yhteisvastuussa veron suorittamisesta.

Jos liikenteessä käytetään liikennekäytöstä poistettua taikka rekisteröimätöntä ajoneuvoa tai rekisteriin merkitty tieto on virheellinen, verovelvollinen on se, jonka olisi tullut olla ajoneuvolain mukaisesti merkittynä rekisteriin ajoneuvon omistajaksi tai haltijaksi. Jollei

Voimassa oleva laki

neuvon omistajaksi tai haltijaksi. Jollei omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisena pidetään myös ajoneuvon omistajaa, joka ei ole rekisteröitynyt, vaikka ajoneuvon edellinen omistaja on tehnyt ajoneuvolain 64 §:n nojalla säädetyn mukaisen ilmoituksen rekisteriin. Jos ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt rekisteröinnin ja ajoneuvon nimiinsä rekisteröinyt omistaja on ottanut vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 6 §:n mukaisesti. Jos ajoneuvon nimiinsä rekisteröivä omistaja ei ota vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 1 momentin mukaisesti.

Yhteisvastuullisista verovelvollisista vero maksuunpannaan ajoneuvon rekisteriin ensimmäiseksi omistajaksi tai haltijaksi merkitylle henkilölle. Jos veroa ei saada perityksi ensimmäiseksi merkityltä verovelvolliselta tai jos maksuunpanon muutokseen on muu erityinen syy, vero maksuunpannaan muulle yhteisvastuulliselle verovelvolliselle.

Ajoneuvon rikoksella haltuunsa saanut henkilö on velvollinen suorittamaan veron ajalta, jolta ajoneuvon omistajalle tai haltijalle on myönnetty vapautus verosta 19 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla.

6 §

Verosta vastattavaksi ottaminen

Kun ajoneuvo luovutetaan, luovutuksensaaja voi ottaa vastatakseen verosta myös siltä ajalta, jonka ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laiminlyönyt ajoneuvolain 64 §:ssä säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Menettelystä ja veronkannosta verosta vastattavaksi otettaessa säädetään 16 §:ssä.

Jos luovutuksensaaja ottaa vastatakseen verosta 1 momentin mukaisesti ja suorittaa veron, luovuttaja vapautuu verovelvollisuudesta. Jos luovutuksensaaja ilmoittaa, ettei

Ehdotus

omistajaa tai haltijaa voida osoittaa tai jos liikennekäytöstä poistettua tai rekisteröimätöntä ajoneuvoa on käytetty omistajan tai haltijan suostumuksetta, verovelvollinen on se, jonka käytössä ajoneuvon on katsottava olleen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna verovelvollisena pidetään myös ajoneuvon omistajaa, joka ei ole rekisteröitynyt, vaikka ajoneuvon edellinen omistaja on tehnyt ajoneuvolain 82 §:n mukaisen ilmoituksen rekisteriin. Jos ajoneuvon omistaja on laiminlyönyt rekisteröinnin ja ajoneuvon nimiinsä rekisteröinyt omistaja on ottanut vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy tämän lain 6 §:n mukaisesti. Jos ajoneuvon nimiinsä rekisteröivä omistaja ei ota vastatakseen verosta, verovelvollisuus määräytyy 1 momentin mukaisesti.

Yhteisvastuullisista verovelvollisista vero maksuunpannaan ajoneuvon rekisteriin ensimmäiseksi omistajaksi tai haltijaksi merkitylle henkilölle. Jos veroa ei saada perityksi ensimmäiseksi merkityltä verovelvolliselta tai jos maksuunpanon muutokseen on muu erityinen syy, vero maksuunpannaan muulle yhteisvastuulliselle verovelvolliselle.

Ajoneuvon rikoksella haltuunsa saanut henkilö on velvollinen suorittamaan veron ajalta, jolta ajoneuvon omistajalle tai haltijalle on myönnetty vapautus verosta 19 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla.

6 §

Verosta vastattavaksi ottaminen

Kun ajoneuvo luovutetaan, luovutuksensaaja voi ottaa vastatakseen verosta myös siltä ajalta, jonka ajoneuvo on ollut sellaisen henkilön omistuksessa, joka on laiminlyönyt ajoneuvolain 83 §:ssä säädetyn rekisteri-ilmoituksen omistusoikeuden siirtymisestä. Menettelystä ja veronkannosta verosta vastattavaksi otettaessa säädetään tämän lain 16 §:ssä.

Jos luovutuksensaaja ottaa vastatakseen verosta 1 momentin mukaisesti ja suorittaa veron, luovuttaja vapautuu verovelvollisuudesta. Jos luovutuksensaaja ilmoittaa, ettei

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

hän ota vastatakseen verosta, häntä ja ajoneuvon luovuttajaa pidetään verovelvollisena omistusasajaltaan *siten kuin 5 ja 8 §:ssä säädetään*.

hän ota vastatakseen verosta, häntä ja ajoneuvon luovuttajaa pidetään verovelvollisena omistusasajaltaan *5 ja 8 §:n mukaisesti*.

12 §

12 §

*Verosta vapaat ajoneuvot**Verosta vapaat ajoneuvot*

Ajoneuvoverosta ovat vapaat:

- 1) ajoneuvolain 66 a §:n nojalla säädetyn mukaisesti C- tai CD-tunnuksella rekisteröity ajoneuvo;
- 2) Euroopan yhteisöjen Suomessa sijaitsevien toimielinten omistamat tai hallitsemat ajoneuvot tai muun kansainvälisen sopimuksen perusteella verosta vapaat ajoneuvot;
- 3) ajoneuvot, jotka on katsastettu ja rekisteröity ajoneuvolain 24 §:n mukaiseksi museoajoneuvoksi;
- 4) pelastus- ja sairausautot;
- 5) linja-autot (M₂- ja M₃-luokka);
- 6) puolustusvoimien yksin omistamat ja hallitsemat sotilasajoneuvot, joita ei ole merkitty rekisteriin;
- 7) ajoneuvolain 66 §:n 2 momentin nojalla säädetyn mukaisesti maastavientiä varten vientirekisteröidyt ajoneuvot;
- 8) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti Suomessa tilapäisesti käytettävät ajoneuvot;
- 9) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti käytettävät ajoneuvot, joissa on koenumeroilvet;
- 10) ajoneuvolain 66 f §:n mukaisesti siirtoluvan saaneet ajoneuvot;
- 11) moottoriajoneuvot, joissa käytetään pääasiallisesti puu- tai turveperusteista polttoainetta; ja
- 12) henkilö- ja pakettiautot *sekä* erikoisautot, joista verovelvollisena on ja joita käyttää valtio tai sen laitos, lukuun ottamatta valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1185/2002) tarkoitettun liikelaitoksen ajoneuvoja.

Ajoneuvoverosta ovat vapaat:

- 1) ajoneuvolain 99 §:n nojalla säädetyn mukaisesti C- tai CD-tunnuksella rekisteröity ajoneuvo;
- 2) Euroopan unionin Suomessa sijaitsevien toimielinten omistamat tai hallitsemat ajoneuvot tai muun kansainvälisen sopimuksen perusteella verosta vapaat ajoneuvot;
- 3) ajoneuvot, jotka on katsastettu ja rekisteröity ajoneuvolain 36 §:n mukaiseksi museoajoneuvoksi;
- 4) pelastus- ja sairausautot;
- 5) linja-autot (M₂- ja M₃-luokka);
- 6) puolustusvoimien yksin omistamat ja hallitsemat sotilasajoneuvot, joita ei ole merkitty rekisteriin;
- 7) ajoneuvolain 109 §:n mukaisesti maastavientiä varten vientirekisteröidyt ajoneuvot;
- 8) ajoneuvolain 5 luvun mukaisesti Suomessa tilapäisesti käytettävät ajoneuvot;
- 9) ajoneuvolain 116 §:n mukaisesti käytettävät ajoneuvot, joissa on koenumeroilvet;
- 10) ajoneuvolain 117 §:n mukaisesti siirtoluvan saaneet ajoneuvot;
- 11) moottoriajoneuvot, joissa käytetään pääasiallisesti puu- tai turveperusteista polttoainetta;
- 12) henkilö-, paketti- ja erikoisautot, joista verovelvollisena on ja joita käyttää valtio tai sen laitos, lukuun ottamatta valtion liikelaitoksista annetussa laissa (1062/2010) tarkoitettun liikelaitoksen ajoneuvoja.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. .

5.

Laki

alkolukkolain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 3 § sellaisena kuin se on laissa 944/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Alkolukon mallin hyväksyntä

Alkolukon mallin hyväksyntä

Alkolukon saattaminen markkinoille ja käyttöön ottaminen on kielletty, jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole hyväksynyt alkolukon mallia.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä alkolukon malli, jos se täyttää:

1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetyt mainitun standardin tasoa vastaavat kansalliset vaatimukset; ja

2) ajoneuvolain (1090/2002) ja sen nojalla annettujen säännösten ajoneuvoon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon mallin hyväksyntää hakevan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen 5 §:ssä tarkoitetun tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuusselvityksellä.

Alkolukon saattaminen markkinoille ja käyttöön ottaminen on kielletty, jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole hyväksynyt alkolukon mallia.

Liikenne- ja viestintäviraston on hyväksyttävä alkolukon malli, jos se täyttää:

1) standardin SFS-EN 50436-1 tai SFS-EN 50436-2 taikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa säädetyt mainitun standardin tasoa vastaavat kansalliset vaatimukset; ja

2) moottoriajoneuvojen ja niiden perävauvojen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/858, kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 168/2013 tai maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 167/2013 mukaiset ajoneuvoon asennettavia laitteita koskevat tekniset vaatimukset.

Alkolukon mallin hyväksyntää hakevan tulee hakemuksessaan osoittaa 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen 5 §:ssä tarkoitetun tutkimuslaitoksen antamalla vaatimustenmukaisuusselvityksellä.

Voimassa oleva laki

Liikenne- ja viestintävirastoon sovelletaan 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, mitä *ajoneuvolain* 49 §:n 2 momentissa säädetään tyyppihyväksyntäviranomaisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tietoja 2 momentin 1 kohdan standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

Ehdotus

Liikenne- ja viestintävirastoon sovelletaan 1 momentissa tarkoitettussa tehtävässä, mitä *ajoneuvolain* (/) 72 §:n 2 momentissa säädetään hyväksyntäviranomaisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tietoja 2 momentin 1 kohdassa *tarkoitetuista* standardeista suomen ja ruotsin kielellä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

6.

Laki**autoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan autoverolain (1482/1994) 1, 21, 34 d ja 34 e §, sellaisina kuin ne ovat, 1 § laeissa 5/2009 ja 313/2018, 21 § laissa 370/2018, 34 d § laissa 561/2016 ja 34 e § laeissa 561/2016, 1192/2016 ja 313/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

Henkilöautosta (M₁-luokka), pakettiautosta (N₁-luokka) ja sellaisesta linja-autosta (M₂-luokka), jonka oma massa on alle 1 875 kilogrammaa, moottoripyörästä (L3- ja L4-luokka) sekä muusta L-luokkaan luettavasta ajoneuvosta on ennen ajoneuvon rekisteröintiä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioden rekisteriin (*rekisteri*) tai käyttöönottoa Suomessa suoritettava valtiolle autoveroa siten kuin tässä laissa säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja ajoneuvojen teknisiin ominaisuuksiin sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa (1090/2002) ja sen nojalla säädetään.

21 §

Autoverosta on vapaa pelastusauto, sairausauto, eläinlääkintäauto sekä yksinomaan ruumiiden ja hautajaistoimintaan liittyvien kulkalaitteiden kuljetukseen käytettävä ruumisauto. Vapautumisen ehdoista annetaan tarkempia säännöksiä asetuksella.

Autoverosta on vapaa matkailuauto, jonka oma massa on vähintään 2 500 kilogrammaa ja jonka majoitustilan sisäkorkeus on vähintään 1,85 metriä alueella, jonka leveys on vähintään 0,4 metriä ja pituus vähintään 1,30 metriä auton pituussuunnassa mitattuna. *Ajoneuvolain 22 §:ssä säädettyjen varusteiden lisäksi auton majoitustilojen varustukseen tulee kuulua vähintään tukevasti kiinnitettynä kylmäsäilytystila ja majoitustilan lämmitin.*

1 §

Henkilöautosta (M₁-luokka), pakettiautosta (N₁-luokka) ja sellaisesta linja-autosta (M₂-luokka), jonka oma massa on alle 1 875 kilogrammaa, moottoripyörästä (L3- ja L4-luokka) sekä muusta L-luokkaan luettavasta ajoneuvosta on ennen ajoneuvon rekisteröintiä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioden rekisteriin (*rekisteri*) tai käyttöönottoa Suomessa suoritettava valtiolle autoveroa siten kuin tässä laissa säädetään.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvojen luokitteluun ja ajoneuvojen teknisiin ominaisuuksiin sovelletaan, mitä ajoneuvolaissa (/) ja sen nojalla säädetään.

21 §

Autoverosta on vapaa pelastusauto, sairausauto, eläinlääkintäauto sekä yksinomaan ruumiiden ja hautajaistoimintaan liittyvien kulkalaitteiden kuljetukseen käytettävä ruumisauto. Vapautumisen ehdoista annetaan tarkempia säännöksiä asetuksella.

Autoverosta on vapaa matkailuauto, jonka oma massa on vähintään 2 500 kilogrammaa ja jonka majoitustilan sisäkorkeus on vähintään 1,85 metriä alueella, jonka leveys on vähintään 0,4 metriä ja pituus vähintään 1,30 metriä auton pituussuunnassa mitattuna. *Moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavallvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetussa*

Voimassa oleva laki

M₁-luokkaan kuuluva auto, jonka oma massa on vähintään 6 000 kilogrammaa, on verosta vapaa.

Verosta on vapaa L1-, L2-, L1e-, L2e- ja L6e-luokan ajoneuvo.

34 d §

Autoveroa palautetaan hakemuksesta, jos Suomessa verotettu ajoneuvo viedään maasta pysyvästi muualla kuin Suomessa käytettäväksi (*vientipalautus*). Veroa palautetaan se määrä, joka samanlaisesta ajoneuvosta kannettaisiin, jos se verotettaisiin käytettynä ajoneuvona ajankohtana, jona ajoneuvo viedään Suomesta.

Veroa ei palauteta enempää kuin sitä on ajoneuvosta maksettu. Veroa ei myöskään palauteta siltä osin kuin ajoneuvon arvo tai ajoneuvosta suoritettava vero on noussut verotuksen jälkeen tehdyn muutostyön tai varustelun takia. Jos veroa palautetaan ajoneuvosta, jonka veroa on alennettu tämän lain perusteella, palautettavaa määrää alennetaan sillä osuudella veron alennuksesta, joka kannettaisiin, jos ajoneuvo luovutettaisiin palautuksen hakemisen ajankohtana muuhun kuin alennettuun veroon oikeuttavaan käyttöön. Veroa ei palauteta ajoneuvosta, jota ei ole asianmukaisesti ilmoitettu verotettavaksi. Jos palautettava määrä olisi pienempi kuin 500 euroa, sitä ei palauteta. Veroa ei myöskään palauteta ajoneuvosta, jonka ensimmäisestä käyttöönotosta on vientiajankohtana kulunut vähintään 10 vuotta. Palautuksen edellytyksenä on, että ajoneuvo on käytön Suomessa päättyessä liikennekelpoisessa kunnossa. Palautuksen edellytyksenä on lisäksi, että ajoneuvo on Suomessa poistettu liikennekäytöstä ajoneuvolain 66 c §:n mukaisesti.

Vientipalautusta saa hakea se, joka ajoneuvon omistajana vie ajoneuvon muualla kuin Suomessa käytettäväksi. Jos ajoneuvosta on

Ehdotus

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/858 säädettyjen varusteiden lisäksi auton majoitustilojen varustukseen tulee kuulua vähintään tukevasti kiinnitettynä kylmäsäilytystila ja majoitustilan lämmitin.

M₁-luokkaan kuuluva auto, jonka oma massa on vähintään 6 000 kilogrammaa, on verosta vapaa.

Verosta on vapaa L1-, L2-, L1e-, L2e- ja L6e-luokan ajoneuvo.

34 d §

Autoveroa palautetaan hakemuksesta, jos Suomessa verotettu ajoneuvo viedään maasta pysyvästi muualla kuin Suomessa käytettäväksi (*vientipalautus*). Veroa palautetaan se määrä, joka samanlaisesta ajoneuvosta kannettaisiin, jos se verotettaisiin käytettynä ajoneuvona ajankohtana, jona ajoneuvo viedään Suomesta.

Veroa ei palauteta enempää kuin sitä on ajoneuvosta maksettu. Veroa ei myöskään palauteta siltä osin kuin ajoneuvon arvo tai ajoneuvosta suoritettava vero on noussut verotuksen jälkeen tehdyn muutostyön tai varustelun takia. Jos veroa palautetaan ajoneuvosta, jonka veroa on alennettu tämän lain perusteella, palautettavaa määrää alennetaan sillä osuudella veron alennuksesta, joka kannettaisiin, jos ajoneuvo luovutettaisiin palautuksen hakemisen ajankohtana muuhun kuin alennettuun veroon oikeuttavaan käyttöön. Veroa ei palauteta ajoneuvosta, jota ei ole asianmukaisesti ilmoitettu verotettavaksi. Jos palautettava määrä olisi pienempi kuin 500 euroa, sitä ei palauteta. Veroa ei myöskään palauteta ajoneuvosta, jonka ensimmäisestä käyttöönotosta on vientiajankohtana kulunut vähintään 10 vuotta. Palautuksen edellytyksenä on, että ajoneuvo on käytön Suomessa päättyessä liikennekelpoisessa kunnossa. Palautuksen edellytyksenä on lisäksi, että ajoneuvo on Suomessa poistettu liikennekäytöstä ajoneuvolain 112 §:n mukaisesti.

Vientipalautusta saa hakea se, joka ajoneuvon omistajana vie ajoneuvon muualla kuin Suomessa käytettäväksi. Jos ajoneuvosta on

Voimassa oleva laki

maksettu 34 e §:ssä tarkoitettua ennakkopalausta, vientipalautus maksetaan kuitenkin ennakkopalautuksen saajalle. Ennakkopalautus vähennetään vientipalautuksena maksettavasta määrästä. Jos ennakkopalautus on suurempi kuin vientipalautus, ylittävä osa peritään takaisin palautuksen saajalta.

Hakemus vientipalautuksesta on jätettävä veroviranomaiselle viimeistään 14 päivää ennen ajoneuvon vientiä. Palautuksen hakijan on annettava veroviranomaiselle mahdollisuus tarkastaa ajoneuvo ennen vientiä ja esitettävä tarvittava selvitys palautuksen edellytysten täyttymisestä.

Jos ajoneuvo, josta on palautettu veroa, rekisteröidään tai otetaan uudelleen käyttöön Suomessa, ajoneuvo verotetaan käytetyn ajoneuvon verotusta koskevien säännösten mukaisesti ottamatta huomioon ajoneuvon aikaisempaa verotusta Suomessa. Jos palautuksen maksamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, ajoneuvon verotusarvona voidaan pitää vientipalautusta varten määriteltyä arvoa.

34 e §

Verovelvollinen voi hakea vientipalautusta ennakkoon (*ennakkopalautus*), jos ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön otettavaa ajoneuvoa on tarkoitus käyttää Suomessa enintään viisi vuotta määräaikaisen vuokrasopimuksen perusteella. Palautuksen edellytyksenä on, että hakija osoittaa, että vuokranantaja on sijoittautunut Euroopan talousalueelle ja sen liiketoimintana on ajoneuvojen säännöllinen vuokraus. Hakemus ennakkopalautuksesta on tehtävä veroviranomaiselle samalla kun ajoneuvosta annetaan veroilmoitus. Ennakkopalautuksena maksetaan se määrä, joka ajoneuvosta kannettaisiin veroa 11 b §:n 3 momentin mukaisesti laskettuna määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyessä. Käytetynä maahantuodun ajoneuvon ennakkopalautus lasketaan 8 a §:n mukaisesta veron määrästä tekemällä siitä 11 b §:n 3 momentissa tarkoitettu vähennys.

Jos määräaikaista vuokrasopimusta, jonka perusteella on maksettu ennakkopalautusta, muutetaan, ennakkopalautuksen saajan tulee

Ehdotus

maksettu 34 e §:ssä tarkoitettua ennakkopalausta, vientipalautus maksetaan kuitenkin ennakkopalautuksen saajalle. Ennakkopalautus vähennetään vientipalautuksena maksettavasta määrästä. Jos ennakkopalautus on suurempi kuin vientipalautus, ylittävä osa peritään takaisin palautuksen saajalta.

Hakemus vientipalautuksesta on jätettävä veroviranomaiselle viimeistään 14 päivää ennen ajoneuvon vientiä. Palautuksen hakijan on annettava veroviranomaiselle mahdollisuus tarkastaa ajoneuvo ennen vientiä ja esitettävä tarvittava selvitys palautuksen edellytysten täyttymisestä.

Jos ajoneuvo, josta on palautettu veroa, rekisteröidään tai otetaan uudelleen käyttöön Suomessa, ajoneuvo verotetaan käytetyn ajoneuvon verotusta koskevien säännösten mukaisesti ottamatta huomioon ajoneuvon aikaisempaa verotusta Suomessa. Jos palautuksen maksamisesta on kulunut vähemmän kuin kuusi kuukautta, ajoneuvon verotusarvona voidaan pitää vientipalautusta varten määriteltyä arvoa.

34 e §

Verovelvollinen voi hakea vientipalautusta ennakkoon (*ennakkopalautus*), jos ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön otettavaa ajoneuvoa on tarkoitus käyttää Suomessa enintään viisi vuotta määräaikaisen vuokrasopimuksen perusteella. Palautuksen edellytyksenä on, että hakija osoittaa, että vuokranantaja on sijoittautunut Euroopan talousalueelle ja sen liiketoimintana on ajoneuvojen säännöllinen vuokraus. Hakemus ennakkopalautuksesta on tehtävä veroviranomaiselle samalla kun ajoneuvosta annetaan veroilmoitus. Ennakkopalautuksena maksetaan se määrä, joka ajoneuvosta kannettaisiin veroa 11 b §:n 3 momentin mukaisesti laskettuna määräaikaisen vuokrasopimuksen päättyessä. Käytetynä maahantuodun ajoneuvon ennakkopalautus lasketaan 8 a §:n mukaisesta veron määrästä tekemällä siitä 11 b §:n 3 momentissa tarkoitettu vähennys.

Jos määräaikaista vuokrasopimusta, jonka perusteella on maksettu ennakkopalautusta, muutetaan, ennakkopalautuksen saajan tulee

Voimassa oleva laki

ilmoittaa veroviranomaiselle muutoksesta. Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä vientipalautuksen ja ennakkopalautuksen hakemusmenettelystä, hakemuksessa annettavista tiedoista ja sen yhteydessä annettavista asiakirjoista sekä vuokrasopimuksen muuttamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden ajankohdasta, sisällöstä ja toteuttamistavasta.

Jos vuokrasopimuksen muutoksen johdosta tai muutoin todetaan, että ennakkopalautusta on myönnetty liikaa, liikaa maksettu osa peritään takaisin palautuksensaajalta. Ennakkopalautus peritään kokonaan takaisin, jos ajoneuvoa käytetään Suomessa liikenteessä veroviranomaiselle ilmoitetun määräaikaisen sopimuksen päättymisen jälkeen tai ajoneuvosta ei ole haettu vientipalautusta kolmenkymmenen päivän kuluessa määräaikaisen sopimuksen päättymisestä. Ennakkopalautusta ei kuitenkaan peritä takaisin, jos ajoneuvo on romutettu tai muuten tuhoutunut ja tätä koskeva merkintä on tehty liikenneasioiden rekisteriin ajoneuvolain 66 e §:n mukaisesti. Päätös ennakkopalautuksen takaisinperinnästä on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin ajoneuvon veroviranomaiselle ilmoitettu määräaikainen vuokrasopimus päättyi. Tässä momentissa tarkoitetuissa tilanteissa takaisinperittävälle ennakkopalautukselle määrätään veronlisäystä noudattaen veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995).

Ehdotus

ilmoittaa veroviranomaiselle muutoksesta. Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä vientipalautuksen ja ennakkopalautuksen hakemusmenettelystä, hakemuksessa annettavista tiedoista ja sen yhteydessä annettavista asiakirjoista sekä vuokrasopimuksen muuttamista koskevan ilmoitusvelvollisuuden ajankohdasta, sisällöstä ja toteuttamistavasta.

Jos vuokrasopimuksen muutoksen johdosta tai muutoin todetaan, että ennakkopalautusta on myönnetty liikaa, liikaa maksettu osa peritään takaisin palautuksensaajalta. Ennakkopalautus peritään kokonaan takaisin, jos ajoneuvoa käytetään Suomessa liikenteessä veroviranomaiselle ilmoitetun määräaikaisen sopimuksen päättymisen jälkeen tai ajoneuvosta ei ole haettu vientipalautusta kolmenkymmenen päivän kuluessa määräaikaisen sopimuksen päättymisestä. Ennakkopalautusta ei kuitenkaan peritä takaisin, jos ajoneuvo on romutettu tai muuten tuhoutunut ja tätä koskeva merkintä on tehty liikenneasioiden rekisteriin ajoneuvolain 115 §:n mukaisesti. Päätös ennakkopalautuksen takaisinperinnästä on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin ajoneuvon veroviranomaiselle ilmoitettu määräaikainen vuokrasopimus päättyi. Tässä momentissa tarkoitetuissa tilanteissa takaisinperittävälle ennakkopalautukselle määrätään veronlisäystä noudattaen veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

7.

Laki**eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 1 ja 4 §, sellaisena kuin ne ovat 1 § laeissa 503/2018 ja 864/2018 sekä 4 § osaksi laissa 864/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Soveltamisala**Soveltamisala*

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annetun lain (218/2018), kaasulaitelain (502/2018), säteilylain (859/2018) *sekä* ilmailulain (864/2014) soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

4 §

Tätä lakia sovelletaan hissiturvallisuuslain (1134/2016), mittauslaitelain (707/2011), pyroteknisten tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (180/2015), räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1139/2016), painelaitelain (1144/2016), sähköturvallisuuslain (1135/2016), räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (1140/2016), kuluttajien käyttöön tarkoitetuista henkilönsuojaimista annetun lain (218/2018), kaasulaitelain (502/2018), säteilylain (859/2018), ilmailulain (864/2014) *ja ajoneuvolain (/)* soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden markkinavalvontaan, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *NLF-asetus*, 27–29 artiklassa tarkoitettuihin 1 momentissa mainittujen lakien soveltamisalaan kuuluvia tuotteita koskeviin valvontaviranomaisten toimenpiteisiin, jollei mainituissa laeissa toisin säädetä.

4 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tässä laissa tarkoitettu markkina-*valvontaviranom*ainen.

Tulli toimii NLF-asetuksen 27–29 artiklassa tarkoitettuna ulkorajatarkastuksista vastaa-*vana viranomaisena* sekä valvoo 23 §:ssä tar-*koitetun maastavientikiellon* ja 25 §:ssä tar-*koitetun hävittämismääräyksen noudattamista* ulkorajalla.

Säteilyturvakeskus on tässä laissa tarkoi-*tettu markkina-*valvontaviranom*ainen säteily-*laissa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

Liikenne- ja viestintävirasto on tässä laissa tarkoitettu markkina-*valvontaviranom*ainen il-*mailulaissa tarkoitettujen tuotteiden* osalta.

Valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tässä laissa tarkoitettu markkina-*valvontaviranom*ainen.

Tulli toimii NLF-asetuksen 27–29 artiklassa tarkoitettuna ulkorajatarkastuksista vastaa-*vana viranomaisena* sekä valvoo 23 §:ssä tar-*koitetun maastavientikiellon* ja 25 §:ssä tar-*koitetun hävittämismääräyksen noudattamista* ulkorajalla.

Säteilyturvakeskus on tässä laissa tarkoi-*tettu markkina-*valvontaviranom*ainen säteily-*laissa tarkoitettujen tuotteiden osalta.

Liikenne- ja viestintävirasto on tässä laissa tarkoitettu markkina-*valvontaviranom*ainen il-*mailulaissa ja ajoneuvolaissa tarkoitettujen* tuotteiden osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

8.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 961/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuen myöntämisen edellytykset

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuosina 2018–2021 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Avustus myönnetään, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu Liikenne- ja viestintäviraston *ajoneuvolain* (1090/2002) 7 §:n nojalla antaman auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamista koskevan määräyksen mukaisesti;

2) liikenneasioiden rekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu; tai

3) muutoksastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

4) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotukea voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Samalle henkilölle muuntotukea voidaan myöntää enintään kerran kalenterivuodessa.

Muuntotuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka vuosina 2018–2021 muuntaa henkilöauton kaasu- tai etanolikäyttöiseksi.

Avustus myönnetään, jos:

1) muunto kaasu- tai etanolikäyttöiseksi on suoritettu Liikenne- ja viestintäviraston *ajoneuvolain* (/) 7 §:n nojalla antaman auton ja sen perävaunun rakenteen muuttamista koskevan määräyksen mukaisesti;

2) liikenneasioiden rekisteriin merkitään henkilöauton joko toiseksi tai ainoaksi käyttövoimaksi kaasu; tai

3) muutoksastuksessa bensiinikäyttöisen henkilöauton tietoihin lisätään merkintä siitä, että myös korkeaseosetanoli soveltuu auton käyttövoimaksi; ja

4) valtion talousarviossa avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Muuntotukea voidaan maksaa vain yhden kerran samasta henkilöautosta. Samalle henkilölle muuntotukea voidaan myöntää enintään kerran kalenterivuodessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

9.

Laki

kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 5 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Rangaistussäännökset

Rangaistussäännökset

Joka

1) harjoittaa ammattimaista henkilöliikennettä henkilöautolla tai ajoneuvolain (1090/2002) 10 §:ssä tarkoitetulla N-luokan ajoneuvolla ilman taksiliikennesopimuksessa edellytettyä taksilupaa tai

2) harjoittaa taksiliikennettä vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä, on tuomittava *luvattomasta Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikenteen harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Joka laiminlyö taksiliikennesopimuksen 5 artiklan velvollisuudet rekisteröidä kuljetus taksamittariin, pitää asiakirjat autossa tai esittää asiakirjoja, on tuomittava *Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikennesopimuksen vastaisesta liikenneluparikkomuksesta* sakkoon.

Joka

1) harjoittaa ammattimaista henkilöliikennettä henkilöautolla tai ajoneuvolain (/) 20 §:ssä tarkoitetulla N-luokan ajoneuvolla ilman taksiliikennesopimuksessa edellytettyä taksilupaa tai

2) harjoittaa taksiliikennettä vastoin taksiliikennesopimuksen 3 tai 4 artiklan määräyksiä, on tuomittava *luvattomasta Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikenteen harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Joka laiminlyö taksiliikennesopimuksen 5 artiklan velvollisuudet rekisteröidä kuljetus taksamittariin, pitää asiakirjat autossa tai esittää asiakirjoja, on tuomittava *Suomen ja Ruotsin välisen taksiliikennesopimuksen vastaisesta liikenneluparikkomuksesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

10.

Laki**liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 3 §:n 1 momentin 1 kohta sekä 42 ja 44 §, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1505/2019, 42 § laeissa 301/2018 ja 371/2019 sekä 44 § laeissa 301/2018 ja 984/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä**Henkilöiden ja tavaroiden kuljettaminen tiellä*

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

Henkilöiden tai tavaroiden kuljettamiseen tiellä tulonhankkimistarkoituksessa korvausta vastaan (*ammattimainen kuljettaminen tiellä*) tarvitaan lupa. Maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1071/2009, jäljempänä *EU:n liikenteenharjoittaja-asetus*, tarkoitettu lupa tarvitaan:

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettulla linja-autolla (*henkilöliikennelupa*); tai

1) ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (/) tarkoitettulla linja-autolla (*henkilöliikennelupa*); tai

42 §

42 §

*Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät**Tieliikenteen sosiaalilainsäädännön määritelmät*

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *ajo- ja lepoaika-asetuksella* tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 3821/85 ja (EY) N:o 2135/98 muuttamisesta sekä neu-

Tässä luvussa tarkoitetaan:

1) *ajo- ja lepoaika-asetuksella* tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 3821/85 ja (EY) N:o 2135/98 muuttamisesta sekä neu-

Voimassa oleva laki

voston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 561/2006;

2) *ajopiirturiasetuksella* tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 165/2014;

3) *AETR-sopimuksella* kansainvälisessä maantieliikenteessä toimivien miehistöjen tekemästä työstä tehtyä eurooppalaista sopimusta (SopS 66/1999) sellaisena kuin se on muutettuna 27–29 päivänä lokakuuta 2004 sekä 29 ja 30 päivänä lokakuuta 2008 (SopS 64/2010);

4) *ajopiirturilla* mekaanista ja digitaalista ajopiirturia;

5) *ajopiirturikortilla* digitaalisessa ajopiirturissa käytettävää korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakorttia;

6) *yrityksellä* sitä, joka suorittaa ajo- ja lepoaika-asetuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetuksen;

7) *kuljettajalla* sitä, joka kuljettaa ajoneuvoa tai on mukana ajoneuvossa toimiakseen tarvittaessa kuljettajana;

8) *korjaamolla* sitä, jolla on *ajoneuvolain* 87 §:ssä tarkoitettu lupa ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen;

9) *valvontaviranomaisella* poliisia, Tullia, rajavartiolaitosta ja työsuojeluviranomaista;

10) *yrittäjäkuljettajalla* sitä, joka osallistuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa tai AETR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetustoiminnan harjoittamiseen tieliikenteessä, joka ei ole työsuhteessa ja jonka pääasiallisena ammattitoimintana on matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tieliikenteessä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tai kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä EU:n

Ehdotus

voston asetuksen (ETY) N:o 3820/85 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 561/2006;

2) *ajopiirturiasetuksella* tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 165/2014;

3) *AETR-sopimuksella* kansainvälisessä maantieliikenteessä toimivien *ajoneuvojen* miehistöjen tekemästä työstä tehtyä eurooppalaista sopimusta (AETR) (SopS 66/1999) sellaisena kuin se on muutettuna 27–29 päivänä lokakuuta 2004 *tehdyllä viidennellä* sekä 29 ja 30 päivänä lokakuuta 2008 *tehdyllä kuudennella muutoksella* (SopS 63–64/2010);

4) *ajopiirturilla* mekaanista ja digitaalista ajopiirturia;

5) *ajopiirturikortilla* digitaalisessa ajopiirturissa käytettävää korjaamo-, kuljettaja-, yritys- ja valvontakorttia;

6) *yrityksellä* sitä, joka suorittaa ajo- ja lepoaika-asetuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetuksen;

7) *kuljettajalla* sitä, joka kuljettaa ajoneuvoa tai on mukana ajoneuvossa toimiakseen tarvittaessa kuljettajana;

8) *korjaamolla* sitä, jolla on *ajoneuvolain* 180 §:ssä tarkoitettu lupa ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen;

9) *valvontaviranomaisella* poliisia, Tullia, rajavartiolaitosta ja työsuojeluviranomaista;

10) *yrittäjäkuljettajalla* sitä, joka osallistuu ajo- ja lepoaika-asetuksessa tai AETR-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan kuljetustoiminnan harjoittamiseen tieliikenteessä, joka ei ole työsuhteessa ja jonka pääasiallisena ammattitoimintana on matkustajien tai tavaroiden kuljettaminen tieliikenteessä EU:n tavaraliikennelupa-asetuksessa tai kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/2009, jäljempänä EU:n

Voimassa oleva laki

kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus, tarkoitettulla tavalla yhteisön liikenneluvan nojalla taikka 3 §:ssä tarkoitettun luvan nojalla, ja:

- a) joka työskentelee omaan lukuunsa;
- b) jolla on vapaus järjestellä ammattitoimintaansa;
- c) jonka tulot ovat suoraan riippuvaisia liikevoitosta; ja
- d) jolla on vapaus pitää yksin tai yhteistyössä muiden kuljetusyrittäjien kanssa kauppasuhteita asiakkaisiin;

11) *työajalla* yrittäjäkuljettajan työn aloittamisen ja lopettamisen välistä tieliikenteen tehtäviin käytettyä aikaa, jolloin yrittäjäkuljettaja on työpaikallaan asiakkaan käytettävissä, ja tekee muita tehtäviä tai toimintoja kuin yleistä hallinnollista työtä, joka ei ole suoranaudessa yhteydessä käsillä olevaan kuljetustehtävään;

12) *yhteenlasketulla työajalla* yrittäjäkuljettajan tämän lain soveltamisalaan kuuluvien työtuntien summaa siitä riippumatta, onko työ tehty yhdelle tai useammalle asiakkaalle;

13) *työpaikalla*:

- a) yrittäjäkuljettajan omistaman yrityksen pääasiallisen toimipaikan sijaintipaikkaa;
- b) ajoneuvoa, jota yrittäjäkuljettaja käyttää työtehtävää tehdessään;
- c) muuta paikkaa, jossa harjoitetaan kuljetuksiin liittyvää toimintaa;

14) *viikolla* ajanjaksoa, joka alkaa maanantaina kello 00.00 ja päättyy kello 24.00 seuraavana sunnuntaina;

15) *yöajalla* kello 01.00 ja kello 05.00 välistä aikaa.

44 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää korjaamokortin hakijalle, jolle on myönnetty *ajoneuvolain* 87 §:ssä tarkoitettu lupa digitaalisen ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kuljetajakortin hakijalle:

- 1) jolla on ajopiirturiasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun ajoneuvon ajo-oikeus;

Ehdotus

kansainvälistä linja-autoliikennettä koskeva asetus, tarkoitettulla tavalla yhteisön liikenneluvan nojalla taikka *tämän lain* 3 §:ssä tarkoitettun luvan nojalla, ja:

- a) joka työskentelee omaan lukuunsa;
- b) jolla on vapaus järjestellä ammattitoimintaansa;
- c) jonka tulot ovat suoraan riippuvaisia liikevoitosta; ja

d) jolla on vapaus pitää yksin tai yhteistyössä muiden kuljetusyrittäjien kanssa kauppasuhteita asiakkaisiin;

11) *työajalla* yrittäjäkuljettajan työn aloittamisen ja lopettamisen välistä tieliikenteen tehtäviin käytettyä aikaa, jolloin yrittäjäkuljettaja on työpaikallaan asiakkaan käytettävissä, ja tekee muita tehtäviä tai toimintoja kuin yleistä hallinnollista työtä, joka ei ole suoranaudessa yhteydessä käsillä olevaan kuljetustehtävään;

12) *yhteenlasketulla työajalla* yrittäjäkuljettajan tämän lain soveltamisalaan kuuluvien työtuntien summaa siitä riippumatta, onko työ tehty yhdelle tai useammalle asiakkaalle;

13) *työpaikalla*:

- a) yrittäjäkuljettajan omistaman yrityksen pääasiallisen toimipaikan sijaintipaikkaa;
- b) ajoneuvoa, jota yrittäjäkuljettaja käyttää työtehtävää tehdessään;
- c) muuta paikkaa, jossa harjoitetaan kuljetuksiin liittyvää toimintaa;

14) *viikolla* ajanjaksoa, joka alkaa maanantaina kello 00.00 ja päättyy kello 24.00 seuraavana sunnuntaina;

15) *yöajalla* kello 01.00 ja kello 05.00 välistä aikaa.

44 §

Ajopiirturikorttien myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää korjaamokortin hakijalle, jolle on myönnetty *ajoneuvolain* 180 §:ssä tarkoitettu lupa digitaalisen ajopiirturin asennukseen ja korjaukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää kuljetajakortin hakijalle:

- 1) jolla on ajopiirturiasetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun ajoneuvon ajo-oikeus;

Voimassa oleva laki

2) jolla on ajopiirturiasetuksen 26 artiklan mukainen asuinpaikka Suomessa; sekä

3) jolla ei ole voimassa olevaa kuljettajakorttia tai joka on tehnyt hakemuksen kortin uusimiseksi sen voimassaoloajan päättymisen vuoksi.

Kuljettajakortti myönnetään myös hakijalle, joka pyytää, että toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetty kuljettajakortti vaihdetaan Suomessa ajopiirturiasetuksen 30 artiklassa säädetyllä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää yrityskortin hakijalle, joka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta valvontakortin valvontaviranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ajopiirturikorttien hakemisesta ja uusimisesta, kortin haltijan ilmoitusvelvollisuudesta sekä korttien voimassaoloajasta.

Ehdotus

2) jolla on ajopiirturiasetuksen 26 artiklan mukainen asuinpaikka Suomessa; sekä

3) jolla ei ole voimassa olevaa kuljettajakorttia tai joka on tehnyt hakemuksen kortin uusimiseksi sen voimassaoloajan päättymisen vuoksi.

Kuljettajakortti myönnetään myös hakijalle, joka pyytää, että toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa myönnetty kuljettajakortti vaihdetaan Suomessa ajopiirturiasetuksen 30 artiklassa säädetyllä tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää yrityskortin hakijalle, joka on merkitty Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon ylläpitämään yritys- ja yhteisötietojärjestelmään.

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta valvontakortin valvontaviranomaiselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä ajopiirturikorttien hakemisesta ja uusimisesta, kortin haltijan ilmoitusvelvollisuudesta sekä korttien voimassaoloajasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

11.

Laki**liikennevakuutuslain 2 ja 30 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 ja 30 §, sellaisena kuin niistä on 2 § laissa 244/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilö- tai esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* liikenteen palveluista annettussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;
- 9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi,

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;
- 6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilövahinkoa ja esinevahinkoa;
- 7) *rekisterillä* liikenteen palveluista annettussa laissa (320/2017) tarkoitettua liikenneasioiden rekisteriä;
- 8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;
- 9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi,

Voimassa oleva laki

vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;

10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyritysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;

15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutusenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) *korvauselimellä* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) *siirtoliikennevakuutuksella ajoneuvolain (1090/2002) 66 f §:ssä* tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;

20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta

Ehdotus

vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;

10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tieliikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyritysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;

15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutusenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) *korvauselimellä* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) *siirtoliikennevakuutuksella ajoneuvolain (/) 117 §:ssä* tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;

20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus).

annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus).

30 §

30 §

Ajoneuvon käyttökielto

Ajoneuvon käyttökielto

Ajoneuvon, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, käyttö liikenteessä on kielletty.

Viranomaisten toimivaltuuksista käyttökiellon valvonnassa säädetään *ajoneuvolain* 84 §:ssä.

Ajoneuvon, jonka vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty, käyttö liikenteessä on kielletty.

Viranomaisten toimivaltuuksista käyttökiellon valvonnassa säädetään *ajoneuvolain* 198 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. .

12.

Laki**maastoliikennelain 3 ja 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maastoliikennelain (1710/1995) 3 ja 13 §, sellaisina kuin ne ovat 3 § osaksi laissa 1306/2018 ja 13 § osaksi laeissa 572/2014 sekä 1306/2018, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

3 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* ajoneuvolain (1090/2002) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettua ajoneuvoa; ja

1) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* ajoneuvolain (/) 2 §:n 27 kohdassa tarkoitettua ajoneuvoa; ja

2) *maastolla* maa-aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliikenteeseen.

2) *maastolla* maa-aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliikenteeseen.

13 §

13 §

*Moottorikelkkailureitti**Moottorikelkkailureitti*

Tässä laissa säädetyllä tavalla voidaan perustaa yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla maastosta merkitsemällä erotetulla reitillä (*moottorikelkkailureitti*) lumipeitteen aikaan. *Ajoneuvolain* 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua raskaalla moottorikelkalla saa ajaa tarkoitukseen soveltuvalla moottorikelkkailureitillä. Arvion moottorikelkkailureitin soveltuvuudesta raskaalla moottorikelkalla ajamiseen tekee 14 §:ssä tarkoitettu reitinpitäjä. Oikeus raskaalla moottorikelkalla ajamiseen moottorikelkkailureitillä osoitetaan moottorikelkkailureitti liikennemerkkiin asetettavalla lisäkilvellä.

Moottorikelkkailureitti on tieliikennelain 2 §:ssä määritelty tie, joka on tarkoitettu moot-

Tässä laissa säädetyllä tavalla voidaan perustaa yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla maastosta merkitsemällä erotetulla reitillä (*moottorikelkkailureitti*) lumipeitteen aikaan. *Ajoneuvolain* 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua raskaalla moottorikelkalla saa ajaa tarkoitukseen soveltuvalla moottorikelkkailureitillä. Arvion moottorikelkkailureitin soveltuvuudesta raskaalla moottorikelkalla ajamiseen tekee tämän lain 14 §:ssä tarkoitettu reitinpitäjä. Oikeus raskaalla moottorikelkalla ajamiseen moottorikelkkailureitillä osoitetaan moottorikelkkailureitti liikennemerkkiin asetettavalla lisäkilvellä.

Moottorikelkkailureitti on tieliikennelain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettu tie, joka on tarkoitettu moottorikelkkaliikenteeseen. Moottorikelkkailureittiin voivat kuulua myös pysyvästi

Voimassa oleva laki

torikelkkaliikenteeseen. Moottorikelkkailureittiin voivat kuulua myös pysyvästi tarvittavat levähdysalueet ja reitin huoltoalueet.

Moottorikelkkailureitin perustamisesta ja lakkauttamisesta luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitetulla valtiolle kuuluvalla suojelualueella päättää Metsähallitus. Tämän luvun säännösten, lukuun ottamatta 20 ja 21 §:ää, sijasta näihin reitteihin sovelletaan Metsähallituksen päätöksessä määrättyjä ehtoja. Perustettaessa moottorikelkkailureittiä yksityiselle luonnonsuojelualueelle noudatetaan, mitä näiden alueiden perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.

Erämaalain (62/91) tarkoittamalle erämaa-alueelle voidaan perustaa moottorikelkkailureitti päättämällä siitä alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Ehdotus

tarvittavat levähdysalueet ja reitin huoltoalueet.

Moottorikelkkailureitin perustamisesta ja lakkauttamisesta luonnonsuojelulaissa (1096/1996) tarkoitetulla valtiolle kuuluvalla suojelualueella päättää Metsähallitus. Tämän luvun, lukuun ottamatta 20 ja 21 §:ää, sijasta näihin reitteihin sovelletaan Metsähallituksen päätöksessä määrättyjä ehtoja. Perustettaessa moottorikelkkailureittiä yksityiselle luonnonsuojelualueelle noudatetaan, mitä näiden alueiden perustamisesta säädetään luonnonsuojelulaissa.

Erämaalaisissa (62/1991) tarkoitetulle erämaa-alueelle voidaan perustaa moottorikelkkailureitti päättämällä siitä alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki**sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1285/2019, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain soveltamisala**Lain soveltamisala*

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu ja kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu, kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä ja ajoneuvolain (/) 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

14.

Laki**tieliikennelain 2 ja 175 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (729/2018) 2 §:n 1 momentin 21 kohta ja 175 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

21) ajoneuvolla ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettua maalla kulkevaa laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

175 §

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskevan päätöksen tiedoksianto

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskeva päätös annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:n mukaisena tavallisena tiedoksiantona. Jos ajoneuvon omistaja tai haltija on oikeushenkilö, päätös annetaan tiedoksi *ajoneuvolain 3 §:n 23 kohdassa* tarkoitettulle käyttövastaavalle.

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskeva päätös on lähetettävä viipymättä ja viimeistään 30 päivän kuluessa rikkomuksen tekopäivästä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

21) ajoneuvolla ajoneuvolain (/) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua maalla kulkevaa laitetta, joka ei kulje kiskoilla;

175 §

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskevan päätöksen tiedoksianto

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskeva päätös annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:n mukaisena tavallisena tiedoksiantona. Jos ajoneuvon omistaja tai haltija on oikeushenkilö, päätös annetaan tiedoksi *ajoneuvolain 90 §:ssä* tarkoitettulle käyttövastaavalle.

Ajoneuvokohtaista liikennevirhemaksua koskeva päätös on lähetettävä viipymättä ja viimeistään 30 päivän kuluessa rikkomuksen tekopäivästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..